

Barcelona

economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana

Barcelona

economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana

Ajuntament de Barcelona

Alcalde
Joan Clos

**President de la Comissió de Presidència,
Hisenda i Coordinació Territorial**
José Ignacio Cuervo

Gerent Municipal
Pilar Solans

Cap del Gabinet Tècnic de Programació
Josep Serra

BARCELONA ECONOMIA
Xavier Güell, Director
María Jesús Calvo, Coordinadora
Joan Salabert

BARCELONA ECONOMIA
web: <http://www.bcn.es/publicacions>
telèfon: 93 291 84 78
e-mail: barcelonaeconomia@mail.bcn.es
fax: 93 291 84 82

Barcelona Economia
Indicadors econòmics de Barcelona i de la regió metropolitana
Núm. 60. Març 2006

Edició: © Ajuntament de Barcelona

Disseny: *Mim Disseny Gràfic*

Impressió: Impremta Municipal
Dipòsit legal: B.26.464/91

Barcelona economia

Índex

març 2006 | núm. 60

Indicadors econòmics

Síntesi de la conjuntura	5
I. Indústria	13
Conjuntura industrial	14
II. Finances	19
Sistema financer	20
Mercat de renda variable	22
III. Consum, comerç i preus	23
Preus de consum	24
Consum d'energia i aigua	26
Matriculació de vehicles	27
Recollida de residus	28
IV. Transports i comunicacions	29
Port: mercaderies i passatgers	30
Aeroport: passatgers i mercaderies	34
Transport públic col·lectiu a la regió metropolitana	36
V. Turisme, fires i congressos	39
Activitat turística	40
Activitat congressual	45
VI. Construcció	47
Indicadors d'activitat al sector de la construcció	48
Construcció d'habitatges	50
Llicències d'obres	53
VII. Mercat immobiliari	57
Preus al mercat residencial	58
Cost d'accés a l'habitatge	67
Preus de venda dels habitatges a Espanya	69
VIII. Mercat de treball	71
Població activa, atur i contractació	72
Ocupació	78
Resumen/ <i>Summary</i>	81
Síntesis de la coyuntura/ <i>Economic outlook</i>	82
Monografia	91
Barcelona, ciutat del coneixement	92

Síntesi de la conjuntura

Síntesi de la conjuntura

Principals indicadors econòmics

	Estats Units				Unió Europea				Espanya			
	I.05	II.05	III.05	IV.05	I.05	II.05	III.05	IV.05	I.05	II.05	III.05	IV.05
PIB	3,6	3,6	3,6	3,1	1,5	1,4	1,7	1,8	3,3	3,4	3,5	3,5
taxa de variació interanual en termes reals (%)												
Demanda nacional aportació al creixement del PIB (%)	4,4	3,7	3,7	3,4	1,8	1,8	1,5	1,6	5,5	5,4	5,3	5,0
Demanda externa aportació al creixement del PIB (%)	-0,8	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	0,1	0,2	-1,9	-1,9	-1,8	-1,5
Preus de consum ¹ taxa de variació anual (%)	3,2	2,5	4,6	3,4	2,1	2,1	2,5	2,3	3,4	3,2	3,8	3,7
Indicador de clima econòmic ² Índex: 2000=100	103,2	103,8	104	105,5	99,7	97,0	100,1	101,2	97,6	98,7	98,1	99,6
Taxa d'atur ³ en % de la població activa	5,1	5,0	5,1	4,9	8,9	8,8	8,6	8,6	9,8	9,3	8,8	8,5
Tipus d'interès a curt termini ¹ Interbancari a 3 mesos/Euribor a 3 mesos	2,95	3,36	3,84	4,43	2,55	2,50	2,48	2,77	2,12	2,10	2,12	2,47
Tipus d'interès a llarg termini ¹ Rendiment deute públic a 10 anys	4,55	4,04	4,23	4,51	3,93	3,40	3,31	3,54	3,73	3,19	3,09	3,37
Tipus de canvi del dòlar ¹ Unitats de \$ per Euro	—	—	—	—	1,320	1,217	1,226	1,186	—	—	—	—

¹ Dades corresponents al darrer mes del trimestre. ² Per Estats Units, l'indicador compost avançat substitueix l'indicador de clima econòmic. ³ Per Espanya i Catalunya, dades de l'EPA
Fonts: INE, OCDE, Eurostat i Banco de España.

Tot i l'encariment del petroli i que el seu impacte sobre les expectatives inflacionistes ha deslluït l'evolució del darrer tram de 2005, el balanç global ha estat notablement expansiu pel conjunt de l'economia mundial.

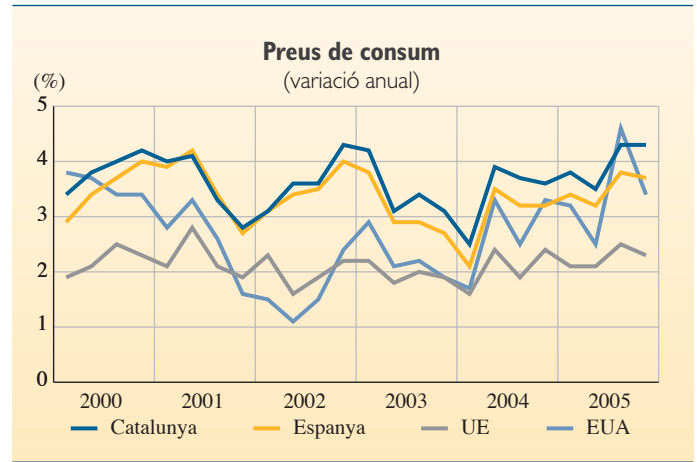
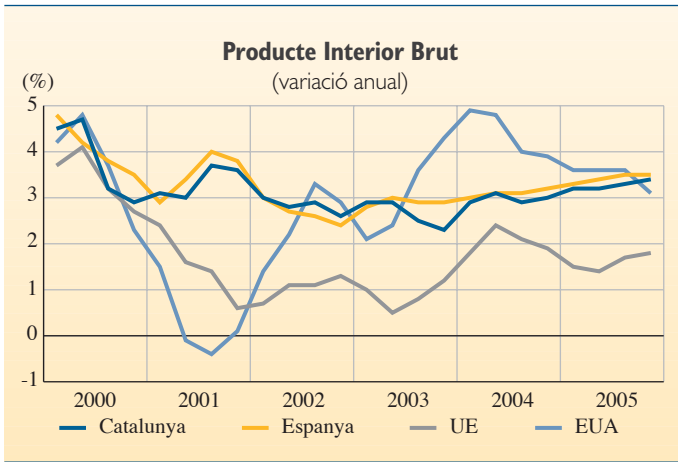
Una primera ullada a les taxes de creixement, necessàriament provisionals, que es coneixen en el moment de tancar aquesta edició permet avançar que el 2005 ha estat un any de consolidació de l'expansió de l'economia mundial. Consolidació o estabilització —el futur immediat ho dirà— perquè tot i que s'estima una taxa de creixement real a l'entorn del quatre per cent —i del 2,8% pel conjunt de l'OCDE—, no s'ha pogut mantenir la intensitat expansiva del bienni anterior. D'entre el munt de factors que poden explicar aquesta pèrdua d'impuls en sobresurt, per segon any consecutiu, l'encariment de l'energia. Una aproximació a partir de mitjanes anuals permet estimar que la cotització del petroli durant 2005 ha augmentat aproximadament un 45% en dòlars.

Com era d'esperar, un increment d'aquesta magnitud, acompanyat del que han registrat altres matèries primeres, havia d'incidir necessàriament i de manera restrictiva en una conjuntura econòmica recolzada majoritàriament en el vigor de la demanda interna encebada per una àmplia disponibilitat de crèdit a preus comparativament baixos. El temor a un agreujament de les tensions inflacionistes que es comença a concretar durant el segon semestre obliga a un enduriment de la política monetària —en primera instància als Estats Units— que desincentiva el ritme de creixement de la demanda de consum i, en conseqüència, del conjunt de l'economia.

No cal dir que, en línia amb l'evolució d'anys anteriors, les taxes de creixement a les grans àrees econòmiques mundials configuren un ventall tan ampli com incompatible amb el que hauria d'ésser, dins la diversitat derivada dels diferents estadis de desenvolupament, un creixement mínimament equilibrat i sostenible a llarg termini. Tot i algunes aparences derivades de que els majors ritmes de creixement es localitzen, amb poques excepcions, en economies emergents, no sembla pas que aquesta sigui la via que asseguri una reducció progressiva dels desequilibris, i, més concretament de les borses de misèria que existeixen a la majoria de continents.

2005 acaba amb indicis que apunten cap a una relativa convergència de les taxes de creixement a mitjà termini entre les principals àrees econòmiques.

La taxa de creixement del PIB del quart trimestre de 2005 ha estat la confirmació de que l'expansió de l'activitat econòmica als Estats Units s'endinsa en una fase d'expansió més moderada. El 3,1% de creixement interanual de final d'any és sensiblement inferior al 3,8% d'un any abans i al 3,5% de creixement mitjà de 2005. Aquesta evolució de la principal economia del planeta, condicionada per la magnitud dels dos grans dèficits que manté —el públic i l'exterior— ha contribuït de manera determinant a la desacceleració del creixement de l'economia mundial. Una pèrdua d'impuls parcialment contrarestada pel repunt que sembla haver experimentat el creixement de l'economia japonesa i, en menor mesura, l'europea.

En el cas de la Unió Europea, els primers avanços apunten a un creixement interanual de l'1,8% pel darrer trimestre, pràcticament igual que el trimestre anterior i que un any abans. Pel conjunt de 2005 el creixement mitjà s'estima en l'1,6%, sis dècimes menys que el de 2004 i menys de la meitat que el creixement dels Estats Units. Segons les darreres previsions de la Comissió Europea, s'espera que durant la primera meitat d'enguany la incipient dinamització que ha mostrat l'economia durant els darrers trimestres es consolidi i s'acosti al dos per cent per al conjunt de 2006. Amb la incògnita de quina serà l'evolució del preu del petroli i la novetat d'una política monetària menys laxa.

Un any més es constata la dificultat de la zona euro per assolir taxes de creixement nacionals mínimament harmòniques.

A banda dels resultats globals, a l'àrea de l'euro i encara més a l'àmbit de la UE25 hi conviuen realitats nacionals molt diverses quant a estructures productives i nivells de desenvolupament. Una diversitat que es plasma en una dispersió gens menyspreable de les corresponents taxes de creixement. A grans trets, els resultats de 2005 s'ajusten al patró d'un any abans. D'una banda, els països de la darrera ampliació, la majoria amb taxes de creixement molt per sobre de la mitjana del conjunt. En un segon nivell, països com Irlanda, Grècia, Dinamarca i Espanya, que també han crescut més que la mitjana però sense superar la taxa de creixement de l'economia mundial. De la resta, França i el Regne Unit, amb taxes de creixement a l'entorn de la mitjana europea i, a la cua, Itàlia, amb un creixement testimonial pel conjunt de l'any. Pel que fa a Alemanya, la primera economia de la UE, els resultats del segon semestre de l'any, recolzats en una millora de les exportacions, l'hi han permès tancar 2005 amb un creixement mitjà semblant al de l'any anterior però inferior al del conjunt de la zona euro.

Com se sap, el continent asiàtic concentra algunes de les economies més dinàmiques d'arreu del món. Deixant de banda els indicadors que apunten que la potent economia japonesa està en condicions de consolidar una trajectòria moderadament ascendent després dels alts i baixos dels darrers anys, la més dinàmica continua sent la xinesa, amb un creixement sostingut del PIB a l'entorn del nou per cent anual, seguida a molt poca distància, per la hindú. Igualment expansiva ha estat l'evolució econòmica a les principals economies d'Amèrica del Sud, gràcies a l'augment dels preus del petroli i d'altres primeres matèries. Aquests països, als que s'hi ha d'afegir Rússia i altres exportadors de petroli, s'han beneficiat també de la progressiva apreciació del dòlar a mesura que avança l'any.

L'economia espanyola tanca 2005 com una de les més dinàmiques de la zona euro. El diferencial de creixement amb la mitjana d'aquest àmbit augmenta fins a dos punts percentuals.

L'INE estima que el creixement interanual de l'economia espanyola el darrer trimestre de 2005 s'ha estabilitzat en el 3,5%, igual que en l'anterior. Aquest resultat situa el creixement mitjà anual en el 3,4%, tres dècimes més que un any abans. Una taxa que gairebé iguala la de 2001, la més elevada del darrer quinquenni, i que situa l'economia espanyola entre les més dinàmiques de la zona euro. D'altra banda, es fa difícil no relacionar aquest darrer impuls amb l'efecte del blanqueig d'activitat productiva i de fluxos monetaris derivat de la regularització extraordinària de treballadors estrangers. Especialment perquè tot el repunt que registra la taxa de creixement del PIB el genera la demanda interna.

Efectivament, en l'anàlisi per grans components s'observa que, en termes de mitjana anual i en relació amb el 2004, la demanda interna augmenta en quatre dècimes –fins a 5,3 punts percentuals– la seva contribució al creixement agregat, mentre que la demanda externa li resta una dècima més, 1,9 punts percentuals. Amb dades del darrer trimestre l'evolució és lleument a la inversa com a conseqüència d'un progressiu alentiment de l'expansió de la demanda interna que també es fa notar en les importacions. La desacceleració dels darrers trimestres fins al quatre per cent interanual sembla apuntar que el creixent endeutament del sector privat comença a ser una rêmora a l'hora de mantenir el to expansiu de la despesa privada de les famílies.

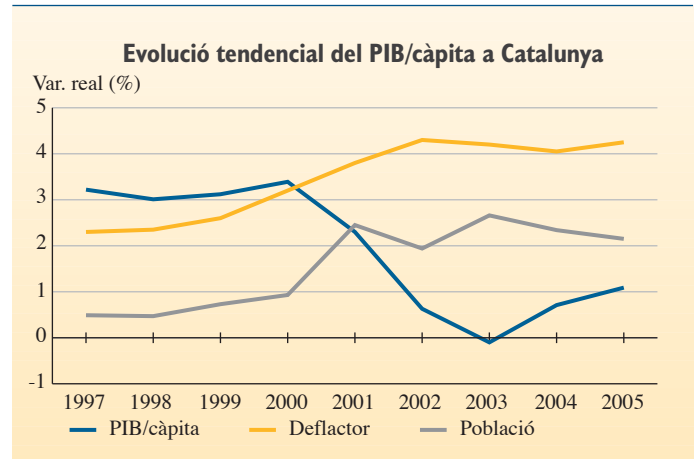
Aquesta orientació cap a un creixement més moderat del consum, inclòs el de les administracions públiques, amb el que es tanca el 2005 es veu compensada per la relativa solidesa de la formació bruta de capital fix. Tot i que els resultats del darrer trimestre palesen un creixement en vies de desacceleració, especialment en construcció, l'evolució de la mitjana anual ha estat notablement expansiva. Contràriament, tant les exportacions com les importacions de béns i serveis han frenat els seus respectius ritmes de creixement.

L'augment de la inversió i del consum d'energia expliquen la major part de la reactivació del sector industrial.

Des de l'òptica de l'oferta, els trets més destacats durant els darrers mesos de l'any possiblement siguin el persistent ritme de creixement –a l'entorn del quatre per cent– del terciari, especialment els serveis de mercat i l'acceleració de la producció industrial. La construcció continua liderant el creixement del PIB en termes relatius però, a diferència dels altres dos sectors, mostra símptomes d'alentiment de la tendència expansiva. El sector primari, força afectat per la severa sequera viscuda durant la segona meitat de 2005, continua perdent producció en termes reals.

Les primeres estimacions referides a Catalunya ofereixen un augment del PIB del 3,3% com a mitjana de 2005, dues dècimes més que un any abans. Les dinàmiques sectorials, segons aquests resultats, s'ajusten força a les exposades pel conjunt d'Espanya. La diferència més notòria rau en l'atonía que mostra l'activitat industrial. Sense l'impuls del sector productor d'energia, la crisi estructural de sectors manufacturers amb una gran implantació a Catalunya fa invisibles els resultats positius d'altres branques industrials. La contrapartida és un terciari molt dinàmic i una activitat constructora que creix sense complexos.

En anteriors ocasions hem insistit en la necessitat d'introduir canvis en l'actual model de creixement econòmic per inflacionista i, així, frenar la persistent pèrdua de competitivitat que afecta al conjunt de l'economia i que hipoteca greument la supervivència al nostre país d'un teixit productiu divers i competitiu. En aquesta mateixa línia, i aprofitant els excel·lents resultats que mostra el creixement del PIB en relació amb la resta d'Europa, volem cridar l'atenció sobre un perfil poc conegut de l'actual conjuntura expansiva. Ens referim a l'evolució del creixement del PIB per càpita.

A partir de les estimacions oficials corresponents a 2005 que valoren el PIB de Catalunya a preus de mercat en uns 170.000 milions d'€ i atès que la població, també segons dades oficials, s'acostava en aquestes mateixes dates als set milions de persones, hom pot calcular un PIB/càpita de poc més de 24.000 €/any. Si comparem aquestes magnituds amb les de 2004, el creixement del 3,3% del PIB en termes globals un cop descomptada la inflació es redueix a un esquifit 0,6% en el PIB/càpita. Un resultat relativament inesperat.

Evolució preocupant del creixement del PIB/càpita a Catalunya.

Si per descartar que aquest sigui un resultat puntual, imputable a un efecte estadístic indeterminat, hom repeteix el càlcul per anys anteriors, els resultats obtinguts no són menys sorprenents. Durant el darrer quinquenni, 2001-2005, el PIB en termes reals ha crescut a una taxa anual mitjana propera al tres per cent. Durant el mateix període, la taxa anual mitjana de creixement del PIB/càpita en termes reals s'estima a l'entorn del 0,7%, amb dos anys, 2002 i 2003 amb creixement zero o lleument negatiu. Sembla doncs, que el resultat de 2005 no és un fet anòmal, excepcional, sinó que és un resultat congruent amb un model que dóna prioritat al creixement extensiu més que a l'intensiu. D'aquests resultats hom pot concloure que la productivitat i la competitivitat són conceptes escassament valorats en algunes de les activitats motrius de l'economia catalana.

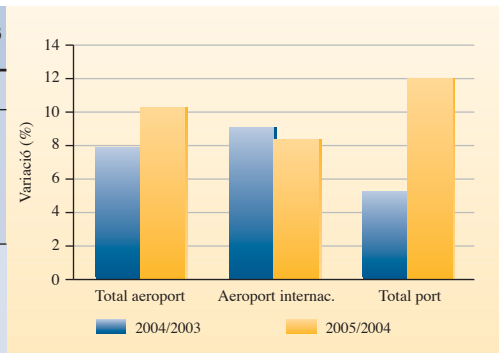
Hom pot alegar que de ben segur que aquests resultats no són molt diferents dels que s'han registrat i es registren al conjunt de la Unió Europea. És probable. De fet, hi ha estimacions que apunten en aquest sentit. Amb l'atenuant però, que el ritme de creixement econòmic a la zona euro ha estat sensiblement inferior al de Catalunya i Espanya d'ençà el 2001.

Per acabar de situar aquests resultats en un context més ampli, hem retrocedit uns anys en el càlcul de la taxa de creixement per càpita. Així, durant el període 1997-2000, el creixement mitjà anual del PIB real a Catalunya fou del 3,7%, alhora que el PIB/càpita s'estima que va créixer un 3,2%. La comparació d'aquests resultats amb els del quinquenni posterior posen de manifest un notable canvi d'escenari a partir del 2000. Així, una retallada d'aproximadament set dècimes en la taxa mitjana de creixement del PIB a preus constants s'ha traduït en una pèrdua de gairebé 2,5 punts percentuals en el creixement per càpita. Una simple ullada al gràfic corresponent permet identificar les tensions inflacionistes i l'augment de població –lligat a la creació de llocs de treball de baixa qualificació– com a dos dels detonants d'aquesta situació.

Transports

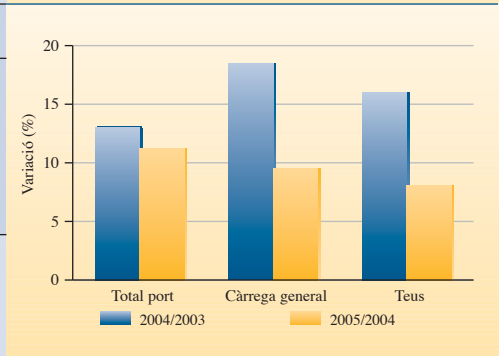
Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2004/03 (%)
Trànsit de passatgers						
Aeroport. Total (inclòs trànsit) (milers)	4t.tr.05	6.426	11,0	27.096	10,3	7,9
— Interior (milers)	4t.tr.05	3.251	12,3	13.341	12,5	7,1
— Internacional (milers)	4t.tr.05	3.130	9,8	13.565	8,4	9,1
Port. Total (inclòs transit) (milers)	4t.tr.05	396	7,9	2.205	12,0	5,3
— Creuers (inclòs trànsit) (milers)	4t.tr.05	270	11,6	1.222	19,6	-2,7

L'evolució alcista del darrer trimestre ha acabat de confirmar el caràcter excepcional de 2005 pel que fa a l'activitat aeroportuària. La proliferació de vols barats i l'augment del nombre de passatgers de creuers en trànsit han afavorit l'assoliment de nous màxims històrics tant a l'aeroport –més de 27 milions de passatgers/any– com al port, amb 2,2 milions.

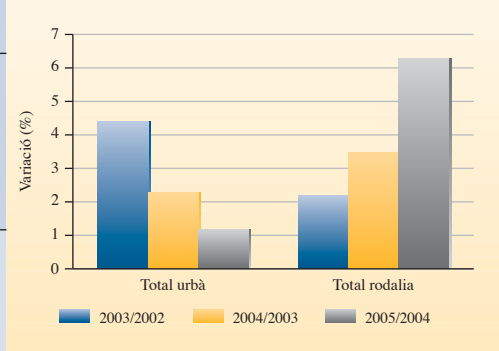
Tràfic portuari de mercaderies						
— Total (milers de tones)	4t.tr.05	10.916	12,6	43.779	11,3	13,1
Sortides (milers tones)	4t.tr.05	3.861	8,9	15.449	8,3	14,8
Entrades (milers tones)	4t.tr.05	7.055	14,8	28.330	13,0	12,1
— Càrrega general (milers tones)	4t.tr.05	6.895	11,2	27.158	9,6	18,5
Exportacions (milers tones)	4t.tr.05	2.714	14,0	10.386	11,8	23,1
Importacions (milers tones)	4t.tr.05	2.856	10,5	11.128	8,3	21,5
— Contenidors (milers de Teus)	4t.tr.05	508	3,9	2.071	8,1	16,0

Una bona part de la tònica expansiva que mostra el tràfic portuari de mercaderia –amb el 2005 es comptabilitzen set anys de creixement continuat a una taxa mitjana de l'11% anual– es deu a l'augment, per segon any consecutiu, del tràfic –majoritàriament d'importació– de productes energètics i siderometal·lúrgics. Unes tipologies que, en pes, representen gairebé el 40% del total de la mercaderia que ha passat pel port.

Transport públic de passatgers						
Total servei urbà (milers)	4t.tr.05	153.143	-0,3	587.037	1,2	2,3
— Xarxa Metro (milers)	4t.tr.05	89.965	-0,4	345.273	0,7	3,4
— Xarxa Bus (milers)	4t.tr.05	51.629	-1,5	199.741	-0,3	0,3
— FGC (Cat. i Sarrià)(milers)	4t.tr.05	7.710	-2,3	28.984	0,0	2,3
Total servei de rodalia (milers)	4t.tr.05	44.429	4,8	172.246	6,3	3,5
— RENFE (milers)	4t.tr.05	31.548	6,7	126.295	9,7	2,9
— FGC (milers)	4t.tr.05	12.881	0,5	45.951	-1,9	5,0

L'evolució del darrer trimestre s'ajusta al comportament de la resta de l'any. El servei ferroviari de rodalia continua guanyant usuaris a base d'augmentar i millorar l'oferta de places, mentre que s'estabilitza l'ús del transport públic a Barcelona i municipis limítrofs. L'increment de mobilitat generat pel dinamisme del mercat de treball s'ha vist parcialment compensat per l'augment del parc de vehicles, bàsicament motos.

La feblesa de l'activitat industrial frena el dinamisme de l'economia metropolitana.

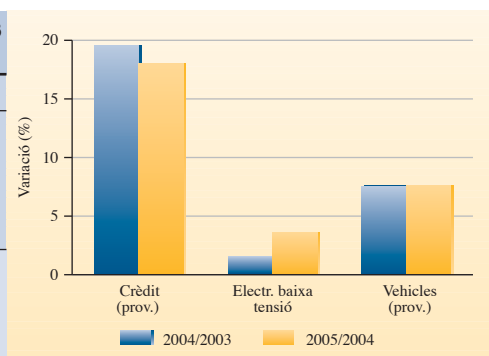
Centrant-nos en l'àmbit metropolità, l'evolució de 2005 ha estat força decebedora pel que fa a l'activitat industrial. La majoria dels indicadors de conjuntura avala l'ensopiment que caracteritza l'evolució d'aquest tipus de producció al conjunt del país i que es concreta en un creixement testimonial del PIB sectorial. Ni els nivells d'ocupació, ni els índexs de producció i clima industrial a final d'any permeten intuir un perfil més expansiu que el d'un any abans. L'excepció potser siguin les exportacions de béns que, a l'estela del repunt que s'observa en l'economia europea, apunten a un tancament d'any amb un increment al voltant del set per cent.

L'evolució de la conjuntura industrial va cada cop més lligada a la del sector dels serveis a les empreses. Així, si el nombre de treballadors en empreses industrials a la regió metropolitana ha retrocedit prop d'un tres per cent durant el 2005, el dels assalariats en empreses de serveis a les empreses i immobiliaris ha crescut més d'un vuit per cent. I és que quan es parla del dinamisme del terciari s'està parlant també de transformació de l'activitat industrial.

Turisme, consum i preus

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2004/03 (%)
Crèdit i consum						
Aigua per a ús cial-ind. (milers m ³)	4t.tr.05	7.415	-9,4	31.751	-1,9	-0,9
Gas natural (GW/h)	4t.tr.05	498	2,5	2.974	-5,8	-0,7
Electr. baixa tensió (cial.-ind.)(Gwh)	4t.tr.05	558	4,2	2.194	3,7	1,6
Matriculació de vehicles (prov.)	4t.tr.05	70.612	-4,3	290.049	7,7	7,6
Crèdit bancari (milions d'€)(prov.)	30 st.05	161.195	18,0	—	—	19,6

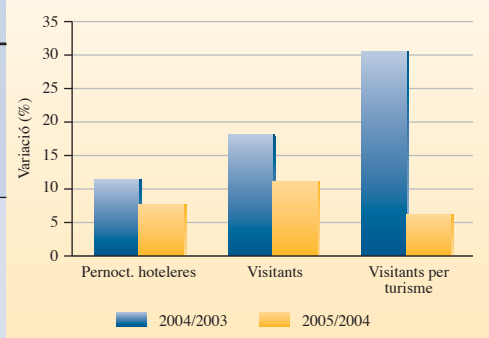
El creixement acumulat els darrers anys, l'encariment dels carburants i l'endeutament que suporten les economies familiars es comença a palesar en un alentiment de les vendes de vehicles. D'altra banda, la sequera que ha patit el país durant la major part de l'any ha forçat a un consum d'aigua més contingut.

Visitants i pernoctacions hoteleres

Total pernoctacions (milers)	st-ds.05	3.751	9,7	10.941	7,8	11,5
Visitants segons motiu de visita (milers):	st-ds.05	1.775	13,1	5.061	11,2	18,2
— Negocis (milers)	st-ds.05	936	18,6	2.316	22,6	19,5
— Turisme (milers)	st-ds.05	668	14,4	2.117	6,4	30,6
— Fires i Congressos (milers)	st-ds.05	80	-34,8	403	-4,5	9,1
— Altres (milers)	st-ds.05	92	23,7	224	-9,6	-30,4

El comportament expansiu del nombre de visitants i de les pernoctacions hoteleres durant el darrer terç de l'any ha permès tancar el 2005 amb més de cinc milions de visitants que han generat prop d'onze milions de pernoctacions als hotels de la ciutat. Xifres que confirmen la capacitat d'atracció de la ciutat i que no haurien estat possibles sense la constant modernització i ampliació de l'oferta hotelera.

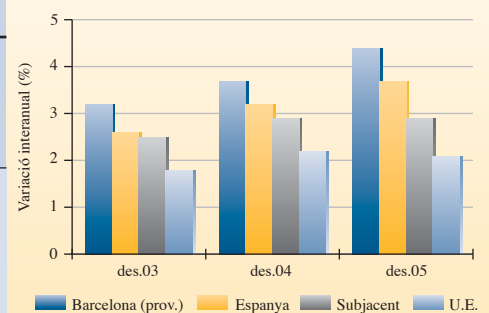

I.P.C. (Variació acumulada i interanual)

						(1)
Barcelona (província) (%)	4t.tr.05	1,4	—	—	4,4	3,7
Catalunya (%)	4t.tr.05	1,3	—	—	4,3	3,6
Espanya (%)	4t.tr.05	1,2	—	—	3,7	3,2
Subjacent (%)	4t.tr.05	1,9	—	—	2,9	2,9
U.E. harmonitzat (%)	4t.tr.05	0,4	—	—	2,1	2,2

Les dades de final d'any han superat totes les previsions. La contenció del preu del petroli durant els darrers mesos de 2005 no ha pogut compensar l'encariment de productes alimentaris bàsics ni els efectes inflacionistes d'un model de creixement econòmic recolzat en la disponibilitat de crèdit barat i en la ineficiència energètica. El diferencial de preus amb la resta de la UE comença a passar factura amb un desequilibri creixent del saldo amb l'exterior.

(1) Taxes referides a 31-des-2004

A l'àrea de Barcelona, una de les activitats que reflecteix millor el lligam entre producció industrial i serveis a les empreses és la portuària. Segons dades provisionals, l'activitat comercial del port durant el darrer any es pot sintetitzar en un augment de l'11,3% del tràfic de mercaderies, fins a vorejar els 44 milions de tones. Les importacions –bàsicament de productes energètics, sidero-metal·lúrgics i agrícoles per a compensar la collita deficitària arran de la sequera– han estat més expansives que les exportacions, tot i que les de càrrega general han crescut gairebé un 12%. El tràfic de contenidors, que ha superat àmpliament els dos milions de Teus/any, ha crescut un 8,1%. Un increment en la línia del 9,6% de la càrrega general.

El creixement sostingut del nombre de visitants que fan estada als hotels avala la consistència de la ciutat de Barcelona com a centre turístic i de negocis.

A banda de l'activitat comercial, el port de Barcelona és capdavanter i referència obligada en el negoci dels creuers. En total, durant 2005 ha donat servei a 1,22 milions els passatgers d'aquest segment del trànsit marítim. En concret, els creuers que operen des de Barcelona han comptabilitzat gairebé 600.000 operacions d'embarcament i desembarcament de passatgers. Una xifra que equival a un increment del 5,7% anual. Pel que fa als creuers en trànsit, al port de la ciutat hi han fet escala més de 630.000 passatgers, un 26% més que dos anys enrere. El segment dels ferris regulars ha notat la forta competència dels vols de baix cost i el seu ritme de creixement anual s'ha limitat a un 3,9%. A destacar que enguany aquest segment del negoci previsiblement assolirà la xifra emblemàtica d'un milió de passatgers/any.

Construcció i mercat immobiliari

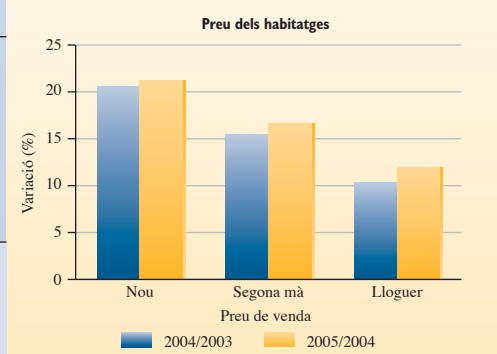
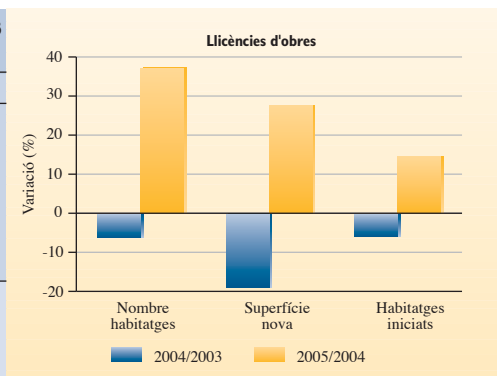
Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2004/03 (%)
Construcció residencial i llicències d'obres						
Construcció d'habitatges:						
— Iniciats (Barcelona)	4t.tr.05	1.475	-13,3	5.841	14,8	-6,0
— Iniciats (RMB)	4t.tr.05	11.850	-4,0	45.522	5,5	13,7
Obra prevista a les llicències:						
Nova planta: nombre d'habitatges	4t.tr.05	1.986	45,0	6.300	37,3	-6,3
Nova planta: superfície (m²)	4t.tr.05	440.992	14,6	1.410.516	27,8	-19,1
Ref.i ampliació: superfície (m²)	4t.tr.05	127.769	-10,9	440.142	8,0	-10,0

Si les xifres d'habitatges iniciats durant el darrer trimestre de l'any han contribuït a desaccelerar del ritme de creixement de la construcció residencial a la regió metropolitana, les previsions que es desprenen de les llicències d'obres aprovades garanteixen un 2006 encara expansiu per a la construcció.

Preus al mercat immobiliari

Sostre residencial (venda):						
— Habitatges nous (€/m²)	2005	—	—	5.082	21,2	20,6
— Segona mà-oferta (€/m²)	2n.sem.05	4.476	17,4	4311,0	16,7	15,5
— Lloguer (€/m²/mes)	4t.tr.05	12,29	12,6	11,8	12,0	10,4
— Places d'aparcament (€)	2005	—	—	24.520	8,4	9,0
Locals de negoci (lloguer mensual):						
— Oficines (total ciutat) (€/m²/mes)	1r.sem.05	8,93	6,4	—	—	-3,1
— Locals comercials (€/m²/mes)	1r.sem.05	11,37	45,2	—	—	-3,9

El ventall d'informes i estudis que tenen per objectiu seguir l'evolució dels preus residencials és tan ampli com els valors absoluts que presenten com a preu mitjà. En el que sí hi ha una certa coincidència, al menys en el cas de la ciutat central, és que, amb mitjanes anuals, durant el 2005 els preus han continuat creixent al mateix ritme d'un any abans.

Tant l'expansió del segment dels creuers com la del transport aeri —amb creixements lleument per sobre del deu per cent anual i 29,3 milions de viatgers durant 2005— és el reflex de l'èxit de la ciutat com a destinació turística i també del dinamisme econòmic de la regió metropolitana i del seu potencial com a mercat emissor. Segons l'enquesta turística, les pernотacions als hotels de la ciutat durant el darrer any han crescut un 7,8%, superant els 10,9 milions. La represa dels viatges per negocis i l'augment de l'oferta de vols i destinacions imputables a les companyies de baix cost serveix per explicar que el nombre de visitants hagi augmentat gairebé 3,5 punts percentuals més que les pernотacions i, en conseqüència, continua reduint-se l'estada mitjana.

Juntament amb el terciari, i en consonància amb el paper clau que juga en l'actual conjuntura econòmica, la construcció apareix un any més com l'altre gran motor de creixement econòmic de la ciutat i entorn metropolità. A banda d'alguna dada del segon semestre —com ara la del consum de ciment— que anuncia l'inici de l'esperada contenció del fort creixement dels darrers anys, les llicències d'obres majors aprovades inclouen la construcció a Barcelona de més de 7.600 habitatges, un 28,1% més que un any abans. Una dotació que iguala el màxim de l'actual cicle expansiu assolit el 1999. En superfície prevista, les llicències aprovades preveuen l'edificació d'1,4 milions de m² de sostre nou i més de 440.000 m² de superfície sotmesa a reforma o ampliació. Dues magnituds que equivalen a increments del 28% i 8% anual respectivament. Augments que s'han de matisar perquè tenen com a referència un període, el 2004, amb dotacions de sostre i habitatge lleument per sota de les mitjanes dels darrers anys.

Pel que fa als preus residencials, després del fort augment registrat durant el 2004, l'evolució del darrer any ha estat igualment expansiva però amb una àmplia diversitat d'intensitats segons els àmbits considerats i les fonts estadístiques emprades. Així, segons la nova sèrie de preus del Ministeri de l'Habitatge, la moderació en les taxes de creixement dels preus es més notòria a la província de Barcelona i a Catalunya que no pas al conjunt d'Espanya alhora que hi ha una certa coincidència en estimar per als tres àmbits una taxa de creixement comuna a l'entorn del deu per cent en el segment de nova construcció. No així en els de segona mà que, consideracions metodològiques a banda, registren un augment més intens al conjunt del país. No cal dir que aquests resultats poden estar influïts pel canvi de criteri utilitzat en l'elaboració de la nova sèrie de preus.

Alhora, en d'altres informes menys exhaustius que el del ministeri i majoritàriament referits a segments concrets del mercat i àmbits geogràfics més reduïts com és el cas de la ciutat de Barcelona, la desacceleració és mínima si es parla de mitjanes anuals cenyides a l'oferta nova en el mercat lliure. Una evolució congruent amb el manteniment de les condicions excepcionals que alimenten la demanda com són la disponibilitat de crèdit a cost pràcticament nul en termes reals i un mercat de treball i una base demogràfica en expansió.

Mercat de treball

Indicadors	Període	Valor absolut	Darrers 12 mesos		2004/03
		i taxa interanual (%)	i taxa interanual (%)		(%)
Ocupació					
Població activa	4t.tr.05	828.000	7,8	—	3,7
Població activa (RMB)	4t.tr.05	2.456.360	4,9	—	1,3
Afiliats R.G. Seg.Soc.	31 ds.05	904.935	4,4	—	1,4
Afiliats R.G. Seg.Soc. (RMB)	31 ds.05	1.861.948	4,5	—	2,3
Contractes laborals registrats	4t.tr.05	229.473	-1,2	887.269	7,5
Contractes indefinits	4t.tr.05	28.827	0,7	115.529	8,8

El procés extraordinari de regularització de treballadors estrangers i els canvis metodològics introduïts en l'EPA expliquen una part significativa de l'augment tant del nombre d'afiliats en situació d'alta a la Seguretat Social com del nombre de persones laboralment actives. L'augment de la contractació laboral es modera.

Atur registrat	(1)				
Total aturats registrats	31 ds.05	53.503	-2,4	—	-3,1
Atur masculí	31 ds.05	24.653	0,0	—	-2,7
Atur femení	31 ds.05	28.850	-4,4	—	-3,5
Atur juvenil (16-24 anys)	31 ds.05	4.564	4,0	—	-11,4
Aturats sense ocupació anterior	31 ds.05	2.891	-14,6	—	-11,8
Total aturats registrats (RMB)	31 ds.05	182.517	0,8	—	-0,1

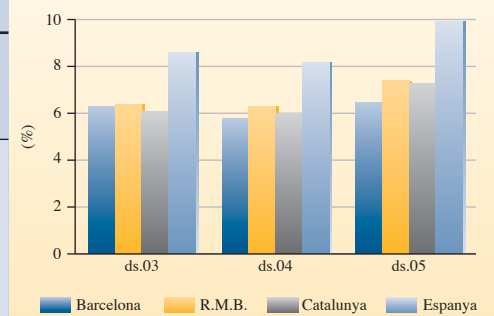
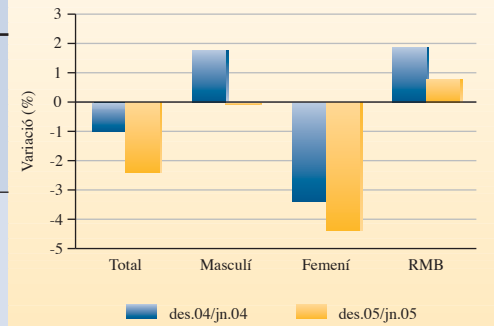
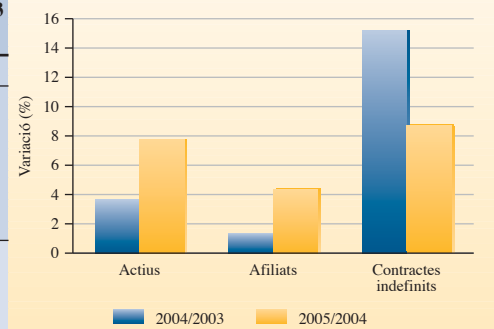
El ja conegut trencament de les sèries d'atur registrat limita temporalment la valoració del seu comportament. En comparació amb els volums d'atur de mitjan d'any –mesos en els que s'assoleixen els mínims anuals– les dades de tancament de 2005 mostren senyals de lleu contenció, especialment entre les dones. L'evolució no sembla tant positiva a l'entorn metropolità.

(1) Variació sobre juny 2005

Taxes d'atur registrat (%)	(1)				
Barcelona	31 ds.05	6,5	—	—	5,8
RMB	31 ds.05	7,4	—	—	6,3
Catalunya	31 ds.05	7,3	—	—	6,0
Espanya	31 ds.05	9,9	—	—	8,2

A banda de l'augment de les taxes d'atur com a conseqüència de l'augment del nombre de demandants d'ocupació comptabilitzats com aturats per la nova sèrie, el fet és que durant la segona meitat de 2005 aquestes taxes s'han moderat, especialment a la ciutat central, gràcies a l'augment del nombre d'actius que estima la nova EPA. Fins que no es consolidin tots aquests canvis metodològics, serà difícil determinar l'evolució de les taxes d'atur.

(1) Taxes referides a 31 de desembre de 2004

La regularització de treballadors estrangers i els canvis metodològics de l'EPA expliquen una part significativa de l'augment que durant el 2005 han registrat les afiliacions a la Seguretat Social i la població activa.

Malgrat córrer el perill de fer-nos pesats, s'ha d'insistir en el fet que durant el 2005 les magnituds més significatives del mercat de treball s'han vist afectades per fets extraordinaris que, puntualment, les hi resten capacitat explicativa per a valorar la conjuntura. Així, el procés extraordinari de regularització de treballadors estrangers ha fet aflorar un nombre important d'ocupats que s'ha reflectit en un increment a final d'any del 5,5% del nombre de treballadors en situació d'alta a la Seguretat Social a la regió metropolitana. A la ciutat de Barcelona, el creixement de 2005 –un 4,9%– més que triplica el del bienni anterior. Òbviament, aquest procés ha incidit també en un augment de la contractació laboral.

Els canvis metodològics introduïts a l'EPA expliquen la major part del 4,9% d'augment del nombre d'actius residents a la regió metropolitana durant el darrer trimestre de 2005. Aquests mateixos canvis i probablement alguns errors de mostra són els que justifiquen l'inesperat augment del 7,8% de Barcelona. Un increment imputable a la presència creixent i puntualment concentrada a la ciutat d'immigrants en edat de treballar.

Pel que fa a l'atur registrat, el trencament de la sèrie durant el segon trimestre de 2005 ha implicat un increment notable del nombre de demandants d'ocupació comptabilitzats com aturats. Un efecte que s'ha traslladat també, encara que temperat per l'augment del nombre d'actius, a les taxes d'atur. No obstant, la dinàmica expansiva que ha mantingut el mercat laboral durant la major part de l'any ha contribuït a moderar l'efecte puntualment negatiu de tots aquests canvis sobre les principals magnituds del mercat de treball.

I. Indústria

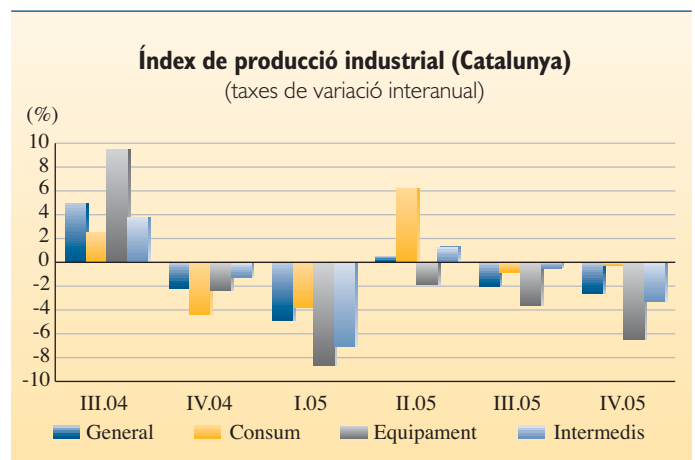
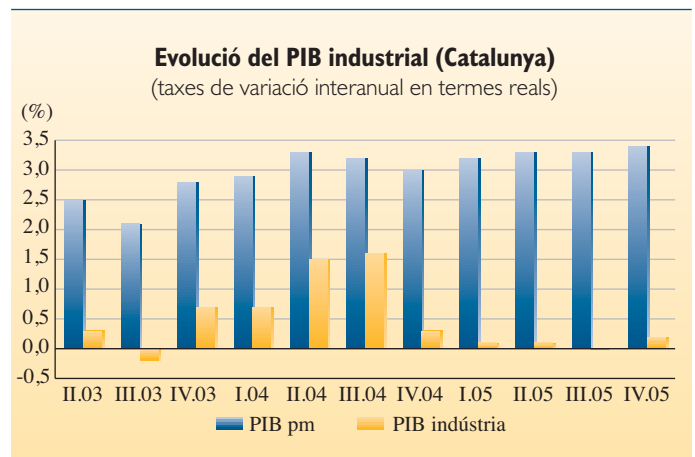
Conjuntura industrial

Indicadors d'activitat industrial*

	4t.tr.04	1r.tr.05	2n.tr.05	3r.tr.05	4t.tr.05
Catalunya					
PIB (Variació real)	0,3	0,1	0,1	0,0	0,2
Índex Producció (IPI)					
— Total indústria	-2,2	-4,9	0,5	-2,1	-2,6
— Energia	2,8	8,7	-18,3	-6,8	0,4
— Intermedis	-1,3	-7,1	1,3	-0,5	-3,3
— Equipament	-2,4	-8,7	-1,9	-3,6	-6,5
— Consum	-4,4	-3,8	6,2	-0,9	-0,3
Exportacions de béns	5,4	2,9	8,4	7,9	8,9
Índex Clima (ICI) ¹	-3,6	-5,1	-5,7	-4,0	-3,9
Índex Preus (IPRI)	3,7	3,8	3,3	3,4	3,9
Cost laboral/treballador	3,8	1,5	3,3	2,0	2,6
Afiliats RG Sg. Social ²	-1,5	-2,0	-2,0	-1,6	-1,7
Aturats registrats ²	-4,3	-0,2	n.d.	n.d.	n.d.
Espanya					
PIB (Variació real)	0,1	-1,1	0,5	1,3	1,8
Índex Producció (IPI)					
— Total indústria	-0,6	-2,3	2,4	0,1	0,6
— Energia	3,4	3,7	1,2	1,7	4,8
— Intermedis	-0,5	-3,4	1,5	0,1	0,3
— Equipament	-2,5	-4,3	4,0	-0,9	-0,4
— Consum	-1,1	-2,5	3,6	0,6	-0,4
Exportacions de béns	8,5	1,6	6,3	7,4	5,6
Índex Clima (ICI) ¹	-2,8	-3,9	-5,3	-3,8	-4,4
Índex Preus (IPRI)	5,2	4,9	4,5	5,0	5,1
Cost laboral/treballador	3,4	3,6	3,7	2,1	3,2
Afiliats RG Sg. Social ²	-0,1	-1,0	-0,5	-0,2	-0,1
Aturats registrats ²	-4,2	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Crèdit (Saldo viu) ²	5,5	9,9	14,3	14,7	15,7

* Variacions interanuals. ¹Saldos. ²Dades de final de període.

Font: Idescat, INE, INEM, Banco de España. Elaboració pròpia.

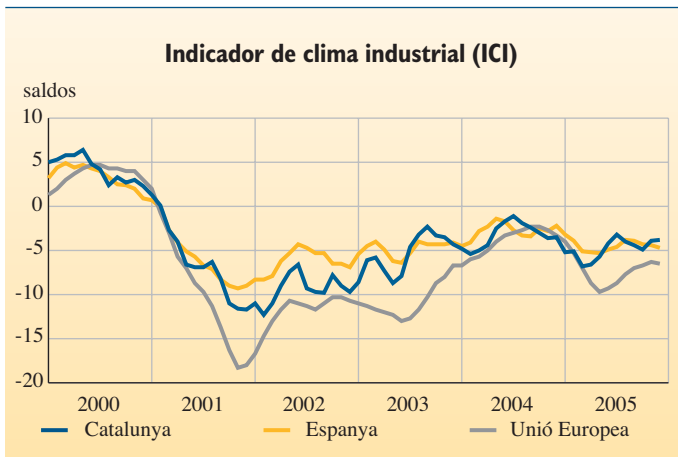

La persistent divergència entre creixement econòmic i producció industrial anuncia la implantació d'un teixit productiu cada cop més terciaritzat i sectorialment menys diversificat.

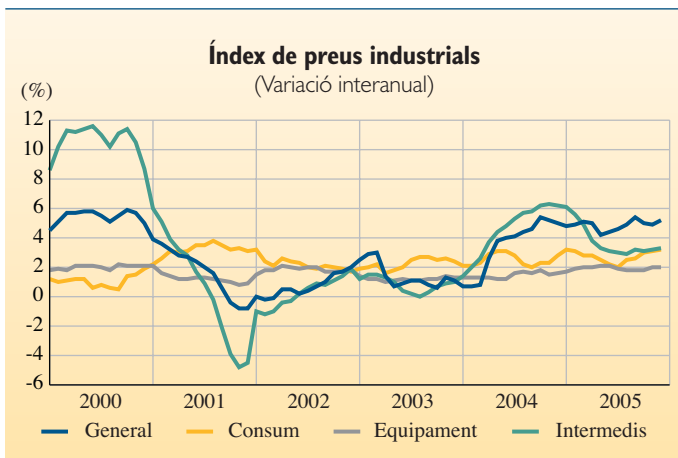
A mesura que es coneixen els resultats de tancament de 2005 es fa més evident la persistència del desajust que darrerament caracteritza el creixement econòmic a Catalunya i també al conjunt d'Espanya. Malgrat el dinamisme que ha mantingut el conjunt de l'activitat econòmica, concretat en un creixement del PIB proper al 3,5%, la producció industrial tanca l'any sense superar els símptomes de feblesa que, llevat d'algun repunt puntual, la caracteritzen d'ençà el 2001. Això és, almenys, el que es desprèn del 0,2% de creixement interanual del PIB industrial estimat provisionalment pel darrer trimestre de 2005. Si aquesta dada es confirma, la indústria catalana haurà tancat el pitjor any de la història recent pel que fa a contribució al creixement econòmic.

A més de l'estimació del PIB sectorial, que acumula cinc trimestres consecutius en els que el creixement de la producció ha estat pràcticament nul, hi ha altres indicadors de conjuntura que confirmen aquesta situació d'estancament que viu l'activitat industrial catalana. En aquesta ocasió, un dels més contundents és l'índex de producció industrial.

Segons aquest indicador, el volum de producció industrial declarat per les empreses ubicades a Catalunya durant els darrers mesos de 2005 ha estat lleument més baix que el registrat un any abans. En valors trimestrals, aquest índex ho quantifica amb una reducció interanual del 2,6%. Una variació que si be pot semblar escassament rellevant des d'un punt de vista quantitatiu, sorprèn perquè es produeix precisament en una conjuntura d'especial dinamisme de la demanda interna i de repunt de la inversió industrial. De fet, i no deixa de ser una relativa sorpresa, és precisament el segment productor de béns d'inversió el que amb un retrocés del 6,5% durant el darrer trimestre, tanca l'any amb el descens de producció més acusat. Ha estat igualment negatiu, però amb menys intensitat, el resultat de l'important sector productor de béns intermedis.

Nota: els valors grafiats corresponen a la mitjana dels saldos de les opinions empresarials referides a la cartera de comandes total, als estocs canviats de signe i a la tendència de la producció (mitjanes mòbils de tres mesos).
 Font: Departament de Treball i Indústria i Ministerio de Industria, Turismo y Comercio.

A la banda menys negativa es situa la producció de béns de consum, amb un retrocés del 0,3% i la d'energia, amb un creixement testimonial del 0,4%. Malgrat el signe negatiu, l'evolució de la producció de béns de consum s'ha d'interpretar positivament si es compara amb els resultats d'un any abans. Per contra, la producció d'energia sembla immersa en el procés d'assimilar el fort creixement d'un any abans. De fet, l'augment de la producció energètica està cada cop més condicionat per l'ampliació de la capacitat productiva.

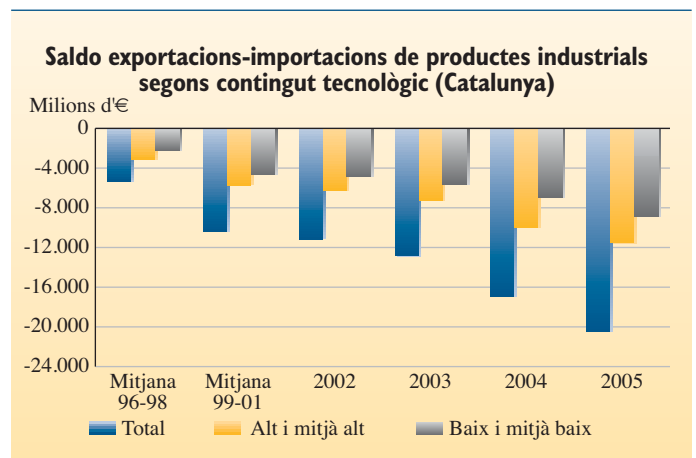
La situació d'estancament de la producció industrial és congruent amb l'evolució que ha registrat el clima industrial. Els resultats d'aquest indicador que sintetitza les opinions empresarials en relació amb l'evolució de la cartera de comandes, els estocs i la tendència de la producció, reflecteixen les dificultats de la indústria a l'hora de consolidar la tendència moderadament expansiva del trienni 2002-2004. Veus suposadament autoritzades relacionen aquesta dificultat amb la feblesa de la demanda interna de la resta de la Unió Europea. Un factor sens dubte rellevant que no hauria d'emascarar la creixent pèrdua de competitivitat d'una bona part de la indústria catalana com a conseqüència, entre altres raons, del manteniment d'un model de creixement inflacionista.

Exportacions de productes industrials (Catalunya)

Període	Total	Segons contingut tecnològic (Milions d'euros)			
		Alt	Mitjà alt	Mitjà baix	Baix
1995	16.996	1.536	9.013	2.389	4.058
1996	20.022	1.932	10.595	2.789	4.706
1997	23.748	2.216	12.537	3.153	5.843
1998	26.154	2.782	13.667	3.501	6.204
1999	26.905	3.067	13.756	3.587	6.495
2000	32.610	4.055	16.641	4.440	7.474
2001	35.435	4.028	18.482	4.691	8.235
2002	35.897	4.437	18.324	4.783	8.354
2003	36.289	4.384	18.664	4.847	8.396
2004	38.019	4.259	19.905	5.379	8.476
2005	40.785	5.067	21.397	5.806	8.514
1r.tr.	9.436	1.027	5.082	1.356	2.007
2n.tr.	10.460	1.063	5.745	1.569	2.121
3r.tr.	9.899	1.195	5.106	1.403	2.196
4t.tr.	10.917	1.784	5.465	1.480	2.190

Nota: Les dades dels darrers trimestres són provisionals.
 Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Variació (%)	Total	Alt i mitjà alt	Baix i mitjà baix
4t.tr.05/4t.tr.04	8,9	12,2	2,9
2n.sem.05/2n.sem.04	8,4	11,6	3,2
2005/2004	7,3	9,5	3,4
2004/2003	4,8	4,8	4,6

La feblesa del creixement econòmic europeu i la pèrdua de competitivitat apareixen com els factors recurrents a l'hora d'explicar l'atonía de l'activitat industrial a Catalunya.

En paral·lel al progressiu refredament de les expectatives dels empresaris industrials, l'índex de preus de sortida de fàbrica reflecteix una tendència moderadament expansiva com a conseqüència, bàsicament, de l'augment del preu del petroli i d'altres matèries bàsiques per a la producció industrial. Alhora, l'ocupació directa en empreses industrials ha continuat lliscant a la baixa en contrast amb el procés de generació d'ocupació a la construcció i a una bona part del terciari.

Enquesta industrial

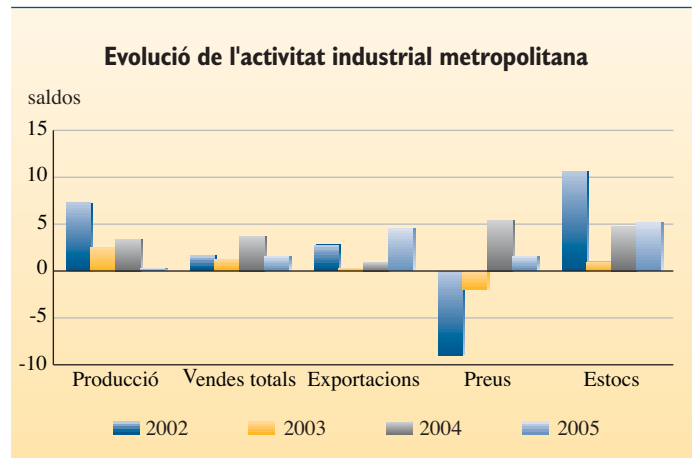
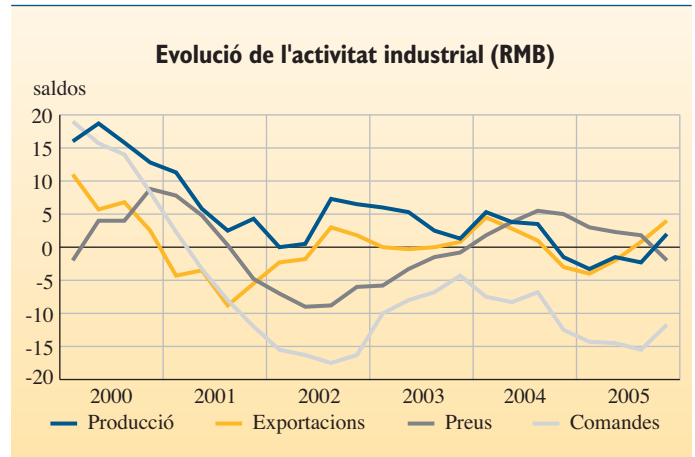
(província)

		4t.tr.04	1r.tr.05	2n.tr.05	3r.tr.05	4t.tr.05
Resultats del període*						
Producció	Igual	37	37	46	31	35
	Saldo	9	-15	14	-14	6
Vendes	Igual	25	30	34	24	27
	Saldo	5	-14	12	-14	19
Exportacions	Igual	31	36	39	34	34
	Saldo	2	-9	8	-9	13
Preus de venda	Igual	77	53	74	78	75
	Saldo	1	13	-4	-1	-1
Ocupació	Igual	62	61	66	67	60
	Saldo	-10	-5	-2	-13	-7
Inversió	Igual	69	62	64	67	60
	Saldo	5	-5	3	0	5
Valoració del període						
Marxa dels negocis	Normal	44	49	56	52	48
	Saldo	14	-5	9	6	11
Cartera de comandes	Normal	48	48	52	50	48
	Saldo	-4	-27	-15	-12	-8
Stocs	Normal	51	57	54	58	59
	Saldo	10	5	9	1	1
Perspectives a curt						
Producció	Igual	47	44	48	42	53
	Saldo	14	35	-7	26	9
Vendes	Igual	35	37	45	37	37
	Saldo	21	45	-4	29	19
Exportacions	Igual	41	39	39	37	37
	Saldo	7	20	0	19	6
Cartera de comandes	Igual	45	40	47	41	50
	Saldo	19	42	2	20	11
Preus de venda	Igual	49	82	83	78	42
	Saldo	32	4	-1	3	34
Ocupació	Igual	73	77	73	72	68
	Saldo	-4	0	-11	-5	-12
Inversió	Igual	65	61	67	68	65
	Saldo	11	14	7	11	10

* En relació amb el període anterior.

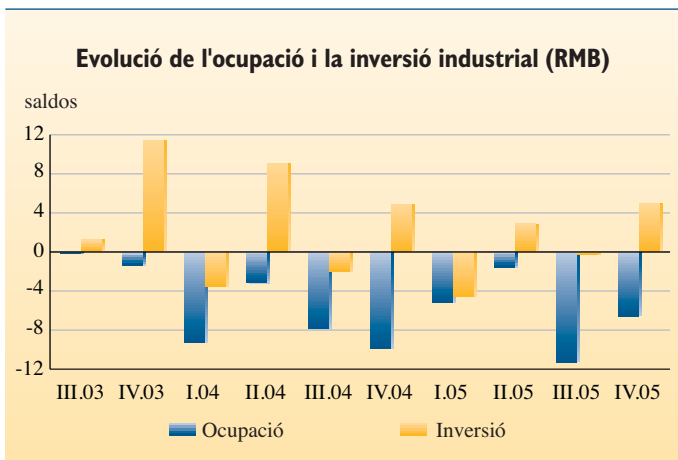
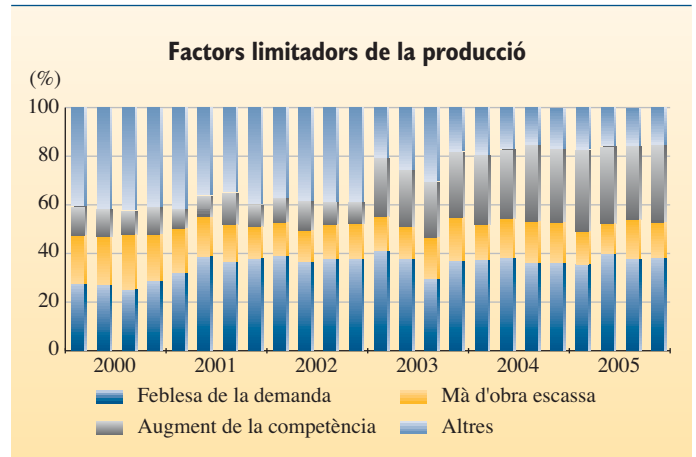
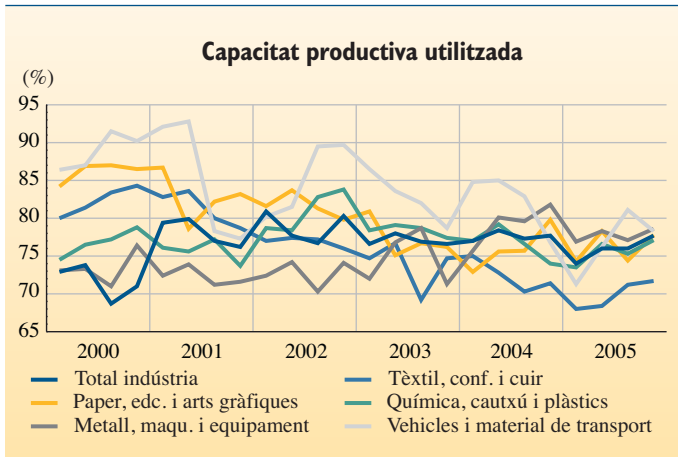
Font: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació. Elaboració pròpia.

Un dels pocs indicadors que durant la major part de 2005 ha mantingut un to moderadament positiu ha estat el de les exportacions de productes manufacturats. A l'espera de conèixer els resultats del darrer trimestre, es pot avançar que aquest segment de l'activitat industrial aconseguirà tancar l'any amb un increment de la facturació a l'entorn del 7%, dos punts percentuals més durant el 2004. Un creixement que s'ha revelat força més intens en el segment dels productes de contingut tecnològic alt i mitjà alt que no pas en la resta.

La tendència moderadament expansiva de les exportacions a mesura que transcorria el 2005 ha contribuït a netejar estocs i a mantenir els nivells de producció.

Pel que fa a l'evolució de la indústria metropolitana durant el darrer trimestre de 2005, els resultats de l'enquesta de conjuntura que elabora la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, no mostren, com era d'esperar, divergències significatives en relació amb els grans trets que ja s'han apuntat pel conjunt de Catalunya. Malgrat que les diferències d'especialització productiva entre ambdós àmbits territorials podrien justificar resultats diferents, no és així en els trets bàsics. Segons les empresaris enquestats, la situació quant a l'evolució de la producció durant els darrers mesos de l'any s'hauria de qualificar de moderadament positiva però insuficient per compensar els alts i baixos de la resta de l'any. En la valoració de la marxa del negoci en general, la majoria es limita a qualificar-la de normal, alhora que es redueix lleument el nombre dels que en fan una valoració moderadament positiva.

La forta contenció dels preus de venda que declaren la immensa majoria d'empresaris consultats concorda més amb la situació de feblesa de la cartera de comandes que no pas amb la conjuntura inflacionista dels preus energètics. Això fa pensar que a banda d'intentar retallar costos productius via deslocalitzacions parcials –prop d'una quarta part de les empreses enquestades reconeix reduccions de plantilla durant 2005–, són majoria les empreses que opten per sacrificar marge comercial a l'espera d'una millora significativa de la conjuntura. Un canvi que, segons les expectatives avançades pels mateixos empresaris consultats, de ben segur que no es produirà en el curt termini.

En consonància amb unes perspectives molt ancorades en la conjuntura més recent i en el desencís de les previsions majoritàriament fallides, la inversió a la indústria manufacturera de la regió metropolitana ha continuat sent escassa i força concentrada en les empreses mitjanes i grans productores de béns de consum durador. Per contra, la indústria fabricant de material de transport i el sector de béns de consum no durador han tancat aquest darrer any amb retallades en l'esforç inversor. Una evolució que, afegida a l'estancament en nivells comparativament baixos de la capacitat productiva utilitzada, pot ajudar a explicar l'empitjorament de les expectatives manifestades pel que fa al simple manteniment dels llocs de treball industrials.

A l'apartat de les vendes s'ha de diferenciar entre la pèrdua d'impuls del negoci en el mercat interior i el dinamisme de les exportacions. Segons els empresaris consultats, la desacceleració del creixement de les vendes en el mercat espanyol respon tant a una progressiva feblesa de la demanda com a la creixent competència exterior que han d'afrontar. Dos factors que, sumats, impliquen una pèrdua constant de quota de mercat per part de la producció autòctona. Aquesta seria una de les conseqüències directes del creixent dèficit comercial de l'economia catalana amb l'exterior.

En aquest context, l'augment de les exportacions sembla respondre a la necessitat de compensar amb més presència a l'exterior la, fins a cert punt inevitable, reducció de pes específic en el mercat interior. Cal esperar que aquesta política comercial més agressiva destinada a consolidar i ampliar una incipient presència en els mercats internacionals es fonamenti en una millora de la qualitat del producte més que en una reducció del marge comercial.

II. Finances

Sistema financer

Oficines de les entitats de crèdit

Àmbit territorial	Total	Banca	Caixes d'estalvis	Cooper. de crèdit
setembre 2005				
Barcelona	2.055	686	1.313	28
Resta província	3.420	905	2.441	63
Resta Catalunya	2.110	627	1.436	37
Total Catalunya	7.585	2.218	5.190	128
Madrid	3.002	1.428	1.464	51
Resta província	2.253	871	1.314	42
Total Espanya	41.308	14.322	21.995	4.620
desembre 2004				
Barcelona	2.068	689	1.321	29
Resta província	3.235	879	2.379	66
Resta Catalunya	2.075	616	1.414	35
Total Catalunya	7.478	2.184	5.114	130
Madrid	2.950	1.406	1.432	50
Resta província	2.162	818	1.245	38
Total Espanya	40.602	14.168	21.503	459

Nota: El Total inclou les oficines dels anomenats Establiments Financers de Crèdit.

Variació (%)	Total	Banca	Caixes	Cooper.
setembre 2005/ setembre 2004				
Barcelona	-0,5	-1,0	-0,2	-3,4
Catalunya	2,2	1,0	2,8	0,0
Espanya	2,4	0,8	3,5	2,0
des. 2004/ des. 2003				
Barcelona	0,1	-0,6	0,3	0,0
Catalunya	2,0	0,0	2,8	-1,5
Espanya	2,1	0,7	3,0	2,2

De què és indicatiu el fort i sostingut creixement del volum d'endeutament que assumeix el sector privat? On és el límit?

Aquestes són només dues de les qüestions que semblaria lògic plantejar-se davant del ritme de creixement que mostren els saldos vius del crèdit bancari en mans del sector privat i, especialment, de les economies domèstiques. Qüestions que adquireixen encara més notorietat a partir del moment en què la política monetària comença a endurir-se alhora que el creixement del volum de crèdit viu –que supera en més del 20% el valor anual del PIB– pràcticament triplica el ritme de creixement nominal de l'economia. Però també es pot fer la reflexió a la inversa. Tot i l'eficient funcionament del sistema financer espanyol, capaç de doblar el volum de crèdit viu en mans del sector privat en només cinc anys, el PIB només ha avançat un 37% i, descomptada la inflació, l'augment acumulat aquest darrer lustre ni tan sols arriba al 16%. Unes ràtios que resulten especialment decebedores si es relacionen amb la població.

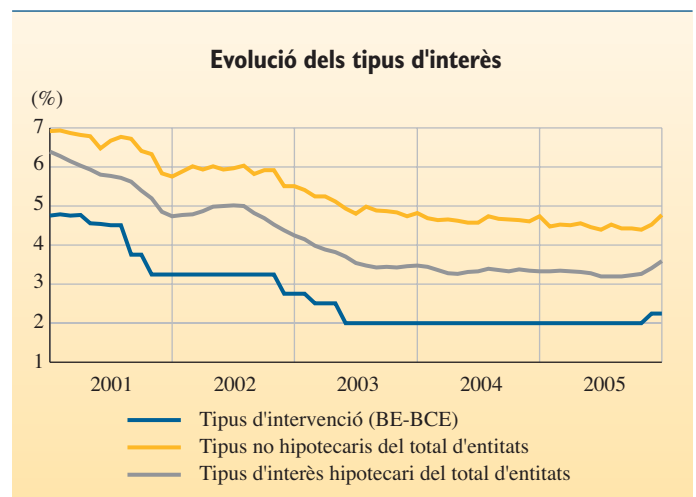
Treballadors assalariats de les entitats de crèdit

Període	Barcelona	RMB	Catalunya	Espanya
des. 1995	28.647	35.345	n.d.	249.023
des. 1996	28.010	35.010	45.005	246.800
des. 1997	27.993	35.401	45.174	247.361
des. 1998	28.022	35.695	45.597	247.685
des. 1999	27.181	35.105	44.551	244.513
des. 2000	25.551	33.842	45.163	243.743
des.2001	25.591	34.219	45.496	245.228
des.2002	25.263	34.017	45.242	243.677
març 2003	25.080	33.861	45.101	n.d.
juny 2003	25.139	34.346	45.729	n.d.
set 2003	24.926	33.853	45.079	n.d.
des.2003	24.915	33.905	45.069	245.157
març 2004	25.966	34.987	44.680	n.d.
juny 2004	26.258	35.670	45.385	n.d.
set. 2004	26.277	35.477	45.178	n.d.
des. 2004	25.926	35.641	45.293	247.471
març 2005	25.747	35.477	45.150	n.d.
juny 2005	26.384	36.812	46.091	n.d.
set. 2005	26.416	36.689	45.959	n.d.
des. 2005	26.655	36.864	46.343	n.d.

Nota: Dades d'afiliats al Règim General de la Seguretat Social amb l'excepció de les d'Espanya. Les de Barcelona i RMB són provisionals d'ençà juny de 2005.

Font: Departament de Treball de la Generalitat y Banco de España. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Barcelona	RMB	Catalunya	Espanya
ds.2005/ds.2004	2,8	3,4	2,3	n.d.
ds.2004/ds.2003	4,1	5,1	0,5	0,9
ds.2003/ds.2002	-1,4	-0,3	-0,4	0,6
ds.2002/ds.2001	-1,3	-0,6	-0,6	0,8

Crèdit de les entitats de crèdit als sectors productius i a les famílies. Espanya

(milions d'€)

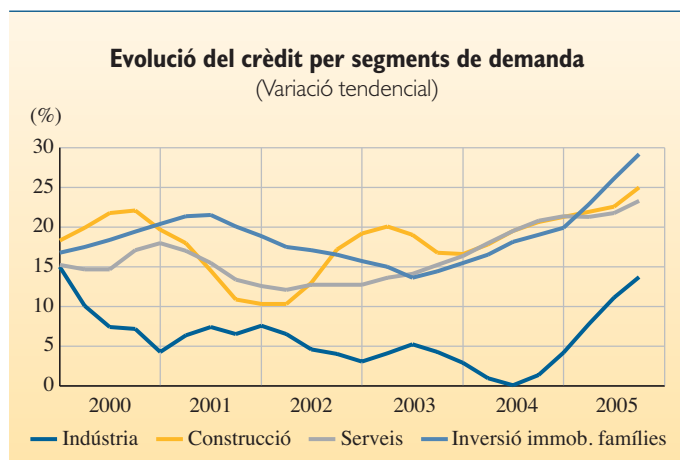
Període	Sectors productius					Economies domèstiques			
	Total	Primari	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Inversió immobiliària	Consum de béns duradors	Altres aplicacions
4t.tr.1993	162.301	7.634	54.623	24.952	75.092	89.137	56.213	12.421	20.503
4t.tr.1994	161.072	7.314	53.235	23.137	77.387	99.590	67.111	12.673	19.806
4t.tr.1995	168.630	7.954	55.607	23.615	81.454	110.468	75.703	13.102	21.663
4t.tr.1996	177.057	8.815	52.893	24.267	91.083	123.077	85.592	13.654	23.831
4t.tr.1997	198.417	9.482	57.789	24.701	106.445	145.447	104.292	15.948	25.208
4t.tr.1998	227.867	10.358	64.321	29.270	123.919	175.008	123.254	20.625	31.130
4t.tr.1999	257.974	11.887	71.187	35.112	139.788	207.090	145.184	23.371	38.536
4t.tr.2000	302.034	13.141	78.588	42.627	167.679	243.837	176.653	26.885	40.299
4t.tr.2001	330.591	13.320	82.959	46.412	187.901	281.789	205.790	33.076	42.922
4t.tr.2002	368.466	15.122	85.762	57.376	210.206	320.053	235.086	34.741	50.227
1r.tr.2003	375.901	15.138	86.559	56.975	217.229	331.747	244.498	34.910	52.339
2n.tr.2003	389.249	15.712	87.015	59.431	227.091	349.500	256.010	35.676	57.814
3r.tr.2003	398.206	16.462	87.240	61.902	232.601	357.146	264.453	36.468	56.225
4t.tr.2003	411.986	16.402	85.829	65.784	243.972	372.013	275.958	35.136	60.919
1r.tr.2004	428.517	16.973	85.326	68.171	258.047	386.179	288.736	36.201	61.242
2n.tr.2004	452.030	17.102	86.636	72.362	275.930	405.486	301.537	37.374	66.575
3r.tr.2004	464.578	17.655	88.360	75.494	283.069	419.230	315.021	38.075	66.134
4t.tr.2004	482.984	18.104	90.487	78.372	296.020	441.443	333.826	38.379	69.238
1r.tr.2005	507.089	18.188	93.815	83.421	311.665	462.910	351.757	39.375	71.778
2n.tr.2005	542.523	19.459	99.000	89.710	334.354	512.464	391.135	42.494	78.836
3r.tr.2005	565.606	20.144	101.351	94.322	349.789	537.597	415.345	44.609	77.644
4t.tr.2005	604.062	20.738	104.695	100.715	377.913	576.254	445.972	42.252	88.030

Nota: Les sèries es trenquen durant el 2n.tr.2005 per l'adopció dels nous criteris comptables de les NIIF.

Variació (%)	4t.tr.05/ 4t.tr.04	4t.tr.04/ 4t.tr.03	4t.tr.03/ 4t.tr.02
Total sectors productius	25,1	17,3	11,8
Indústria	15,7	5,5	0,1
Construcció	28,5	19,1	14,7
Serveis	27,7	21,4	16,1
Total famílies	30,5	18,7	16,2
Inversió immobiliària	33,6	21,0	17,4
Consum durador	10,1	9,2	1,1

L'anàlisi conjunta d'aquestes dades ens porta a pensar que una bona part del crèdit absorbit pel sector privat –les economies familiars de la mà de la inversió immobiliària no han parat de guanyar presència en la captació de crèdit bancari– ha estat invertit amb criteris d'eficiència escassament exigents. Una tendència imputable, en bona mesura, a la política de diner excepcionalment barat per a segons quins usos. En aquestes condicions, no és sorprenent que l'economia espanyola, inclosa la catalana, presenti problemes creixents de competitivitat.

Tornant als interrogants de l'inici, sembla força evident que el fort creixement del crèdit bancari no és indicatiu, precisament, d'un increment de la inversió productiva de la mateixa magnitud. Ni molt menys. En aquesta situació, l'enduriment de la política monetària que s'ha començat a palesar a final d'any accentuarà la inevitable correcció dels desequilibris que fomenta l'actual model de creixement. Tant el diferencial inflacionista amb la resta de la UE com l'elevat endeutament assumit pel sector privat sense altre criteri que aprofitar unes excepcionals condicions d'accés al crèdit, han de passar factura.

A banda d'aquestes consideracions sobre l'impacte de l'activitat creditícia sobre el ritme de creixement futur de l'economia, les darreres dades disponibles d'oficines d'atenció al públic i llocs de treball al conjunt del sector mostren el manteniment d'una tendència moderadament expansiva tant a la regió metropolitana com al conjunt de Catalunya en línia amb el creixement demogràfic i seguint les noves implantacions urbanístiques. Les gairebé 7.600 oficines operatives del conjunt del sistema financer i els més de 46.000 treballadors en plantilla a final de 2005 són magnituds que mai s'havien assolit a Catalunya.

Mercat de renda variable

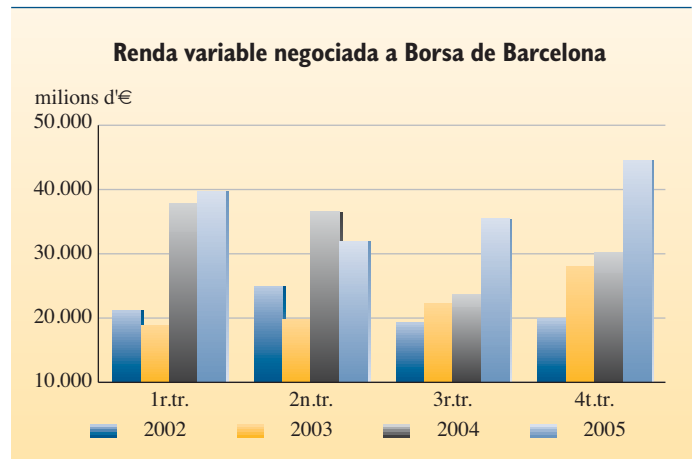
Volum negociat a Borsa de Barcelona (milions d'€)

	Renda variable	Renda fixa pública	Renda fixa privada	Total ¹
1993	2.499	166	327	2.992
1994	5.017	418	236	5.671
1995	4.113	2.272	218	6.603
1996	7.498	8.521	232	16.251
1997	19.829	11.351	144	31.342
1998	29.095	23.616	98	52.992
1999	31.190	28.951	355	60.672
2000	51.053	30.762	171	82.127
2001	59.026	50.500	653	111.044
2002	85.565	64.626	45	150.576
2003	89.197	66.589	60	155.902
1r.tr.	18.942	14.801	8	33.759
2n.tr.	19.880	15.494	11	35.395
3r.tr.	22.290	15.375	12	37.684
4t.tr.	28.086	20.919	29	49.064
2004	128.640	76.015	26	204.833
1r.tr.	37.915	19.866	5	57.805
2n.tr.	36.595	19.262	3	55.874
3r.tr.	23.788	18.591	2	42.393
4t.tr.	30.343	18.297	16	48.762
2005	151.770	86.446	27	238.678
1r.tr.	39.728	18.181	2	58.038
2n.tr.	31.974	23.264	8	55.371
3r.tr.	35.477	21.620	4	57.209
4t.tr.	44.591	23.380	12	68.060

¹ Inclou volum negociat de warrants i drets.

Font: Borsa de Barcelona. Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Borsa de Madrid, revista mensual, diversos números.

Variació (%)	Total	Renda variable	Renda fixa
4t.tr.2005/4t.tr.2004	39,6	46,9	27,7
2n.sem.05/2n.sem.04	37,4	47,9	22,0
2005/2004	16,5	18,0	13,7
2004/2003	31,4	44,2	14,1

Creixement espectacular dels volums de contractació durant la segona meitat de 2005 que coincideix amb el tancament d'un trienni molt positiu en termes de rendibilitat de la renda variable.

Després d'un primer semestre d'estancament dels volums de contractació, tant de renda fixa com variable, l'activitat al mercat borsari de la ciutat ha reprès la tendència alcista que l'ha caracteritzat els darrers anys i, gràcies a un creixement interanual del 37% pel conjunt dels darrers sis mesos de 2005, ha pogut tancar l'any amb gairebé 240.000 milions d'€ negociats, un 16,5% més que un any abans. Al costat del protagonisme de la renda variable, la contractació de renda fixa, bàsicament pública, ha crescut prop d'un 14%.

Aquest increment de la contractació, en un context de tipus d'interès en zona de mínims i relativament estables a l'àrea de l'euro, s'ha traduït en un augment de la capitalització del mercat de renda variable lleument per sota de l'increment nominal del PIB. Pel que fa a l'evolució dels diferents índexs durant el 2005 –un indicador de la rendibilitat mitjana– la de la borsa de Barcelona ha estat força més discreta –un 12,7%– que la dels altres mercats espanyols, que han superat, en el cas de Madrid i València, creixements del 20%.

III. Consum, comerç i preus

Preus de consum

Índex general de preus de consum

(Prov. Barcelona/Espanya)

Any	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Mitjana Anual	
Base 1992														
2000	B E	130,7 128,7	130,9 128,9	131,4 129,4	132,0 129,9	132,2 130,2	132,7 130,6	133,6 131,3	134,3 131,9	134,3 132,2	134,6 132,6	134,9 132,9	135,5 133,4	133,1 131,0
2001	B E	135,6 133,4	136,1 133,9	136,7 134,4	137,4 135,1	137,7 135,6	138,1 136,1	138,6 136,4	138,9 136,7	138,8 136,7	138,7 136,6	138,7 136,5	139,3 137,0	137,9 135,7
Base 2001														
2002	B E	101,5 101,3	101,4 101,3	102,2 102,2	103,6 103,6	103,9 103,9	104,1 104,0	103,4 103,2	103,8 103,5	104,1 103,9	105,2 104,9	105,3 105,1	105,9 105,5	103,7 103,5
2003	B E	105,7 105,0	105,9 105,2	106,6 106,0	107,5 106,8	107,4 106,7	107,5 106,8	106,9 106,1	107,5 106,6	107,7 106,9	108,5 107,7	108,9 108,0	109,3 108,2	107,5 106,7
2004	B E	108,7 107,4	108,7 107,5	109,4 108,2	110,0 109,7	111,6 110,4	111,8 110,5	111,1 109,7	111,7 110,2	111,8 110,4	112,9 111,5	113,2 111,8	113,3 111,7	111,2 109,9
2005	B E	112,8 110,8	113,0 111,0	113,9 111,9	115,5 113,5	115,8 113,7	116,1 114,0	115,5 113,3	116,0 113,8	116,7 114,5	117,6 115,4	117,9 115,6	118,3 115,9	115,8 113,6

Nota metodològica: A partir de gener de 2002, l'IPC adopta un nou sistema de càlcul en base 2001 amb importants canvis metodològics que trenquen la sèrie. Informació més detallada sobre la metodologia a www.ine.es. Les dades dels últims tres mesos són provisionals.

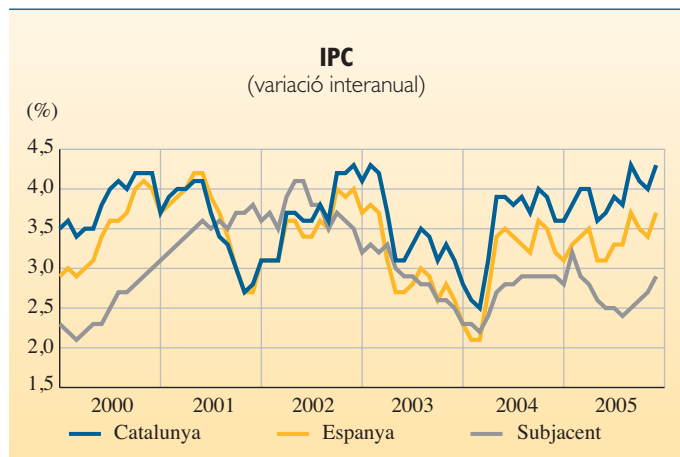
Font (per a tot l'apartat): INE i Eurostat.

Variació (%)	Interanual			Mitjana anual	
	ds.05/ ds.04	ds.04/ ds.03	ds.03/ ds.02	2005/ 2004	2004/ 2003
Barcelona (província)	4,4	3,7	3,2	4,1	3,5
Catalunya	4,3	3,6	3,1	3,9	3,5
Espanya	3,7	3,2	2,6	3,4	3,0
— subjacent	2,9	2,9	2,5	2,7	2,7
C.A. Madrid	3,7	3,1	2,6	3,1	3,0
UME harmonitzat	2,2	2,4	2,0	2,2	2,1
UE25 harmonitzat	2,1	2,2	—	2,2	2,0

El 2005 s'ha tancat amb una sensació de relatiu desgavell en l'evolució dels preus de consum. El canvi de política monetària encetat pel Banc Central Europeu s'ha d'analitzar des d'aquesta òptica.

A Espanya, aquest darrer any s'ha tancat amb un increment interanual de l'índex general de preus de consum del 3,7%, mig punt percentual més que un any abans i superant àmpliament el 2,6% de final de 2003. En el cas de Catalunya i província de Barcelona, els repunts de final d'any han estat fins i tot superiors, situant-se els creixements interanuals clarament per sobre del 4%. Com era d'esperar, la combinació de preus del petroli i altres matèries primeres en nivells comparativament alts i el manteniment de la despesa en consum com un dels motors bàsics del creixement econòmic, s'ha traduït en un repunt de les tensions inflacionistes i en un increment del diferencial inflacionista amb la Unió Europea.

De l'evolució dels preus de consum durant els darrer trimestre de l'any hom en pot destacar dos aspectes. D'una banda, el repunt de la inflació subjacent. Hom pot interpretar que després de més d'un any i mig en el que els preus de la indústria manufacturera han patit l'embranchida en els costos de l'encariment del petroli i altres matèries primeres, aquestes tensions inflacionistes s'estan estenent a la resta de sectors. Si és així, serà molt difícil poder reduir de manera significativa –fins a l'entorn del 3%– el creixement dels preus de consum durant la primera meitat de 2006.

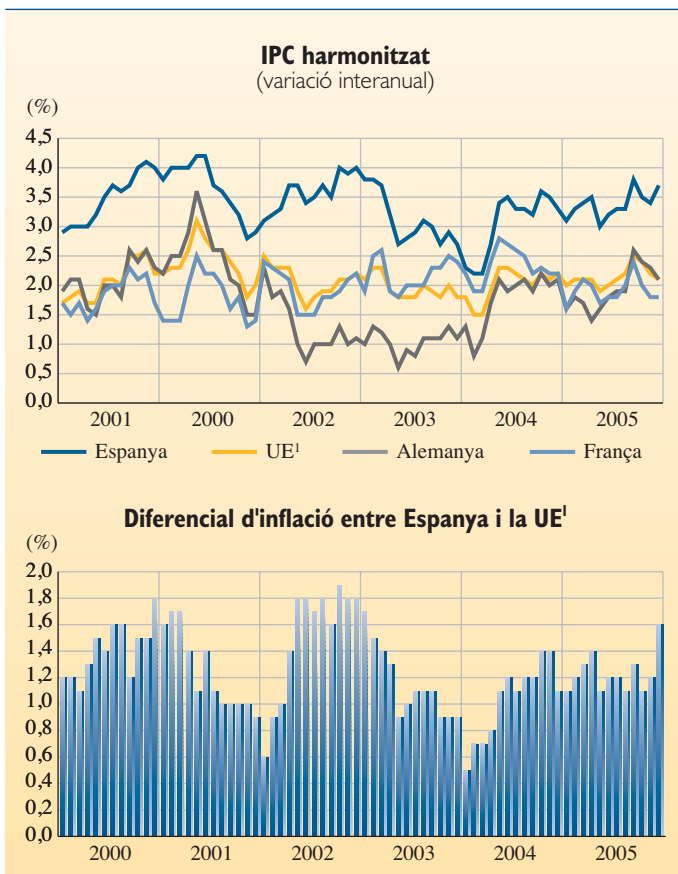
L'altra qüestió a destacar és que, tancat l'any, l'IPC espanyol acumula 20 mesos de creixement interanual ininterromput superior al 3%. S'ha de retrocedir gairebé deu anys per trobar un període tan llarg d'inflació sostinguda superant aquesta cota. A la província de Barcelona són igualment 20 mesos els que l'índex s'ha mantingut en el 3,7% o per sobre. Una evolució que contrasta amb la de la província de Madrid, on d'aquests darrers vint mesos, només en un –desembre de 2005– s'ha assolit com a valor màxim el mínim de Barcelona.

Malgrat que pugui sonar repetitiu, el manteniment d'aquestes tensions inflacionistes i especialment del diferencial amb la UE –estimada en 1,3 punts percentuals de mitjana anual durant els darrers sis anys– perjudica seriosament la competitivitat de l'economia espanyola i, en conseqüència, contribueix a l'enquistament dels elevats índexs de precarietat del mercat laboral.

IPC per components

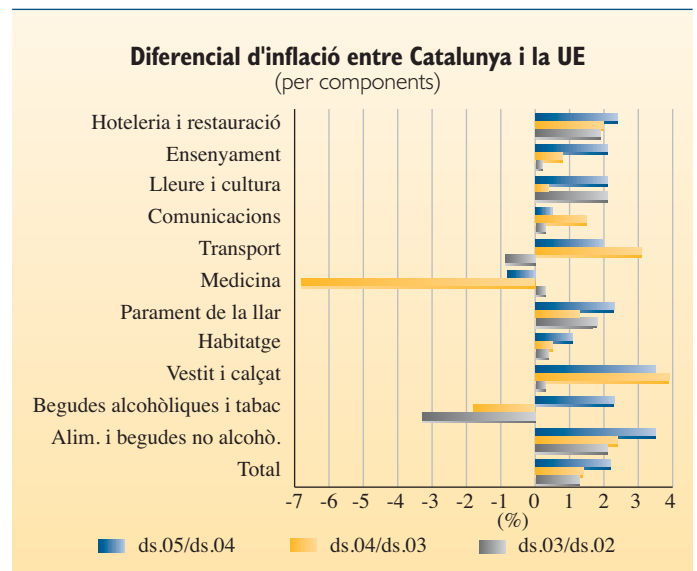
(%)

	Catalunya			Espanya			UE		
	ds.05/ds.04	ds.04/ds.03	ds.03/ds.02	ds.05/ds.04	ds.04/ds.03	ds.03/ds.02	ds.05/ds.04	ds.04/ds.03	ds.03/ds.02
Aliment. i begudes no alcohòliques	4,8	2,9	4,7	4,2	3,0	4,1	1,3	0,5	2,6
Begudes alcohòliques i tabac	4,8	4,9	2,8	5,1	5,5	2,8	2,5	6,7	6,1
Vestit i calçat	2,8	3,6	3,3	1,4	2,1	2,5	-0,7	-0,3	0,3
Habitatge	6,4	4,2	2,8	6,0	4,1	2,8	5,3	3,7	2,4
Parament de la llar	2,9	2,1	2,6	2,2	1,8	1,7	0,6	0,8	0,8
Medicina	1,0	0,5	2,2	0,7	0,2	2,0	1,8	7,3	1,9
Transport	6,2	7,1	1,1	6,2	6,0	1,0	4,2	4,0	2,0
Comunicacions	-1,8	-0,9	-0,4	-1,7	-0,7	-0,2	-2,3	-2,4	-0,7
Lleure i cultura	1,8	0,1	1,4	0,6	-0,1	0,1	-0,3	-0,3	-0,7
Ensenyament	5,2	4,9	3,9	4,1	4,2	4,3	3,1	4,1	3,7
Hoteleria i restauració	5,0	4,8	4,7	4,3	4,2	4,1	2,6	2,8	2,8
Altres	3,7	3,3	4,1	3,4	2,8	3,1	2,5	2,4	2,4
Total	4,3	3,6	3,1	3,7	3,2	2,6	2,1	2,2	1,8

¹ UE15 fins l'abril de 2004 i UE25 de llavors ençà.

L'evolució del darrer trimestre mostra que a banda de l'encariment dels preus de l'energia, hi ha altres factors, relativament extraordinaris, que expliquen el darrer repunt dels preus de consum. És el cas de l'augment de preus en el segment alimentari com a conseqüència de la sequera i del desplaçament de la demanda de consum de pollastre cap a altres tipus de carns i de peix.

De la despesa en serveis, només els relacionats amb la medicina i les comunicacions han acabat l'any amb variacions dels preus sectorials comparables als respectius de l'àmbit europeu.

Els segments de despesa més inflacionistes a Espanya i Catalunya per segon any consecutiu han estat els del transport i l'habitatge –ambdós per l'encariment dels carburants– seguits relativament a prop pel conjunt de l'alimentació i begudes no alcohòliques com a conseqüència de l'encariment de productes no elaborats. De la resta de components, el més inflacionista, com ja és norma, i amb molta repercussió sobre l'increment de l'IPC, ha estat l'hosteleria i restauració. Si comparem amb l'evolució per components del conjunt d'Europa, les divergències més significatives corresponen a despeses bàsiques pel conjunt de la població com són l'alimentació i el vestit i calçat. En aquests dos components, l'increment de preus a Catalunya pràcticament triplica el registrat a la resta de la UE. En el cas de l'hosteleria, ensenyament, lleure i cultura i parament de la llar, el diferencial supera els dos punts percentuals.

Consum d'energia i aigua

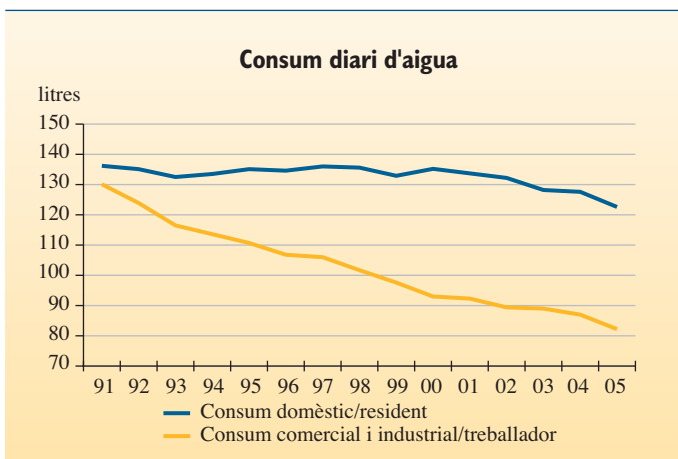
Consum d'electricitat i gas natural

(Mwh)

Període	Electricitat de baixa tensió			Gas natural
	Total	Domèstic	Comercial i industrial	Total
1995	3.731.802	1.368.597	2.363.205	2.832.143
1996	3.874.091	1.417.642	2.456.449	3.072.723
1997	3.969.434	1.445.977	2.523.457	3.016.183
1998	4.085.961	1.348.107	2.737.854	3.157.261
1999	4.209.561	1.382.271	2.827.290	3.557.244
2000	4.386.793	1.588.142	2.798.651	3.622.682
2001	4.504.479	2.393.536	2.110.943	3.212.103
2002	4.605.950	2.640.712	1.965.238	3.328.223
2003	4.778.747	2.696.030	2.082.717	3.180.604
1r.tr.	1.272.839	770.276	502.563	1.455.192
2n.tr.	1.107.426	635.985	471.441	807.285
3r.tr.	1.278.809	654.318	624.491	364.991
4t.tr.	1.119.673	635.451	484.222	553.136
2004	4.888.653	2.771.812	2.116.841	3.157.610
1r.tr.	1.292.302	789.590	502.712	1.443.731
2n.tr.	1.187.203	700.005	487.198	875.551
3r.tr.	1.224.414	633.318	591.096	352.290
4t.tr.	1.184.734	648.899	535.835	486.037
2005	5.081.421	2.887.297	2.194.124	2.973.736
1r.tr.	1.354.609	837.306	517.303	1.316.424
2n.tr.	1.221.876	701.437	520.439	786.144
3r.tr.	1.251.051	653.008	598.043	373.213
4t.tr.	1.253.885	695.546	558.339	497.955

Nota: El 2001 es produeix un trencament de la sèrie de consum d'electricitat per usos.
Font: FecsaEndesa i Gas Natural. Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Electricitat			Gas natural
	Total	Domèstic	Cial.-indtal.	
4t.tr.2005/4t.tr.2004	5,8	7,2	4,2	2,5
2n.sem.2005/2n.sem.2004	4,0	5,2	2,6	3,9
2005/2004	3,9	4,2	3,7	-5,8
2004/2003	2,3	2,8	1,6	-0,7

Consum d'aigua

Període	Total		Estructura d'usos (milers m³)		
	Números índexs	milers m³	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
1993	100,0	123.660	76.854	35.662	11.143
1994	97,8	120.914	76.153	34.550	10.211
1995	96,5	119.319	75.739	33.428	10.151
1996	93,6	115.716	74.335	32.672	8.709
1997	94,0	116.217	74.831	33.413	7.973
1998	94,1	116.353	74.523	33.473	8.357
1999	92,6	114.464	72.930	33.043	8.491
2000	93,1	115.130	74.044	32.972	8.114
2001	92,6	114.544	73.448	32.936	8.159
2002	91,2	112.749	73.684	32.247	6.819
2003	92,6	114.531	74.044	32.639	7.848
1r.tr.		29.825	20.394	7.988	1.443
2n.tr.		27.687	18.241	7.786	1.660
3r.tr.		30.152	18.353	9.101	2.699
4t.tr.		26.867	17.055	7.765	2.047
2004	91,8	113.494	73.528	32.354	7.611
1r.tr.		30.471	20.475	8.402	1.594
2n.tr.		26.997	18.117	7.277	1.604
3r.tr.		29.315	18.575	8.494	2.245
4t.tr.		26.711	16.362	8.181	2.169
2005	88,6	109.574	71.284	31.751	6.538
1r.tr.		29.453	19.858	7.927	1.668
2n.tr.		27.967	18.267	8.013	1.688
3r.tr.		27.997	17.800	8.397	1.801
4t.tr.		24.156	15.359	7.415	1.382

Font: Societat General d'Aigües de Barcelona, SA. Dades recollides i facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Consum		Comercial i industrial	
	Total	Domèstic		Altres
4t.tr.2005/4t.tr.2004	-9,6	-6,1	-9,4	-36,3
2n.sem.2005/2n.sem.2004	-6,9	-5,1	-5,2	-27,9
2005/2004	-3,5	-3,1	-1,9	-14,1
2004/2003	-0,9	-0,7	-0,9	-3,0

El rigor de les condicions climàtiques i mediambientals expliquen les variacions en el consum d'energia i aigua durant el darrer trimestre de l'any.

A banda del consum energètic derivat de l'augment del nombre de llars i de l'emergència de noves activitats productives, la major part de l'increment del consum d'electricitat registrat durant el darrer trimestre de 2005 és imputable a una tardor més freda que la d'un any abans. Sense aquest efecte estacional, el consum anual d'electricitat no hauria assolit la taxa de creixement més elevada del darrer quinquenni. El consum de gas no reflectirà totalment aquest efecte fins a disposar de les dades del primer trimestre de 2006. Alhora, les mesures d'estalvi aplicades per fer front a la situació de sequera i la conscienciació de la població han aconseguit una reducció significativa del consum d'aigua. El gràfic adjunt pot servir per il·lustrar tant el marge de millora que el consumidor domèstic té per endavant com el temps perdut en una aplicació més decidida de mesures eficaces de foment del consum eficient d'aigua.

Evolució del parc automobilístic

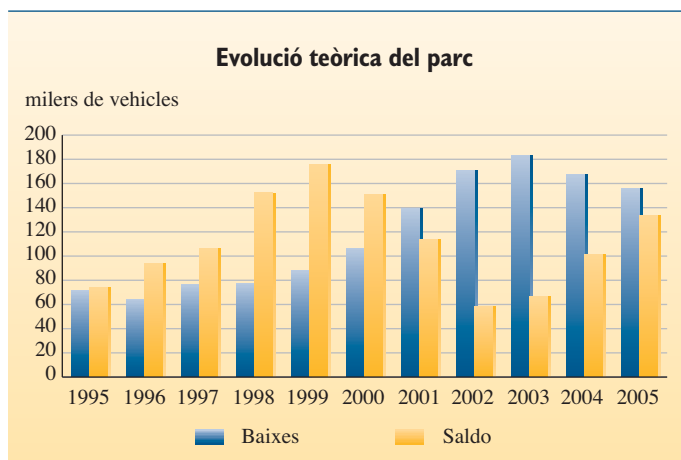
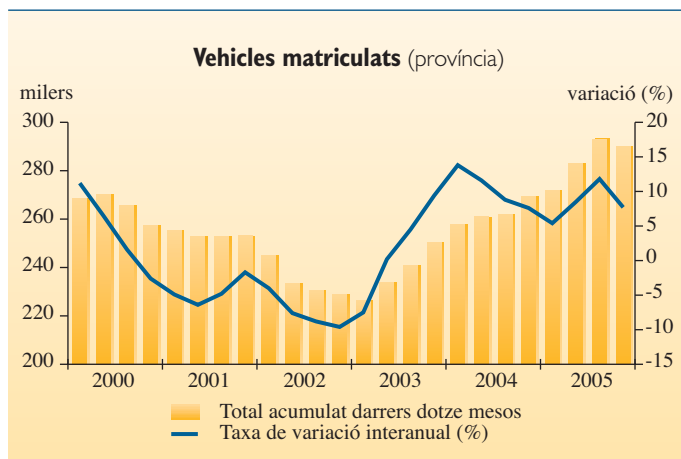
Període	Província de Barcelona			Catalunya
	Matriculacions	Baixes	Saldo	Matriculacions
1993	136.146	78.194	57.952	177.508
1994	152.956	88.085	64.904	201.340
1995	146.294	72.041	74.253	192.892
1996	158.475	64.536	93.939	208.518
1997	183.053	76.683	106.370	251.549
1998	230.146	77.727	152.419	299.134
1999	264.252	88.177	176.075	343.708
2000	257.437	106.555	150.882	328.456
2001	253.097	139.349	113.748	318.543
2002	228.905	170.722	58.183	290.080
2003	250.453	183.562	66.891	326.012
1r.tr.	55.731	42.953	12.778	72.319
2n.tr.	67.219	44.977	22.242	86.650
3r.tr.	60.949	40.671	20.278	79.808
4t.tr.	66.554	54.961	11.593	87.235
2004	269.387	167.690	101.697	356.261
1r.tr.	63.209	43.234	19.975	83.055
2n.tr.	70.274	41.707	28.567	92.926
3r.tr.	62.121	35.578	26.543	82.972
4t.tr.	73.783	47.171	26.612	97.308
2005	290.049	156.312	133.737	386.400
1r.tr.	65.779	36.896	28.883	87.214
2n.tr.	81.552	39.946	41.606	107.564
3r.tr.	72.106	31.906	40.200	97.103
4t.tr.	70.612	47.564	23.048	94.519

Nota: Exclosos ciclomotors. Dades provisionals pels darrers dotze mesos.
 Font: DGT, Prefectura Provincial de Trànsit de Barcelona i Idescat. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Província de Barcelona		
	Matriculacions	Baixes	Saldo
4t.tr.2005/3r.tr.2004	-4,3	0,8	-13,4
2n.sem.2005/2n.sem.2004	5,0	-4,0	19,0
2005/2004	7,7	-6,8	31,5
2004/2003	7,6	-8,6	52,0

La matriculació de vehicles a la província de Barcelona acaba 2005 amb un nou màxim anual alhora que sembla perfilar-se l'inici d'un canvi de tendència.

Els poc més de 290.000 vehicles nous matriculats a la província de Barcelona durant 2005, tres quartes parts dels matriculats a Catalunya, equivalen a un creixement del 7,7%, pràcticament la mateixa taxa d'un any abans. En contrast amb l'evolució fortament alcista que ha registrat aquesta variable durant el darrer trienni, el total de matriculacions del darrer trimestre de 2005 ha estat un 4,3% inferior al del mateix període d'un any abans. Un canvi de signe que trenca una sèrie de 12 trimestres de creixement ininterromput i que es pot explicar per la impossibilitat de mantenir la consistència del procés expansiu en un context de creixent endeutament de les economies familiars. L'encariment dels costos financers i dels carburants també ha contribuït a frenar la compra de vehicles nous.

El detall de les matriculacions per tipologies de vehicles mostra que el canvi de signe s'ha donat només en el segment dels turismes, amb un descens del deu per cent durant el darrer trimestre i del 0,8 pel conjunt de l'any. Per poder compensar aquesta davallada ha estat determinant l'increment de gairebé el 60% en el nombre de motos i del 15,5% en el de vehicles industrials/comercials matriculats, dos segments que els darrers anys han guanyat quota de mercat fins a representar ja el 30% de les matriculacions de vehicles nous. Una tendència lligada a la represa que ha registrat la inversió empresarial en béns d'equipament i als canvis normatius que han convertit en motoristes potencials tots els conductors de turismes pel sol fet de ser-ho.

A l'hora d'explicar el fort augment del saldo entre altes i baixes de vehicles –entès com una aproximació a l'augment del parc mòbil– ens hem de referir al dinamisme del mercat de segona mà gràcies a la demanda d'immigrants i també als efectes d'aquest canvi normatiu. La compra d'una moto de baixa cilindrada apareix, en molts casos, com un bon substitutiu a la compra d'un nou turisme. Bàsicament pel menor cost de compra i de manteniment. Més enllà del benefici particular, aquest fet incideix, d'entrada, en una acceleració del ritme de creixement del parc de vehicles alhora que s'alenteix l'índex de renovació d'aquest parc.

Recollida de residus

Residus sòlids urbans

(tones)

Any	Domiciliaris indiferenciats	Recollida selectiva	Altres	Total
1995	622.585	40.428	50.895	713.908
1996	627.134	45.519	57.178	729.831
1997	635.803	49.116	55.051	739.970
1998	631.956	61.492	72.604	766.052
1999	647.516	80.821	71.709	800.046
2000	657.209	97.890	62.420	817.519
2001	630.102	142.485	64.198	836.785
2002	588.030	217.039	45.374	850.443
2003	502.276	319.959	38.290	860.525
1r.tr.	134.860	70.048	9.142	214.050
2n.tr.	128.832	79.779	9.658	218.269
3r.tr.	115.669	76.351	9.596	201.616
4t.tr.	122.915	93.781	9.894	226.590
2004	466.270	368.434	35.894	870.600
1r.tr.	120.912	92.848	8.434	222.194
2n.tr.	117.700	93.611	9.039	220.350
3r.tr.	107.215	85.946	9.475	202.636
4t.tr.	120.442	96.030	8.947	225.419
2005	463.466	391.835	27.188	882.489
1r.tr.	112.906	95.161	7.336	215.403
2n.tr.	119.120	103.768	6.491	229.380
3r.tr.	108.348	93.405	6.598	208.350
4t.tr.	123.093	99.500	6.763	229.356

Nota: Les dades del darrer any són provisionals.

Font: Direcció de Serveis de Neteja Urbana i Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Domiciliària	Selectiva	Altres	Total
4t.tr.2005/4t.tr.2004	2,2	3,6	-24,4	1,7
2n.sem.2005/2n.sem.2004	1,7	6,0	-27,5	2,3
2005/2004	-0,6	6,4	-24,3	1,4
2004/2003	-7,2	15,2	-6,3	1,2

Al llarg de 2005 ha continuat augmentant la recollida selectiva en un context de creixement contingut del total de residus urbans.

Les dades, quasi definitives, de recollida de residus sòlids durant el darrer trimestre confirmen el repunt registrat durant els mesos d'estiu i compensen el lleu retrocés del primer semestre. Així, el resultat pel conjunt de l'any presenta –de manera provisional– un increment de 32,6 tones diàries de residus sòlids urbans recollits, un 1,4% anual en termes relatius. Un resultat que es pot valorar força positivament atès que es produeix en una conjuntura econòmica, laboral i demogràfica expansiva.

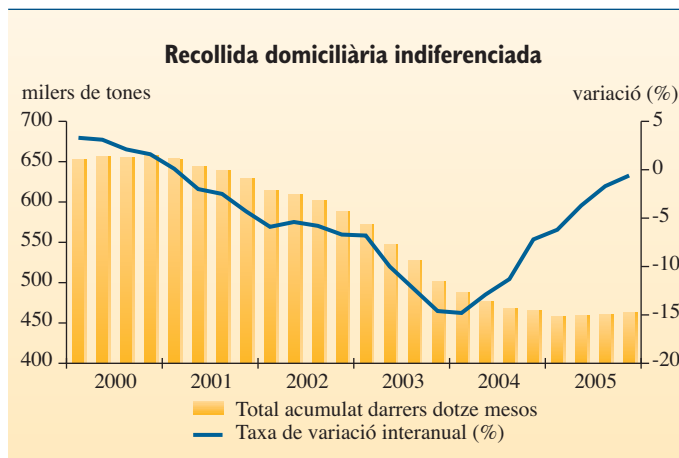
L'evolució per grans components mostra, un any més, l'augment de la recollida selectiva, immersa però en una tendència lògica de desacceleració del creixement donat que representa ja el 44% del total dels residus sòlids recollits. Un procés d'alentiment que en el cas de la domiciliària indiferenciada està en una fase més avançada –la reducció de l'acumulat anual és de només el 0,6%– i durant la segona meitat de 2005 ha mostrat un primer punt d'inflexió, amb un creixement interanual de l'1,7%.

Recollida selectiva. Alguns components

(tones)

Període	Paper	Envasos	Vidre	Voluminosos
1995	4.244	2.153	10.228	9.406
1996	7.322	2.707	10.567	10.345
1997	9.153	3.147	11.185	12.310
1998	15.650	4.153	12.398	14.677
1999	24.317	5.392	13.908	19.395
2000	22.688	6.547	14.969	21.799
2001	26.854	8.016	16.588	22.768
2002	52.323	9.492	18.256	23.949
2003	57.200	10.642	20.053	28.222
1r.tr.	13.887	2.599	5.155	6.419
2n.tr.	13.825	2.679	4.980	6.940
3r.tr.	13.656	2.558	4.553	6.997
4t.tr.	15.832	2.806	5.365	7.866
2004	65.163	11.696	21.675	30.322
1r.tr.	15.600	2.868	5.613	7.333
2n.tr.	16.318	3.001	5.297	7.325
3r.tr.	15.496	2.750	4.737	7.595
4t.tr.	17.749	3.077	6.028	8.069
2005	79.268	12.661	23.859	31.267
1r.tr.	17.861	3.069	5.998	7.366
2n.tr.	20.375	3.238	6.047	7.919
3r.tr.	18.631	2.957	5.213	8.021
4t.tr.	22.401	3.398	6.602	7.961

Nota: Les dades anteriors a 2002 inclouen només la recollida domiciliària. Les del darrer any són provisionals.

A banda del notable volum que representa la fracció orgànica del total de residus, la recollida selectiva de paper, cartró, envasos i vidre manté uns ritmes de creixement molt significatius. Així, s'han recollit prop de 24.000 tones de vidre i poc més de la meitat d'envasos, un 10% i un 8,3% respectivament més que un any abans. La recollida de paper i cartró, després d'un augment del 21,6%, s'acosta a les 80.000 tones anuals, una xifra impensable sense l'acord amb els principals operadors privats del sector de la recuperació i reciclatge.

IV. Transports i comunicacions

Port: mercaderies i passatgers

Tràfic de mercaderies pel port de Barcelona

(milers de tones)

Període	Total		Càrrega General		Líquids a doll		Sòlids a granel		Total	
	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Exportacions	Imports
1993	5.217	12.466	3.969	2.947	361	7.298	887	2.222	3.575	10.296
1994	6.975	13.415	5.065	3.473	225	7.810	1.685	2.132	4.796	11.130
1995	7.949	14.782	5.428	3.973	284	7.931	2.237	2.878	5.832	13.080
1996	8.803	14.769	5.949	4.146	235	8.112	2.619	2.512	6.573	12.725
1997	9.398	15.489	6.723	5.042	281	7.764	2.394	2.683	6.762	13.629
1998	9.073	15.652	7.137	5.943	293	6.946	1.644	2.763	6.148	13.633
1999	9.783	18.093	8.258	7.065	280	8.219	1.245	2.809	6.431	16.001
2000	11.015	18.790	9.610	7.975	378	8.588	1.027	2.227	7.504	16.761
2001	11.256	20.213	9.994	8.142	392	9.123	870	2.948	7.569	17.720
2002	11.466	21.142	10.396	8.899	469	9.461	601	2.782	7.783	18.868
2003	12.417	22.357	11.133	9.785	522	9.638	763	2.935	8.418	19.609
1r.tr.	2.748	5.369	2.471	2.186	118	2.483	159	700	1.854	4.760
2n.tr.	3.113	5.490	2.811	2.459	189	2.194	113	837	2.039	4.787
3r.tr.	3.329	5.558	2.939	2.448	113	2.456	276	653	2.243	4.828
4t.tr.	3.228	5.940	2.911	2.691	102	2.505	215	745	2.282	5.234
2004	14.261	25.060	13.060	11.722	438	10.633	763	2.706	10.149	21.828
1r.tr.	3.167	6.008	2.909	2.706	89	2.512	169	788	2.206	5.376
2n.tr.	3.745	6.428	3.432	3.060	121	2.740	191	628	2.690	5.614
3r.tr.	3.803	6.477	3.464	3.012	116	2.786	223	680	2.650	5.495
4t.tr.	3.546	6.148	3.255	2.943	112	2.595	180	610	2.602	5.342
2005	15.449	28.376	14.418	12.740	533	12.036	498	3.600	11.242	25.274
1r.tr.	3.529	6.897	3.240	3.325	134	2.913	155	660	2.582	6.230
ab-st.	8.059	14.378	7.512	6.186	314	6.264	233	1.927	5.783	12.702
4t.tr.	3.861	7.101	3.666	3.229	85	2.859	110	1.013	2.877	6.342

Nota: Les dades dels darrers 12 mesos són provisionals.

Font (per a tot l'apartat): Autoritat Portuària de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Tràfic total	Sortides				Entrades				
		Total	Càrrega General	Líquids a doll	Sòlids a granel	Total	Càrrega General	Líquids a doll	Sòlids a granel	
2005/2004										
Total	11,5	8,3	10,4	21,7	-34,7	13,2	8,7	13,2	33,0	
Cabotatge	-0,5	2,3	6,9	-57,5	-43,1	-4,0	11,2	-18,0	-11,0	
Exterior	14,2	10,8	11,8	53,6	-31,5	15,6	8,3	17,9	38,7	
2004/2003										
Total	13,1	14,8	17,3	-16,0	0,0	12,1	19,8	10,3	-7,8	
Cabotatge	8,8	2,8	5,1	-6,8	-22,2	17,6	8,9	38,2	-4,1	
Exterior	14,1	20,6	23,1	-19,2	12,4	11,3	21,5	7,1	-8,4	

El tràfic internacional és a la base del fort creixement de l'activitat comercial al port de Barcelona.

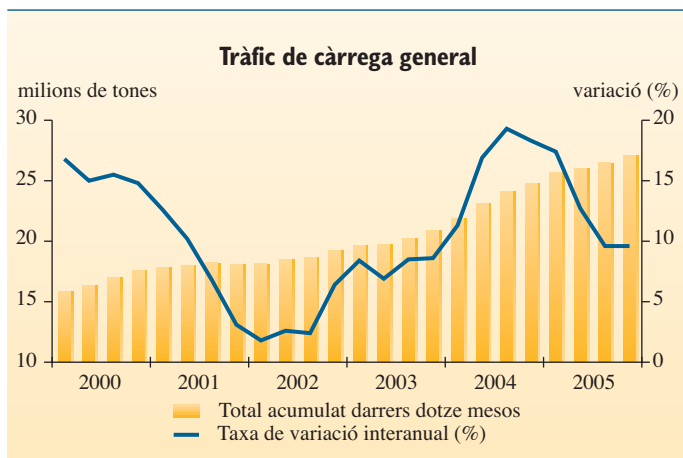
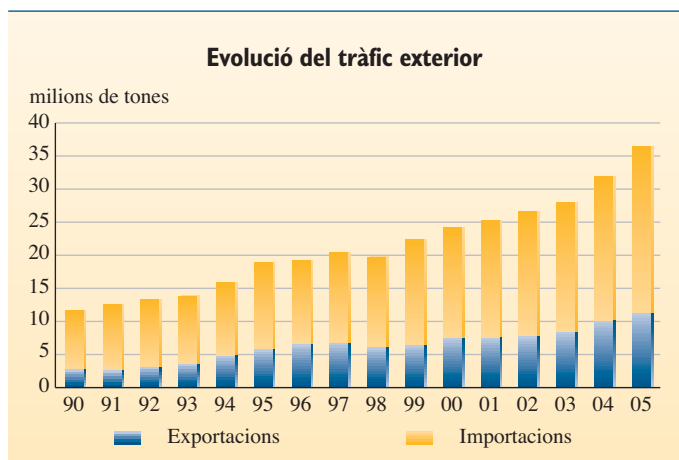
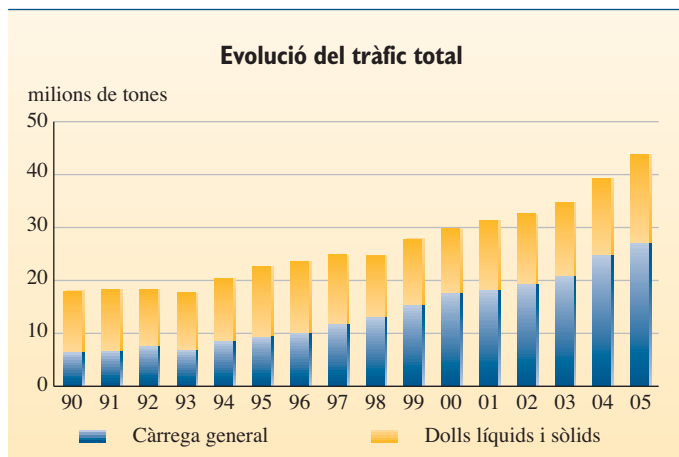
Les xifres de tancament d'any –un total de 43,8 milions de tones de mercaderies embarcades o desembarcades– representen un nou màxim històric d'activitat comercial al port de la ciutat. Per segon any consecutiu –el creixement de 2004 fou d'un 13,1%– l'activitat portuària mesurada en tones ha crescut més del deu per cent. En total, un augment del 26% en només dos anys. Una evolució d'aquesta magnitud no es produïa d'ençà el bienni 1994-1995, amb uns volums de mercaderia que eren aproximadament la meitat dels actuals.

Un dels aspectes més destacats d'aquest procés expansiu, a banda de mostrar un port amb més dinamisme i capacitat de creixement que els seus principals competidors, és que es recolza en la majoria dels diferents tipus de mercaderia. Així, els increments dels agregats més importants com ara la mercaderia de càrrega general, un 9,6%, i els hidrocarburs i els sòlids a doll, amb creixements que superen el 15%, s'imposen clarament a l'estancament del tràfic de líquids a granel no energètics, que no representa més enllà del 3,4% del tràfic total.

Un altre dels aspectes a remarcar és el creixent protagonisme del tràfic exterior. L'evolució de 2005 n'és paradigmàtica encara que s'ha de descomptar un elevat component conjuntural: Mentre que el tràfic de cabotatge s'estanca, l'exterior creix el 14% per segon any consecutiu.

Distribució del tràfic per productes (2005)

Productes	Tones	Variació (%)	
		2005/2004	2004/2003
Gas natural	6.008.905	12,4	12,3
Gasoil, gasolina i fuel	5.012.605	14,6	10,4
Altres productes energètics	430.527	-23,7	15,0
Productes siderúrgics	2.092.990	25,8	21,4
Productes metal·lúrgics	1.131.816	24,8	25,3
Potasses i altres adobs	346.322	-20,6	7,9
Productes químics	4.157.828	5,3	20,4
Ciment i clinker	714.007	-18,3	-11,8
Altres materials de construcció	1.163.585	11,6	12,9
Cereals i farines	840.824	42,0	-8,7
Faves i farina de soja	1.461.109	9,9	-9,0
Pinso i farratges	420.505	22,6	1,2
Fruïtes i verdures	671.278	18,6	53,9
Begudes i derivats	948.123	1,8	14,6
Conserves	303.344	18,1	24,6
Tabac, cafè i cacau	524.128	-9,9	2,1
Olis i greixos	771.394	12,8	-0,3
Resta de productes alimentaris	1.495.308	12,2	20,5
Paper i pasta	1.103.089	10,1	24,0
Maquinària i recanvis	1.625.473	23,2	32,8
Automòbils i peces	1.406.931	2,7	16,3
Resta de mercaderies	4.407.567	9,1	10,6
Tares	6.787.185	16,7	15,3
Total	43.824.843	11,5	13,1

Una part significativa del creixement del tràfic portuari de 2005 respon a la situació excepcional derivada dels efectes de la sequera sobre la producció agrícola i energètica, ...

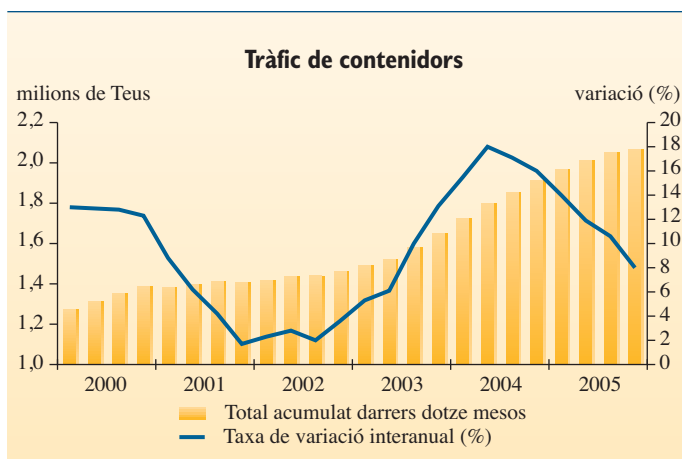
L'anàlisi de les dades per tipologia de productes posa de manifest el paper cada cop més estratègic del port com a infraestructura lligada al subministrament de productes energètics. El tràfic de gas natural i de carburants derivats del petroli ha sumat més d'onze milions de tones, una quarta part del total de la mercaderia canalitzada a través del port. En termes relatius, ha crescut més que el total del tràfic. Altres partides que han registrat creixements encara més elevats, espectaculars en alguns casos, han estat les de productes agraris, tant d'alimentació animal com per a les persones. Partides majoritàriament d'importació destinades a complementar les deficitàries produccions internes.

Un darrer tret característic que les dades de 2005 reforcen és el caràcter del port com a porta d'entrada més que de sortida, tant de tràfic exterior com de cabotatge. Segons els resultats del darrer any, pràcticament dos terços de tot el tràfic comercial que passa pel port és mercaderia desembarcada. Aquesta és una proporció que tot i que s'ha mantingut relativament estable els darrers deu anys, s'aprecia una lleu accentuació del desequilibri durant el darrer lustre en relació amb la segona meitat dels noranta. És una tendència ara per ara poc rellevant i potser no té sentit buscar-li desencadenant, que en tot cas, passaria per la progressiva terciarització i obertura a nous mercats de l'economia catalana que implica més importació de béns i de procedències més llunyanes.

Tràfic de contenidors

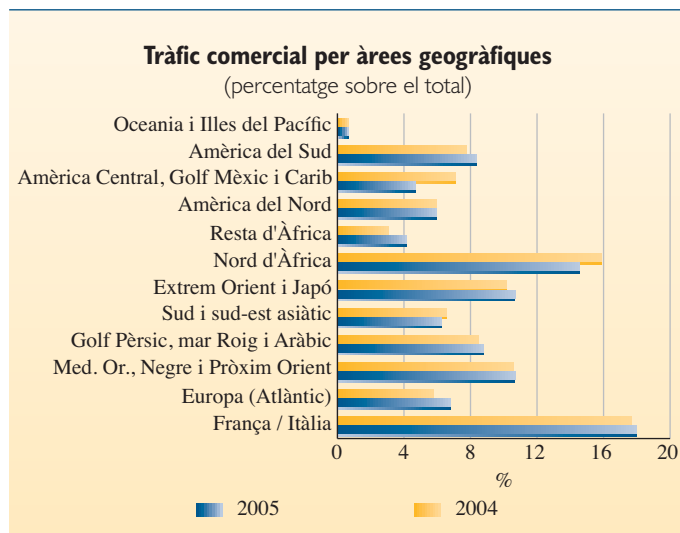
Període	Nombre de contenidors (Teus)			Mercaderia milers tones
	Exterior	Cabotatge	Total	
1993	391.934	109.212	501.146	5.411
1994	476.531	128.825	605.356	6.097
1995	539.547	149.777	689.324	6.981
1996	608.203	159.033	767.236	7.628
1997	762.097	209.824	971.921	9.071
1998	842.097	253.016	1.095.113	10.002
1999	944.855	290.132	1.234.987	11.532
2000	1.075.954	311.438	1.387.392	12.989
2001	1.101.975	309.079	1.411.054	13.430
2002	1.166.070	295.162	1.461.232	13.842
2003	1.328.439	323.927	1.652.366	15.344
1r.tr.	291.509	73.218	364.727	3.409
2n.tr.	334.796	88.209	423.005	3.848
3r.tr.	346.343	89.833	436.176	3.987
4t.tr.	355.791	72.667	428.458	4.100
2004	1.592.626	323.867	1.916.493	18.344
1r.tr.	360.899	77.103	438.002	4.155
2n.tr.	410.854	85.298	496.152	4.883
3r.tr.	411.179	82.153	493.332	4.718
4t.tr.	409.694	79.313	489.007	4.588
2005	n.d.	n.d.	2.070.726	19.839
1r.tr.	420.367	69.216	489.583	4.819
ab.-st.	n.d.	n.d.	1.073.273	10.053
4t.tr.	n.d.	n.d.	507.870	4.967

Variació (%)	Teus			Tones
	Exterior	Cabotatge	Total	
2005/2004	n.d.	n.d.	8,0	8,1
2004/2003	19,9	0,0	16,0	19,6
2003/2002	13,9	9,7	13,1	10,9

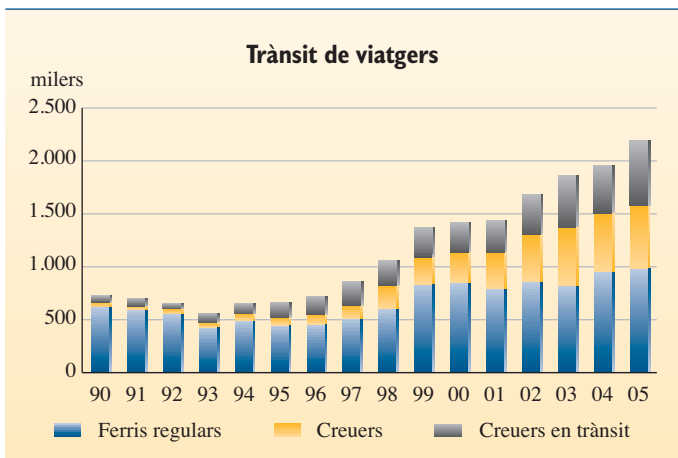
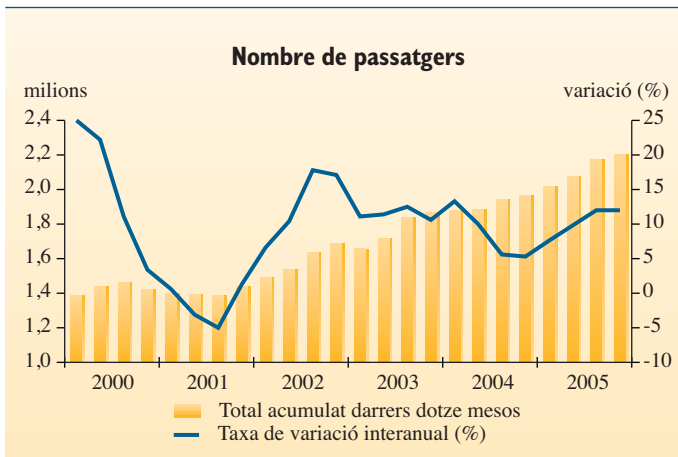
Origen/destinació del tràfic portuari exterior (2005)

Àrees geogràfiques	Tones	Variació (%)	
		2005/2004	2004/2003
França / Itàlia	6.427.764	17,1	11,9
Europa (Atlàntic)	2.428.699	36,0	27,0
Med. Or., Negre i Pròxim Orient	3.822.255	27,6	15,7
Golf Pèrsic, mar Roig i Aràbic	3.146.895	19,9	135,1
Sud i sud-est asiàtic	2.261.825	12,3	15,8
Extrem Orient i Japó	3.831.952	21,0	27,5
Nord d'Àfrica	5.224.459	0,2	-12,8
Resta d'Àfrica	1.497.523	52,2	24,9
Amèrica del Nord (Atlàntic)	1.866.026	-0,7	0,5
Golf de Mèxic	1.049.134	-18,2	11,5
Amèrica Central i Carib	617.133	41,3	19,7
Amèrica del Sud (Atlàntic)	2.660.307	2,9	4,9
Amèrica del Nord (Pacífic)	276.146	-6,2	26,4
Amèrica del Sud (Pacífic)	318.964	46,3	32,2
Oceania i Illes del Pacífic	247.077	14,7	30,9

...fet que explica que la càrrega general no lideri, com és habitual, el creixement del tràfic portuari.

Dins de la càrrega general, que en conjunt ha crescut menys que un any abans però suficient per mantenir la tendència expansiva de fons, els capítols més dinàmics han estat els relacionats amb els productes sidero-metal·lúrgics i la maquinària i recanvis. Un tipus de tràfic que s'ha de relacionar amb els símptomes de represa que evidencia la inversió tant en béns d'equipament com en construcció. Amb un volum equivalent però amb un ritme de creixement força més temperat, es pot citar el dels productes químics. Per contra, mercaderies tradicionalment importants i emblemàtiques pel tràfic portuari com ara els automòbils i peces i les begudes i derivats han tancat l'any amb creixements mínims, per sota del tres i dels dos per cent respectivament.

Aquesta notable desacceleració del creixement que ha registrat la càrrega general, concentrada majoritàriament en la càrrega exterior, s'ha traduït en una evolució paral·lela –l'elevat grau de contenerització d'aquest tipus de càrrega obliga– del tràfic de contenidors pel port. El creixement en relació amb el 2004 ha estat de només el vuit per cent, uns 3,5 punts percentuals menys que l'increment del conjunt del tràfic però suficient per superar àmpliament i per primera vegada la cota dels dos milions de Teus/any.

Més enllà de les importants i tradicionals relacions comercials amb els ports mediterranis de França i Itàlia i del Nord d'Àfrica –per raons de veïnatge i de subministrament energètic– durant el darrer any han continuat consolidant-se els ja importants intercanvis comercials amb els ports asiàtics. A un altre nivell, el tràfic portuari amb la resta d'Àfrica, Amèrica Central i Carib i la costa del Pacífic d'Amèrica del Sud ha registrat creixements molt notables en termes relatius. Els únics retrocessos s'han produït, en part pels efectes de l'huracà Katrina, amb els ports del Golf de Mèxic i d'Amèrica del Nord.

Trànsit de passatgers

Període	Ferris regulars	Creuers	Creuers en trànsit	Total
1993	425.025	50.619	96.297	571.941
1994	490.843	63.321	108.934	663.098
1995	448.170	69.563	156.374	674.107
1996	453.126	98.912	179.123	731.161
1997	509.944	127.894	231.096	868.934
1998	602.361	224.136	238.925	1.065.422
1999	836.656	247.758	293.838	1.378.252
2000	847.973	291.405	285.537	1.424.915
2001	790.260	342.633	310.167	1.443.060
2002	855.865	447.921	386.738	1.690.524
2003	820.737	548.318	500.912	1.869.967
1r.tr.	100.653	9.861	19.657	130.171
2n.tr.	212.630	160.000	145.526	518.156
3r.tr.	412.838	259.675	207.283	879.796
4t.tr.	94.616	118.782	128.446	340.919
2004	946.788	559.208	462.197	1.968.193
1r.tr.	91.132	14.374	34.108	139.614
2n.tr.	239.711	148.362	140.756	528.829
3r.tr.	490.791	265.995	175.522	932.308
4t.tr.	125.154	130.477	111.811	367.442
2005	983.311	591.021	630.943	2.205.275
1r.tr.	122.360	25.268	45.489	193.117
ab.-st.	735.098	432.154	448.619	1.615.871
4t.tr.	125.853	133.599	136.835	396.287

Variació (%)	4t.tr.2005/ 4t.tr.2004	2005/ 2004	2004/ 2003	2003/ 2002
Ferris regulars	0,6	3,9	15,4	-4,1
Creuers	2,4	5,7	2,0	22,4
Creuers en trànsit	22,4	36,5	-7,7	29,5
Total	7,9	12,0	5,3	10,6

El fort augment del nombre de passatgers que han arribat o sortit de Barcelona per via marítima es deu, en primera instància, a l'augment del nombre de creuers que han fet escala a la ciutat.

Durant el 2005, el port ha donat servei a més de 2,2 milions de passatgers, un 12% més que un any abans. Per ser més exactes, s'hauria de parlar de persones embarcades, persones desembarcades i viatgers en trànsit. Aquest darrer col·lectiu ha superat amb relativa facilitat el daltabaix de 2004, mostrant un dinamisme i una capacitat de creixement espectaculars. Després d'un quinquenni en el que s'ha vist relegat a un segon terme pel segment dels creuers amb origen i destinació al port de Barcelona, torna a situar-se al capdavant en nombre de passatgers. El segment dels ferris regulars –amb gairebé un milió de passatgers– afronta la competència creixent dels vols de baix cost i creix de manera més moderada a base d'incorporar noves línies.

Aeroport: passatgers i mercaderies

Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderies per l'aeroport de Barcelona

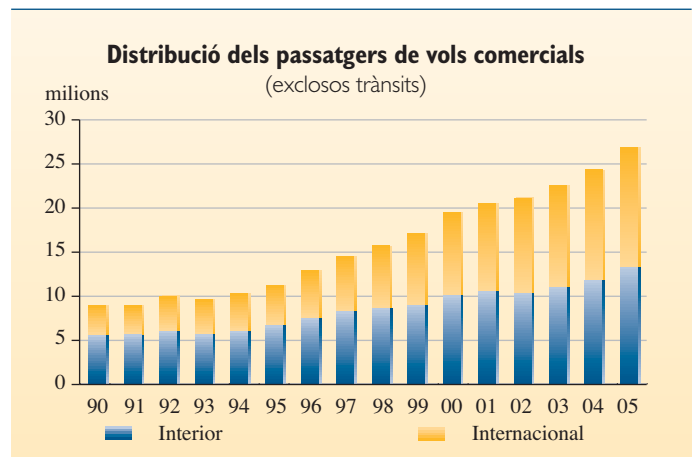
Període	Passatgers (milers)					Mercaderies (tones)			Avions		
	Total ¹	Interior		Internacional		Total ¹	Interior	Internacional	Total ¹	Interior	Internacional
		BCN-MDD	Resta	UE	Resta						
1993	9.997	2.088	3.618	3.179	774	57.480	29.637	27.841	137.069	65.144	68.397
1994	10.648	2.369	3.726	3.412	795	58.891	27.840	31.051	145.583	73.863	68.929
1995	11.728	2.545	4.206	3.593	970	68.285	31.047	37.238	155.803	80.249	72.593
1996	13.434	2.858	4.704	4.239	1.117	80.077	32.452	47.625	180.462	91.868	85.810
1997	15.066	2.971	5.330	5.002	1.260	80.946	32.383	48.520	210.960	111.996	96.019
1998	16.195	3.116	5.559	5.670	1.402	80.032	31.802	48.230	217.553	113.140	104.413
1999	17.422	3.303	5.746	6.553	1.527	86.215	32.920	53.253	233.609	119.932	113.666
2000	19.809	3.894	6.252	7.513	1.838	88.763	32.996	55.768	256.905	122.312	131.534
2001	20.745	3.982	6.570	8.144	1.848	81.882	28.378	53.503	273.118	130.819	142.298
2002	21.348	4.038	6.360	9.035	1.741	75.905	25.262	50.643	271.023	123.149	144.733
2003	22.752	4.145	6.928	10.310	1.160	70.115	22.852	47.263	282.013	127.866	150.987
1r.tr.	4.732	1.040	1.433	2.018	196	17.057	5.286	11.771	66.480	30.517	35.402
2n.tr.	5.888	1.103	1.741	2.767	229	17.177	5.719	11.457	70.836	32.189	37.654
3r.tr.	6.699	897	2.138	3.095	501	16.933	6.009	10.925	75.449	33.756	40.775
4t.tr.	5.433	1.105	1.616	2.430	233	18.948	5.838	13.110	69.248	31.404	37.156
2004	24.558	4.228	7.626	10.657	1.853	84.985	23.872	61.113	291.358	133.406	154.542
1r.tr.	5.158	1.071	1.596	2.159	288	17.982	5.333	12.649	67.784	31.082	36.003
2n.tr.	6.410	1.119	1.962	2.808	475	21.341	6.051	15.290	74.172	33.804	39.381
3r.tr.	7.201	930	2.283	3.243	687	22.425	6.235	16.190	78.179	35.519	41.700
4t.tr.	5.789	1.109	1.786	2.447	403	23.237	6.253	16.983	71.223	33.001	37.458
2005	27.096	4.478	8.863	11.347	2.218	90.016	22.507	67.510	307.797	148.764	155.806
1r.tr.	5.557	1.065	1.789	2.276	380	20.853	5.161	15.692	70.406	33.739	35.969
2n.tr.	7.087	1.252	2.310	2.955	526	23.777	5.955	17.822	79.259	38.841	39.506
3r.tr.	8.027	966	2.708	3.482	817	22.406	5.654	16.752	81.819	39.001	42.109
4t.tr.	6.426	1.195	2.056	2.634	495	22.981	5.737	17.244	76.313	37.183	38.222

¹ Es comptabilitza la totalitat del tràfic, no només el comercial. Les dades trimestrals són provisionals.
Font (per a tot aquest apartat, si no s'indica el contrari): Aeroport de Barcelona.

Variació (%)	Passatgers			
	4t.tr.2005/ 4t.tr.2004	2n.sem.2005/ 2n.sem.2004	2005/ 2004	2004/ 2003
Total	11,0	11,3	10,3	7,9
BCN-MDD	7,8	6,0	5,9	2,0
Resta interior	15,1	17,1	16,2	10,1
Unió Europea	7,7	7,5	6,5	4,7
Resta internacional	22,8	20,3	19,7	47,6

Variació (%)	Mercaderies			
	4t.tr.2005/ 4t.tr.2004	2n.sem.2005/ 2n.sem.2004	2005/ 2004	2004/ 2003
Total	-1,1	-0,6	5,9	17,1
Interior	-8,3	-8,8	-5,7	4,5
Internacional	1,5	2,5	10,5	23,2

Variació (%)	Avions			
	4t.tr.2005/ 4t.tr.2004	2n.sem.2005/ 2n.sem.2004	2005/ 2004	2004/ 2003
Total	7,1	5,8	5,6	3,3
Interior	12,7	11,2	11,5	4,3
Internacional	2,0	1,5	0,8	2,4

Els poc més de 27 milions de passatgers que han utilitzat les instal·lacions de El Prat al llarg de 2005 doblen la xifra assolida nou anys enrera i suposen, per dotzè any consecutiu, un nou màxim històric.

En l'entorn d'extraordinari dinamisme que caracteritza el trànsit aeri arreu i que a El Prat es concreta en dotze rècords successius en el nombre de passatgers transportats –un fet insòlit en majoria de sectors d'activitat econòmica–, convé subratllar que aquest aeroport lidera el creixement del nombre de viatgers en el grup de vuit aeroports espanyols grans, els que superen els cinc milions de passatgers a l'any.

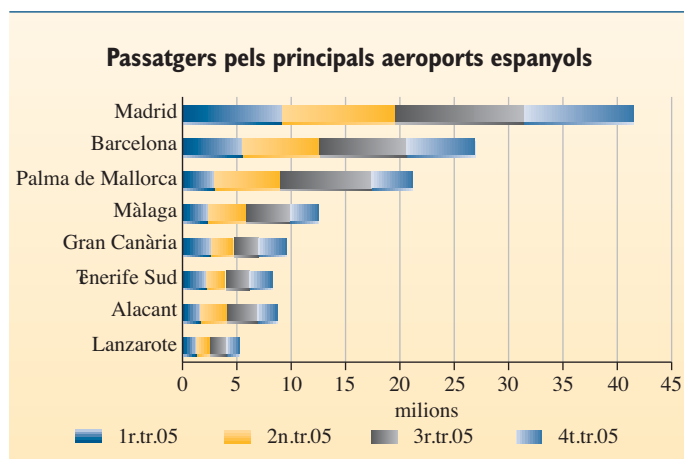
Trànsit de passatgers als principals aeroports espanyols

(2005)

Aeroports	Interior			Internacional			Total		Internacional/ total(%)
	Total	Regular	No regular	Total	Regular	No regular	Nombre	Variació(%)	
Alacant	1.726.629	1.643.780	82.849	7.040.244	5.232.123	1.808.121	8.766.873	2,7	80,3
Barcelona	13.367.590	13.208.734	158.856	13.573.625	12.674.571	899.054	26.941.215	10,6	50,4
Bilbao	2.850.382	2.729.172	121.210	980.980	897.947	83.033	3.831.362	13,1	25,6
Eivissa	1.745.004	1.684.559	60.445	2.385.802	866.872	1.518.930	4.130.806	0,4	57,8
Fuerteventura	1.299.378	1.190.913	108.465	2.697.294	1.383.688	1.313.606	3.996.672	4,0	67,5
Girona	3.175	583	2.592	3.510.437	3.173.862	336.575	3.513.612	19,7	99,9
Gran Canària	4.105.195	4.053.755	51.440	5.459.935	2.018.685	3.441.250	9.565.130	3,7	57,1
Lanzarote	1.910.973	1.694.199	216.774	3.398.032	909.227	2.488.805	5.309.005	-0,2	64,0
Madrid	19.567.545	19.297.527	270.018	21.993.007	20.789.524	1.203.483	41.560.552	9,0	52,9
Màlaga	3.226.705	3.149.578	77.127	9.364.796	7.593.809	1.770.987	12.591.501	5,5	74,4
Menorca	1.118.754	1.049.647	69.107	1.451.178	330.927	1.120.251	2.569.932	-1,4	56,5
Palma de Mallorca	6.000.856	5.795.278	205.578	15.218.041	9.802.325	5.415.716	21.218.897	4,1	71,7
Reus	47.250	45.324	1.926	1.304.358	577.795	726.563	1.351.608	19,9	96,5
Santiago de Compost.	1.542.505	1.455.549	86.956	256.436	229.687	26.749	1.798.941	16,5	14,3
Sevilla	2.711.063	2.661.184	49.879	780.733	690.830	89.903	3.491.796	32,1	22,4
Tenerife Nord	3.556.122	3.555.020	1.102	190.834	135.942	54.892	3.746.956	11,3	5,1
Tenerife Sud	1.600.724	1.062.288	538.436	6.719.607	2.216.348	4.503.259	8.320.331	-0,7	80,8
València	2.422.108	2.327.630	94.478	2.211.382	2.129.452	81.930	4.633.490	49,4	47,7
Total Espanya	76.359.110	73.746.301	2.612.809	102.688.252	75.350.701	27.337.551	179.047.362	9,2	57,4

Nota: No s'inclouen els trànsits internacionals ni altres serveis no comercials.

Font: Subsecretaria d'Aviació Civil.

En total, els 27,1 milions de viatgers que han utilitzat els serveis de l'aeroport de Barcelona durant 2005 suposen un augment de 2,5 milions d'usuaris i del 10,3% en relació amb 2004. Un augment que, com en el cas de les operacions d'enlairament i aterratge registrades –poc més de 307.000, un 5,6% més que l'any anterior–, palesa una intensificació del ritme de creixement després de la moderada expansió del quadrienni precedent. Una intensificació lligada, en bona mesura, a l'entrada en funcionament de la tercera pista al setembre de 2004. Per la seva banda, el transport de mercaderies ha mantingut la tònica expansiva i ha crescut un 5,9%, una taxa inferior a la d'un any enrera, suficient perquè aquest tràfic quedi situat, també, en cotes històriques.

El trànsit amb els aeroports de fora de la UE és, igual que en 2004, el segment que ha registrat un major dinamisme, amb un increment del 19,7%. En conjunt, però, el tràfic interior i, en particular, amb els aeroports espanyols sense Barajas, s'ha revitalitzat notablement, fins al punt que ha guanyat pes relatiu i ha deixat pràcticament igualats els fluxos interiors i exteriors.

En general, l'evolució del trànsit aeri de passatgers als diferents aeroports espanyols ha estat clarament expansiva, amb comptats i insignificants retrocessos, i en línia amb la intensificació d'aquests tipus de trànsit arreu del món. Un aspecte que coneix bé la indústria aeronàutica mundial, amb xifres de comandes rècord de companyies com Airbus o Boeing, gràcies sobretot a l'empenta d'aerolínies d'Àsia i, en menor mesura, d'Europa i els Estats Units.

Entre els grans aeroports espanyols, el de Madrid depassa sobradament, per primera vegada a la història, els quaranta milions de passatgers anuals. Tant en el cas de Barajas com en el de El Prat, afectats en aquests darrers anys per problemes de saturació, les potencialitats de creixement graviten a l'entorn de la capacitat de les infraestructures, i s'espera que tant en el primer cas amb l'entrada en funcionament de la nova terminal en febrer de 2006 com en el segon, amb la inauguració de la terminal sud en 2007, facilitin el salt a la primera divisió dels vols intercontinentals.

El creixement en aquests dos aeroports grans i en la resta d'aeroports espanyols ha pivotat, en aquests darrers anys, en la liberalització del tràfic i en la progressiva implantació de companyies de baix cost –setze en l'actualitat a El Prat, amb un 17,4% del total de viatgers transportats durant 2005–, amb notable incidència en rutes, tarifes i autonomia de compra per als usuaris via Internet. Un bon exemple d'aquesta transformació són els aeroports de Girona i Reus, pràcticament inoperatius fins la segona meitat dels noranta i que en 2005 han utilitzat, respectivament, 3,5 i 1,3 milions d'usuaris, gairebé tots en vols internacionals i en companyies de baix cost. Aquestes companyies, amb menors despeses operatives, a banda d'operar amb aeroports secundaris, pugnen per ocupar els buits que deixen les companyies de bandera quan abandonen rutes de difícil viabilitat econòmica.

Transport públic col·lectiu a la regió metropolitana

Transport públic metropolità

(milers de viatges)

Període	Ferrovitari	Autobús	Tramvia	Total
1996	395.900	297.600	—	693.500
1997	391.400	300.200	—	691.600
1998	422.100	291.900	—	714.000
1999	433.700	292.700	—	726.400
2000	450.100	298.500	—	748.600
2001	471.770	283.564	—	755.334
2002	502.911	297.154	—	800.065
2003	516.961	320.167	—	837.128
2004	533.186	327.340	7.688	868.214
1r.tr.	137.237	84.510	—	221.747
2n.tr.	136.265	83.810	2.130	222.205
3r.tr.	118.861	72.820	2.648	194.329
4t.tr.	140.823	86.200	2.910	229.933
2005	545.319	328.381	13.040	886.740
1r.tr.	135.240	80.180	2.891	218.311
2n.tr.	146.110	89.920	3.459	239.489
3r.tr.	121.865	71.655	2.851	196.371
4t.tr.	142.104	86.626	3.839	232.569

Nota (per a tot el capítol): El 2001, amb la implantació de la intergració tarifària, es trenquen totes les sèries. Les dades del darrer any són provisionals.

Font: Dades de l'Autoritat del Transport Metropolità. Elaboració pròpia.

Variació (%)	4t.tr.2005/ 4t.tr.2004	2n.sem.2005/ 2n.sem.2004	2005/ 2004	2004/ 2003
Ferrovitari	0,9	1,7	2,3	3,1
Autobús	0,5	-0,4	0,3	2,2
Tramvia	31,9	20,4	69,6	
Total	1,1	1,1	2,1	3,7

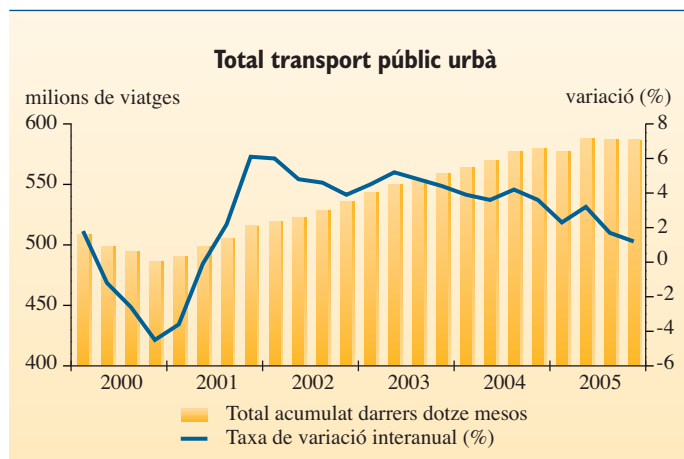
Transport públic urbà

(milers de viatges)

Període	Xarxa Metro	Xarxa Autobusos	FGC Servei urbà	Total
1993	264.241	196.923	18.219	479.383
1994	253.142	201.047	17.312	471.501
1995	261.910	201.961	17.251	481.122
1996	268.061	206.902	17.992	492.955
1997	258.347	205.923	18.022	482.292
1998	280.324	198.564	20.955	499.843
1999	285.943	200.311	23.263	509.517
2000	291.977	169.289	25.177	486.443
2001	305.105	184.025	26.833	515.963
2002	321.365	186.103	28.645	536.114
2003	331.398	199.721	28.352	559.471
1r.tr.	85.779	51.100	7.778	144.657
2n.tr.	84.382	51.907	7.278	143.567
3r.tr.	71.453	42.941	5.502	119.896
4t.tr.	89.784	53.773	7.794	151.351
2004	342.793	200.405	28.994	579.880
1r.tr.	88.863	52.986	7.855	149.704
2n.tr.	87.465	51.878	7.465	148.938
3r.tr.	76.125	43.122	5.781	127.676
4t.tr.	90.340	52.418	7.892	153.561
2005	345.273	199.741	28.984	587.037
1r.tr.	87.450	49.301	7.522	147.164
2n.tr.	93.172	55.003	7.956	159.590
3r.tr.	74.686	43.808	5.795	127.140
4t.tr.	89.965	51.629	7.710	153.143

Nota: El Total inclou els viatges en tramvia.

Font: Transports de Barcelona, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i ATM.

Variació (%)	4t.tr.2005/ 4t.tr.2004	2n.sem.2005/ 2n.sem.2004	2005/ 2004	2004/ 2003
Metro	-0,4	-1,1	0,7	3,4
Autobús	-1,5	-0,1	-0,3	0,3
FGC	-2,3	-1,2	0,0	2,3
Total Urbà	-0,3	-0,3	1,2	2,3

El transport públic metropolità acaba 2005 amb un augment del 2,1% del nombre d'usuaris.

Segons les dades disponibles en el moment de tancar aquesta edició, el sistema metropolità de transport públic col·lectiu ha comptabilitzat uns 887 milions de bitllets validats, aproximadament uns 19 milions més que un any abans. Aquest increment, sensiblement inferior als registrats durant el trienni anterior en el que es va implantar progressivament la integració tarifària, respon al previsible alentiment del creixement derivat d'un sistema molt consolidat i relativament saturat, especialment a la ciutat central. Òbviament, a aquest factor desincentivador de l'augment de l'ús del transport públic en hores punta cal afegir-hi d'altres com ara l'augment del parc automobilístic –molt lligat al creixement demogràfic i urbanístic de l'entorn metropolità– i especialment, del nombre de motocicletes.

Nombre de viatges a les línies de rodalia de RENFE i als FGC

(milers)

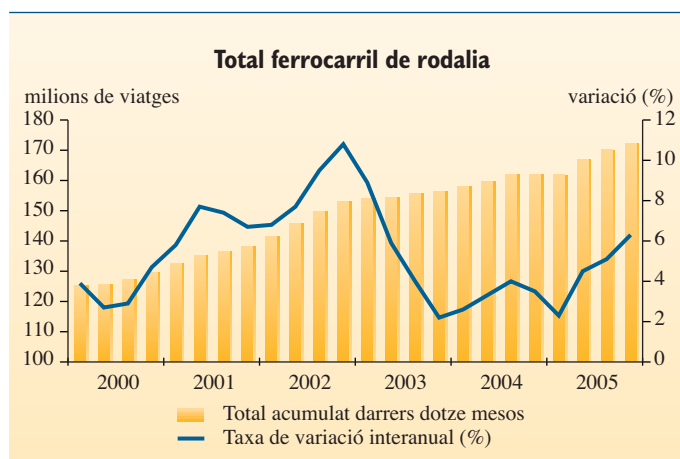
Període	RENFE					FGC			Total
	C-1	C-2	C-3	C-4	Total *	Línia Llobregat-Anoia	Metro Vallès	Total	
1993	22.671	24.938	3.841	18.973	70.423	8.410	16.764	25.174	95.597
1994	21.994	25.848	3.964	23.208	75.014	8.236	16.947	25.183	100.197
1995	24.110	26.725	4.161	24.869	79.865	8.418	16.933	25.351	105.216
1996	24.739	26.220	4.247	26.877	82.083	8.661	18.287	26.948	109.031
1997	24.036	27.521	4.985	28.941	85.483	9.044	19.777	28.821	114.304
1998	24.113	29.012	5.588	29.804	88.517	11.073	20.679	31.752	120.269
1999	24.333	29.770	5.716	30.309	90.128	12.597	21.100	33.697	123.825
2000	25.541	30.807	5.944	31.783	94.075	13.681	21.889	35.569	129.644
2001	26.931	33.804	6.459	34.779	101.973	14.757	21.575	36.332	138.305
2002	31.200	37.704	7.055	35.874	111.833	16.439	24.942	41.381	153.214
2003	31.493	36.621	7.950	35.899	111.963	18.473	26.152	44.625	156.587
1r.tr.	7.498	9.099	1.958	8.709	27.264	4.617	6.721	11.337	38.601
2n.tr.	8.098	9.287	2.037	9.177	28.599	4.693	6.414	11.106	39.705
3r.tr.	7.564	8.689	1.864	8.428	26.545	4.083	5.275	9.358	35.903
4t.tr.	8.333	9.546	2.091	9.585	29.555	5.081	7.742	12.823	42.378
2004	32.505	37.769	8.212	36.668	115.154	19.523	27.320	46.843	161.997
1r.tr.	7.918	9.076	1.959	9.190	28.143	5.025	7.141	12.166	40.309
2n.tr.	8.360	9.591	1.939	9.591	29.481	4.911	6.744	11.654	41.135
3r.tr.	7.936	9.337	2.137	8.555	27.965	4.371	5.833	10.205	38.170
4t.tr.	8.291	9.765	2.177	9.332	29.565	5.216	7.602	12.818	42.383
2005	34.926	39.626	10.007	38.287	126.295	18.117	27.834	45.951	172.246
1r.tr.	8.027	9.164	2.330	9.108	28.629	4.781	6.858	11.639	40.268
2n.tr.	9.439	10.732	2.713	10.130	33.892	4.871	7.402	12.272	46.164
3r.tr.	8.850	10.054	2.463	9.369	32.226	3.457	5.702	9.158	41.384
4t.tr.	8.610	9.676	2.501	9.680	31.548	5.009	7.872	12.881	44.429

RENFE. C1: Maçanet-Mataró-Barcelona-Aeroport/l'Hospitalet; C2: Sant Vicenç-Vilanova-Barcelona-Granollers-Maçanet; C3: Vic-Barcelona-l'Hospitalet; C4: Manresa-Terrassa-Barcelona-Vilafranca-Sant Vicenç. FGC. Línia Llobregat-Anoia: Barcelona-Igualada/Manresa; Metro Vallès: Barcelona-Terrassa/Sabadell.

(*) El total de Renfe incorpora, d'ençà el 2n.tr.2005, els viatgers de l'anomenada línia C7: l'Hospitalet-Barcelona-Universitat Autònoma-Martorell.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per RENFE i pels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	4t.tr.2005/ 4t.tr.2004	2n.sem2005/ 2n.sem.2004	2005/ 2004	2004/ 2003
RENFE	6,7	10,9	9,7	2,9
C1	3,8	7,6	7,4	3,2
C2	-0,9	3,3	4,9	3,1
C3	14,9	15,1	21,9	3,3
C4	3,7	6,5	4,4	2,1
FGC	0,5	-4,3	-1,9	5,0
Llobregat-Anoia	-4,0	-11,7	-7,2	5,7
Metro Vallès	3,6	1,0	1,9	4,5
Total Rodalia	4,8	6,5	6,3	3,5

En el cas de la l'àrea central, la major part de l'1,2% d'augment del nombre d'usuaris l'ha generat el tramvia, mentre que el metro, el mitjà més utilitzat, només ha registrat un augment del 0,7%. Al conjunt del sistema ferroviari de rodalia, el retrocés dels FGC respon bàsicament a les obres que han deixat fora de servei temporalment la línia Llobregat-Anoia, mentre que l'augment general d'usuaris a les línies de Renfe s'ha vist reforçat per l'entrada en servei d'una nova línia que reforça les connexions entre les comarques més poblades de la regió metropolitana.

V. Turisme, fires i congressos

Activitat turística

Visitants i pernoctacions als hotels de Barcelona

Període	Pernoctacions	Visitants ¹	Estada mitjana ²
1993	4.256.524	2.455.249	1,7
1994	4.704.681	2.663.887	1,8
1995	5.674.580	3.089.974	1,8
1996	6.341.380	3.061.994	2,1
1997	6.965.391	2.823.391	2,5
1998	7.400.337	2.969.490	2,5
1999	7.542.115	3.123.476	2,4
2000	7.777.580	3.141.162	2,5
2001	7.969.496	3.378.636	2,4
2002	8.694.770	3.580.986	2,4
2003	9.102.090	3.848.187	2,4
gn-fb	1.159.469	542.198	2,1
mç-ab	1.503.199	632.402	2,4
mg-jn	1.717.287	735.104	2,3
jl-ag	1.704.635	659.246	2,6
st-oc	1.677.739	721.739	2,5
nv-ds	1.339.761	557.498	2,4
2004	10.148.238	4.549.587	2,2
gn-fb	1.359.326	658.466	2,1
mç-ab	1.730.741	776.364	2,3
mg-jn	1.714.584	768.552	2,3
jl-ag	1.922.718	776.560	2,5
st-oc	1.915.740	787.215	2,2
nv-ds	1.505.129	782.430	1,9
2005	10.941.579	5.061.264	2,2
gn-fb	1.386.148	656.679	2,1
mç-ab	1.891.707	817.071	2,4
mg-jn	1.909.931	922.447	2,2
jl-ag	2.002.619	889.675	2,3
st-oc	2.101.076	982.483	2,2
nv-ds	1.650.098	792.909	2,1

¹ Per a tot el capítol, s'entén per visitants els que almenys pernocten una nit a Barcelona.

² Dades expressades en nits.

Font: Tots els quadres i gràfics d'aquesta secció són d'elaboració pròpia a partir de l'enquesta d'activitat turística de Turisme de Barcelona.

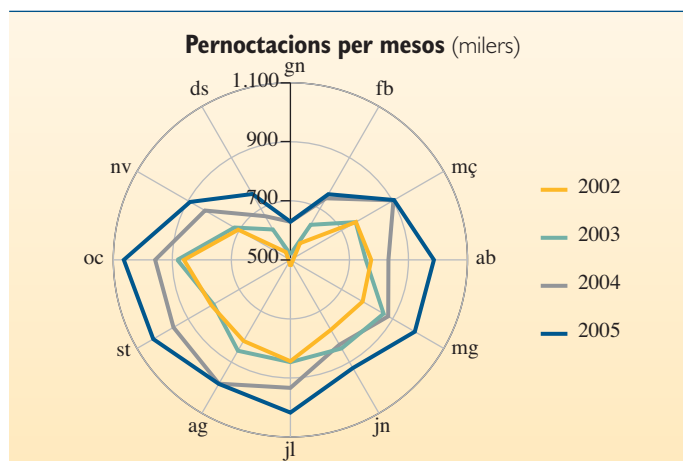
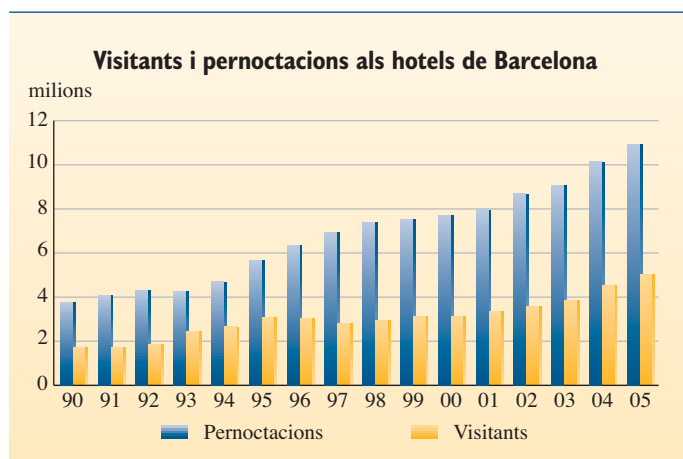
Variació (%)	Pernoctacions	Visitants
set-des 2005/set-des 2004	9,7	13,1
2n sem 2005/2n sem 2004	7,5	13,2
2005/2004	7,8	11,2
2004/2003	11,5	18,2

L'ininterromput augment de visitants a Barcelona se situa en l'òrbita de la creixent fortalesa del turisme com a activitat econòmica a escala internacional.

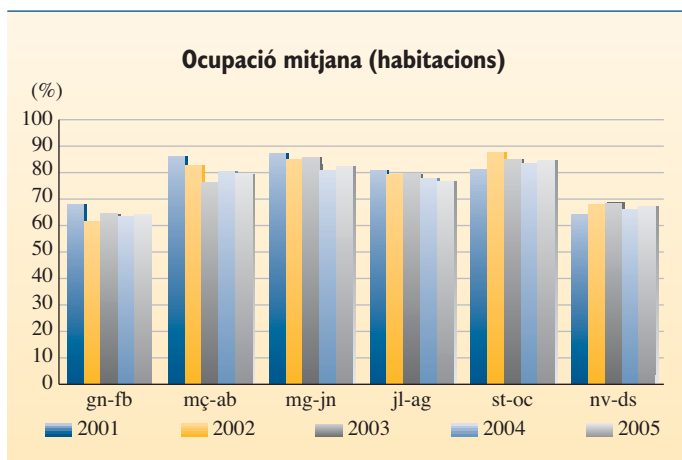
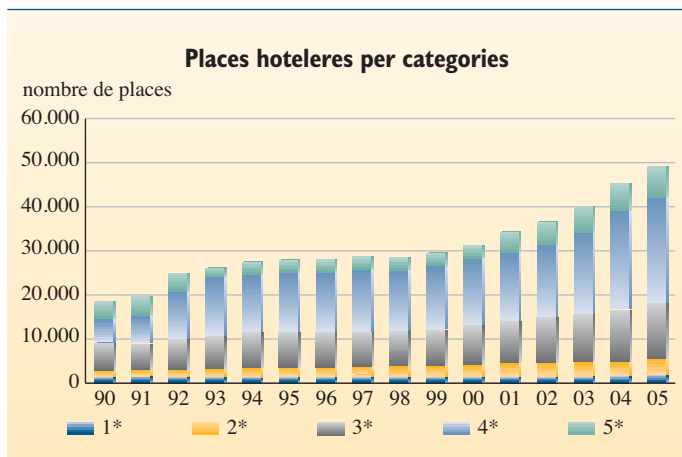
2005 ha estat un any particularment fèrtil en successos i esdeveniments a diversos indrets del planeta que, més enllà de la incidència a escala local, es podrien qualificar de frens des de l'òptica del turisme internacional: desastres naturals, epidèmies, atacs terroristes, puja del preu del petroli..., a banda, naturalment, de situacions d'emergència o conflictes duradors que per la seva situació geogràfica tenen escassa o nul·la presència en el mercat turístic.

Activitat hotelera segons categoria

Categoria	Nivell d'ocupació (%)		Nombre de pernoctacions	Nombre de visitants
	En places	En habitacions		
st-oc 2005				
H 5*	80,9	76,1	351.432	192.450
H 4*	66,9	85,5	925.928	451.450
H 3*	77,1	86,4	575.460	246.838
H 2*	87,7	89,6	177.298	61.225
H 1*	74,7	75,8	70.958	30.519
Total	73,2	84,8	2.101.076	982.483
nv-ds 2005				
H 5*	54,3	67,4	235.202	137.876
H 4*	55,5	67,6	780.904	374.980
H 3*	59,9	68,4	452.297	206.163
H 2*	68,8	70,6	138.760	54.532
H 1*	45,3	50,6	42.934	19.359
Total	57,1	67,4	1.650.098	792.908

Inesperadament, el nombre de turistes internacionals al món ha tornat a créixer, i ho ha fet un 5,5% segons dades de l'Organització Mundial del Turisme, superant-se per primer cop a la història els 800 milions de turistes. Potser l'habituació a la incertesa i l'assumpció de les situacions de risc poden provocar canvis de destí, però, almenys per ara, no semblen minvar les intencions de desplaçament dels turistes.

Aquest apunt de l'escenari internacional permet contextualitzar la consolidació d'Espanya com a segon país receptor de turistes del món, amb 55,6 milions de persones en 2005, un 6,0% més que en 2004 i un nou màxim històric. A escala local, i salvant les diferències dels factors d'atracció típiques del turisme urbà, la inèrcia és similar: al llarg de 2005 ha continuat l'expansió de l'activitat turística a Barcelona, assolint-se nous rècords històrics en el nombre de visitants i pernoctacions.

Els hotels de Barcelona han acollit al llarg de 2005 més de cinc milions de visitants que han generat gairebé onze milions de pernoctacions, unes xifres que tripliquen les de començament dels noranta.

El salt d'escala que s'ha produït en aquests indicadors en els darrers tres lustres és prou indicatiu de la creixent importància d'aquest sector d'activitat en l'economia de la ciutat i de la posició que ocupa Barcelona entre les ciutats europees que reben més visitants; segons la European Cities Tourism, és la sisena en termes globals i la primera entre les que no són capitals d'estat.

Malgrat que en 2005 s'ha registrat un alentiment de la tendència expansiva en relació amb l'any anterior, els augments en el nombre de pernoctacions i en el de visitants allotjats –del 7,8% i de l'11,2% respectivament– marquen un ritme força superior al d'altres sectors d'activitat. Crida l'atenció, a més, que tot i que el turisme manté un component estacional molt important, l'expansió ha estat constant al llarg de l'any, en part pel revifament dels viatgers per motius de negocis.

Lloc de procedència dels visitants allotjats als hotels de Barcelona (%)

	2003	2004	2005
CCAA			
Andalusia	2,5	2,5	2,5
Aragó	1,1	1,1	1,1
Illes Balears	1,4	1,4	1,4
Catalunya	7,6	7,2	7,3
Comunitat Valenciana	3,0	3,0	3,0
Comunitat de Madrid	8,6	8,3	7,6
País Basc	1,6	1,8	1,6
Resta CCAA	6,2	6,4	6,3
Total Espanya	32,0	31,7	30,8
Altres països			
Alemanya	5,0	5,1	5,2
Bèlgica	1,8	1,6	1,8
França	6,7	6,6	6,4
Holanda	3,1	3,0	3,3
Itàlia	6,6	7,9	8,4
Portugal	1,3	1,3	1,4
Regne Unit	13,0	13,5	12,6
Resta UE	6,1	5,9	6,1
Total UE	43,6	44,9	45,2
Resta d'Europa	3,5	3,7	4,4
Total Europa	47,1	48,6	49,6
Estats Units	7,4	7,3	7,6
Resta d'Amèrica	4,9	4,5	4,2
Total Amèrica	12,3	11,8	11,8
Àfrica	0,8	0,6	0,8
Japó	3,1	2,7	2,0
Xina	n.d.	n.d.	0,4
Resta del món	4,7	4,6	4,5
Total Internacional	68,0	68,3	69,2

Font: Turisme de Barcelona i Idescat a partir de dades de l'INE.

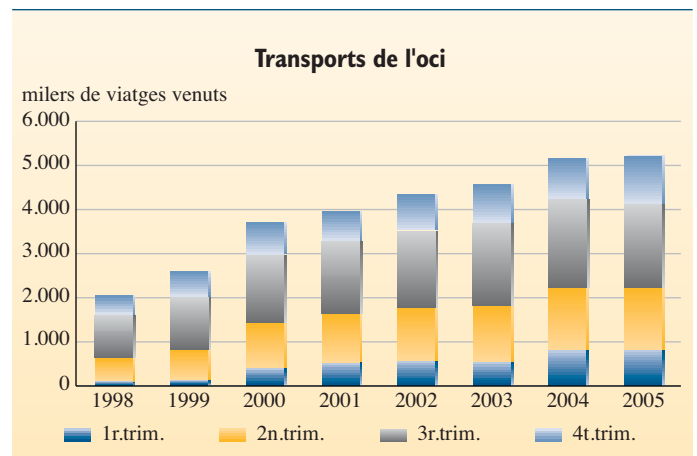
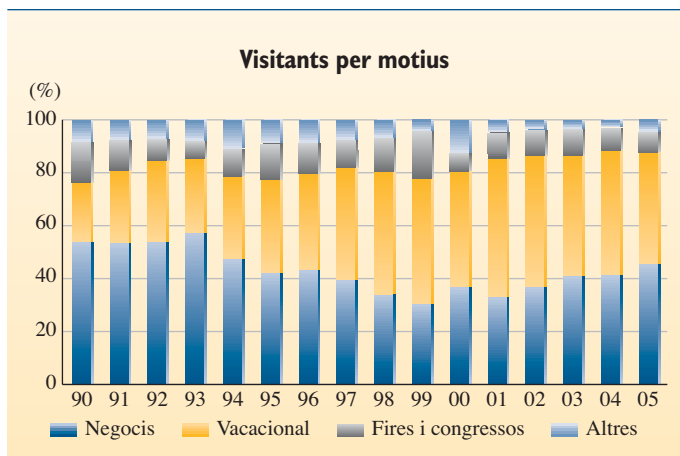
Això ha redundat, a més, en el manteniment d'unes taxes d'ocupació mitjanes molt elevades –del 65% en termes de places i del 75,9% en termes d'habitacions– malgrat que l'oferta hotelera ha augmentat en 3.900 llits en aquest darrer any, la major part dels quals en hotels de quatre i cinc estrelles. De fet, els dotze establiments que han obert les seves portes en 2005 han situat l'oferta de places de la ciutat al llindar de les cinquanta mil, vint mil més que les existents a començament de la dècada.

Pel que fa a la procedència dels visitants, es mantenen els trets estructurals d'anys anteriors amb una aclaparadora majoria d'europeus, el 80,4% del total. Dins d'aquest heterogeni grup, els visitants espanyols han continuat retrocedint lleugerament en termes relatius, mentre que els procedents de la resta de la Unió Europea han continuat el seu potent avanç, que suma deu punts percentuals en el darrer quinquenni –del 39,5% en 2000 al 49,6% en 2005. A grans trets, la resta de blocs continentals mantenen una presència important en el cas d'Amèrica i simbòlica en la resta de casos, amb la única excepció del Japó. Per països, britànics, italians, estatunidencs i francesos són els principals mercats emissors.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. (1)

	2004	2005	nv-ds 04	gn-fb 05	mç-ab 05	mg-jn 05	jl-ag 05	st-oc 05	nv-ds 05
Sexe (%)									
Homes	56,8	55,3	57,5	56,9	51,7	56,6	51,3	58,6	57,2
Dones	43,2	44,7	42,5	43,1	48,3	43,4	48,7	41,4	42,8
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Estat (%)									
Menys de 18 anys	0,6	1,3	0,0	1,3	0,4	0,3	1,2	3,8	0,7
de 18 a 24 anys	5,2	6,4	4,1	8,2	6,5	4,1	10,3	4,2	4,8
de 25 a 34 anys	22,8	29,2	19,9	29,5	28,6	30,0	30,4	26,9	29,6
de 35 a 49 anys	42,5	39,2	46,5	43,3	40,8	39,1	33,4	39,0	40,0
de 50 a 64 anys	27,3	20,2	28,8	16,2	20,2	22,5	19,7	22,5	20,1
més de 65 anys	1,6	3,8	0,7	1,5	3,5	4,0	5,1	3,6	4,7
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Professió de l'enquestat (%)¹									
<i>Professional lliberal/Directiu</i>	12,4	21,8	3,9	20,9	16,9	24,5	20,4	26,7	21,7
<i>Empresari i Alt Directiu/Empresari</i>	14,0	20,4	8,2	25,2	23,3	19,0	16,8	19,1	19,2
<i>Quadres Intermedis/Autònom</i>	22,7	8,9	30,8	17,4	13,4	9,2	7,2	2,8	3,3
<i>Empleat i obrer/Assalariat</i>	24,7	27,6	30,1	22,8	27,8	24,8	37,4	28,7	23,6
<i>Tècnic superior/Jubilat</i>	12,3	4,1	18,2	2,9	2,8	5,5	3,3	4,5	5,4
Aturat	<i>n.d.</i>	4,5	<i>n.d.</i>	0,3	0,4	0,9	0,6	7,9	17,6
Estudiant	4,3	4,5	4,1	2,4	4,8	3,8	8,3	3,2	4,2
Treball domèstic no remunerat	2,1	2,4	1,0	2,7	2,2	2,8	3,6	2,2	1,0
Altres	7,5	5,8	3,7	5,4	8,4	9,5	2,5	4,9	4,1
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,1	100,-	100,-

¹ La sèrie es trenca en 2005. Fins llavors, les dades i els epígrafs corresponents estan en cursiva.

Nota: Els transports de l'oci inclouen el Bus Turístic, el Tramvia Blau, el Telefèric i el Funicular. En aquest darrer cas, en comptes de viatges venuts es consideren les validacions. Font: TMB.

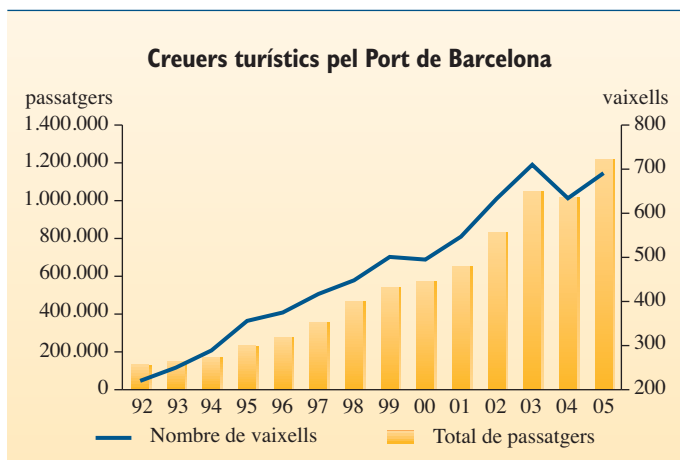
El perfil tipus del visitant que ha pernoctat als hotels de Barcelona en 2005 és similar al d'anys anteriors. Es manté força estable la proporció entre homes i dones (55%-45% de mitjana anual), amb la particularitat que durant l'etapa estival els pesos entre ambdós sexes pràcticament s'equilibren i durant la resta de l'any, quan els visitants per motius professionals són més abundants, la proporció d'homes creix. Sense que sigui un canvi exagerat, sí cal remarcar que s'ha ampliat el ventall d'edats dels visitants, amb major presència de joves de menys de 24 anys i de grans de més de 65. Per professions, és més que notable l'abundància relativa de directius i empresaris -42,2% del total-, i fins a cert punt sorprenent la coincidència en termes quantitius de jubilats, aturats i estudiants.

Després de vuit anys d'ininterromput liderat dels turistes, els visitants per motius professionals recuperen protagonisme i esdevenen els principals clients dels hotels de la ciutat.

Lentament, però amb una certa intensitat en el darrer quadrienni, els visitants per negocis han tornat a recuperar l'espai que havien cedit els darrers anys en els hotels de la ciutat. Sense perdre de vista el canvi d'escala a que es feia referència anteriorment tant en les xifres d'oferta com de visitants, i que tant els turistes com els que viatgen per motius professionals han crescut molt en termes absoluts, és rellevant que 2005 sigui l'any de major equilibri en termes quantitius entre ambdós grups de clients en els darrers quinze anys, amb una diferència de només 3,5 punts percentuals a favor dels visitants professionals. I és rellevant perquè aquesta heterogeneïtat de clientela reforça la solidesa dels sectors econòmics vinculats i enriqueix les relacions humanes i socials a la ciutat.

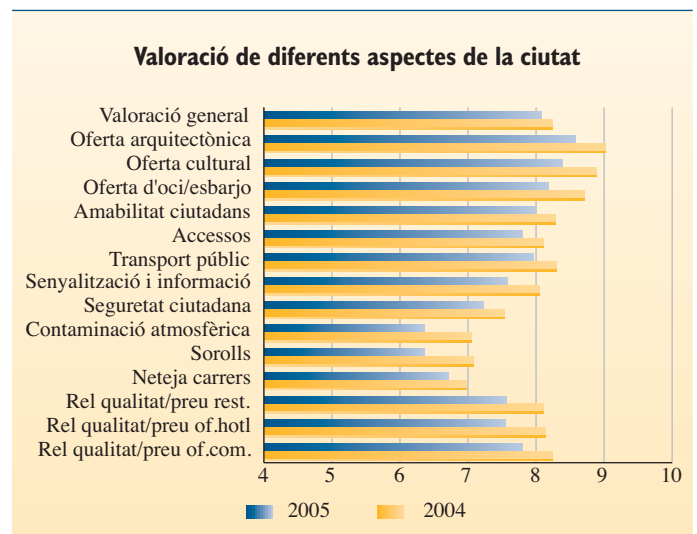
Enquesta d'activitat turística a Barcelona. (2)

	2004	2005	nv-ds 04	gn-fb 05	mç-ab 05	mg-jn 05	jl-ag 05	st-oc 05	nv-ds 05
Motiu de la visita (%)									
Motius professionals/negocis	41,3	45,5	51,4	51,7	42,2	48,3	28,2	60,3	43,3
Vacacional/Oci	47,1	42,0	40,2	35,7	39,4	38,2	60,7	30,4	46,6
Assistir a fires	4,3	2,9	1,5	2,7	7,8	1,1	3,2	1,2	1,3
Assistir a congressos/convencions	4,5	5,2	1,6	4,7	6,2	8,7	4,7	3,6	2,8
Altres	2,8	4,4	5,3	5,2	4,4	3,7	3,2	4,5	5,9
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	99,9
Repetitivitat de la visita (%)									
Cap vegada	43,9	32,7	42,1	31,2	30,4	32,1	34,2	32,1	36,0
Una vegada o més	56,1	67,3	57,9	68,8	69,6	67,9	65,8	67,9	64,0
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Mitjà de transport utilitzat (%)									
Avió	87,0	79,1	85,7	84,6	77,6	79,5	73,3	81,1	79,1
Cotxe	7,2	12,9	8,5	9,4	14,4	11,1	16,3	11,0	15,3
Autocar/Autobús	1,0	1,3	1,7	2,1	0,8	1,1	1,9	1,2	1,0
Tren	3,6	5,6	3,4	3,9	6,3	6,7	6,7	5,6	3,9
Altres	0,8	1,1	0,7	0,0	0,9	1,6	1,8	1,1	0,7
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Acompanyat per (%)									
Sol	19,5	26,6	29,2	28,4	27,5	27,3	16,7	31,0	29,4
Amics/companys	48,8	38,7	43,5	38,2	38,3	39,8	39,7	41,8	33,9
Amb la família	29,6	29,9	26,3	30,5	31,1	26,3	36,0	22,2	33,2
Amb fills	7,0	7,6	3,9	3,9	5,8	8,3	12,0	5,1	10,5
Sense fills	22,6	22,3	22,4	26,6	25,3	18,0	24,0	17,1	22,7
Grup organitzat	1,2	2,2	1,0	2,6	0,4	5,0	2,1	2,4	0,3
Altres	0,9	2,6	0,0	0,3	2,7	1,6	5,5	2,6	3,2
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-

Font: Autoritat Portuària de Barcelona

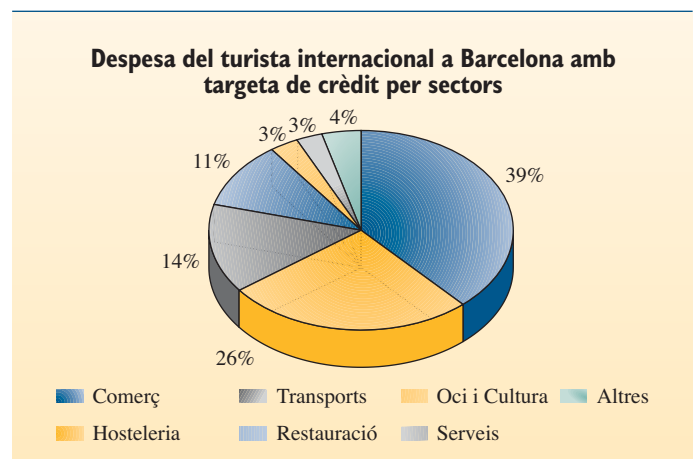
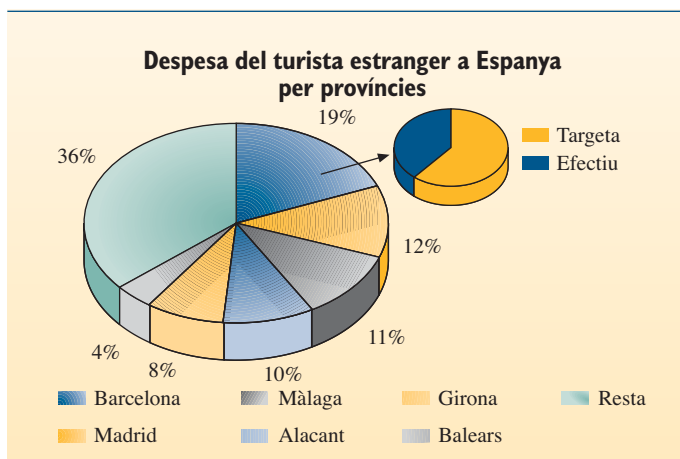
Dos de cada tres persones que s'han allotjat als hotels de Barcelona en 2005 ja havia visitat prèviament la ciutat. Es tracta d'una proporció que ha anat augmentant en els darrers anys i que confirma el manteniment de l'atractiu de la ciutat, tant per oci com per negoci. L'avió és, de lluny, el mitjà preferit per arribar-hi –amb un 79,1% del total–, especialment des que les companyies de baix cost han guanyat quota de mercat, si bé en 2005 el cotxe i el tren han avançat lleugerament. Pel que fa a la despesa extrahotelera, després del creixement dels darrers anys s'ha reduït la proporció del pressupost destinat a compres si bé en termes absoluts ha continuat creixent a bon ritme. L'esbarjo i el transport intern són els segments de despesa que més han augmentat en relació amb un any enrer.

Tot i que els visitants continuen valorant molt positivament la ciutat, amb un notable alt, el cert és que la gran majoria d'aspectes consultats als clients dels hotels han obtingut puntuacions lleugerament inferiors a les recollides un any enrer, de dues i tres dècimes en la majoria dels casos i gens preocupant si s'observa que les pitjors valoracions –la pol·lució i els sorolls– registren una nota mitjana de 6,4 sobre 10. Com és habitual, el que més aprecien o valoren els visitants és l'oferta arquitectònica, la cultural i la de lleure i, després, però amb un destacable vuit de nota mitjana, el caràcter i l'amabilitat dels ciutadans i el transport públic.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. (i 3)

	2004	2005	nv-ds 04	gn-fb 05	mç-ab 05	mg-jn 05	jl-ag 05	st-oc 05	nv-ds 05
Distribució de la despesa extrahotelera (%)									
Menjar/beguda	59,5	51,0	68,0	63,0	58,0	48,0	47,0	53,0	36,2
Compres	26,0	21,0	17,0	17,0	20,0	25,0	20,0	23,0	20,9
Esbarjo	10,0	13,0	11,0	13,0	11,0	13,0	21,0	9,0	10,2
Transport intern	3,7	13,0	3,0	7,0	10,0	13,0	12,0	14,0	23,2
Altres	0,8	2,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	9,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Valoració dels enquestats sobre els següents punts (Mitjana sobre la base d'una valoració de l'1 al 10)									
Oferta arquitectònica	9,0	8,6	8,9	8,4	8,7	8,6	8,7	8,7	8,5
Oferta cultural	8,9	8,4	8,9	8,2	8,6	8,3	8,5	8,4	8,5
Oferta d'oci/esbarjo	8,7	8,2	8,8	8,2	8,4	7,9	8,4	8,1	8,3
Caràcter/amabilitat dels ciutadans	8,3	8,0	8,3	8,1	8,2	7,9	8,0	8,0	7,9
Infraestructures/accessos a Barcelona	8,1	7,8	8,3	7,9	8,2	7,9	7,6	7,6	7,5
Transport públic	8,3	8,0	8,3	7,9	8,5	8,0	7,8	7,9	7,7
Senyalització i informació	8,1	7,6	8,3	7,7	8,2	7,6	7,4	7,4	7,3
Seguretat ciutadana	7,5	7,2	7,8	7,1	7,5	7,3	7,2	7,3	7,1
Pol·lució i contaminació atmosfèrica	7,1	6,4	7,4	6,2	6,7	6,3	6,5	6,3	6,2
Sorolls	7,1	6,4	7,4	6,2	6,7	6,3	6,6	6,2	6,3
Neteja carrers	7,0	6,7	7,4	6,8	6,9	6,9	6,7	6,8	6,3
Relació qualitat/preu oferta restauració	8,1	7,6	8,4	7,9	8,1	7,5	7,5	7,5	7,0
Relació qualitat/preu oferta hotelera	8,1	7,6	8,4	8,0	8,1	7,4	7,5	7,4	6,9
Relació qualitat/preu oferta comercial	8,3	7,8	8,4	8,1	8,4	7,7	7,6	7,8	7,4

Nota: No s'inclouen les targetes canalitzades per la xarxa 4B.

El segment dels creuers és un dels escassos indicadors relacionats amb el turisme que durant 2004 havia presentat un perfil contractiu. Les dades de 2005 semblen confirmar que es va tractar d'una ensopegada puntual, vinculada tant a les obres d'ampliació de les terminals marítimes com a les reestructuracions empresarials de navilieres internacionals, i que, amb 1,2 milions de creueristes en 2005, el sector gaudeix de molt bona salut i d'excel·lents expectatives. L'apertura de noves línies, la incorporació de noves companyies navilieres amb vaixells grans d'alta categoria i la consolidació de Barcelona com a port clau de la Mediterrània Occidental per aquest tipus de tràfic així ho garanteixen.

Gairebé un 20% de tota la despesa que realitzen els turistes estrangers a Espanya es concentra a la província de Barcelona.

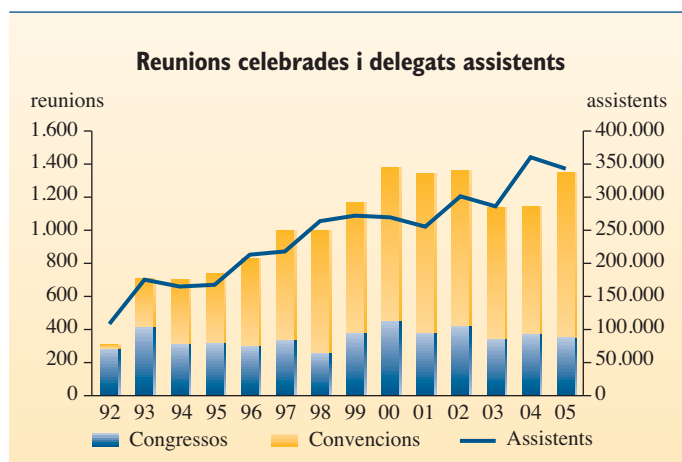
Tot i que la metodologia, la procedència i l'àmbit d'anàlisi de les dades de despesa dels turistes estrangers a Espanya no són homogenis amb els presentats fins ara en l'anàlisi del sector turístic, creiem que tenen lloc en aquest apartat per oferir una visió de l'evolució i la distribució de la despesa dels turistes estrangers. Les dades de 2005 de despesa per províncies en efectiu i amb targeta Visa i Mastercard, facilitades per Turisme de Barcelona, palesen l'elevada concentració d'aquesta despesa: Barcelona, Madrid, Màlaga i Alacant acaparen un 52% de l'import total.

En total, a Barcelona s'han registrat operacions per un import de 1.342 milions d'euros, 520 milions més que a Madrid i un 20,1% més que un any enrera. Per grups de despesa, el comerç –l'especialitzat i el de grans operadors–, i els serveis d'hosteleria suposen la despesa principal. La despesa per nacionalitat és força assimilable a l'estructura de visitants per nacionalitats, amb algun matís: francesos i alemanys gasten més en termes relatius mentre que amb els italians succeeix a la inversa.

Congressos i convencions celebrats a Barcelona

	Nombre				Delegats assistents			
	Congressos	Convencions	Total	variació (%)	Congressos	Convencions	Total	variació (%)
1994	314	389	703	-1,0	87.536	77.395	164.931	-5,9
1995	316	423	739	5,1	89.483	78.110	167.593	1,6
1996	301	531	832	12,6	106.119	106.967	213.086	27,1
1997	338	661	999	20,1	114.013	103.969	217.982	2,3
1998	260	742	1.002	0,3	117.600	146.235	263.835	21,0
1999	379	792	1.171	16,9	143.608	128.486	272.094	3,1
2000	454	926	1.380	17,8	133.957	135.551	269.508	-1,0
2001	381	964	1.345	-2,5	101.711	153.722	255.433	-5,2
2002	421	942	1.363	1,3	166.488	134.825	301.313	18,0
2003	345	794	1.139	-16,4	168.446	117.705	286.151	-5,0
2004	374	772	1.146	0,6	193.708	166.627	360.335	25,9
2005	352	1.001	1.353	18,1	155.899	187.106	343.005	-4,8

Nota: Als congressos també s'inclouen simposis, conferències, jornades i cursos, i a les convencions, els viatges d'incentius. Font: Barcelona Convention Bureau. Turisme de Barcelona.

Reunions celebrades per sectors

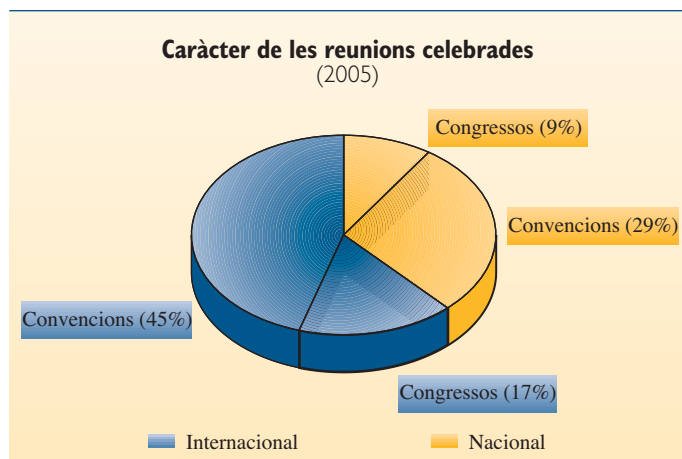
(2005)

Congressos (Associacions)		Convencions i incentius (Empreses)	
Sector	(%)	Sector	(%)
Mèdic-sanitari	36,0	Química-Farmacèutica	21,8
Professional	19,1	Tecnològic-industrial	11,2
Científic	16,1	Consultoria	8,2
Econòmic	7,0	Informàtica	7,8
Social	6,4	Financer	6,1
Tecnològic-industrial	6,1	Alimentació	4,9
Cultural	3,3	Automoció	2,6
D'altres	6,0	D'altres	37,4
Total	100,-	Total	100,-

Distribució de les reunions celebrades

(2005)

Seu de la celebració		Nombre de delegats	
Seu	(%)	Delegats	(%)
Hotel	74,1	fins a 99	48,6
Auditori privat	10,3	de 100 a 249	29,1
Palau de congressos	9,3	de 250 a 499	13,2
Universitat	3,0	de 500 a 999	6,0
Hospital	0,7	1.000 i més	3,2
Entitat professional	0,7		
D'altres	1,9		
Total	100,-	Total	100,-

Notable recuperació del nombre de reunions celebrades i lleuger descens del nombre d'assistents després de màxim històric assolit en 2004 per la celebració del Fòrum.

2005 ha suposat, en l'intricat escenari internacional en el que es dirimeix la ubicació de les convencions i els congressos, un any de retorn a una certa normalitat després de la celebració del Fòrum. En aquesta clau cal llegir el moderat descens del 4,8% en el nombre d'assistents a les reunions celebrades, provocat bàsicament pel retrocés dels estrangers inscrits en congressos.

Dintre del conjunt de les reunions celebrades en 2005, les convencions i els viatges d'incentius presenten un ritme d'avanç molt potent que es contraposa amb la reculada dels congressos, un segment que inclou també simposis, conferències, jornades i cursos. Ara bé, donada l'anticipació amb la que les ciutats es postulen i les empreses i organismes decideixen la ubicació de les respectives reunions, seria convenient analitzar les dades en una clau temporal superior a l'annual, com succeeix en el cas de les fires.

Pel que fa als aspectes més rellevants de les reunions celebrades en 2005, els congressos de temàtica mèdica i sanitària continuen sent els més nombrosos, seguits pels de caire professional i científic. Els congressos de temàtica social i cultural, en les que s'enclavaven la major part dels diàlegs del Fòrum, han retrocedit en termes percentuals en relació amb el 2004. En el segment de les empreses, el sector químic i farmacèutic és el que més convencions convoca, mentre que, en ambdós casos, l'hotel continua sent la seu més triada, en particular per les reunions de menys de cent delegats.

VI. Construcció

Indicadors d'activitat al sector de la construcció

Consum de ciment

Període	Província de Barcelona		Catalunya	
	Tones	/Cat (%)	Tones	/Esp (%)
1994	2.171.980	67,8	3.202.300	13,3
1995	2.198.691	64,0	3.434.545	13,5
1996	2.039.171	61,7	3.306.759	13,4
1997	2.331.280	63,9	3.650.359	13,6
1998	2.691.974	63,4	4.249.230	13,7
1999	2.949.427	62,8	4.692.973	13,6
2000	3.118.434	61,4	5.077.249	13,2
2001	3.307.519	60,3	5.486.399	13,0
2002	3.520.511	57,7	6.098.112	13,8
2003	3.750.586	58,3	6.438.367	13,9
2004	3.840.626	57,6	6.672.210	13,9
1r.tr.	956.816	57,2	1.673.760	14,6
2n.tr.	953.289	56,5	1.686.984	13,5
3r.tr.	940.963	56,3	1.670.554	13,6
4t.tr.	989.558	60,3	1.640.912	14,0
2005	4.099.191	57,5	7.124.052	14,1
1r.tr.	937.997	56,7	1.654.203	14,4
2n.tr.	1.122.359	56,0	2.002.572	14,4
3r.tr.	1.004.712	56,5	1.777.101	13,8
4t.tr.	1.034.123	61,2	1.690.176	14,0

Nota: Les dades dels darrers dotze mesos són provisionals.

Font (per a tot l'apartat si no s'indica el contrari): Oficinen i ministeri de Foment. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Prov. Barcelona	Catalunya
4t.tr.2005/4t.tr.2004	4,5	3,0
2n.sem.2005/2n.sem.2004	5,6	4,7
2005/ 2004	6,7	6,8
2004/ 2003	2,4	3,6

El sector de la construcció acaba 2005 mantenint un ritme de creixement molt intens.

Els avanços de tancament de l'economia catalana durant 2005 atorguen a la construcció un to molt dinàmic, amb un increment del VAB sectorial en el darrer trimestre de l'any del 5,6%, la taxa més elevada, juntament amb la de trimestre precedent, del darrer any i mig. En termes de mitjanes anuals, el ritme d'avanç se situa en 5,4%, un valor que trenca la suau contracció del darrer trienni i que supera en 2,1 punts el del conjunt de l'activitat econòmica.

Malgrat els diversos indicis que apunten a un alentiment del ritme de creixement, durant 2005 s'ha mantingut l'esquema de funcionament de les economies espanyola i catalana dels darrers anys: la construcció avança a un ritme molt potent i actua de motor del creixement econòmic general, el que, al seu torn, reverteix en una major inversió en el propi sector, principalment en el segment residencial com a habitatge principal, secundari o com a inversió. Un esquema circular, que segons alguns experts està tocant sostre, en el que el sector resta més o menys immune a alguns dels factors que frenen el creixement d'altres sectors econòmics com el preu del petroli o la competència estrangera.

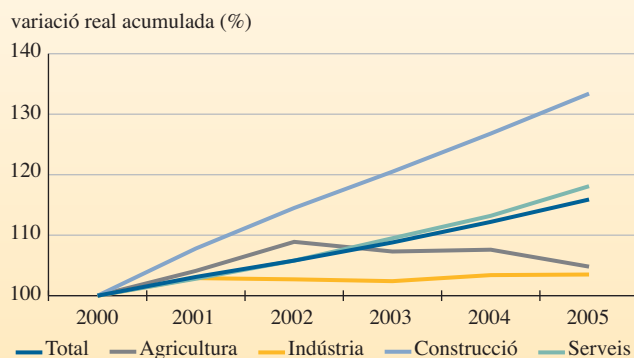
Nombre d'empreses del sector de la construcció¹

	Barcelona	Barcelonès	RMB	Catalunya
2000	4.721	6.520	17.626	30.368
2001	4.762	6.644	18.105	31.335
2002	4.954	6.903	18.839	32.862
2003	5.156	7.166	19.647	34.203
març 2004	5.276	7.346	20.324	35.462
juny 2004	5.248	7.371	20.616	36.234
set. 2004	5.182	7.264	20.206	35.751
des. 2004	5.196	7.283	20.336	35.896
març 2005	5.321	7.511	20.864	37.056
juny 2005	n.d.	7.918	22.001	39.136
set. 2005	n.d.	8.146	22.372	39.857
des. 2005	n.d.	8.319	22.762	40.215

¹ Centres de cotització amb treballadors afiliats al RG de la Seguretat Social.

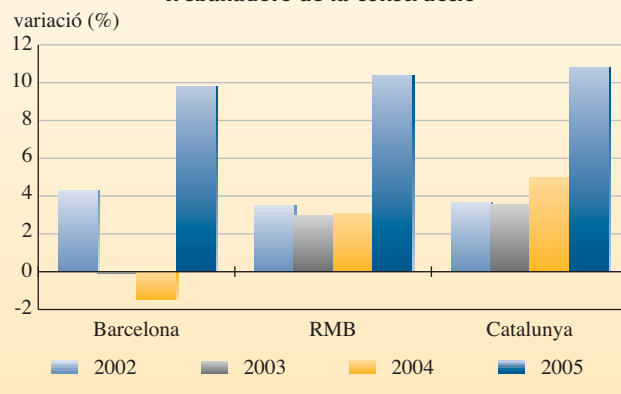
Font: Departament de Treball i Indústria de la Generalitat. Elaboració pròpia.

Evolució del PIB de Catalunya per sectors. Base 2000

Font: Idescat.

Treballadors de la construcció

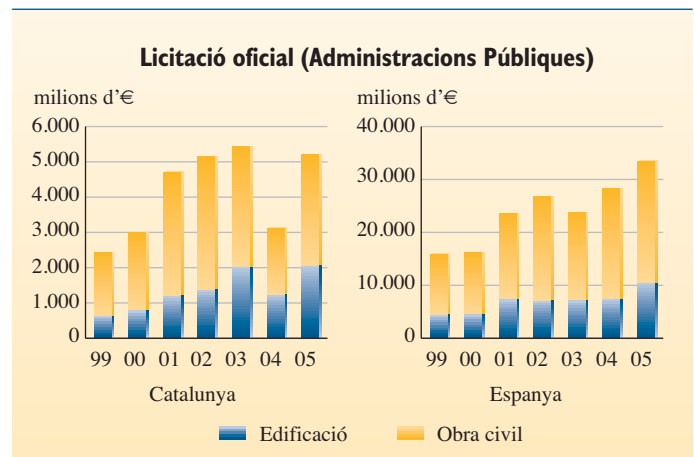
Els indicadors de producció que mostren una major fortalesa són els corresponents al consum de matèries primeres i a l'edificació residencial. El consum de ciment ha registrat una evolució expansiva al llarg de l'any, de major dinamisme que la del bienni precedent, si bé s'ha frenat en els darrers mesos. En conjunt, els resultats de 2005, encara provisionals, situen el consum de la província de Barcelona en més de quatre milions de tones, amb una variació interanual del 6,7%. Pel que fa a l'edificació, els visats de direcció d'obra de la província han mantingut un ritme d'avanç notable en termes d'edificis però s'ha moderat sensiblement en termes de superfície.

Obra nova segons destinació principal

(província de Barcelona)

	Residencial	Serveis comercials i magatzems	Agrari i ramader	Industrial	Oficines	Turisme, transport i d'altres	Total
Nombre d'edificis per usos							
2000	12.202	680	33	125	56	549	13.645
2001	8.211	1.099	11	126	43	70	9.560
2002	8.589	304	10	79	54	40	9.076
2003	10.124	413	27	138	48	40	10.790
2004	10.991	143	32	207	47	29	11.449
1r.tr.	2.578	37	5	46	9	5	2.680
2n.tr.	3.003	41	11	60	11	5	3.131
3r.tr.	2.591	24	8	48	11	8	2.690
4t.tr.	2.819	41	8	53	16	11	2.948
2005	11.692	994	18	153	36	413	13.306
1r.tr.	2.771	453	6	48	12	76	3.366
2n.tr.	3.224	375	7	71	14	304	3.995
3r.tr.	2.579	165	5	33	10	31	2.823
4t.tr.	3.118	1	0	1	0	2	3.122
Superfície a construir (m²)							
2000	7.558.930	840.918	9.725	427.958	164.310	253.755	9.255.596
2001	6.241.053	746.072	9.221	471.330	252.991	374.495	8.095.162
2002	6.312.671	696.126	6.392	393.028	362.132	528.237	8.298.586
2003	7.373.214	593.855	18.345	398.542	314.410	298.122	8.996.488
2004	8.683.526	342.011	38.935	426.691	522.389	176.477	10.190.029
1r.tr.	1.907.631	150.169	23.482	73.602	63.625	9.823	2.228.332
2n.tr.	2.203.763	73.226	3.903	130.821	90.265	39.843	2.541.821
3r.tr.	2.083.645	24.912	6.575	97.471	138.803	84.682	2.436.088
4t.tr.	2.488.487	93.704	4.975	124.797	229.696	42.129	2.983.788
2005	9.072.638	496.783	5.461	304.483	446.112	190.835	10.516.312
1r.tr.	2.215.192	147.704	896	85.869	108.428	50.683	2.608.772
2n.tr.	2.308.269	193.745	2.640	148.582	179.933	103.327	2.936.496
3r.tr.	2.243.392	154.234	1.925	67.152	157.751	34.832	2.659.286
4t.tr.	2.305.785	1.100	0	2.880	0	1.993	2.311.758

Variació %	Nombre d'edificis		
	Residencials	No residencials	Total
4t.tr.2005/4t.tr.2004	10,6	-96,9	-5,9
2n.sem.2005/2n.sem.2004	5,3	8,8	5,5
2005/ 2004	6,4	252,4	16,2
2004/ 2003	8,6	-31,2	6,1
Variació %	Superfície (m ²)		
	Residencial	No residencial	Total
4t.tr.2005/4t.tr.2004	-7,3	-98,8	-22,5
2n.sem.2005/2n.sem.2004	-0,5	-50,2	-8,3
2005/ 2004	4,5	-4,2	3,2
2004/ 2003	17,8	-7,2	13,3

L'espectacular creixement de les afiliacions d'estrangers a la Seguretat Social derivat del procés de regularització de 2005 marca l'evolució recent de l'ocupació sectorial, amb increments dels treballadors afiliats en situació d'alta del 10% interanual, tant a Barcelona com a la regió metropolitana i a Catalunya. Però fins i tot descomptant l'impacte de la regularització d'immigrants, el tot és clarament expansiu, com palesa l'evolució dels centres de cotització en alta, vinculada, al seu torn, a la proliferació de la subcontractació. En relació amb un any enrra, hi ha mil empreses més al Barcelonès, 2.400 més a la regió metropolitana i 4.300 més a Catalunya.

Després d'un bienni atípic (2003 per acumulació d'obres licitades –com la línia 9 del metro o la ciutat judicial– i 2004 per compensació a la singularitat de l'exercici precedent), les dades de licitació oficial corresponents al conjunt del 2005 per a Catalunya presenten un vigor notable, a un nivell molt semblant al de 2002 en termes absoluts però 3,6 punts per sota en pes relatiu sobre el conjunt d'Espanya. Els màxims històrics registrats a Espanya l'any 2004 s'han tornat a superar amb un increment mitjà del 18,6%.

Construcció d'habitatges

Construcció d'habitatges

Període	Barcelona		Resta RMB		Regió Metropolitana		Resta Catalunya		Catalunya	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
1993	2.336	2.708	18.953	15.114	21.289	17.822	14.678	15.857	35.967	33.679
1994	2.756	2.130	22.876	16.720	25.632	18.850	16.810	13.964	42.442	32.814
1995	3.109	2.641	22.161	19.299	25.270	21.940	17.926	14.607	43.196	36.547
1996	4.088	2.540	25.580	22.316	29.668	24.856	17.179	14.956	46.847	39.812
1997	5.314	3.740	32.445	21.817	37.759	25.557	20.542	14.933	58.301	40.490
1998	6.458	3.918	36.280	25.711	42.738	29.629	29.038	17.820	71.776	47.449
1999	6.558	3.696	33.717	24.548	40.275	28.244	37.993	21.631	78.268	49.875
2000	5.119	4.747	35.454	26.850	40.573	31.597	37.946	26.041	78.519	57.638
2001	4.634	4.790	28.775	29.776	33.409	34.566	34.385	30.990	67.794	65.556
2002	4.886	4.910	29.931	26.750	34.817	31.660	39.681	33.878	74.498	65.538
2003	5.415	4.011	32.532	28.464	37.947	32.475	50.702	36.323	88.649	68.798
1r. tr.	1.016	756	8.265	7.589	9.281	8.345	11.514	7.947	20.795	16.292
2n.tr.	1.376	846	7.891	7.111	9.267	7.957	13.167	11.281	22.434	19.238
3r.tr.	1.608	1.389	7.271	6.101	8.879	7.490	12.530	7.894	21.409	15.384
4t.tr.	1.415	1.020	9.105	7.663	10.520	8.683	13.491	9.201	24.011	17.884
2004	5.090	4.641	38.039	26.702	43.129	31.343	53.352	39.758	96.481	71.101
1r. tr.	1.373	1.766	8.140	6.186	9.513	7.952	11.803	9.032	21.316	16.984
2n.tr.	1.322	1.112	9.563	8.069	10.885	9.181	15.198	11.268	26.083	20.449
3r.tr.	694	808	9.691	5.319	10.385	6.127	12.145	8.653	22.530	14.780
4t.tr.	1.701	955	10.645	7.128	12.346	8.083	14.206	10.805	26.552	18.888
2005	5.841	3.591	39.681	25.202	45.522	28.793	64.991	49.610	110.513	78.403
1r. tr.	1.173	666	9.552	5.705	10.725	6.371	15.425	12.053	26.150	18.424
2n.tr.	1.478	1.145	10.177	7.480	11.655	8.625	16.772	15.471	28.427	24.096
3r.tr.	1.715	662	9.577	5.764	11.292	6.426	14.501	10.570	25.793	16.996
4t.tr.	1.475	1.118	10.375	6.253	11.850	7.371	18.293	11.516	30.143	18.887

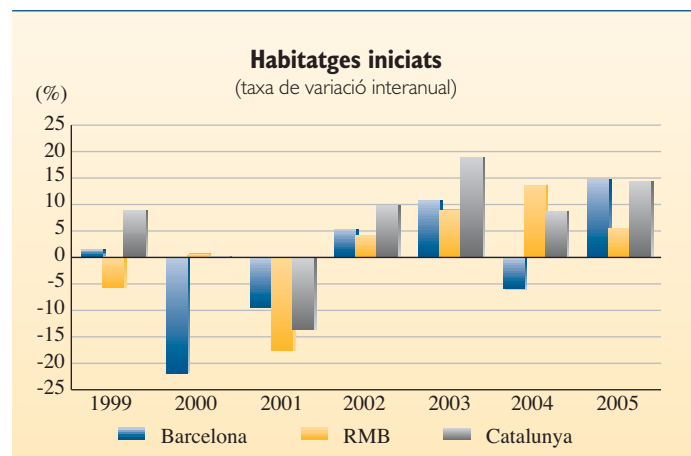
Notes: fins a 1994 les dades inclouen reformes i ampliacions. No es comptabilitzen els habitatges públics en la seva totalitat.

Font (per a tot l'apartat si no s'indica el contrari): Explotació dels visats d'obra residencial i dels certificats finals d'obra dels Col·legis d'Aparelladors de Catalunya. Direcció General d'Habitatge. Generalitat de Catalunya. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Barcelona		Resta RMB	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
4t.tr.2005/4t.tr.2004	-13,3	17,1	-2,5	-12,3
2n.sem.2005/2n.sem.2004	33,2	1,0	-1,9	-3,5
2005/ 2004	14,8	-22,6	4,3	-5,6
2004/ 2003	-6,0	15,7	16,9	-6,2

La construcció residencial ha assolit un cop més cotes màximes a la regió metropolitana i a Catalunya.

Inesperadament, 2005 no només no ha estat un any de moderació de la producció residencial, sinó que ha completat un quadrienni expansiu amb un revifament generalitzat del ritme de creixement que ha conduït a nous màxims històrics d'habitatges iniciats. Diem inesperat perquè semblava que els ingents volums produïts en els darrers anys serien suficients per atendre una demanda que, si bé continua sent àmplia, comença a replegar-se a mesura que les condicions d'accés a l'habitatge –preus i tipus d'interès– empitjoren. I generalitzat perquè una gran majoria de les comarques catalanes, 34 de 41, presenten un perfil sòlidament expansiu –en molts casos de dos dígits–, quan l'any anterior això només havia succeït a 25 comarques.

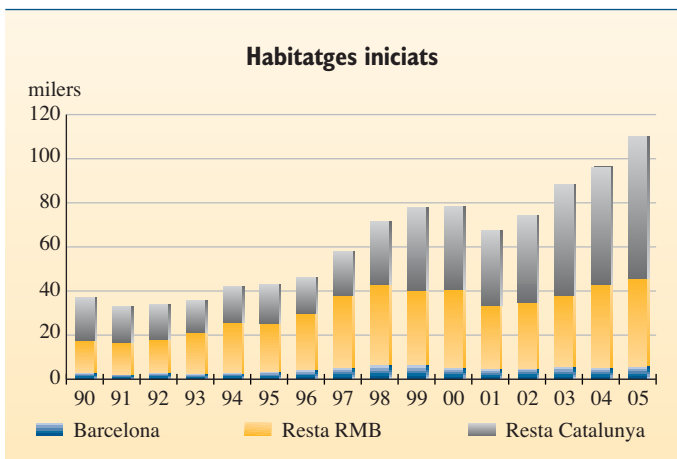
En conjunt, els visats d'obra nova a Catalunya han superat en 2005 els 110.000 habitatges –un 14,5% més que l'any anterior i més del triple dels iniciats dotze anys enrera–, mentre que els certificats finals d'obra, gairebé 80.000, han depassat en un 10,3% els acabats el 2004. A la regió metropolitana també s'han batut rècords històrics en la sèrie d'iniciats si bé l'expansió ha estat més moderada –un 5,5%–, mentre que els acabats han retrocedit lleugerament en relació amb l'any anterior. A Barcelona, amb una dinàmica pròpia, les xifres d'iniciats de 2005 estan clarament per sota dels rècords assolits en el bienni 1998-99, però cal remarcar que deixant de banda aquest bienni, també representen màxims històrics.

Habitatges iniciats a les comarques de la RMB

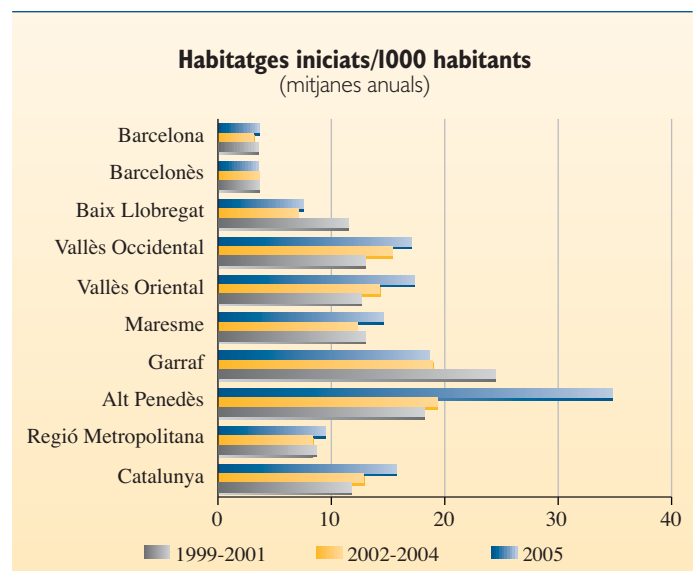
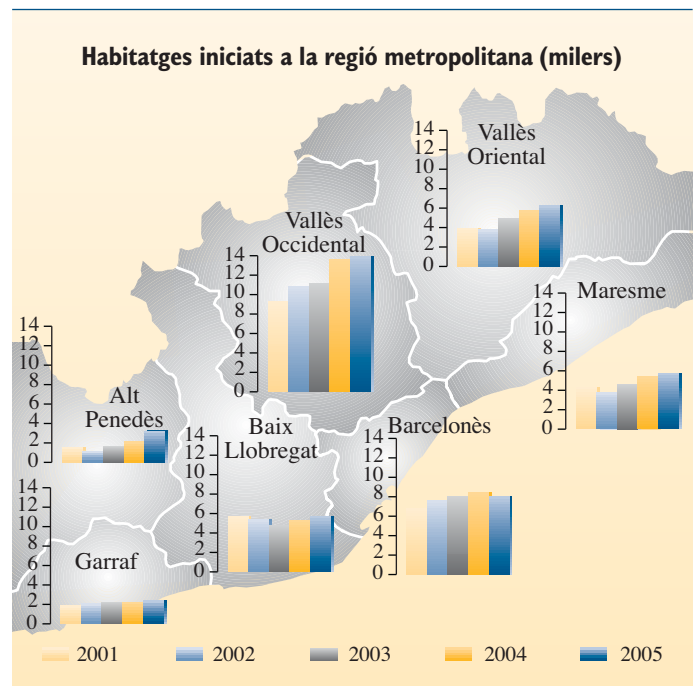
	2003	2004	2005
Alt Penedès	1.706	2.155	3.249
Baix Llobregat	4.872	5.355	5.768
Barcelonès	8.104	8.483	8.058
Garraf	2.303	2.277	2.395
Maresme	4.686	5.415	5.811
Vallès Occidental	11.245	13.673	13.945
Vallès Oriental	5.031	5.771	6.296

Habitatges iniciats als grans municipis de la RMB

	2004	2005	Variació (%)
Barcelona	5.090	5.841	14,8
l'Hospitalet de Llobregat	1.229	836	-32,0
Badalona	1.466	598	-59,2
Sabadell	2.903	1.959	-32,5
Terrassa	4.178	5.126	22,7
Santa Coloma de Gramenet	406	428	5,4
Mataró	1.235	1.525	23,5
Cornellà de Llobregat	405	403	-0,5
Sant Boi de Llobregat	400	409	2,3
el Prat de Llobregat	279	339	21,5
Rubí	1.451	1.128	-22,3
Sant Cugat	1.275	2.355	84,7
Viladecans	420	492	17,1
Vilanova	960	933	-2,8
Cerdanyola del Vallès	313	213	-31,9
Granollers	549	732	33,3
Total municipis grans	22.559	23.317	3,4
Total RMB	43.129	45.522	5,5
Total Catalunya	96.481	110.513	14,5

Aquesta incontestable expansió, perfectament ajustada a la dinàmica d'Espanya –on també s'han succeït rècords històrics en els darrers anys–, i assimilable a la de moltes comunitats espanyoles –sobretot al llevant, a Andalusia i a Madrid–, sembla condensar la darrera fase del cicle expansiu de l'actual model de creixement econòmic, en el que el pes i el dinamisme del sector de la construcció –i de l'edificació residencial en particular– han estat els trets distintius. Ara bé, donats els antecedents quant a errors de pronòstic en aquest camp, es fa difícil aventurar que 2006 sigui l'any de trencament definitiu d'aquest model.

No obstant això, els preus de venda vigents, el repunt a l'alça dels tipus d'interès iniciat a finals de 2005 o els elevats nivells d'endeutament de les famílies són elements que, en teoria, haurien de refredar les expectatives dels promotors i els seus financers.

Com s'ha avançat anteriorment, l'augment de l'activitat ha estat generalitzat, si bé un apropament a la distribució de l'obra nova residencial per àmbits territorials revela algunes desigualtats significatives. En essència, la regió metropolitana de Barcelona i la resta de zones urbanes (Gironès, Segrià i Tarragonès) avancen en termes absoluts –més de 4.000 habitatges en total–, però perden pes en termes relatius sobre el total de Catalunya per l'extraordinari creixement a les zones turístiques i a la resta de Catalunya, d'un 20,4 i 31,6% respectivament. No s'ha de desprendre d'aquí un especial protagonisme d'aquestes àrees, perquè, en realitat, l'actual fase de creixement està sent tan llarga, tan intensa i tan estesa que, de forma continuada o alternativament, està afectant la pràctica totalitat del territori català.

Habitatges iniciats i acabats a Barcelona per districtes

	Iniciats				Acabats			
	2003	2004	2005	2005/2004 (%)	2003	2004	2005	2005/2004 (%)
1. Ciutat Vella	347	209	363	73,7	181	237	177	-25,3
2. l'Eixample	638	426	737	73,0	298	629	264	-58,0
3. Sants-Montjuïc	515	524	525	0,2	222	761	236	-69,0
4. Les Corts	156	129	263	103,9	133	97	39	-59,8
5. Sarrià-Sant Gervasi	399	275	181	-34,2	263	139	75	-46,0
6. Gràcia	350	276	335	21,4	185	142	229	61,3
7. Horta-Guinardó	513	417	304	-27,1	229	279	295	5,7
8. Nou Barris	742	250	497	98,8	379	366	654	78,7
9. Sant Andreu	553	822	834	1,5	819	547	468	-14,4
10. Sant Martí	1.194	1.748	1.795	2,7	1.298	1.436	1.151	-19,8
Sense dades	8	14	7	—	4	8	3	—
Barcelona	5.415	5.090	5.841	14,8	4.011	4.641	3.591	-22,6

Habitatges iniciats i acabats a Barcelona segons règim de protecció

	Iniciats							Acabats					
	Total hab. protegits	Promoció pública ¹	HPO Règim general	HPO Règim especial	Protegits de la CCAA ²	Lloguer	Preu concertat ³	Total hab. protegits	Promoció pública ¹	HPO Règim general	HPO Règim especial	Protegits de la CCAA ²	Lloguer
1998	600	312	60	47	85	96	—	778	281	119	322	0	56
1999	1.469	538	85	11	704	131	—	1.072	300	1	135	197	439
2000	1.170	461	151	42	423	93	—	854	179	22	14	364	275
2001	1.135	291	132	115	425	172	—	1.116	455	35	110	189	327
2002	1.742	492	380	82	28	760	—	1.336	460	106	56	676	38
2003	1.337	130	396	71	—	740	—	845	263	189	55	195	143
2004	879	24	412	56	—	387	—	1.806	260	429	78	—	1.039
2005	1.519	298	320	185	—	714	2	855	131	269	81	—	374
1r.tr.	75	75	121	0	—	0	—	233	107	47	16	—	63
2n.tr.	123	123	51	0	—	0	—	335	0	104	0	—	231
3r.tr.	0	0	35	0	—	51	—	137	0	50	12	—	75
4t.tr.	100	100	113	185	—	663	2	150	24	68	53	—	5

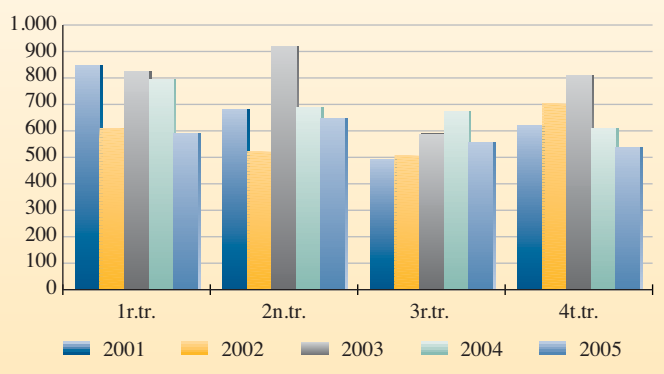
¹ Promoció de l'Incasol corresponents a remodelació de barris, no qualificats com a HPO. ² Figura extinta des de l'acabament de l'anterior Pla de l'Habitatge el 2002. ³ Figura introduïda en el Pla pel Dret a l'Habitatge 2004-2007.

Projectes d'habitatges visats (Província de Barcelona)

Any	1r.trim	2n.trim	3r.trim	4t.trim	Total
Nous					
1996	9.099	9.066	7.780	8.813	34.758
1997	10.894	11.518	10.238	13.205	45.855
1998	19.164	7.558	8.671	10.404	45.797
1999	12.731	14.656	12.290	12.195	51.872
2000	12.500	14.984	8.654	9.221	45.359
2001	10.912	10.876	9.585	10.398	41.771
2002	11.012	9.404	7.888	8.600	36.904
2003	11.943	11.434	10.362	15.074	48.813
2004	12.541	13.716	13.881	14.963	55.101
2005	14.581	13.429	14.864	17.478	60.352
Rehabilitats					
1996	652	1.202	1.006	1.316	4.176
1997	916	1.139	1.061	2.153	5.269
1998	1.807	952	1.242	1.542	5.543
1999	2.263	2.506	1.972	2.571	9.312
2000	2.219	2.411	1.677	1.692	7.999
2001	2.256	2.057	1.522	2.152	7.987
2002	2.007	2.035	1.819	2.162	8.023
2003	2.664	2.695	2.383	3.432	11.174
2004	3.501	3.273	2.958	3.154	12.886
2005	2.190	2.644	1.905	1.630	8.369

Font: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Elaboració pròpia.

Actuacions de rehabilitació a Barcelona¹

¹ Sol·licituds de subvenció presentades a la campanya "Barcelona posa't guapa"
Font: Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida.

Sostre previst a les llicències d'obres majors aprovades

(m²)

	Sostre nou							Reforma i ampliació	Total ¹
	Residencial	Aparcament	L. comercials	Oficines	Equip. i hotels	Indús. i altres	Total nou		
1993	286.341	507.874	119.905	105.890	106.016	57.222	1.183.248	375.741	1.558.989
1994	230.622	355.673	70.140	14.975	58.245	30.403	760.058	243.554	1.003.612
1995	337.926	430.047	193.079	11.795	56.219	37.633	1.066.699	304.241	1.370.940
1996	298.914	202.588	86.594	19.358	39.660	16.612	663.726	325.598	1.080.468
1997	555.174	437.184	230.673	22.627	56.765	108.859	1.411.282	325.985	1.737.267
1998	579.302	281.106	102.442	16.277	91.198	73.465	1.143.790	422.608	1.566.398
1999	629.971	337.405	114.534	19.021	89.231	171.061	1.361.223	414.364	1.775.587
2000	475.622	273.148	102.670	19.227	119.069	147.632	1.137.368	413.722	1.551.090
2001	410.128	266.943	65.158	74.848	175.902	135.695	1.128.674	397.668	1.526.342
2002	477.922	348.268	53.747	136.709	306.840	106.302	1.429.788	391.157	1.820.945
2003	407.775	484.998	70.571	84.608	265.096	51.325	1.364.373	452.936	1.817.309
1r.tr.	122.913	127.181	21.193	28.891	79.631	21.921	401.730	164.755	566.485
2n.tr.	57.473	104.852	9.646	14.223	97.850	9.789	293.833	104.606	398.439
3r.tr.	79.460	75.387	18.578	3.682	24.932	6.520	208.559	93.399	301.958
4t.tr.	147.929	177.578	21.154	37.812	62.683	13.095	460.251	90.176	550.427
2004	342.885	318.967	105.301	72.206	192.432	72.283	1.104.074	407.423	1.511.497
1r.tr.	69.066	57.866	18.452	2.122	46.616	11.025	205.147	80.303	285.450
2n.tr.	75.603	71.595	12.928	34.378	49.622	20.427	264.553	70.542	335.095
3r.tr.	106.307	48.256	13.923	1.528	60.140	19.419	249.573	115.378	364.951
4t.tr.	91.909	141.250	59.998	34.178	36.054	21.412	384.801	141.200	526.001
2005	484.757	395.149	75.976	107.742	262.611	84.282	1.410.516	440.142	1.850.658
1r.tr.	73.557	77.116	9.828	30.963	83.039	9.356	283.859	107.954	391.813
2n.tr.	204.819	160.048	27.445	10.263	73.800	15.386	491.761	111.367	603.128
3r.tr.	69.953	52.400	15.528	22.575	26.780	6.668	193.904	95.052	288.956
4t.tr.	136.428	105.585	23.175	43.941	78.992	52.872	440.992	125.769	566.761

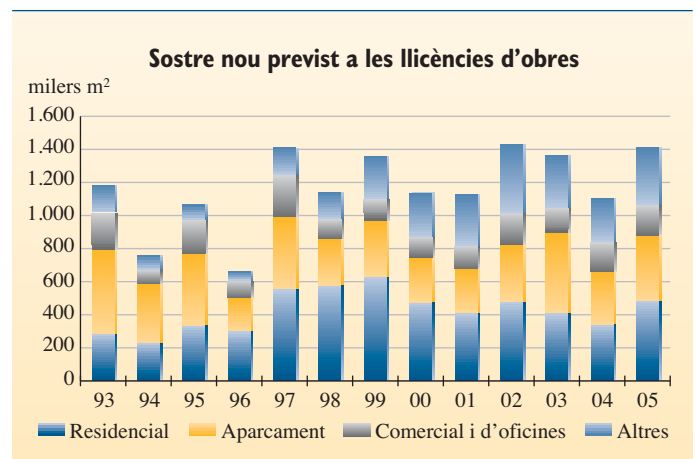
¹ A partir de 1996 canvia la classificació per usos i en els diferents epígrafs es comptabilitzen els usos assignats per plantes. El total recull la resta d'usos i per això pot ser superior al sostre nou més el de reforma i ampliació. Les dades dels darrers dotze mesos de tots els quadres d'aquest apartat són provisionals.

Font (per a tot l'apartat si no s'indica el contrari): Direcció d'Actuació Urbanística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Nou	Ref. i ampl.	Total
4t.tr.2005/4t.tr.2004	14,6	-10,9	7,7
2n.sem.2005/2n.sem.2004	0,1	-13,9	-4,0
2005/2004	27,8	8,0	22,4
2004/2003	-19,1	-10,0	-16,8

Després d'un any de contracció, durant 2005 ha revifat de forma significativa el ritme de creixement de la superfície prevista a les llicències d'obres.

Tot i haver-se suavitzat el ritme de creixement durant la segona meitat de l'any després de l'empenta del primer semestre, els més de 1,85 milions de m² de sostre previstos en 2005 representen el valor màxim d'ençà l'any 1990, any en que la ciutat es preparava intensament per a la celebració dels Jocs Olímpics. Sense oblidar que l'evolució interanual en forma de dents de serra és consubstancial a aquestes dades, els valors assolits en 2005 acrediten que el sector de la construcció a la ciutat es troba en situació de màxima activitat. Un fet que, en una ciutat amb escassetat de sòl urbanitzable com Barcelona, significa que està sotmesa a un intens procés de renovació urbana, i que aquest es manifesta tant en el segment d'obra nova mitjançant l'edificació per substitució d'edificació antiga, com en l'obra de reforma i/o ampliació.

L'obra nova, que concentra un 76,2% de la superfície prevista, és la que ha registrat un impuls més notable, amb un augment del 27,8% en relació amb un any enrer. El creixement ha estat generalitzat a gairebé tots els usos de sostre, amb l'única excepció dels locals comercials, i ha estat particularment intens en la superfície residencial, que, amb un increment del 41,4%, ha igualat el màxim històric dels 7.607 habitatges visats en 1999. D'una banda, aquestes dades reflecteixen la confiança de constructors i promotors a curt i mitjà termini en la capacitat econòmica i l'optimisme financer, tenyit d'il·lusió monetària, dels compradors potencials d'obra nova que són, en molts casos, venedors en el mercat de segona mà, i, per tant, subjectes actius en la materialització d'estimables plusvàlues.

Distribució territorial del sostre total previst a les llicències d'obres aprovades (m²)

(2005)

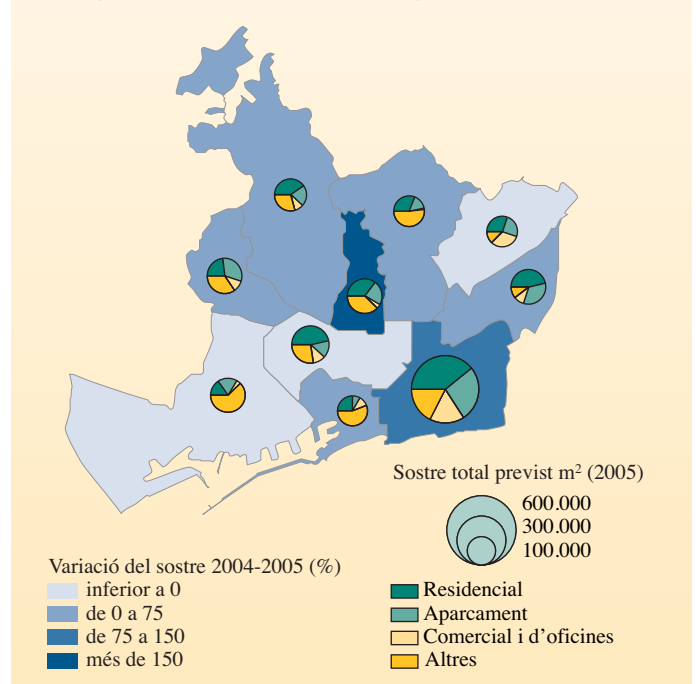
	Residencial	Aparcament	Comercial	Oficines	Equipaments	Hotels	Indústria i altres	Total
1. Ciutat Vella	28.883	9.297	11.651	452	14.832	40.852	8.020	113.987
2. Eixample	81.331	25.950	17.087	2.217	15.481	24.059	8.720	174.845
3. Sants-Montjuïc	22.963	27.257	3.852	2.311	37.741	5.282	49.714	149.120
4. Les Corts	36.840	48.129	3.376	13.044	44.885	0	8.864	155.138
5. Sarrià-Sant Gervasi	52.137	27.085	5.386	6.341	16.145	3.329	18.426	128.849
6. Gràcia	52.650	34.650	5.325	833	49.380	1.027	6.453	150.318
7. Horta-guinardó	37.639	19.075	916	1.096	53.344	0	9.179	121.249
8. Nou Barris	35.652	28.739	10.278	27.374	12.203	0	2.659	116.905
9. Sant Andreu	73.104	51.446	9.925	5.529	7.542	0	8.812	156.358
10. Sant Martí	229.329	154.889	30.916	66.582	45.677	47.642	8.853	583.888
Barcelona	650.528	426.517	98.712	125.779	297.230	122.191	129.700	1.850.658

Habitatges i places d'aparcament

	Habitatges			Places d'aparcament
	Nous	Amp. i reforma	Total	
1993	2.761	689	3.450	19.609
1994	2.483	349	2.832	14.202
1995	3.978	927	4.905	15.642
1996	3.348	1.053	4.401	6.521
1997	5.795	874	6.669	15.199
1998	6.112	1.297	7.409	10.336
1999	6.663	944	7.607	11.682
2000	5.005	899	5.904	10.676
2001	4.322	559	4.881	9.586
2002	5.024	837	5.861	10.812
2003	4.899	837	5.736	13.531
1r.tr.	1.686	160	1.846	4.602
2n.tr.	705	319	1.024	3.196
3r.tr.	941	179	1.120	2.386
4t.tr.	1.567	179	1.746	3.347
2004	4.588	1.352	5.940	9.900
1r.tr.	838	237	1.075	1.854
2n.tr.	1.030	597	1.627	2.646
3r.tr.	1.350	164	1.514	1.631
4t.tr.	1.370	354	1.724	3.769
2005	6.300	1.307	7.607	12.470
1r.tr.	936	272	1.208	2.550
2n.tr.	2.334	441	2.775	4.705
3r.tr.	1.044	250	1.294	1.594
4t.tr.	1.986	344	2.330	3.621

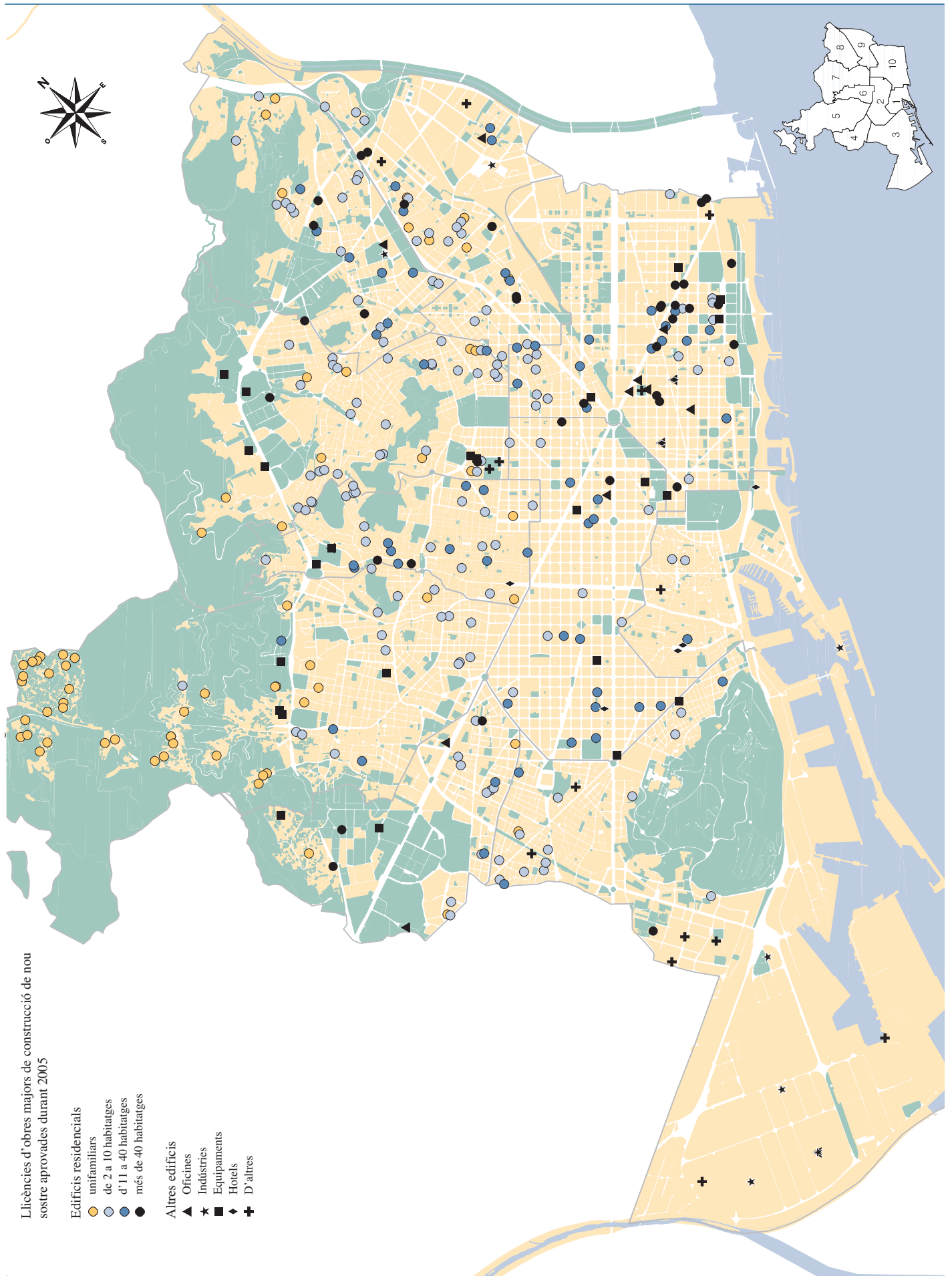
Variació (%)	Habitatges		
	Nous	Ref. i ampl.	Total
4t.tr.2005/4t.tr.2004	45,0	-2,8	35,2
2n.sem.2005/2n.sem.2004	11,4	14,7	11,9
2005/2004	37,3	-3,3	28,1
2004/2003	-6,3	61,5	3,6

D'altra banda, cal apuntar que a l'assoliment d'aquesta xifra total d'habitatges tan elevada hi han contribuït notablement els 2.076 habitatges protegits aprovats. Molts d'aquests habitatges pertanyen a edificis de grans dimensions –nou de les deu promocions de més de 60 habitatges que han obtingut llicència el darrer trimestre de l'any són de protecció, amb un total de 996 habitatges–, que s'ubicaran en solars resultants de reserves de sòl fetes per l'Ajuntament i seran construïts principalment pel Patronat Municipal de l'Habitatge, Regesa i l'Incasol.

Sostre previst a les llicències d'obres per districtes en m² (2005)

A banda del creixement de la superfície residencial, també són importants els avanços en el sostre nou destinat a oficines, a hotels i equipaments. En el primer cas, aquesta expansió reflecteix la situació del terciari avançat que continua dotant-se d'espai per satisfer les seves necessitats, de forma molt particular a l'àrea 22@. En el segon cas, palesa que aparellat a l'auge del turisme i al creixement de les pernoctacions, continua l'increment de noves places hoteleres, tant per la via d'edificis nous com per la transformació i canvi d'ús d'edificis antics. Per últim, del calaix de sastre que recull l'epígraf d'equipaments, hi destaquen en 2005 més de deu residències geriàtriques, diversos equipaments sanitaris privats, residències d'estudiants, així com algunes de les noves comissaries per a la policia autonòmica.

Entre les obres de reforma, i a banda de les diverses llicències relacionades amb la consolidació estructural i la rehabilitació dels edificis afectats del barri del Carmel, hi destaquen un bon reguitzell de reformes de centres públics, en particular en centres d'assistència primària i de centres d'ensenyament primari i secundari.

VII. Mercat immobiliari

Preus al mercat residencial

1. Visió general dels preus
2. Finançament immobiliari
3. Mercat de compra vs mercat de lloguer
4. Tipologia, característiques i preu de l'oferta residencial d'obra nova
5. Preus de les places d'aparcament

1. Visió general dels preus

Igual que aquests darrers anys hem manifestat en més d'una ocasió la nostra relativa sorpresa pel manteniment de la tendència alcista dels preus del sostre residencial a un ritme molt autònom de l'evolució de la capacitat adquisitiva de la majoria de la població, enguany podríem fer la mateixa reflexió. Una simple ullada a les taules i als gràfics adjunts ens transmet la idea que, mentre que els costos de construcció –amb l'excepció del sòl– s'han mantingut a l'entorn o molt poc per sobre de la inflació, l'evolució dels preus al mercat residencial de la ciutat durant el 2005 ha estat molt expansiva i pràcticament calcada a la d'un any abans. En el benentès que aquesta afirmació no s'ha d'interpretar literalment ateses les limitacions, tant metodològiques com derivades del procés de recopilació de dades, que afecten la totalitat dels estudis de prospectiva dels mercats immobiliaris.

Amb el 2005 es tanca un període de set anys de creixement sostingut dels preus de venda del sostre residencial per sobre del 15% de mitjana anual acumulativa.

En paraules més planeres, i sempre en termes generals, el preu del m² de sostre residencial a la ciutat s'ha triplicat en només set anys. Una evolució que de cap manera és exclusiva de Barcelona ja que, amb intensitats relativament concordants, aquesta evolució s'ha registrat també a la major part del país. La durada i la intensitat d'aquest procés expansiu el fan incomparable amb qualsevol altre d'anterior. Una singularitat que respon a canvis radicals en l'àmbit social, econòmic i financer que estan estretament lligats a la creixent globalització de les relacions econòmiques i que mai fins ara s'havien donat de manera conjunta.

La dinàmica que ha caracteritzat l'evolució dels preus de l'immobiliari residencial tant a Barcelona com a la major part del país aquests darrers set anys va associada a una demanda revelada solvent que ha mantingut un creixement sostingut molt per sobre de les previsions. Un augment recolzat, en darrera instància, en el diferencial de creixement que ha mantingut l'economia espanyola en relació amb la majoria de les principals economies europees.

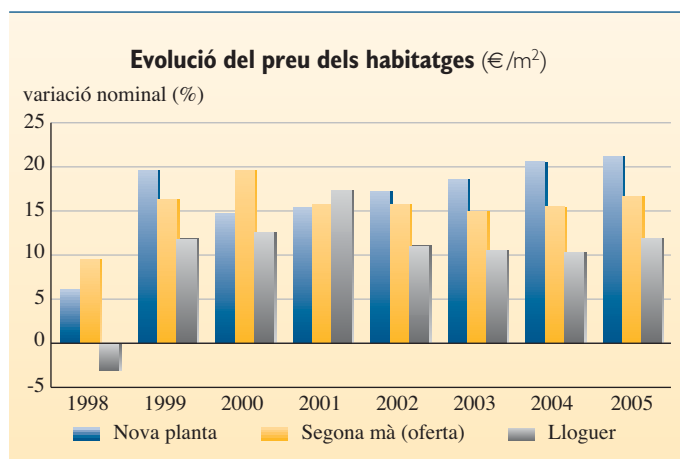
Evolució dels preus al mercat immobiliari residencial

Període	Preu de venda (€/m ²)				
	Nova planta	Segona mà		Preu global ponderat	Preu de lloguer (€/m ² /mes)
		Preu d'oferta	Preu transacció		
1991	1.302	1.235	905	1.019	6,0
1992	1.387	1.289	1.143	1.214	6,7
1993	1.410	1.247	1.111	1.200	6,2
1994	1.426	1.279	1.187	1.253	5,7
1995	1.447	1.367	1.226	1.292	5,5
1996	1.433	1.291	1.193	1.265	5,4
1997	1.457	1.352	1.226	1.295	5,4
1998	1.569	1.481	1.353	1.418	5,3
1999	1.913	1.724	1.578	1.679	5,9
2000	2.165	2.062	1.731	1.862	6,6
2001	2.500	2.388	2.053	2.187	7,8
2002	2.931	2.765	2.578	2.684	8,6
2003	3.476	3.179	3.337	3.379	9,6
2004	4.193	3.694	3.981	4.045	10,6
2005	5.082	4.311	4.518	4.687	11,8

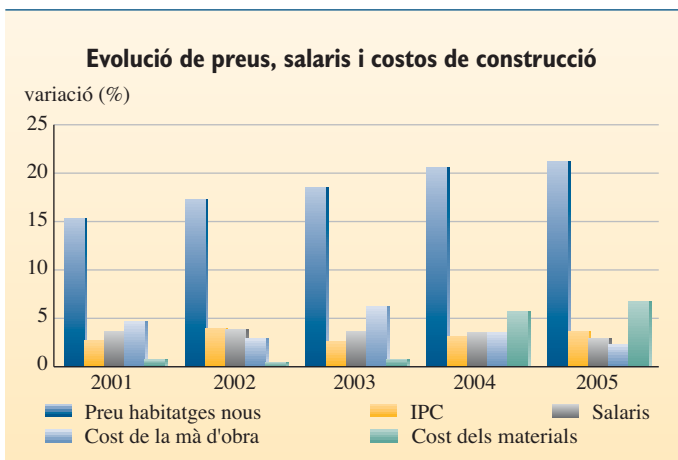
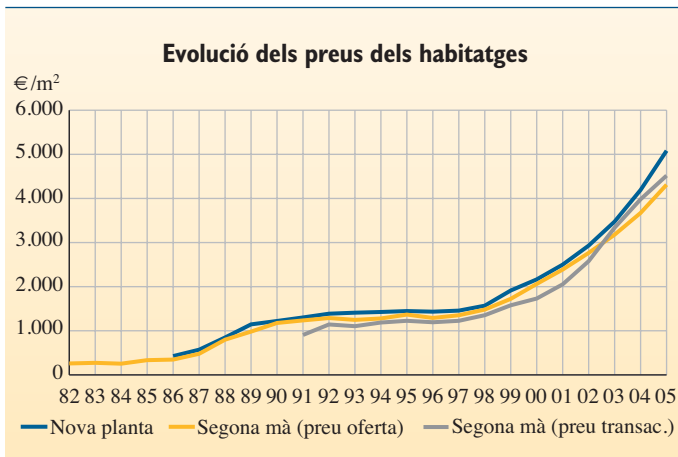
Nota: les dades son mitjanes anuals excepte les de nova planta, que corresponen al segon semestre de l'any.

Font: Tecnigrama, Departament d'Estudis Fiscals de l'Ajuntament de Barcelona, Forcadell, Direcció General d'Habitatge de la Generalitat i elaboració pròpia.

Variacions (%)	Nova planta	Oferta	Transacció	Ponderat	Lloguer
2005/2004	21,2	16,7	13,5	15,9	12,0
2004/2003	20,6	15,5	19,3	19,7	10,4
2003/2002	18,6	15,0	29,4	25,9	10,6

Es fa difícil pensar, però, que si aquest diferencial de creixement que ha comportat un procés important de generació de nous llocs de treball –en bona mesura ocupats per immigrants–, no hagués anat acompanyat de la disponibilitat creditícia a tipus d'interès en mínims històrics i a la forta competència entre les entitats de crèdit per captar quota de mercat, l'increment de demanda potencial difícilment hauria arribat a la categoria de solvent que requereix el nivell que han assolit els preus dels habitatges.

Nota: els valors corresponen a Espanya amb l'excepció dels preus dels habitatges (Barcelona).

Font: Tecnigràma, INE, MTAS i Ministeri d'Habitatge.

Així doncs, l'augment de la demanda de sostre residencial neix de la combinació d'una economia que genera molts llocs de treball –tot i que majoritàriament són precaris i poc qualificats– i d'un sistema financer extraordinàriament competitiu que disposa de liquidesa abundant –resultat de les elevades taxes d'estalvi que mantenen les famílies– i que busca ampliar la seva cartera d'actius amb crèdits de baix risc que no posin en perill les seves ràtios de morositat, després de les fallides empresarials dels vuitanta i primera meitat dels noranta.

En paral·lel a aquest augment de la demanda solvent per la via dels nous residents ocupats, s'ha registrat una retallada històrica del preu del diner. Aquest procés es va accentuar durant la segona meitat dels noranta amb la incorporació d'Espanya a la Unió Monetària i es va consolidar a partir de 2002, quan les autoritats monetàries van baixar els tipus d'interès de referència per afavorir el creixement econòmic i la confiança dels consumidors després de la crisi dels valors tecnològics i de l'onze de setembre. El resultat d'aquest procés ha estat un augment implícit i indiscriminat del valor dels actius, en aquest cas immobiliaris, a tot el país.

2. Finançament immobiliari

Habitatges hipotecats en finques urbanes

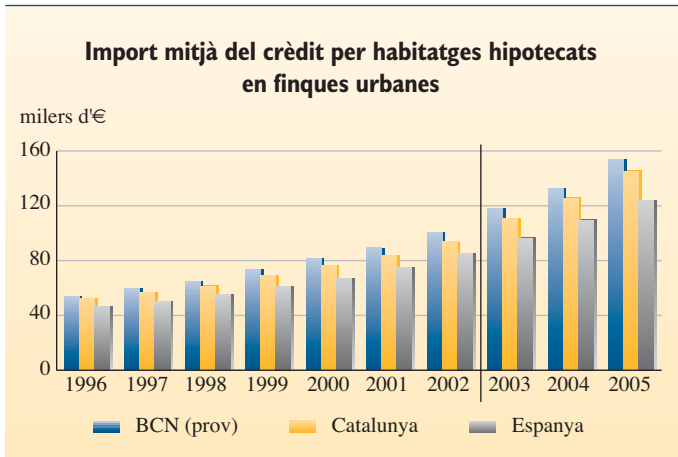
	BCN (prov)	Catalunya	Espanya
Nombre			
1995	60.529	82.560	403.600
1996	67.965	91.853	412.982
1997	83.917	113.387	479.237
1998	76.021	105.626	423.427
1999	78.557	111.331	452.482
2000	79.650	112.542	480.895
2001	78.931	110.521	487.973
2002	84.381	121.435	541.035
2003	137.600	193.272	995.816
1r.tr.	35.960	50.624	261.643
2n.tr.	34.345	47.520	248.023
3r.tr.	35.036	49.297	240.396
4t.tr.	32.259	45.831	245.754
2004	148.629	211.731	1.109.223
1r.tr.	37.035	52.829	283.170
2n.tr.	37.743	52.779	282.422
3r.tr.	37.993	54.955	276.302
4t.tr.	35.858	51.168	267.329
2005	155.428	226.371	1.232.973
1r.tr.	38.543	56.077	300.464
2n.tr.	40.954	59.873	327.008
3r.tr.	39.008	56.381	302.089
4t.tr.	36.923	54.040	303.412

Nota: A començament de 2003 hi ha una nova base de càlcul que trenca la sèrie.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Col·legi de Registradors publicades per l'INE.

Variació (%)	BCN (prov)	Catalunya	Espanya
Nombre d'hipoteques			
2005/2004	4,6	6,9	11,2
2004/2003	8,0	9,6	11,4
Import mitjà del crèdit			
2005/2004	15,9	15,7	13,1
2004/2003	12,3	13,3	13,7

Un cop la majoria dels agents econòmics han descartat o reduït a una probabilitat residual que els tipus d'interès, ni que sigui a llarg termini, es tornin a situar a l'entorn dels que eren vigents en aquest país ara fa tot just deu anys, una proporció significativa de l'augment nominal acumulat pels preus de l'habitatge es considera "estructural", incorporat definitivament al valor actual del bé. Encara que no és estrictament equivalent, hom pot identificar aquest increment acumulat com el resultat, en termes de preus immobiliaris, del procés de convergència amb la mitjana europea. La dificultat en aquests casos acostuma a ser la delimitació, en la pràctica, dels límits entre el que és "salt estructural" del que és pura inflació alimentada per l'especulació o per la pressió puntual de la demanda sobre una oferta inelàstica.

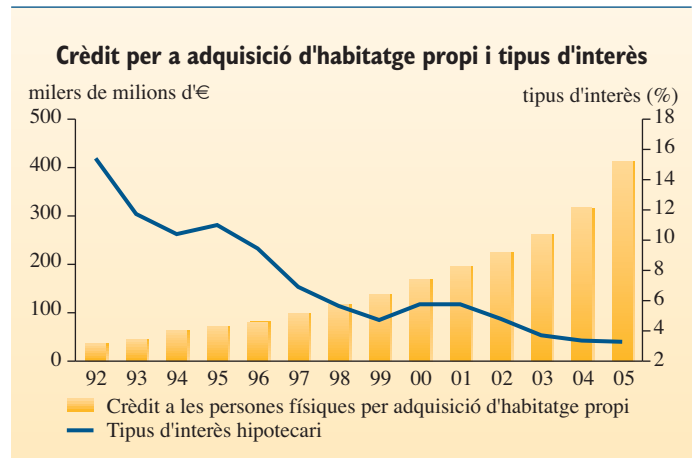
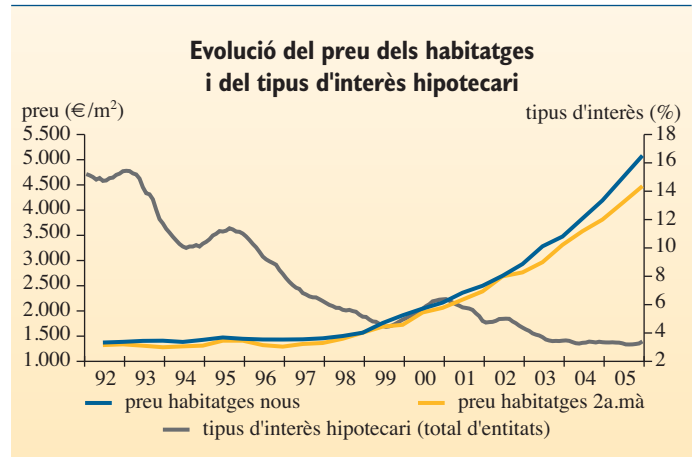

Nota: la línia vertical marca el trencament de la sèrie.

Així, un cop assumit que una part important de l'augment del preu dels actius immobiliaris respon simplement a la necessitat d'equiparar-se amb Europa també en aquesta vessant –de la mateixa manera que compartim moneda i tipus d'interès–, convé insistir en l'altre aspecte que ha retroalimentat aquest procés inflacionista. Ens referim al procés de capitalització i apropiació d'aquestes plusvàlues implícites que la retallada dels tipus d'interès ha posat a l'abast de tots els propietaris d'immobles pel sol fer de ser-ho. L'existència d'una demanda sostinguda de sostre residencial per part dels immigrants fa que habitatges que fins aleshores estaven desocupats o infrautilitzats, escassament equipats i sovint mancats de conservació, passin a ser valorats i rendibles per als seus propietaris. La magnitud dels fluxos migratoris desencadena un procés de substitució de baix cap a dalt –anomenat cadena de vacants– de tal manera que un nombre creixent de propietaris materialitza les plusvàlues acumulades per l'augment dels preus substituint el seu habitatge vell per un altre, nou o no, de més qualitat i més ben equipat.

Aquest moviment, fins a cert punt previsible, s'ha vist sobrealimentat aquests darrers dos anys pel fet que, a l'hora que els tipus d'interès de referència pels préstecs hipotecaris es mantenen en mínims històrics –per sota o a l'entorn del tres per cent– la taxa d'inflació catalana s'ha mantingut ancorada per sobre del 3,5%. Amb aquests tipus d'interès reals, i quan la majoria de la gent té interioritzada la idea que l'economia espanyola és inflacionista de mena i en conseqüència és una característica estructural, és natural l'increment de les xifres d'endeutament.

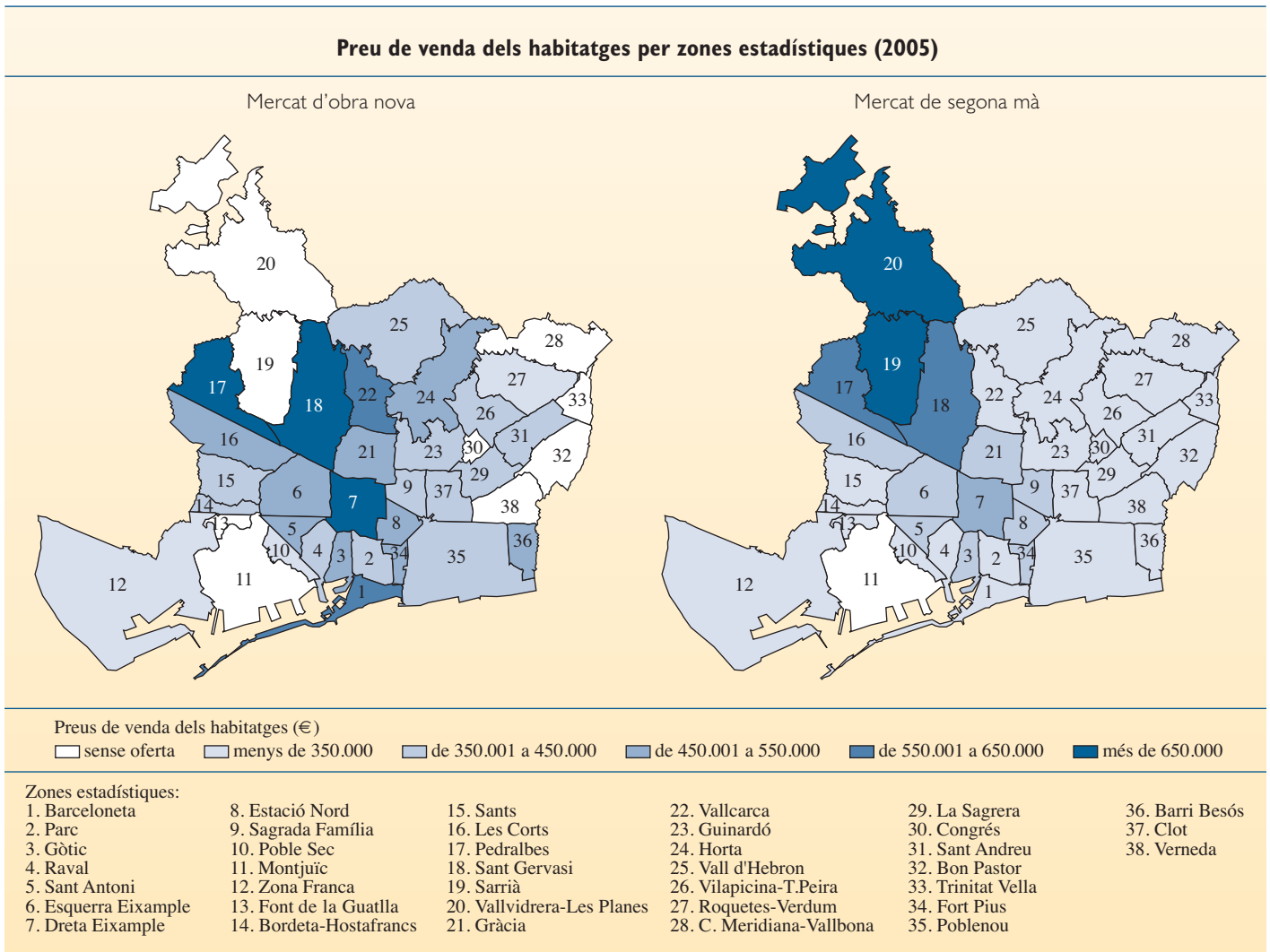
Així ho revelen les dades de l'INE relatives al nombre d'hipoteques constituïdes al llarg de 2005 sobre habitatges en finques urbanes que va ascendir a 155.000 a la província de Barcelona, poc més de 226.000 a Catalunya i 1,2 milions a Espanya. En tots tres casos, es tracta de valors més elevats que els registrats durant 2004, amb un lleuger alentiment del ritme de creixement. En canvi, tant a la província de Barcelona com a Catalunya s'ha observat una intensificació del creixement de l'import mitjà del crèdit, que, amb una taxa superior al 15%, situa aquests imports mitjans en 153.800 i 145.400 euros de mitjana, respectivament.

El dinamisme de l'economia espanyola, les elevades taxes d'ocupació, els baixos nivells dels tipus d'interès i unes condicions de finançament molt flexibles han afavorit el creixement del crèdit hipotecari al llarg de 2005.

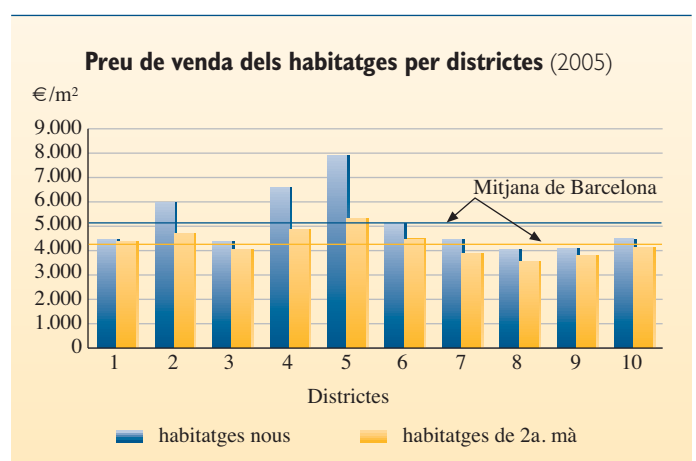
El volum de crèdit concedit per les entitats financeres a les famílies espanyoles per a l'adquisició d'habitatge propi ha continuat creixent amb intensitat durant tot l'any 2005, fins a tancar l'any amb una taxa del 24,5% en relació al desembre de 2004. Aquest augment del saldo viu dels crèdits destinats a la compra d'habitatge, que inclou les titulitzacions, s'ha donat en un context de gran competència entre les entitats bancàries, que a banda d'oferir terminis d'amortització que poden arribar als 50 anys, han incorporat al seu catàleg les hipoteques que financen el 100% del valor de l'immoble, la concessió de períodes de carència durant els quals només es paguen els interessos, la suspensió temporal de quotes o les anomenades quotes flexibles; a més a més, aquestes entitats cada cop estratifiquen més la demanda per tal d'oferir a cada segment un producte diferenciat i adaptat a les seves necessitats o circumstàncies, de tal forma que a les hipoteques per a joves recentment s'hi han sumat les hipoteques per immigrants i, encara a les beceroles, les hipoteques inverses destinades a gent gran.

3. Mercat de compra vs mercat de lloguer

L'estreta interrelació entre els diferents mercats immobiliaris que conviuen a Barcelona fa interessant tenir una visió global superposant, almenys, els tres mercats principals: venda d'habitatge nou, venda de segona mà i lloguer. És cert que aquest és un terreny on les comparacions no són fàcils, normalment perquè les divergències metodològiques dels estudis disponibles són abundants i explícites, sobretot a un nivell microterritorial. Però també ho és que analitzar de forma fragmentada cadascun dels segments minva capacitat explicativa al comportament del mercat en termes agregats.

Feta aquesta premissa, i amb la intenció d'oferir una visió de la dinàmica global del mercat immobiliari residencial a Barcelona, hem seleccionat les dades de Tecnigràma, del Departament d'Estudis Fiscals de l'Ajuntament de Barcelona i de la Cambra de la Propietat Urbana per tractar de veure afinitats i divergències entre els tres segments esmentats a nivell de preus en termes absoluts i relatius, en relació a la posició de les diferents zones en el conjunt de la ciutat. Una primera mesura per aparamar la dimensió dels tres segments vindria donada pel volum d'oferta detectat o el nombre d'operacions registrades, segons el cas.

Entre les tres fonts esmentades s'han comptabilitzat en 2005 gairebé 65.000 observacions, distribuïdes de la següent forma: un 4,1% correspon al mercat de venda nou, un 59% al mercat de venda de segona mà i un 36,9% al de lloguer.

Preu dels habitatges en oferta de segona mà

(2005)

Districte	Nombre d'observacions (oferta)	Superfície mitjana (m² útils)	Preu mitjà de venda (€/m²)		Preu de venda dels habitatges (€)		
			preu	variació¹ (%)	mínim	mitjà	màxim
1. Ciutat Vella	3.698	70	4.380	17,6	72.500	286.520	624.452
2. L'Eixample	7.482	86	4.697	16,8	66.111	396.863	756.000
3. Sants-Montjuïc	5.036	73	4.047	17,0	102.172	288.366	508.800
4. Les Corts	1.968	92	4.873	14,5	91.113	433.577	830.000
5. Sarrià-Sant Gervasi	2.555	120	5.336	12,8	90.000	663.814	1.574.651
6. Gràcia	2.761	78	4.485	15,2	72.121	345.031	680.160
7. Horta-Guinardó	3.874	74	3.896	18,6	59.000	284.729	555.936
8. Nou Barris	2.810	67	3.553	18,1	85.000	230.588	382.956
9. Sant Andreu	2.799	76	3.818	18,2	86.540	287.058	505.000
10. Sant Martí	5.369	77	4.142	16,7	75.126	314.813	613.200
Barcelona	38.352	80	4.311	16,7	59.000	344.904	1.574.651

¹ Variació (2005/2004). Font: Departament d'Estudis Fiscals de l'Ajuntament de Barcelona i elaboració pròpia.

Preu de lloguer dels habitatges a Barcelona

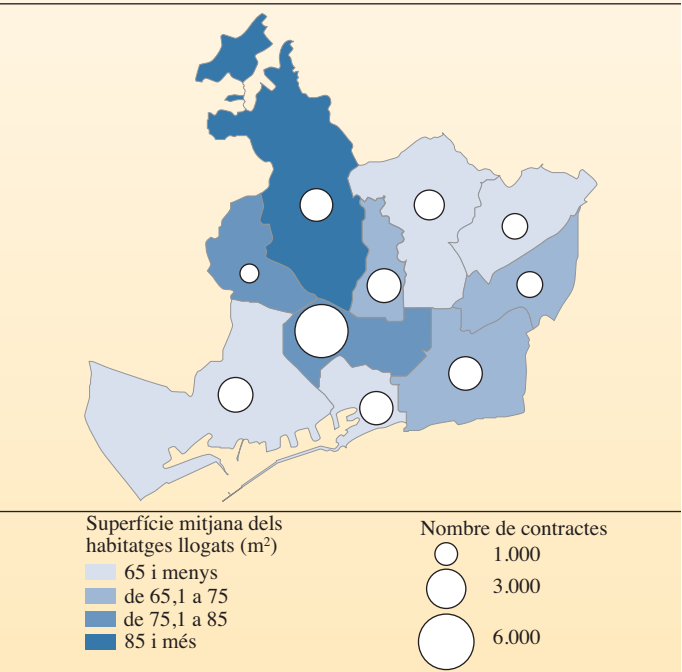
Districte	Preu (€/m²/mes)		Lloguer mitjà contractual (€/mes)	
	2005	var.(%)¹	2005	var.(%)¹
1. Ciutat Vella	12,21	16,0	676,2	15,8
2. L'Eixample	11,56	13,0	855,4	11,2
3. Sants-Montjuïc	11,89	10,2	707,9	15,0
4. Les Corts	13,38	12,1	917,4	8,2
5. Sarrià-Sant Gervasi	12,97	9,5	1.013,7	6,7
6. Gràcia	12,12	10,6	746,8	14,1
7. Horta-Guinardó	11,34	14,4	682,1	13,2
8. Nou Barris	11,29	16,3	652,1	12,3
9. Sant Andreu	10,38	9,4	658,7	8,0
10. Sant Martí	11,76	10,2	767,9	11,6
Barcelona	11,82	12,0	779,2	11,4

¹ Variació interanual. Font: Direcció General d'Habitatge a partir de les fiances de contractes de la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.

Pel que fa als preus de venda unitaris dels habitatges a nivell de zones estadístiques, tant el mercat d'obra nova com el de segona mà perfilen el territori de manera semblant, amb una notable proximitat dels valors en algunes zones però sense que en cap cas els preus dels habitatges de segona mà superin els dels nous, com havia succeït en alguna ocasió. Si deixem de banda les zones en les que no hi ha oferta de nova planta, el mapa resultant de la comparació mostra un escalat similar en ambdós mercats, amb una intensitat un grau inferior en el mercat de segona mà. Com és habitual, la Diagonal és una bona referència per establir una jerarquia de preus, i encara ho seria més a la banda baixa –Diagonal Mar, amb una oferta d'alta categoria– si l'oferta i els preus d'aquesta àrea no quedés diluïda en el conjunt del Poblenou.

El volum tan elevat d'observacions al mercat de segona mà afaforeix una oferta molt més diversa i dispersa que la del mercat nou. Dispersa perquè a totes les zones estadístiques hi ha observacions, amb una única excepció a Montjuïc amb molt poca població resident. I diversa perquè tant en termes de superfície com de preus els quocients dels valors màxims sobre els mínims són força superiors en el mercat de segona mà. Encara més significatiu és la gran homogeneïtat entre districtes en les variacions de preus en relació amb un any enrer, amb un recorregut del 12,8 al 18,6%, uns percentatges elevats i fins a cert punt sorprenents perquè anul·len les diferències qualitatives de l'oferta anotades anteriorment. Un exemple de la generalització de les plusvàlues, reinvertides sovint de nou en el mercat immobiliari.

Contractes de lloguer i superfície mitjana dels habitatges (2005)

Per setè any consecutiu els preus de lloguer dels habitatges a Barcelona augmenten per sobre del 10%.

De forma progressiva i a l'estela del mercat de venda, el lloguer va ascendint de categoria en l'immobiliari residencial de la ciutat. Sigui perquè el segment de venda té unes fronteres d'accés en forma de preus dissuasoris, sigui perquè part de la població nouvinguda és flotant i no es planteja arrelar-se comprant-se un habitatge, el cert és que cada any es registren més contractes de lloguer a la ciutat –gairebé 24.000, un 6% més que en 2004– amb uns preus unitaris cada cop més elevats. El lloguer mitjà dels contractes signats en 2005 s'ha situat en 780€, un 11,4% més que en 2004. Els preus de lloguer han augmentat a tots els districtes molt per sobre de la inflació, però cal subratllar que l'increment més baix s'ha registrat al districte on els lloguers mitjans contractuals són més elevats, Sarrià-Sant Gervasi.

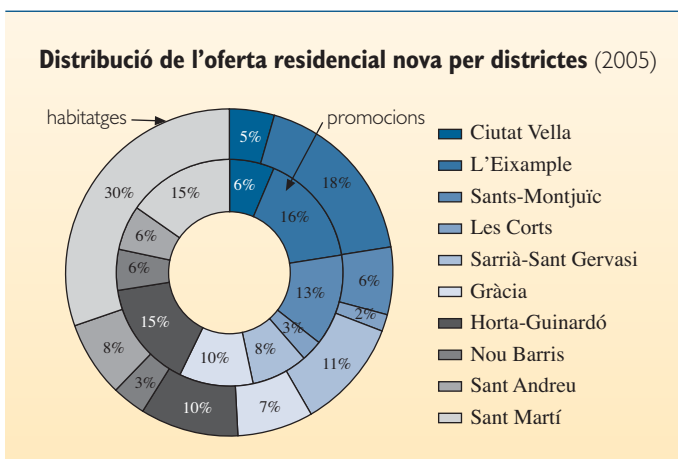
4. Tipologia, característiques i preu de l'oferta residencial d'obra nova

Evolució de l'oferta residencial de nova planta

Districte	Habitatges			Promocions		
	97-00	01-04	2005	97-00	01-04	2005
1. Ciutat Vella	240	121	121	14	9	8
2. L'Eixample	1.201	468	478	65	27	20
3. Sants-Montjuïc	693	268	172	39	22	16
4. Les Corts	257	49	46	15	4	4
5. Sarrià-Sant Gervasi	564	74	290	25	7	10
6. Gràcia	272	170	193	24	12	13
7. Horta-Guinardó	320	231	261	30	20	19
8. Nou Barris	263	40	86	14	5	7
9. Sant Andreu	517	288	202	22	18	8
10. Sant Martí	1.645	1.031	800	46	31	19
Barcelona	5.971	2.738	2.649	293	153	124

Nota: mitjanes anuals.

Font: Tecnigràma i elaboració pròpia.

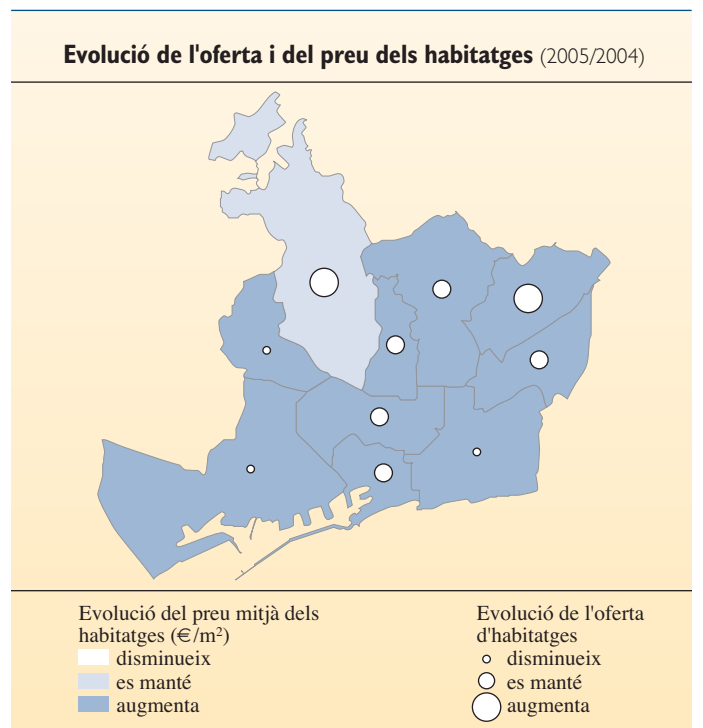
L'anàlisi del mercat d'obra nova que segueix s'ha realitzat a partir de les bases de dades incloses a l'Informe de Conjuntura Immobiliària de Barcelona que realitza periòdicament la consultora Tecnigràma. En aquesta ocasió, com en 2004, l'informe és anual, però donat que el treball de camp s'ha realitzat durant la tardor de 2005, les variacions són perfectament homogènies amb les resultants dels informes dels segons semestres d'anys anteriors.

El concepte d'oferta que es considera correspon aproximadament a un 80% de tota l'oferta que es trobava en venda al mercat lliure en el moment de la realització del treball de camp. No s'inclouen, per tant, habitatges que obtenen llicència i són visats als Col·legis d'Arquitectes però no passen pel mercat lliure, com poden ser els habitatges públics o els de protecció oficial, així com els habitatges d'alta categoria que són encarregats directament pel comprador.

Preu de lloguer dels habitatges a Barcelona

% de promocions de cada districte que disposen de:	Cua equipada i/o vitroceràmica			Plaça d'aparcament
	Jardí i/o piscina	Traster		
1. Ciutat Vella	25,0	75,0	25,0	37,5
2. L'Eixample	10,0	70,0	5,0	50,0
3. Sants-Montjuïc	12,5	62,5	12,5	43,8
4. Les Corts	25,0	100,0	25,0	50,0
5. Sarrià-Sant Gervasi	40,0	70,0	40,0	60,0
6. Gràcia	23,1	76,9	23,1	61,5
7. Horta-Guinardó	15,8	52,6	47,4	57,9
8. Nou Barris	0,0	42,9	0,0	57,1
9. Sant Andreu	25,0	62,5	37,5	62,5
10. Sant Martí	21,1	73,7	47,4	78,9
Barcelona	18,5	66,9	27,4	57,3

Font: Tecnigràma i elaboració pròpia.

Amb les precisions metodològiques apuntades, l'oferta d'obra nova estava constituïda a la tardor de 2005 per 124 promocions que contien 2.649 habitatges, unes xifres situades en la línia del quadrienni anterior i clarament inferiors a les de finals dels noranta. Tot apuntaria a una lenta i progressiva contracció de l'oferta, en línia amb l'enduriment de les condicions econòmiques d'accés a l'habitatge en propietat, però tant les dades d'habitatges aprovats a les llicències d'obres com les d'habitatges iniciats durant 2005 semblen anunciar un nou revifament de l'oferta residencial en venda, fins i tot descomptant les nombroses promocions públiques i les protegides. Caldrà esperar encara uns mesos per verificar la materialització efectiva d'aquesta oferta en el mercat lliure pel lògic desfasament temporal entre l'inici administratiu dels expedients i la sortida efectiva dels habitatges al mercat, encara que sigui sobre plànol.

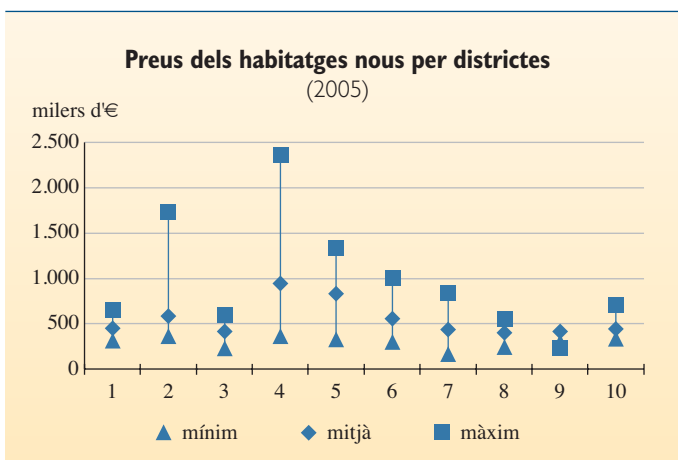
Preu dels habitatges de nova planta

(2005)

Districte	Superfície mitjana (m ² construïts)	Preu mitjà de venda (€/m ²)			Preu de venda dels habitatges (€)		
		preu	variació ¹ (%)	preu ² (%)	mínim	mitjà	màxim
1. Ciutat Vella	99,4	4.483	6,7	4.713	302.900	443.900	641.900
2. L'Eixample	95,9	6.007	13,9	5.444	348.000	574.180	1.721.000
3. Sants-Montjuïc	94,6	4.379	14,4	4.265	216.800	404.120	586.000
4. Les Corts	120,0	6.625	50,8	7.043	348.600	934.470	2.350.000
5. Sarrià-Sant Gervasi	108,1	7.902	0,6	7.580	315.500	825.980	1.320.000
6. Gràcia	106,2	5.119	18,1	5.262	288.500	546.000	991.500
7. Horta-Guinardó	97,5	4.479	30,6	4.265	153.500	431.530	832.000
8. Nou Barris	96,8	4.077	21,7	4.046	234.000	392.090	540.000
9. Sant Andreu	100,7	4.120	15,1	4.082	288.500	404.700	214.700
10. Sant Martí	97,3	4.494	23,6	4.663	320.000	435.320	694.000
Barcelona	99,6	5.082	21,2	5.055	153.500	508.460	2.350.000

¹ Variació (2005/2004). ² Preu mitjà de les noves promocions acabades d'incorporar durant 2005.

Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

Al llarg de 2005 s'ha intensificat el ritme de venda i ha continuat escurçant-se el temps mitjà en què es ven una promoció.

En contrast amb l'anunciat refredament del mercat pel nivell de preus assolit, l'estudi revela un sensible augment del ritme de venda en relació amb un any enrera: la mitjana passa d'1,25 a 1,68 habitatges venuts per promoció al mes, la més elevada d'ençà el segon semestre de 2000. També revela una notable dinàmica de mercat el fet que gairebé un 80% de les promocions en venda s'havien incorporat al mercat al llarg de 2005, mentre que en 2004 l'oferta es dividia en parts iguals entre promocions que ja eren a la venda en 2003 i les que s'havien incorporat en 2004. I és que, en definitiva, continua escurçant-se el termini mitjà en què una promoció de dimensió mitjana és a la venda –de 15 mesos en 2004 a 13 mesos en 2005–, el que, traduït en termes d'obra, significa que són excepcionals els casos en què una promoció residencial s'acaba –després de 18 mesos d'obres– i no té tots els habitatges venuts.

Es manté una notable concentració de l'oferta nova a Sant Martí, on l'existència de grans illes de nova urbanització permet que s'hi construeixin les promocions més grans de la ciutat.

Com en anys anteriors, la distribució territorial de l'oferta palesa el notable protagonisme del districte de Sant Martí –amb el 30% dels habitatges–, fruit principalment de la disponibilitat de sòl resultant dels processos de renovació urbana que s'han realitzat en els darrers anys i que han permès la creació de moltes illes noves al front marítim i al llarg i al final de la Diagonal. La distribució espacial en termes de promocions és més equilibrada, amb quatre districtes –l'Eixample, Sant Martí, Horta-Guinardó i Sants Montjuïc– que concentren el 60% dels nous edificis residencials.

En l'altre extrem, Les Corts, el districte menys poblat i el tercer més petit en termes de superfície, compta amb només quatre promocions en oferta. Unes promocions que, juntament amb les de Sarrià-Sant Gervasi, disposen de dotacions comunitàries i acabats superiors a la mitjana, com correspon als dos districtes amb el nivell de renda més elevat de la ciutat. Malgrat que tot dos tenen alguna promoció amb preus i dotacions al voltant o per sota de les mitjanes de la ciutat, ambdós districtes són els exponents de l'oferta de més alta categoria de la ciutat, tant en termes de preu com de característiques dotacionals i, per descomptat, de superfície mitjana dels habitatges.

Al llarg del darrer quinquenni s'ha generalitzat la disminució de la superfície mitjana a tots els districtes i, en comparació amb l'oferta de l'any 2000, els habitatges nous estan més ben equipats però són un 20% més petits.

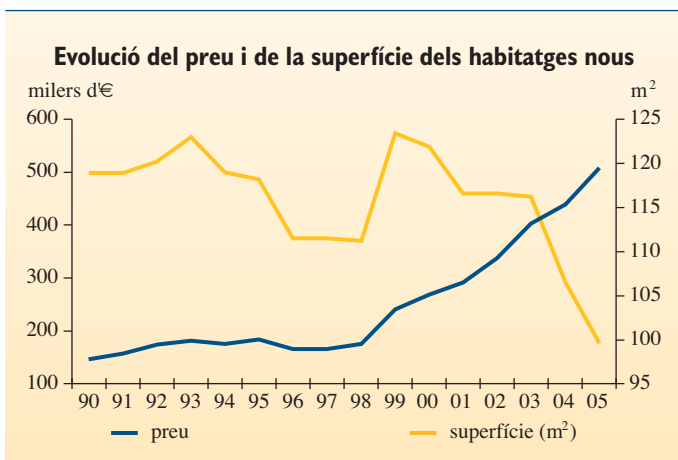
Amb la única excepció de Ciutat Vella, on l'exigüa i modesta oferta que existia fa una dècada s'ha anat completant amb promocions de luxe en llocs estratègics –com ara dues d'existents al Passeig Joan de Borbó i a l'avinguda Marquès d'Argentera–, a la resta de districtes els habitatges nous són clarament més petits. A diferència del que succeïa durant els noranta, quan a tots els districtes menys a Ciutat Vella se superaven els 105-110 m² de superfície mitjana construïda, ara només tres districtes se situen al voltant o per sobre d'aquest valor.

Distribució dels habitatges per intervals de preu i nombre de dormitoris (%)

(2005)

Intèrval de preu (milers €)	Nombre de dormitoris					Total habitatges
	1 o menys	2	3	4	5 o més	
200 o menys	100,-	0,0	0,0	0,0	0,0	100,-
200-250	100,-	0,0	0,0	0,0	0,0	100,-
250-300	14,3	76,9	8,8	0,0	0,0	100,-
300-350	33,7	40,6	25,7	0,0	0,0	100,-
350-400	5,8	68,4	23,7	2,0	0,0	100,-
400-450	3,2	56,0	36,8	4,0	0,0	100,-
450 o més	9,3	18,8	55,1	16,7	0,1	100,-
Total habitatges (%)	10,9	38,0	41,5	9,6	0,0	100,-
Total habitatges (nombre)	289	1.007	1.100	254	1	2.651
Preu mitjà (€)	240.235	476.600	553.200	643.500	507.900	508.460

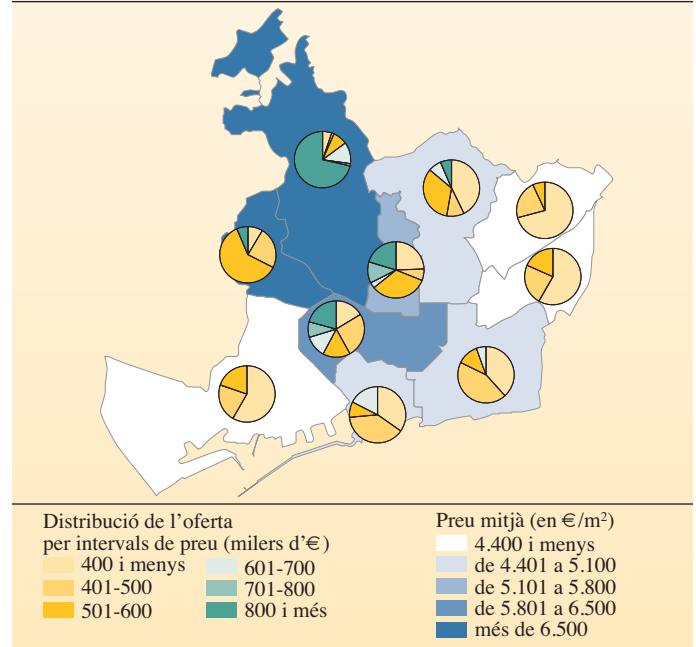
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Tecnigrama.

Certament, les dimensions mitjanes s'han reduït, però també cal anotar un augment de la dispersió tant en termes de preu com de superfície. I no només a Ciutat Vella, on conviuen promocions i mercats orientats a segments de demanda molt diferents i on es podria dir que conviuen els dos extrems, sinó també a l'Eixample, on el potencial residencial de luxe dels eixos Pas-seig de Gràcia-Rambla Catalunya, sigui amb el format d'habitatge nou o rehabilitat, no deixa de sorprendre. En essència, l'oferta nova és molt més diversa quant a tipologia i superfície del que ho era fa uns anys, però si bé la major abundància relativa d'habitatges d'alta categoria i de luxe ha arrossegat els preus mitjans a l'alça, el cert és que l'augment de preus ha estat generalitzat a totes les categories d'habitatges. Tot i amb això, convé recordar que l'oferta de menys categoria no queda prou ben reflectida en aquest estudi.

Aparentment immune als augments de preus, el mercat d'habitatges d'alta categoria continua la seva expansió: un 14% de l'oferta nova té un preu unitari final de més de 800.000 €.

Una bona mesura d'aquest augment de la dispersió de l'oferta i, en particular, de l'extensió dels habitatges d'alta categoria arreu de la ciutat, la dona l'estratificació de l'oferta per intervals de preu. L'Eixample, Gràcia i Horta-Guinardó són els únics districtes amb oferta en les sis categories de preus en què s'ha segmentat l'oferta, mentre que Sants-Montjuïc, Nou Barris i Sant Andreu només tenen a la venda habitatges de la banda baixa de preu. Els habitatges amb un preu final de 600.000 euros o més –l'antiga frontera psicològica dels cent milions de pessetes– estan presents a set dels deu districtes, i suposen un 23,8% de l'oferta total.

Preus mitjans per districtes i distribució de l'oferta per intervals de preus (2005)

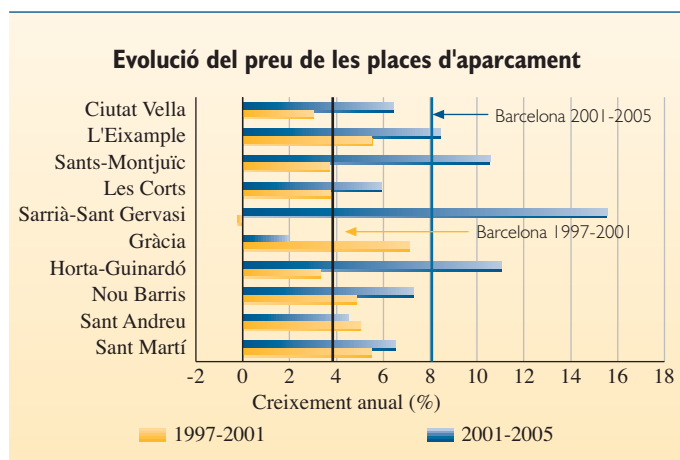
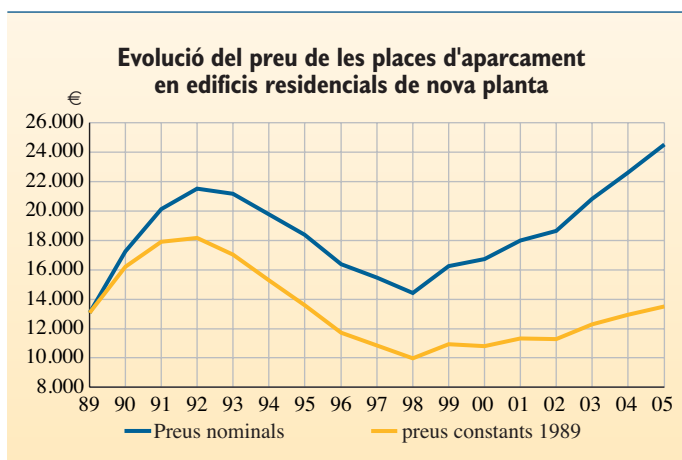
Particularment ressenyable és el cas de Sarrià-Sant Gervasi, on es troba en fase de venda una promoció molt singular que pràcticament defineix l'oferta del districte i que podríem guarnir amb dos adjectius: enorme –són 155 habitatges en tres unitats edificatòries–, i luxosa, ja que segons les dades de base de l'estudi els preus unitaris de la major part d'aquesta promoció estan per sobre del milió d'euros.

Districte	Preu mitjà		Tipologia de l'oferta (%) ¹			Total
	€	variació (%) ²	sense oferta	inclosa en el preu	opcional	
1. Ciutat Vella	22.000	-1,0	62,5	25,0	12,5	100,-
2. L'Eixample	28.210	25,0	50,0	0,0	50,0	100,-
3. Sants-Montjuïc	25.260	14,4	56,3	0,0	43,8	100,-
4. Les Corts	24.000	9,8	50,0	25,0	25,0	100,-
5. Sarrià-Sant Gervasi	32.330	—	40,0	30,0	30,0	100,-
6. Gràcia	21.240	-11,0	38,5	7,7	53,9	100,-
7. Horta-Guinardó	26.400	15,1	42,1	5,3	52,6	100,-
8. Nou Barris	23.930	19,7	42,9	0,0	57,1	100,-
9. Sant Andreu	20.800	-14,9	37,5	0,0	62,5	100,-
10. Sant Martí	21.860	11,5	21,1	5,3	73,7	100,-
Barcelona	24.520	8,4	42,7	7,3	50,0	100,-

¹ La distribució de les places d'aparcament en tres categories fa referència a si les promocions residencials disposen o no de places d'aparcament i al règim de venda.

² Variació (2005/2004).

Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

El preu unitari de venda d'un habitatge se situa en 508.460 euros. En relació amb un any enrera i en termes de mitjana, el comprador ha de pagar 70.000 euros més i tindrà 7 m² menys.

Si l'estratificació de l'oferta per intervals de preus palesa les diferents ofertes que conviuen –o no– a cada districte, les mesures mitjanes faciliten la comparació entre zones i en seqüència temporal. Com s'ha vist anteriorment, els preus unitaris han crescut de forma més moderada que en termes de preu/m² però de forma igualment significativa, un 15,9%. Com és habitual en els darrers anys, els preus unitaris més baixos es troben a Nou Barris on, després del notable augment de l'any anterior, s'ha moderat sensiblement el ritme de creixement fins al 4,5%. Els casos de Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi, amb variacions de +83,5% i -17,8%, queden molt condicionats, com s'ha vist anteriorment, per la coincidència o no de promocions luxoses i de l'oferta quantitativa que suposen, però en qualsevol cas marquen de forma permanent els valors mitjans per districtes més elevats de la ciutat. En aquesta ocasió, l'existència d'una promoció singular de 60 habitatges a l'Eixample –en ple Passeig de Gràcia i amb valors superiors als 11.000€/m² i un preu final superior als 1,7 milions d'euros–, permet trencar aquesta hegemonia.

5. Preus de les places d'aparcament

Es consolida l'augment del preu de venda de les places d'aparcament fins a situar-se en 24.520 euros de mitjana, gairebé un 50% més en termes nominals que el preu vigent l'any 2000.

El preu de les places d'aparcament situades en edificis residencials de nova planta s'ha mantingut al llarg de 2005 en la mateixa trajectòria alcista del darrer sexenni, amb una taxa de creixement del 8,4%, pràcticament la mateixa registrada en 2004. D'ençà l'any 1998, quan s'assoliren els mínims després de sis anys de davallada, els preus no han cessat d'acumular increments sistemàticament superiors als de l'IPC, tot i que han estat notòriament inferiors als creixements dels preus de venda dels habitatges.

És significatiu que el districte amb els preus d'habitatges més elevats –Sarrià-Sant Gervasi– tingui una major oferta de places inclosa en el preu de l'habitatge i, alhora el preu de les places opcionals sigui també el més elevat de la ciutat i el que més ha crescut en el darrer quinquenni. Sant Martí, amb els edificis residencials nous més grans de la ciutat, és el districte en el que hi ha major disponibilitat de places d'aparcament opcionals.

Accessibilitat familiar a l'habitatge a Barcelona

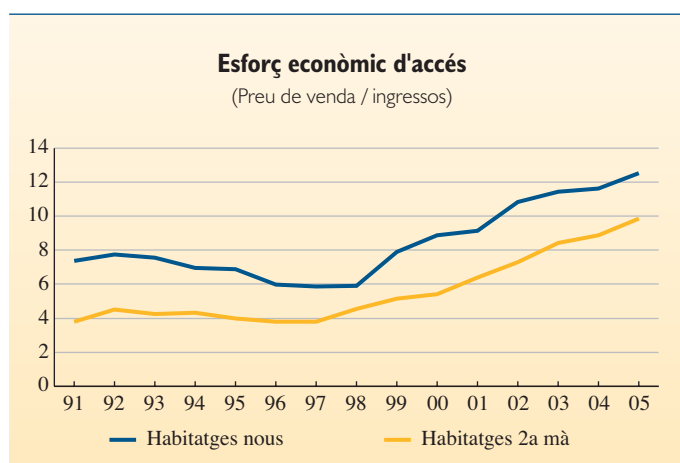
	Preu de venda (€)	RFD (Renda familiar disponible) (€)	Preu/RFD	Entrada+despeses inicials		Finançament Tipus d'interès (%)	Esforç econòmic		
				(€)	s /RFD		Quota mensual (€)	en % RFD	
						SBF		ABF	
Nova planta									
1991	159.160	21.561	7,4	47.748	2,2	16,0	1.753	97,6	86,7
1992	176.030	22.729	7,7	52.809	2,3	15,0	1.848	97,6	86,9
1993	177.864	23.532	7,6	53.359	2,3	14,0	1.777	90,6	82,6
1994	172.605	24.793	7,0	51.782	2,1	10,4	1.423	68,9	60,9
1995	179.775	26.125	6,9	53.933	2,1	11,0	1.532	70,4	62,8
1996	163.043	27.267	6,0	40.761	1,5	9,5	1.358	59,8	52,0
1997	167.682	28.537	5,9	33.536	1,2	6,9	1.274	53,6	42,7
1998	176.097	29.774	5,9	26.415	0,9	5,7	1.308	52,7	45,0
1999	245.153	31.057	7,9	36.773	1,2	4,7	1.423	55,0	47,3
2000	283.918	32.025	8,9	42.588	1,3	5,8	1.796	67,3	59,6
2001	294.796	32.306	9,1	44.219	1,4	5,8	1.864	69,2	61,5
2002	362.100	33.445	10,8	54.315	1,6	4,8	2.114	75,9	70,5
2003	405.850	34.946	11,6	60.878	1,7	3,7	2.159	74,1	69,0
2004	438.570	36.768	11,9	65.786	1,8	3,4	2.260	73,8	68,9
2005	508.460	39.064	13,0	76.269	2,0	3,3	2.603	80,0	75,4
Segona mà (transacció)									
1991	81.436	21.561	3,8	24.431	1,1	16,0	897	49,9	39,9
1992	102.831	22.729	4,5	30.849	1,4	15,0	1.079	57,0	47,5
1993	100.014	23.532	4,3	30.004	1,3	14,0	999	50,9	41,1
1994	106.816	24.793	4,3	32.045	1,3	10,4	881	42,6	33,6
1995	104.197	26.125	4,0	31.259	1,2	11,0	888	40,8	31,7
1996	103.772	27.267	3,8	25.943	1,0	9,5	864	38,0	29,0
1997	107.888	28.537	3,8	21.578	0,8	6,9	820	34,5	24,4
1998	134.963	29.774	4,5	20.244	0,7	5,7	1.003	40,4	30,0
1999	160.129	31.057	5,2	24.019	0,8	4,7	929	35,9	28,3
2000	173.146	32.025	5,4	25.972	0,8	5,8	1.095	41,0	31,7
2001	206.484	32.306	6,4	30.973	1,0	5,8	1.306	48,5	42,9
2002	244.251	33.445	7,3	36.638	1,1	4,8	1.426	51,2	45,8
2003	299.119	34.946	8,6	44.868	1,3	3,7	1.591	54,6	49,5
2004	334.553	36.768	9,1	50.183	1,4	3,4	1.724	56,3	51,4
2005	400.736	39.064	10,3	60.110	1,5	3,3	2.052	63,0	58,4

SBF: Sense bonificacions fiscals. ABF: amb bonificacions fiscals. Nota: El tipus d'interès considerat és el del conjunt d'entitats. El termini d'amortització és de 15 anys fins a 1998 i de 20 a partir de 1999. Les dades dels habitatges nous corresponen al segon semestre.

Font: les taules i gràfics d'aquest apartat són d'elaboració pròpia a partir de dades de Tecnigràma, Forcadell, Idescat i Banco de España.

La capacitat econòmica-financera d'accedir a un habitatge en propietat al mercat lliure durant el 2005 ha continuat deteriorant-se com a conseqüència del fort creixement dels preus de venda.

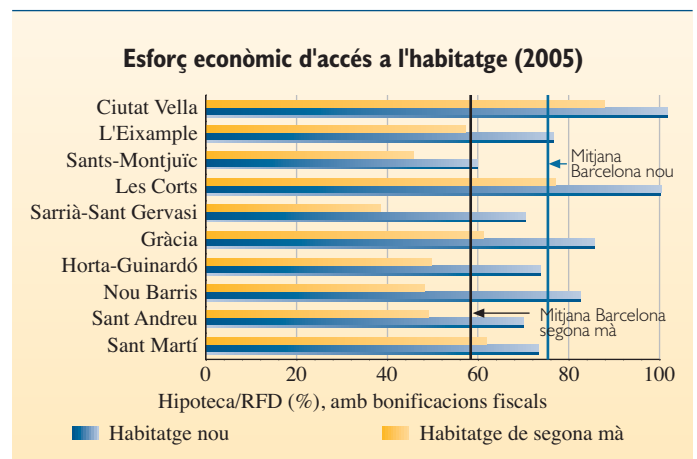
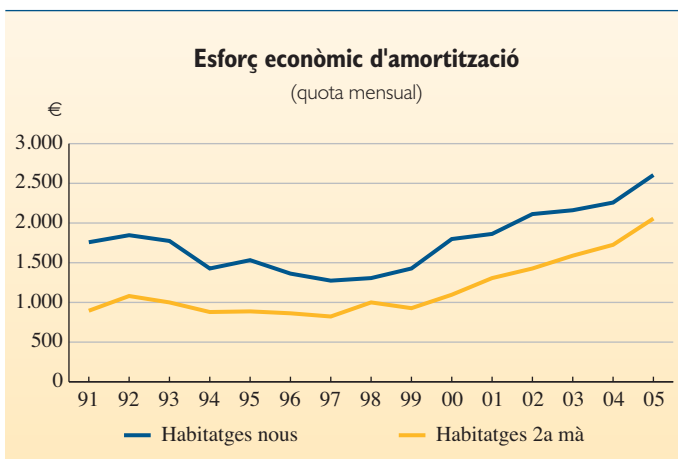
Abans d'entrar a comentar les xifres que mesuren l'accessibilitat econòmica-financera de la població a la propietat d'un habitatge, i especialment per aquells lectors que segueixen periòdicament aquestes dades, es fa necessari un incís metodològic. Amb els valors de 2005 s'aprofita per presentar la revisió de la sèrie de renda d'ençà 1996 per tal d'incorporar els canvis que han afectat la Renda Nacional com a conseqüència del nou sistema de càlcul del PIB amb base 2000 que ha adoptat la Comptabilitat Nacional. El lleu increment de la renda en termes globals que ha comportat aquesta revisió s'ha vist àmpliament compensat per l'augment demogràfic que reflecteixen els padrons anuals d'ençà el Cens de 2001. En conseqüència, la RFD/càpita s'ha revisat a la baixa.

Accessibilitat familiar a l'habitatge als districtes de Barcelona

(2005)

	Preu de venda (€)	RFD (Renda familiar disponible) (€)	Preu/RFD	Entrada+despeses inicials		Finançament Tipus d'interès (%)	Esforç econòmic		
				(€)	s /RFD		Quota mensual (€)	en % RFD	
							SBF	ABF	
Nova planta									
1. Ciutat Vella	443.900	25.031	17,7	66.585	2,7	3,3	2.273	109,0	101,8
2. l'Eixample	574.180	43.642	13,2	86.127	2,0	3,3	2.940	80,8	76,7
3. Sants-Montjuïc	404.120	38.059	10,6	60.618	1,6	3,3	2.069	65,2	60,5
4. Les Corts	934.470	55.390	16,9	140.171	2,5	3,3	4.784	103,7	100,4
5. Sarrià-Sant Gervasi	825.980	69.456	11,9	123.897	1,8	3,3	4.229	73,1	70,5
6. Gràcia	546.000	37.004	14,8	81.900	2,2	3,3	2.795	90,7	85,8
7. Horta-Guinardó	431.530	33.443	12,9	64.730	1,9	3,3	2.209	79,3	73,9
8. Nou Barris	392.090	26.951	14,5	58.814	2,2	3,3	2.007	89,4	82,7
9. Sant Andreu	404.700	32.844	12,3	60.705	1,8	3,3	2.072	75,7	70,2
10. Sant Martí	435.320	33.974	12,8	65.298	1,9	3,3	2.229	78,7	73,4
Barcelona	508.460	39.064	13,0	76.269	2,0	3,3	2.603	80,0	75,4
Segona mà (transacció)									
1. Ciutat Vella	387.113	25.031	15,5	58.067	2,3	3,3	1.982	95,0	87,8
2. l'Eixample	437.284	43.642	10,0	65.593	1,5	3,3	2.239	61,6	57,4
3. Sants-Montjuïc	313.598	38.059	8,2	47.040	1,2	3,3	1.606	50,6	45,9
4. Les Corts	724.696	55.390	13,1	108.704	2,0	3,3	3.710	80,4	77,1
5. Sarrià-Sant Gervasi	465.826	69.456	6,7	69.874	1,0	3,3	2.385	41,2	38,6
6. Gràcia	397.714	37.004	10,7	59.657	1,6	3,3	2.036	66,0	61,2
7. Horta-Guinardó	300.852	33.443	9,0	45.128	1,3	3,3	1.540	55,3	49,9
8. Nou Barris	241.032	26.951	8,9	36.155	1,3	3,3	1.234	54,9	48,3
9. Sant Andreu	291.838	32.844	8,9	43.776	1,3	3,3	1.494	54,6	49,1
10. Sant Martí	371.671	33.974	10,9	55.751	1,6	3,3	1.903	67,2	61,9
Barcelona	400.736	39.064	10,3	60.110	1,5	3,3	2.052	63,0	58,4

Aquest canvi obligat d'una part de les dades bàsiques pel càlcul de l'esforç econòmic que ha de fer –donades les hipòtesis que contempla el model– una família mitjana que disposa d'una renda mitjana per accedir a un habitatge de preu mitjà no ha modificat cap tendència però s'ha traduït en un augment de l'esforç econòmic mesurat per la relació entre quota mensual del préstec hipotecari i renda familiar disponible. L'evolució de 2005 d'aquesta ràtio –un augment d'entre sis i set punts percentuals segons es tracti d'habitatge nou o de segona mà– mostra una intensitat poc habitual que s'explica perquè la relativa estabilitat dels tipus d'interès que ha precedit al repunt de final d'any no ha estat suficient per a compensar l'evolució dels preus del sostre residencial, que han continuat a l'alça. El 6,2% que hom estima provisionalment que ha crescut la RFD gràcies a l'augment de l'ocupació ha contribuït a moderar l'evolució de l'esforç econòmic.

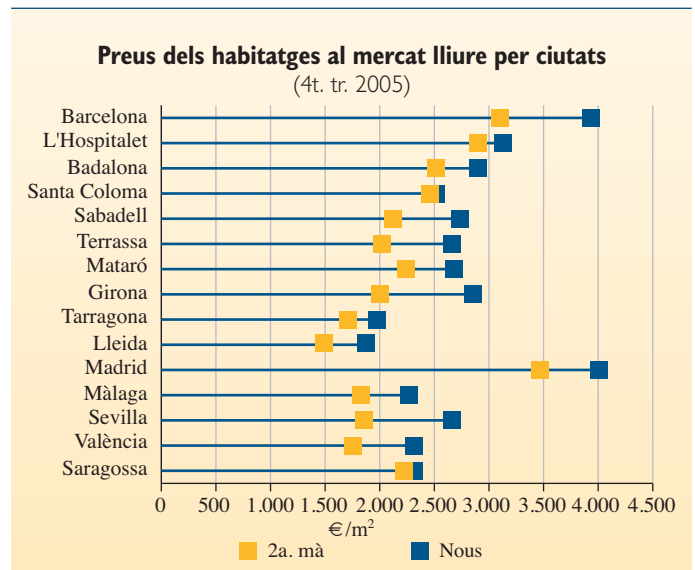
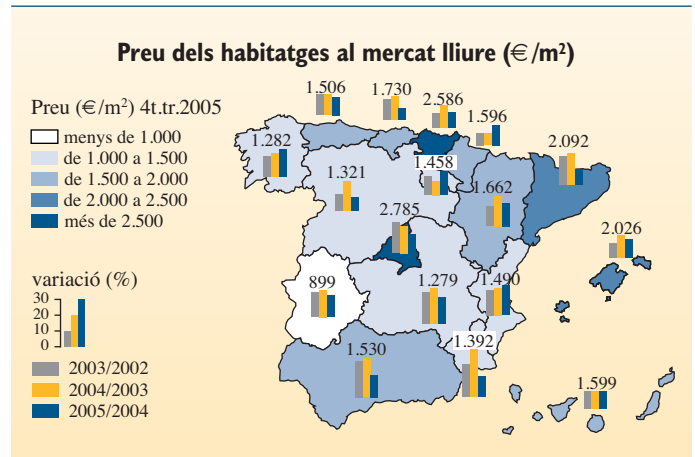
Les dades per districtes posen de manifest que els residents que han de fer un major esforç econòmic per accedir a la propietat d'un habitatge en el seu mateix districte són –segons les limitacions d'aquest model– els de Ciutat Vella i els de Les Corts. Dos districtes amb poques coses en comú. Així, la RFD del segon més que dobla la del primer i el mateix es pot dir de les corresponents mitjanes dels preus dels habitatges. Amb el que sí hi ha coincidència és que l'oferta disponible de sostre residencial a ambdós districtes és molt reduïda. Això, i el fet que el model només contempla la casuística de l'accés al primer habitatge que obliga al finançament d'aproximadament el 85% del preu total de l'habitatge, explica els elevats valors de l'esforç econòmic. No està de més insistir en què es tracta d'un model teòric que s'ha d'interpretar des de l'òptica de l'evolució de les dades i no dels valors absoluts.

Preus de venda dels habitatges (Base 2005)

	Província Barcelona	Catalunya	CCAA Madrid	Total Espanya
Habitatge lliure nou (€/m²)				
2000	1.363	1.118	1.392	957
2001	1.486	1.224	1.532	1.065
2002	1.547	1.343	1.764	1.178
2003	1.714	1.507	2.037	1.326
2004	2.024	1.772	2.323	1.530
2005				
1r. tr. 05	2.192	1.908	2.534	1.653
2n. tr. 05	2.238	1.960	2.632	1.715
3r. tr. 05	2.319	2.010	2.645	1.743
4t. tr.05	2.412	2.076	2.730	1.786
Habitatge Lliure de segona mà (€/m²)				
2000	1.275	1.079	1.224	853
2001	1.462	1.224	1.408	934
2002	1.596	1.359	1.705	1.093
2003	1.787	1.554	2.070	1.311
2004	2.068	1.815	2.425	1.551
2005				
1r. tr. 05	2.174	1.935	2.637	1.699
2n. tr. 05	2.243	2.005	2.717	1.768
3r. tr. 05	2.295	2.047	2.738	1.801
4t. tr. 05	2.352	2.097	2.797	1.844
Habitatge Protegit (€/m²)				
2004				
1r. tr. 04	1.036	1.028	876	852
2n. tr. 04	974	1.026	878	855
3r. tr. 04	1.041	1.080	866	882
4t. tr. 04	1.035	1.092	925	896
2005				
1r. tr. 05	1.043	1.112	982	913
2n. tr. 05	1.044	1.131	1.008	916
3r. tr. 05	1.056	1.116	959	932
4t. tr. 05	1.057	1.128	1.006	945

Nota: Podeu consultar les notes metodològiques a www.mviv.es.
Font (per a tot l'apartat): Ministeri d'Habitatge.

Variació %	Preu (€/m²)		
	Habitatge lliure Nou	Habitatge Segona mà	Habitatge Protegit
Província de Barcelona			
4t.tr.2005/4t.tr.2004	11,3	8,2	2,2
4t.tr.2004/4t.tr.2003	20,5	15,9	n.d.
Catalunya			
4t.tr.2005/4t.tr.2004	10,2	8,2	3,3
4t.tr.2004/4t.tr.2003	19,4	17,6	n.d.
CCAA Madrid			
4t.tr.2005/4t.tr.2004	7,9	11,8	8,8
4t.tr.2004/4t.tr.2003	19,4	13,8	n.d.
Espanya			
4t.tr.2005/4t.tr.2004	10,4	14,3	5,5
4t.tr.2004/4t.tr.2003	16,7	17,1	n.d.

A final de 2005 es palesen indicis de desacceleració del preu/m² del sostre residencial a gairebé totes les comunitats.

Amb un increment del 10,4%, el menor dels darrers quatre anys, el preu mitjà per al conjunt d'Espanya s'ha situat al mercat lliure d'obra nova a finals de 2005 en 1.786€/m². Per comunitats, els preus més alts corresponen a Madrid, País Basc, Balears i Catalunya, mentre que els increments més intensos es registren a Galícia, Comunitat Valenciana i La Rioja. Tant a Catalunya com a la província de Barcelona, la moderació del creixement ha estat més significativa que al conjunt d'Espanya, un tret que també s'ha donat al mercat de segona mà. Aquest segment presenta la particularitat d'oferir uns preus en €/m² més elevats que en l'obra nova en la mitjana d'Espanya i en el de moltes comunitats.

En canvi, el gràfic adjunt corresponent als preus del quart trimestre de 2005 a les grans ciutats de Catalunya i d'Espanya mostra que l'escassetat i el preu del sòl urbà determinen uns preus de l'obra nova superior als de la segona mà. Com se sap, els canvis metodològics introduïts en 2005 impossibiliten la recuperació de la sèrie històrica de ciutats, de tal manera que de moment, persisteix la incògnita sobre el ritme de creixement dels preus urbans en relació amb el conjunt del territori. Pel que fa als preus de l'habitatge protegit, que està regulat i té un sostre màxim, el perfil d'augment és molt moderat i en el cas de Catalunya i província de Barcelona, fins i tot és inferior a l'evolució de la inflació.

VIII. Mercat de treball

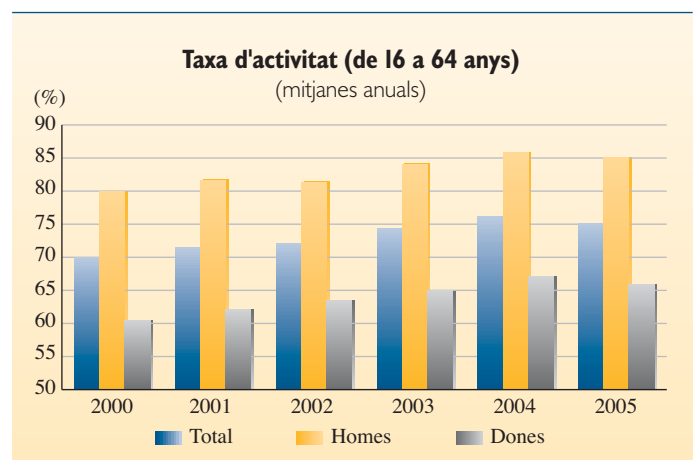
Població activa, atur i contractació

Evolució de la població activa

Període	Barcelona			Regió Metropolitana			Catalunya		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
4t.tr.1993	695.445	392.369	303.076	1.832.178	1.100.148	732.030	2.573.700	1.549.800	1.023.900
4t.tr.1994	686.907	393.837	293.070	1.850.809	1.103.738	747.071	2.617.400	1.574.300	1.043.100
4t.tr.1995	678.369	376.385	301.984	1.871.244	1.104.763	766.481	2.663.500	1.580.600	1.082.900
4t.tr.1996	679.737	377.372	302.365	2.007.299	1.185.031	822.268	2.848.200	1.688.500	1.159.700
4t.tr.1997	682.400	376.038	306.362	2.019.100	1.188.760	830.340	2.880.000	1.702.600	1.177.400
4t.tr.1998	685.130	378.165	306.965	2.030.260	1.198.550	831.710	2.917.700	1.730.900	1.186.800
4t.tr.1999	690.600	377.610	312.990	2.055.365	1.200.718	854.647	2.970.500	1.740.600	1.229.900
4t.tr.2000	704.440	385.470	318.970	2.120.020	1.226.596	893.424	3.061.400	1.786.700	1.274.700
4t.tr.2001	662.500	358.700	303.800	2.137.000	1.256.756	880.244	3.099.500	1.826.600	1.272.900
4t.tr.2002	683.000	377.200	305.800	2.202.128	1.279.486	922.642	3.220.700	1.886.500	1.334.200
1r.tr.2003	700.300	389.600	310.700	2.231.322	1.300.290	931.032	3.273.300	1.916.000	1.357.300
2n.tr.2003	714.400	390.800	323.600	2.265.234	1.308.841	956.393	3.316.200	1.926.000	1.390.200
3r.tr.2003	728.700	404.600	324.100	2.300.852	1.323.666	977.186	3.383.600	1.954.800	1.428.800
4t.tr.2003	740.700	412.300	328.400	2.309.607	1.332.044	977.563	3.385.100	1.962.300	1.422.800
1r.tr.2004	750.500	409.300	341.200	2.321.916	1.324.419	997.497	3.396.500	1.952.100	1.444.400
2n.tr.2004	752.100	406.300	345.800	2.331.692	1.327.802	1.003.890	3.441.900	1.970.900	1.471.000
3r.tr.2004	775.800	418.800	357.000	2.332.335	1.329.537	1.002.798	3.467.700	1.982.800	1.484.900
4t.tr.2004	768.300	414.700	353.600	2.340.646	1.330.172	1.010.474	3.453.800	1.977.500	1.476.300
1r.tr.2005	771.300	416.900	354.400	2.358.700	1.341.600	1.017.100	3.481.000	1.994.800	1.486.200
2n.tr.2005	801.200	438.200	363.000	2.389.000	1.357.500	1.031.500	3.528.000	2.020.200	1.507.700
3r.tr.2005	781.600	432.700	348.900	2.385.400	1.381.100	1.004.300	3.541.100	2.050.700	1.490.400
4t.tr.2005	828.000	453.900	374.100	2.456.360	1.397.000	1.059.360	3.598.200	2.059.200	1.539.000

Nota: L'INE ha recalculat les xifres de l'EPA d'ençà el 1996 ha partir de les projeccions de població basades en el Cens de 2001.
Font: Enquesta de Població Activa per a Barcelona i Catalunya i estimació pròpia a partir d'aquesta mateixa font per a la RMB.

Variació (%)	4t.tr.05/ 4t.tr.04	4t.tr.04/ 4t.tr.03	4t.tr.03/ 4t.tr.02	4t.tr.02/ 4t.tr.01
Barcelona				
Total actius	7,8	3,7	8,4	3,1
Homes	9,5	0,6	9,3	5,2
Dones	5,8	7,7	7,4	0,7
RMB				
Total actius	4,9	1,3	4,9	3,0
Homes	5,0	-0,1	4,1	1,8
Dones	4,8	3,4	6,0	4,8
Catalunya				
Total actius	4,2	2,0	5,1	3,9
Homes	4,1	0,8	4,0	3,3
Dones	4,2	3,8	6,6	4,8

La bonança econòmica, sumada a la immigració i als canvis metodològics de l'EPA, provoquen un creixement sense precedents de la població activa difícil de recollir amb fidelitat per les fonts estadístiques.

Segons les dades oficials de referència obligada per una bona part de les magnituds del mercat laboral, el total de residents a Barcelona considerats actius –segons l'Enquesta de Població Activa– el darrer trimestre de 2005 era de 828.000 persones, 60.000 més que un any abans. Un increment relatiu del 7,8% en només un any. A la resta de Catalunya, l'augment segons aquesta font ha estat de només 85.000 actius, equivalent a un increment del 3,2% anual.

No estem en condicions de discutir la capacitat explicativa d'aquestes dades. Si les comparem amb altres registres igualment del mercat laboral es confirma el que sembla evident: no reflecteixen la realitat del moment. Semblen donar la raó als qui defensen que les estimacions de l'EPA poden perdre fiabilitat puntual a mesura que es redueix l'àmbit d'estudi. En tot cas, l'experiència ens ensenya que aquest biaix es corregirà en propers trimestres. S'imposa doncs, una valoració d'aquestes dades a partir de les tendències de fons.

Evolució de l'atur registrat

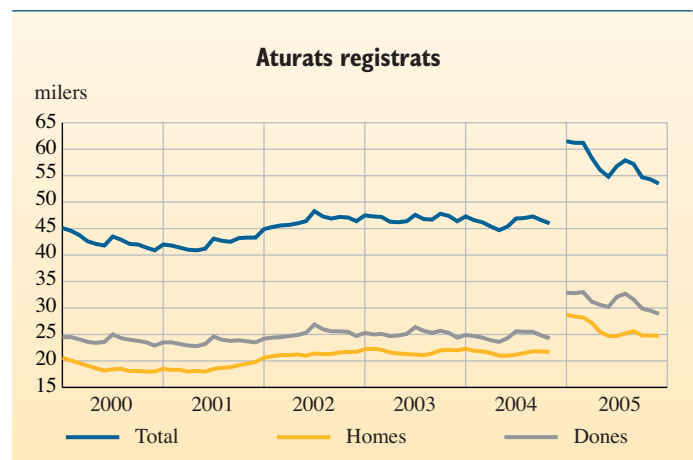
Període	Barcelona			Regió Metropolitana			Catalunya		
	Total	Masculí	Femení	Total	Masculí	Femení	Total	Masculí	Femení
31 des. 1993	86.336	44.246	42.090	259.753	132.910	126.843	355.816	179.614	176.202
31 des. 1994	86.918	45.129	41.789	247.577	125.478	122.099	330.275	164.025	166.250
31 des. 1995	76.068	38.808	37.260	220.883	109.646	111.237	296.648	143.853	152.795
31 des. 1996	66.625	33.273	33.352	202.994	99.511	103.483	275.615	131.979	143.636
31 des. 1997	58.864	28.026	30.838	177.369	82.619	94.750	240.659	109.044	131.725
31 des. 1998	49.940	22.837	27.103	145.791	64.634	81.157	198.311	85.111	113.200
31 des. 1999	44.171	19.944	24.227	127.162	54.890	72.272	174.175	72.233	101.942
31 des. 2000	40.889	18.024	22.865	119.470	50.426	69.044	166.994	67.930	99.064
31 des. 2001	43.277	19.781	23.496	133.863	59.064	74.799	186.841	79.136	107.705
31 des. 2002	46.429	21.690	24.739	145.982	65.203	80.779	203.532	87.551	115.981
31 març 2003	47.221	22.129	25.092	146.435	64.844	81.591	201.694	85.942	115.752
30 juny 2003	46.431	21.287	25.144	143.240	62.354	80.886	192.704	81.063	111.641
30 set. 2003	46.746	21.397	25.349	145.812	63.842	81.970	196.364	83.319	113.045
31 des. 2003	46.379	21.998	24.381	147.801	66.368	81.433	206.705	89.838	116.867
31 març 2004	46.203	21.771	24.432	147.255	65.168	82.087	203.089	87.018	116.071
30 juny 2004	45.376	21.027	24.349	144.836	62.850	81.986	195.057	81.870	113.187
30 set. 2004	47.250	21.796	25.454	154.202	67.965	86.237	209.695	89.762	119.933
31 des. 2004	44.936	21.414	23.522	147.583	67.261	80.322	207.521	91.509	116.012
31 març 2005	45.417	21.378	24.039	149.889	67.150	82.739	206.865	89.606	117.259
30 juny 2005	54.845	24.659	30.186	181.128	76.385	104.743	247.969	102.332	145.637
30 set. 2005	57.238	25.623	31.615	190.811	81.503	109.308	266.392	112.366	154.026
31 des. 2005	53.503	24.653	28.850	182.517	80.766	101.751	262.605	115.362	147.243

Nota: A partir de maig de 2005 s'amplia el concepte del que es considera atur registrat i es trenca la sèrie.

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona i Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya

Variació (%)	ds.05/jn.05	ds.04/ds.03	ds.03/ds.02	ds.02/ds.01
Barcelona				
Total	-2,4	-3,1	-0,1	7,3
Masculí	0,0	-2,7	1,4	9,7
Femení	-4,4	-3,5	-1,4	5,3
RMB				
Total	0,8	-0,1	1,2	9,1
Masculí	5,7	1,3	1,8	10,4
Femení	-2,9	-1,4	0,8	8,0
Catalunya				
Total	5,9	0,4	1,6	8,9
Masculí	12,7	1,9	2,6	10,6
Femení	1,1	-0,7	0,8	7,7

Si hom pot qüestionar la xifra total d'actius, no hi ha motius tan fonamentats per fer el mateix amb la corresponent distribució per sexes. Segons l'EPA, gairebé el 55% dels actius residents a Barcelona a final de 2005 eren homes, mig punt percentual més que un any abans. Aquest major pes del col·lectiu masculí sobre el total de la població activa –que aquestes dades estimen actualment en gairebé deu punts percentuals, unes 80.000 persones– és encara més accentuat a la resta de Catalunya, on els homes representen el 58% del total d'actius. A destacar, per la singularitat del fet, que tant al conjunt de la RMB com de Catalunya, el creixement relatiu d'ambdós col·lectius ha estat pràcticament idèntic. Una evolució que contrasta amb la tendència dels darrers anys de major creixement de la població activa femenina.

Nota: Amb el canvi d'any es trenca la sèrie.

L'expansió de la població activa en un context de creixement demogràfic ha incidit notablement en l'evolució de les taxes d'activitat i d'ocupació que, amb dades trimestrals, assolixen les cotes històricament més elevades en el cas de les referides a la població en edat de treballar. Citar, a tall d'exemple, que durant la segona meitat de 2005, el 81% dels homes residents a Barcelona d'entre 16 i 64 anys es declaraven ocupats. Entre les dones, aquest percentatge era de poc més del 60%. Una diferència de vint punts que no s'aconsegueix reduir tot i la tendència expansiva d'ambdues taxes.

Evolució de l'atur registrat segons edat i sector d'activitat

Període	<25 anys	25-44	45 i més	Primari	Indústria	Construcció	Serveis	S.o.a.
Barcelona								
31 des. 1996	9.255	31.256	26.114	179	18.554	3.946	36.435	7.511
31 des. 1997	7.584	28.243	23.037	190	14.196	3.259	34.114	7.105
31 des. 1998	5.113	23.535	21.292	197	11.859	2.590	29.793	5.501
31 des. 1999	3.488	20.141	20.542	203	10.032	2.330	27.103	4.503
31 des. 2000	2.993	18.733	19.163	144	8.571	2.231	26.199	3.744
31 des. 2001	3.644	20.158	19.475	135	8.559	2.544	28.427	3.612
31 des. 2002	4.551	21.786	20.092	195	8.303	2.631	31.083	4.217
31 des. 2003	4.742	21.100	20.537	352	7.739	2.861	31.047	4.380
31 mç. 2004	4.470	21.069	20.664	383	7.479	2.750	31.320	4.271
30 jn. 2004	4.325	20.508	20.543	353	7.113	2.750	30.845	4.315
30 st. 2004	4.735	21.671	20.844	302	7.284	2.895	32.348	4.421
31 des. 2004	4.200	20.259	20.477	287	6.941	2.818	31.029	3.861
31 mç. 2005	4.118	20.425	20.874	255	6.966	2.827	31.703	3.666
30 jn. 2005	4.388	25.596	24.861	330	8.310	3.459	39.362	3.384
30 st. 2005	4.966	27.170	25.102	319	8.546	3.503	41.280	3.590
31 des. 2005	4.564	25.340	23.599	341	7.974	3.404	38.893	2.891
Regió Metropolitana								
31 des. 1996	38.954	98.040	66.000	875	67.857	17.991	92.253	24.018
31 des. 1997	30.720	86.909	59.740	963	54.737	14.641	86.387	20.641
31 des. 1998	20.294	70.991	54.506	791	45.563	10.684	74.018	14.735
31 des. 1999	13.256	61.780	52.126	640	38.184	9.425	67.401	11.512
31 des. 2000	12.647	57.866	48.957	483	34.216	9.217	65.996	9.558
31 des. 2001	16.229	65.282	52.352	491	37.302	11.208	74.875	9.987
31 des. 2002	18.219	71.208	56.555	575	38.186	12.182	83.401	11.638
31 des. 2003	18.627	70.303	58.871	674	36.919	12.695	84.958	12.555
31 mç. 2004	18.043	69.776	59.436	724	35.807	12.246	86.133	12.345
30 jn. 2004	16.908	68.142	59.786	727	34.859	12.184	84.564	12.502
30 st. 2004	19.382	73.056	61.764	695	36.671	13.428	90.131	13.277
31 des. 2004	17.028	69.031	61.524	673	35.098	13.206	86.874	11.732
31 mç. 2005	17.096	70.256	62.537	639	35.424	13.087	89.207	11.532
30 jn. 2005	17.545	87.694	75.689	996	42.433	15.287	111.678	10.734
30 st. 2005	20.190	93.038	77.583	1.103	44.619	16.025	116.751	12.313
31 des. 2005	18.907	88.402	75.208	1.430	42.942	15.696	112.019	10.430
Catalunya								
31 des. 2004	25.414	97.453	84.654	1.535	48.813	19.535	122.876	14.762
31 des. 2005	29.550	129.176	103.879	4.351	60.536	24.594	158.602	14.522

Nota: A partir de maig de 2005 s'amplia el concepte del que es considera atur registrat i es trenca la sèrie.

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona i Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	Barcelona		RMB	
	ds.05/jn.05	ds.04/ds.03	ds.05/jn.05	ds.04/ds.03
menys de 25 anys	4,0	-11,4	7,8	-8,6
25-44 anys	-1,0	-4,0	0,8	-1,8
45 i més	-5,1	-0,3	-0,6	4,5
Primari	3,3	-18,5	43,6	-0,1
Indústria	-4,0	-10,3	1,2	-4,9
Construcció	-1,6	-1,5	2,7	4,0
Serveis	-1,2	-0,1	0,3	2,3
S.o.a.	-14,6	-11,8	-2,8	-6,6

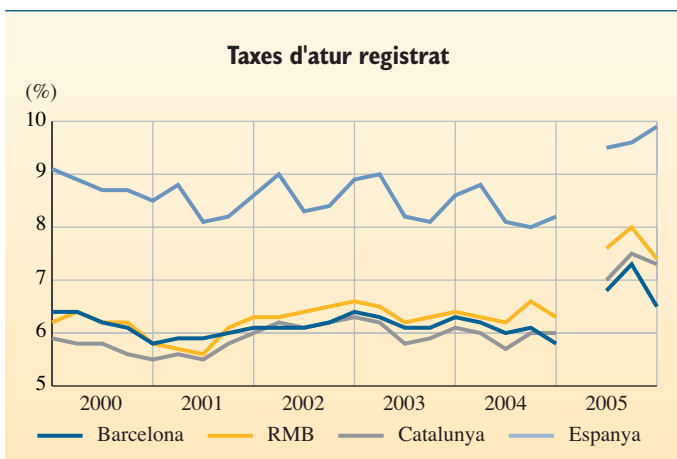
Darrera d'aquest procés de creixement de les taxes d'ocupació s'hi amaga més una reducció del nombre d'actius desocupats que no pas un increment de les taxes d'activitat. Així, s'observa que si bé a final d'any aquestes taxes assolien igualment cotes màximes, les mitjanes anuals mostren un lleu retrocés en relació amb un any abans. Retrocés quantitativament poc important però suficient per estroncar la tendència expansiva dels darrers anys i plantejar la qüestió de si taxes d'activitat a l'entorn del 75% entre la població en edat de treballar són ja cotes potencialment màximes? Hi ha diverses respostes possibles de la mateixa manera que les lectures i les conseqüències sobre l'economia seran diferents si el fre és més o menys imputable a un allargament del període de formació dels joves o a un augment de les jubilacions.

Taxes d'atur registrat

Període	Barcelona			RMB			Catalunya			Espanya
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
31 des. 1994	12,7	11,5	14,3	13,4	11,4	16,3	12,6	10,4	15,9	16,5
31 des. 1995	11,3	10,3	12,3	11,8	9,9	14,5	11,1	9,1	14,1	15,1
31 des. 1996	9,8	8,8	11,0	10,1	8,4	12,6	9,7	7,8	12,4	13,3
31 des. 1997	8,6	7,5	10,1	8,8	6,9	11,4	8,4	6,4	11,2	12,3
31 des. 1998	7,3	6,0	8,8	7,2	5,4	9,8	6,8	4,9	9,5	10,4
31 des. 1999	6,4	5,3	7,7	6,2	4,6	8,5	5,9	4,1	8,3	9,1
31 des. 2000	5,8	4,7	7,2	5,6	4,1	7,7	5,5	3,8	7,8	8,5
31 des. 2001	6,1	5,1	7,3	6,3	4,7	8,5	6,0	4,3	8,5	8,6
31 des. 2002	6,4	5,5	7,5	6,6	5,1	8,8	6,3	4,6	8,7	8,9
31 des. 2003	6,3	5,3	7,4	6,4	5,0	8,3	6,1	4,6	8,2	8,6
31 març 2004	6,2	5,3	7,2	6,3	4,9	8,2	6,0	4,5	8,0	8,8
30 juny 2004	6,0	5,2	7,0	6,2	4,7	8,2	5,7	4,2	7,7	8,1
30 set. 2004	6,1	5,2	7,1	6,6	5,1	8,6	6,0	4,5	8,1	8,0
31 des. 2004	5,8	5,2	6,7	6,3	5,1	7,9	6,0	4,6	7,9	8,2
31 març 2005	5,9	5,1	6,8	6,4	5,0	8,1	5,9	4,5	7,9	8,2
30 juny 2005	6,8	5,6	8,3	7,6	5,6	10,2	7,0	5,1	9,7	9,5
30 set. 2005	7,3	5,9	9,1	8,0	5,9	10,9	7,5	5,5	10,3	9,6
31 des. 2005	6,5	5,4	7,7	7,4	5,8	9,6	7,3	5,6	9,6	9,9

Nota: Els canvis metodològics de l'EPA i de l'atur registrat impliquen trencaments de la sèrie de les taxes d'atur el 1996 i el 2005. Les darreres dades són provisionals.

Font: Elaboració pròpia amb dades de les OTG, INEM i EPA.

Nota: Trencament de la sèrie en el segon trimestre.

Com a pas previ a l'anàlisi de les dades de l'atur registrat, recordar que com a conseqüència dels canvis introduïts el maig de 2005 en la classificació i gestió de les demandes d'ocupació en el conjunt dels Serveis Públics d'Ocupació s'ha produït el trencament de les sèries d'atur registrat. El nou sistema comptabilitza –en l'inici de la seva implantació– un excés de 50.000 aturats –la majoria dones– a Catalunya sense alterar el nombre de demandes d'ocupació. Serveixi aquest recordatori per justificar que en l'anàlisi que segueix, les dades de 2005 no es comparen amb les d'un any abans perquè no són homogènies. De la xifra de més de 53.000 aturats registrats a Barcelona a final de 2005 no es pot deduir que l'atur s'ha incrementat en més de vuit mil persones d'ençà el tancament de 2004. Simplement, són magnituds que reflecteixen definicions diferents del que és una persona en atur.

Durant la segona meitat de 2005 l'atur ha evolucionat millor a Barcelona que no pas a la resta de Catalunya.

L'any 2005 s'ha tancat amb més de 182.000 aturats registrats al conjunt de la regió metropolitana de Barcelona. Una xifra que equival, en termes relatius, al 7,4% de la població activa. Pel conjunt de Catalunya, el total s'acosta als 263.000 desocupats, amb una taxa d'atur del 7,3%. Aquesta similitud de taxes amaga variacions divergents. En comparació amb mig any enrera, la taxa d'atur metropolitana s'ha reduït lleument mentre que la catalana ha repuntat. Un factor determinant en aquesta divergència és l'augment tan espectacular que reflecteixen les dades oficials de població activa resident a Barcelona. En conseqüència, convé deixar "reposar" aquestes dades abans d'extreure conclusions definitives sobre el descens de l'atur i de la corresponent taxa a la ciutat central. A partir de la segona meitat d'enguany es podrà començar a tenir una idea més ajustada de l'evolució real de l'atur.

Per sexe i edat, l'augment de la xifra d'atur durant el segon semestre afecta especialment als homes i als més joves. Un resultat molt condicionat per components estacionals i que s'equilibrarà durant el primer semestre d'enguany. Són igualment aquests factors estacionals sumats a la diferent especialització productiva els que expliquen que a Barcelona, l'atur s'hagi reduït a la pràctica totalitat de sectors econòmics, mentre que a l'entorn metropolità i a la resta de Catalunya l'augment ha estat generalitzat. Xifres que, puntualitzacions metodològiques a banda, apunten en una conjuntura econòmica especialment favorable a la ciutat central. Les altes d'actius afiliats a la Seguretat Social abonen també aquesta argumentació.

Distribució dels contractes registrats

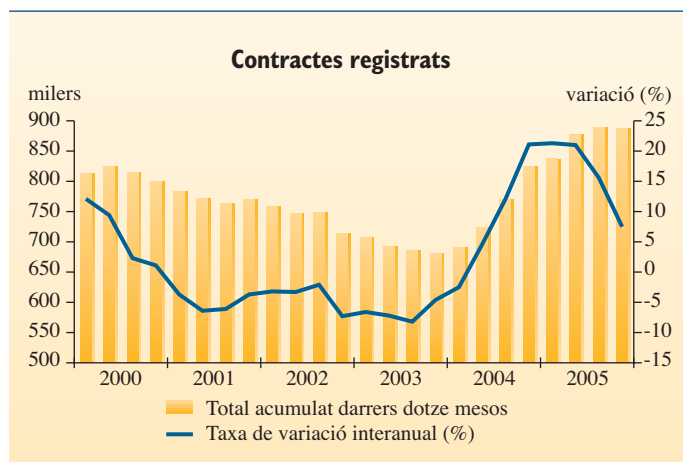
Període	Total	Temporals	Indefinitos
Barcelona			
1994	319.814	299.179	20.635
1995	421.277	393.713	27.564
1996	492.431	464.842	27.589
1997	568.954	508.653	60.301
1998	679.546	590.539	89.007
1999	791.822	675.673	116.149
2000	800.509	686.434	114.075
2001	771.212	651.648	119.564
2002	714.928	607.874	107.054
2003	671.879	579.685	92.194
2004	835.526	729.338	106.188
1r.tr.	193.948	164.736	29.212
2n.tr.	198.710	173.906	24.804
3r.tr.	205.558	182.009	23.549
4t.tr.	237.310	208.687	28.623
2005	887.269	771.740	115.529
1r.tr.	205.937	174.687	31.250
2n.tr.	238.696	208.291	30.405
3r.tr.	213.163	188.116	25.047
4t.tr.	229.473	200.646	28.827
Regió Metropolitana			
2000	1.587.907	1.380.088	207.819
2001	1.551.420	1.331.502	219.918
2002	1.467.304	1.261.795	205.509
2003	1.439.262	1.245.531	193.731
2004	1.776.332	1.553.252	223.080
1r.tr.	428.665	367.047	61.618
2n.tr.	433.679	379.254	54.425
3r.tr.	446.395	396.274	50.121
4t.tr.	467.593	410.677	56.916
2005	1.874.593	1.634.133	240.460
1r.tr.	432.896	367.613	65.283
2n.tr.	479.299	417.752	61.547
3r.tr.	472.686	420.076	52.610
4t.tr.	489.712	428.692	61.020

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona per a totes les dades referides a la ciutat. Departament de Treball i Indústria de la Generalitat per a la resta.

Variació (%)	4t.tr.2005/ 4t.tr.2004	2n.sem.2005/ 2n.sem.2004	2005/ 2004	2004/ 2003
Barcelona				
Total contractes	-3,3	0,0	6,2	24,4
Temporals	-3,9	-0,5	5,8	25,8
Indefinitos	0,7	3,3	8,8	15,2
RMB				
Total contractes	4,7	5,3	5,5	23,4
Temporals	4,4	5,2	5,2	24,7
Indefinitos	7,2	6,2	7,8	15,1

Contractes segons tipologia i sexe

Contractes	Dones	Homes	Total	Var.(%)
2005				
Total Indefinitos	57.588	57.941	115.529	8,8
— a temps parcial	14.223	8.677	22.900	12,4
— ordinari	11.737	21.709	33.446	12,8
— incentivat	9.434	4.948	14.382	-2,2
— convertits en indefinitos	21.828	22.189	44.017	8,3
— resta	366	418	784	-5,0
Total Temporals	411.848	359.892	771.740	5,8
— a temps parcial	173.115	95.404	268.519	8,8
— obra o servei	59.620	104.274	163.894	2,0
— eventuals	112.055	129.610	241.665	5,5
— interinitat	59.921	23.315	83.236	9,0
— formació i pràctiques	3.285	3.350	6.635	-18,1
— resta	3.852	3.939	7.791	-6,9
2004				
Total Indefinitos	52.615	53.573	106.188	15,2
— a temps parcial	12.621	7.759	20.380	11,7
— ordinari	10.552	19.089	29.641	23,9
— incentivat	9.490	5.209	14.699	13,1
— convertits en indefinitos	19.552	21.091	40.643	12,3
— resta	400	425	825	-4,0
Total Temporals	387.635	341.703	729.338	25,8
— a temps parcial	159.185	87.544	246.729	37,9
— obra o servei	58.529	102.163	160.692	20,6
— eventuals	106.649	122.418	229.067	18,9
— interinitat	55.631	20.749	76.380	24,9
— formació i pràctiques	3.880	4.220	8.100	8,9
— resta	3.761	4.609	8.370	32,0

Si els canvis metodològics impedeixen una anàlisi més detallada de l'evolució del nombre d'actius i d'aturats, la dels contractes de treball recullen els efectes directes de la regularització de treballadors estrangers. Segons les dades corresponents a Barcelona, durant 2005 s'han formalitzat un 6,2% més de contractes laborals que un any abans. Un augment concentrat durant els primers nou mesos. L'increment a la resta de la regió metropolitana no ha estat tan intens. Una característica comuna al conjunt del territori és el protagonisme, en termes relatius, de la contractació indefinida. Gràcies, darrerament, als contractes a temps parcials.

Contractes per sectors econòmics

Període	Indústria	(%)	Construcció	(%)	Serveis	(%)
1999	71.119	25,5	55.497	10,2	663.669	13,9
2000	68.628	23,5	55.455	9,5	675.103	13,7
2001	61.709	26,4	52.501	10,4	655.803	14,9
2002	54.792	25,3	53.044	10,4	605.777	14,4
2003	41.116	24,7	51.796	10,1	577.594	13,2
2004	41.284	25,0	54.583	11,9	738.276	12,1
1r.tr.	11.217	27,6	15.552	11,4	166.740	14,5
2n.tr.	9.505	26,3	12.770	13,1	176.198	11,7
3r.tr.	10.133	21,9	13.024	10,8	182.023	10,9
4t.tr.	10.429	24,0	13.237	12,3	213.315	11,5
2005	38.386	25,9	58.914	11,6	788.601	12,5
1r.tr.	10.254	30,0	14.515	13,9	180.905	14,4
2n.tr.	10.403	25,7	15.972	11,4	211.944	12,2
3r.tr.	8.902	23,3	14.221	10,0	189.616	11,3
4t.tr.	8.827	23,9	14.206	10,8	206.136	12,2

Nota: Els percentatges corresponen al pes dels contractes indefinits sobre el total sectorial.

Variació (%)	4t.tr.05/ 4t.tr.04	2n.sem.05/ 2n.sem.04	2005/ 2004	2004/ 2003
Indústria	-15,4	-13,8	-7,0	0,4
Construcció	7,3	8,2	7,9	5,4
Serveis	-3,4	0,1	6,8	27,8

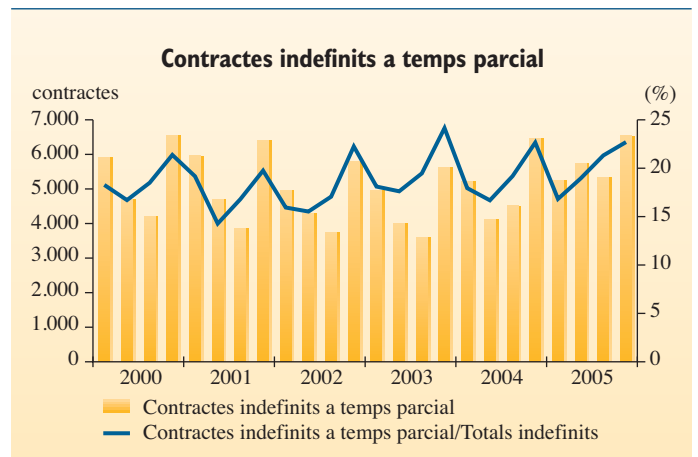
La contractació indefinida a Barcelona s'apropa als deu mil nous contractes tramitats de mitjana mensual.

L'impuls de la contractació indefinida durant 2005 és un dels aspectes més destacats de l'evolució del mercat laboral a la ciutat. Són xifres que ens situen novament a l'alçada dels volums màxims assolits durant el trienni 1999-2001 però sense avançar en l'esquifida proporció que aquest tipus de contractació representa sobre el total. Un tret que corre paral·lel a la persistent davallada de la contractació del sector industrial a favor del terciari, en el que la proporció de contractes indefinits sobre el total és aproximadament la meitat que en la indústria. Tampoc és massa encoratjador que l'augment de la contractació temporal sigui imputable a la modalitat més precària de contractació com són els de durada inferior al mes.

Contractes temporals segons durada en mesos

Període	<1	1-6	6-18	>18	Indeterm.
1998	181.707	185.769	18.842	575	203.646
1999	181.463	212.914	22.130	641	258.525
2000	157.060	224.495	24.034	630	280.215
2001	149.286	221.236	23.690	724	256.712
2002	146.727	189.843	42.186	1.302	227.816
2003	182.366	178.069	20.603	1.565	197.082
1r.tr.	50.656	45.370	6.262	548	54.870
2n.tr.	40.595	42.045	4.062	224	44.680
3r.tr.	43.802	43.342	4.158	328	45.416
4t.tr.	47.313	47.312	6.121	465	52.116
2004	231.703	215.857	25.123	2.218	254.437
1r.tr.	47.300	49.281	5.909	597	61.649
2n.tr.	56.039	51.364	4.828	391	61.284
3r.tr.	60.975	54.576	5.915	570	59.973
4t.tr.	67.389	60.636	8.471	660	71.531
2005	253.464	225.848	29.280	3.689	259.459
1r.tr.	55.266	49.374	6.189	800	63.058
2n.tr.	69.138	61.982	6.682	1.012	69.477
3r.tr.	62.617	57.753	7.842	778	59.126
4t.tr.	66.443	56.739	8.567	1.099	67.798

Variació (%)	4t.tr.05/ 4t.tr.04	2n.sem.05/ 2n.sem.04	2005/ 2004	2004/ 2003
Menys d'1 mes	-1,4	0,5	9,4	27,1
1-6 mesos	-6,4	-0,6	4,6	21,2
6-18 mesos	1,1	14,1	16,5	21,9
Més de 18 mesos	66,5	52,6	66,3	41,7
Indeterminada	-5,2	-3,5	2,0	29,1

La distribució per sexes no mostra cap tret remarcable en relació amb la situació d'un any abans. Els indefinits es reparteixen al 50%, amb una posició clarament de domini dels homes en els ordinaris i de les dones en els de dedicació parcial. En la contractació temporal el predomini continua sent clarament femení gràcies a l'augment del nombre de contractes a temps parcial i a l'estancament dels d'obra o servei.

Ocupació

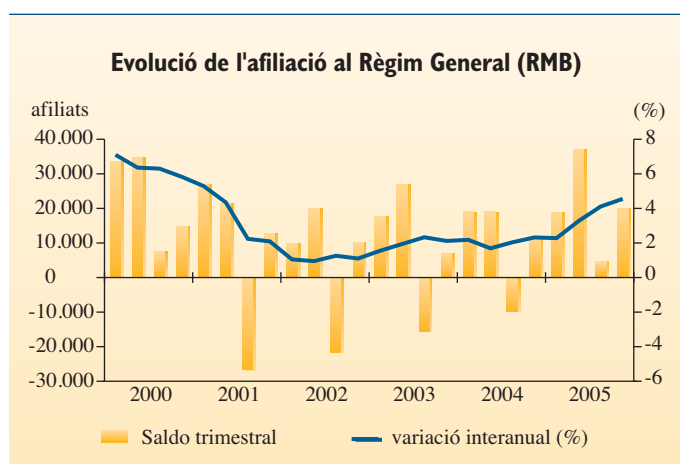
Treballadors afiliats a la Seguretat Social

Període	Règim General			Autònoms			Total afiliats		
	Barcelona	RMB	Catalunya	Barcelona	RMB	Catalunya	Barcelona	RMB	Catalunya
31 des. 1993	680.265	1.223.867	1.631.986			422.700	839.000	1.633.640	2.234.300
31 des. 1994	659.431	1.232.726	1.660.670			433.800	833.100	1.589.770	2.195.000
31 des. 1995	663.865	1.263.463	1.705.443			442.280	827.500	1.626.660	2.252.000
31 des. 1996	674.151	1.300.405	1.756.657	113.356	296.760	448.400	836.000	1.658.930	2.295.200
31 des. 1997	706.616	1.375.197	1.857.480	112.956	298.540	449.000	864.000	1.729.200	2.394.130
31 des. 1998	745.462	1.469.393	1.981.904	117.395	309.770	465.938	902.000	1.826.050	2.527.500
31 des. 1999	780.195	1.560.326	2.116.196	114.784	314.113	472.666	927.500	1.917.040	2.673.180
31 des. 2000	820.913	1.651.332	2.224.486	115.126	319.566	481.851	968.400	2.010.380	2.788.130
31 des. 2001	832.548	1.685.863	2.284.506	113.571	319.115	482.966	978.130	2.035.110	2.848.660
31 des. 2002	841.322	1.704.468	2.347.764	115.199	328.327	498.026	988.320	2.069.810	2.931.180
31 març 2003	845.466	1.722.189	2.384.382	115.701	330.700	502.026	993.270	2.092.190	2.971.850
30 juny 2003	857.636	1.749.329	2.437.080	116.641	334.435	510.068	1.005.840	2.124.830	3.034.210
30 set. 2003	850.308	1.733.694	2.406.931	116.465	334.931	511.911	998.563	2.109.670	3.007.866
31 des. 2003	855.341	1.740.669	2.395.824	117.503	338.808	515.200	1.004.250	2.118.890	2.997.490
31 març 2004	862.633	1.759.761	2.434.295	118.073	342.457	519.993	1.013.085	2.143.870	3.039.497
30 juny 2004	863.179	1.778.841	2.491.150	118.796	345.355	528.104	1.015.140	2.165.415	3.105.542
30 set. 2004	861.509	1.769.025	2.466.546	118.458	345.253	528.895	1.011.970	2.152.850	3.083.891
31 des. 2004	866.964	1.780.982	2.464.413	119.611	348.743	533.866	1.018.870	2.168.720	3.082.495
31 març 2005	874.841	1.799.874	2.506.973	120.061	350.671	536.193	1.028.114	2.193.873	3.129.053
30 juny 2005	889.796	1.837.036	2.586.312	120.631	353.723	544.817	1.046.673	2.251.546	3.237.634
30 set. 2005	892.948	1.841.752	2.583.458	120.058	353.046	545.297	1.052.711	2.264.340	3.253.238
31 des. 2005	904.935	1.861.948	2.588.513	120.746	355.674	547.566	1.068.400	2.288.300	3.260.017

Notes: Les dades d'autònoms en cursiva són mitjanes anuals. Les de Total d'afiliats de Barcelona i RMB són estimacions pròpies.

Font (de totes les taules d'aquest apartat): Departament de Treball i Indústria de la Generalitat i Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	31 st.2005/ 31 st.2004	31 des.2004/ 31 des.2003	31 des.2003/ 31 des.2002	31 des.2002/ 31 des.2001
Afiliats R.G.				
— Barcelona	4,4	1,4	1,7	1,1
— RMB	4,5	2,3	2,1	1,1
— Catalunya	5,0	2,9	2,0	2,8
Autònoms				
— Barcelona	0,9	1,8	2,0	1,4
— RMB	2,0	2,9	3,2	2,9
— Catalunya	2,6	3,6	3,4	3,1
Total				
— Barcelona	4,9	1,5	1,6	1,0
— RMB	5,5	2,4	2,4	1,7
— Catalunya	5,8	2,8	2,3	2,9

El fort creixement de l'ocupació durant 2005 s'ha de relativitzar per l'efecte de la regularització extraordinària de treballadors estrangers.

Les dades de tancament d'any confirmen plenament el que deixaven entreveure les de final d'estiu. Pràcticament la meitat dels gairebé 180.000 efectius en què ha augmentat el nombre d'actius en situació d'alta a la Seguretat Social a Catalunya durant 2005 respon a la regularització d'ocupació fins aleshores submergida. Òbviament, aquest mateix criteri és d'aplicació pels increments registrats a Barcelona i regió metropolitana. Una consideració que, referida a l'augment en termes relatius, implica que el creixement efectiu del nombre d'ocupats en situació d'alta a la Seguretat Social es pot estimar a l'entorn del 2,5% per a Barcelona i prop del 3% pel conjunt de la regió metropolitana. Uns ritmes de creixement en la línia dels registrats un any abans.

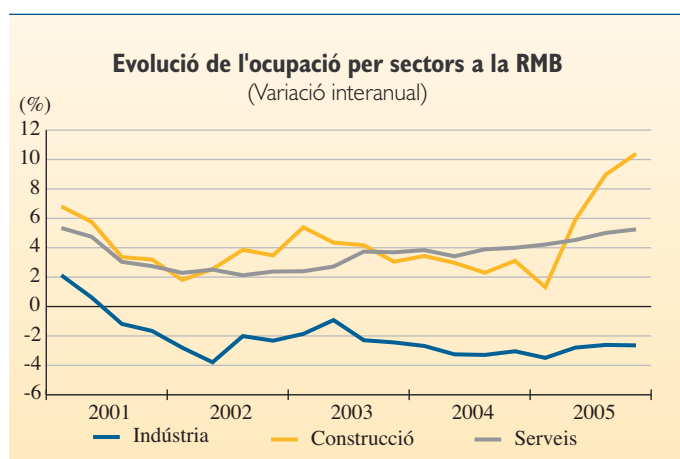
Un altre tret a destacar i que gairebé no és notícia per repetitiu és que s'assoleixen nous màxims històrics a tots els àmbits considerats. A Barcelona s'estima que la Seguretat Social ha tancat 2005 amb 1.068.400 actius en situació d'alta, 50.000 més que un any abans. Al conjunt de la regió metropolitana, l'increment ha estat de 120.000 i el nombre de treballadors afiliats a final d'any proper als 2,3 milions, un milió menys que el total de Catalunya. La magnitud i singularitat d'aquests augments fa preveure una variació força continguda de les xifres d'ocupació a mesura que avanci 2006. Especialment si el creixement econòmic tendeix a desaccelerar-se.

Distribució sectorial dels actius afiliats a la Seguretat Social

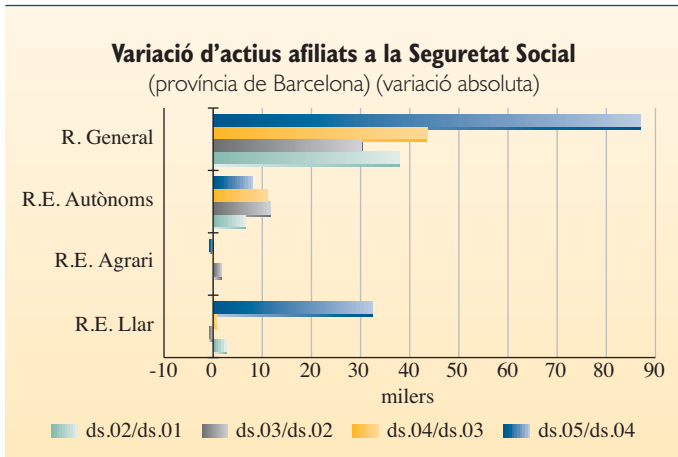
Sectors	Barcelona			Regió Metropolitana				RMB/ Catalunya (%)
	des. 2003	des. 2004	des. 2005*	des. 2003	des. 2004	des. 2005	des. 05/ des. 04 (%)	
Afiliats al Règim General								
Agricultura, ramaderia i pesca	1.280	1.313	1.664	2.976	3.448	4.336	25,8	34,1
Alimentació i begudes	10.081	10.374	10.415	31.784	32.028	32.327	0,9	48,0
Tèxtil, confecció, pel·leteria i cuir	8.256	7.563	7.315	47.994	44.007	39.550	-10,1	66,5
Paper, edició, arts gràfiques i reproducció	17.436	16.943	16.855	41.010	39.779	39.746	-0,1	78,3
Química, cautxú i plàstics	19.677	17.806	17.700	69.658	66.652	66.293	-0,5	76,7
Ind. d'altres prod. minerals no metàl·lics	3.910	3.627	3.445	13.500	12.892	12.636	-2,0	57,0
Ind. metall inclòs maquinària i equip.	12.561	11.745	10.930	86.509	84.267	82.392	-2,2	71,1
Mat. i equip tècnic, electrònic i òptic	10.424	9.779	9.565	36.337	34.175	31.588	-7,6	77,0
Material de transport	23.590	24.531	25.110	45.509	46.578	46.109	-1,0	86,8
Resta d'indústries manufactureres	5.193	5.250	5.064	23.795	23.167	22.557	-2,6	55,9
Prod. i distr. d'electricitat, gas i aigua	5.510	5.337	5.440	6.953	6.851	7.024	2,5	63,8
Indústria	116.638	112.955	111.839	403.049	390.396	380.222	-2,6	69,5
Construcció	46.599	45.351	50.511	131.079	133.421	150.186	12,6	59,0
Comerç i reparacions	134.548	138.522	143.141	321.938	335.088	350.712	4,7	72,8
Hoteleria i restauració	46.586	47.206	51.360	80.676	83.490	92.983	11,4	67,4
Transports i comunicacions	50.484	53.828	55.035	88.107	95.135	98.780	3,8	75,4
Finances i assegurances	44.005	45.044	45.530	56.360	58.134	59.578	2,5	80,0
Serveis a les empreses i immobiliaris	176.380	185.295	196.240	265.622	282.231	305.539	8,3	81,0
Administració pública i org. internac.	68.292	65.798	68.020	103.926	105.068	108.023	2,8	68,2
Ensenyament	43.473	44.485	46.315	74.593	78.055	81.416	4,3	77,1
Sanitat, veterinària i serveis socials	63.118	64.088	68.280	111.519	115.282	123.253	6,9	74,0
Altres activitats socials	59.576	59.021	63.230	100.122	101.010	102.656	1,6	75,7
Personal domèstic	4.017	3.891	3.770	n.d.	n.d.	4.264	—	85,2
Serveis	690.479	707.178	740.921	1.202.863	1.253.493	1.327.204	5,9	74,8
No classificats	345	167	—	702	224	0	—	0,0
Total assalariats	855.341	866.964	904.935	1.740.669	1.780.982	1.861.948	4,5	71,9
Autònoms								
Agricultura, ramaderia i pesca	147	154	156	1.581	1.775	1.906	7,4	16,2
Indústria	11.215	10.880	10.408	39.862	39.052	37.880	-3,0	65,7
Construcció	9.194	9.582	9.818	47.524	50.742	53.118	4,7	56,8
Serveis	96.724	98.809	100.195	249.293	256.693	262.329	2,2	68,3
No classificats	223	186	169	548	481	441	-8,3	71,0
Total autònoms	117.503	119.611	120.746	338.808	348.743	355.674	2,0	65,0

* Les dades sectorials del Règim General són provisionals, excepte les negretes.

Variació (%)	des.2005/ des.2004	des.2004/ des.2003	des.2003/ des.2002
Barcelona			
Indústria	-1,3	-3,1	-1,1
Construcció	9,8	-1,5	-0,1
Serveis	4,4	2,4	2,3
RMB			
Agric., ram. i pesca	19,5	14,6	4,8
Indústria	-2,6	-3,0	-2,4
Construcció	10,4	3,1	3,0
Serveis	5,3	4,0	3,7

A grans trets, l'impacte de la regularització extraordinària de treballadors estrangers sobre les xifres oficials d'ocupats es pot deduir de l'anàlisi de les variacions del nombre d'afiliats als diferents règims. Així, mentre el nombre d'autònoms ha crescut lleument i per sota de la mitjana dels darrers anys a tots els àmbits geogràfics considerats, el règim general en termes absoluts i l'especial de treballadors a la llar en termes relatius han estat els més afavorits.

La regularització d'una borsa significativa de treball submergit ha contribuït a accentuar el desequilibri del model de creixement econòmic imperant a Catalunya i Espanya i, per descomptat, a la regió metropolitana, àmbit al que dedicarem una observació més detallada. Si deixem de banda el sector primari, poc important en termes d'assalariats malgrat que ha acollit un nombre significatiu de treballadors regularitzats, el sector d'activitat que ha tancat l'any amb un creixement teòric d'ocupació més rellevant en termes relatius –per sobre del 10%– ha estat la construcció. Segons aquestes dades, la regió metropolitana acull gairebé el 60% de la mà d'obra directament ocupada en aquest sector a Catalunya.

La regularització de treballadors estrangers ha confirmat que l'ocupació submergida es concentra majoritàriament a la construcció, restauració, alguns serveis a les empreses i immobiliaris i al servei domèstic.

Els segments d'activitat que durant el 2005 han incorporat més mà d'obra s'han de buscar en el terciari, que en conjunt ha crescut un 5,3% i acaba l'any concentrant més del 71% de l'ocupació de la regió metropolitana. Els serveis d'hostaleria i restauració juntament amb el calaix de sastre que formen els immobiliaris i els serveis a les empreses, amb taxes de creixement anuals superiors a l'11 i 8% respectivament, han estat, juntament amb el conjunt del comerç, les activitats terciàries més dinàmiques pel que fa a creació d'ocupació. Sanitat, serveis socials i ensenyament han estat altres segments del terciari destacades pel nombre de llocs de treball generats.

L'excepció a aquesta tendència fortament expansiva que ha mostrat el mercat de treball metropolità durant el darrer any continua sent el conjunt de la indústria. Tot i la incidència quantitativament reduïda però positiva de la regularització de treballadors estrangers, el volum d'ocupació directament lligat a l'activitat industrial metropolitana ha perdut un 2,6% dels seus efectius. Llevat de les indústries alimentària, editorials i arts gràfiques i la química, cautxú i plàstics, que han registrat variacions mínimes en els volums d'ocupació, la resta d'indústries manufactureres, amb el tèxtil i confecció i la de material i equipament elèctric i electrònic al capdavant, han tancat l'exercici amb una pèrdua de llocs de treball directes.

Resumen / *Summary*

Síntesis de la coyuntura / Economic outlook

Principales indicadores internacionales/Main Economic Indicators

	Estados Unidos/USA				UE/European Union				España/Spain			
	I.2005	II.2005	III.2005	IV.2005	I.2005	II.2005	III.2005	IV.2005	I.2005	II.2005	III.2005	IV.2005
PIB/GDP in real terms, % change on year earlier tasa de variación interanual en términos reales (%)	3,6	3,6	3,6	3,1	1,5	1,4	1,7	1,8	3,3	3,4	3,5	3,5
Demanda nacional/Domestic Demand aportación al crecimiento del PIB (%)	4,4	3,7	3,7	3,4	1,8	1,8	1,5	1,6	5,5	5,4	5,3	5,0
Demanda externa/External Demand aportación al crecimiento del PIB (%)	-0,8	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	0,1	0,2	-1,9	-1,9	-1,8	-1,5
Precios de Consumo/Consumer prices ¹ tasa de variación anual (%)/% change on year	3,2	2,5	4,6	3,4	2,1	2,1	2,5	2,3	3,4	3,2	3,8	3,7
Indicador clima económico/Economic climate indicator Índice: 2000=100/2000=100 Index	103,2	103,8	104,0	105,5	99,7	97,0	100,1	101,2	97,6	98,70	98,10	99,6
Tasa de paro/Unemployment rate ³ en % de la población activa/% of labour force	5,1	5,0	5,1	4,9	8,9	8,8	8,6	8,6	9,8	9,3	8,8	8,5
Tipo de interés a corto plazo/3-month interest rate ¹ Interbancario a 3 meses/Euribor a 3 meses	2,95	3,36	3,84	4,43	2,55	2,50	2,48	2,77	2,12	2,10	2,12	2,47
Tipo de interés a largo plazo/10-Y government yield ¹ Rendimiento de la deuda pública a 10 años en mercados nacionales	4,55	4,04	4,23	4,51	3,93	3,40	3,31	3,54	3,73	3,19	3,09	3,37
Tipo de cambio del dólar/Exchange rates ¹ Unidades de \$ por Euro/US \$ per euro	—	—	—	—	1,320	1,217	1,226	1,186	—	—	—	—

¹ Datos correspondientes al último mes del trimestre. *Figures of the last month of the quarter.* ² Para Estados Unidos, el indicador compuesto avanzado substituye al indicador de clima económico. *For USA, the advanced composite indicator replaces the economic climate indicator.* ³ Para España, datos de la EPA/ *For Spain, Labour Market Survey's figures.*
Fuentes/Sources: INE, OCDE, Eurostat y Banco de España.

A pesar del encarecimiento del petróleo y de que las expectativas inflacionistas han deslucido la evolución del último tramo del año 2005, el balance global de la economía mundial es notablemente expansivo.

Una primera lectura de las tasas de crecimiento –provisionales en el momento de cerrar esta edición– permite adelantar que 2005 ha sido un año de consolidación de la expansión de la economía mundial. Consolidación o estabilización –el futuro inmediato lo dirá– porque aunque se estima una tasa de crecimiento real cercana al cuatro por ciento –y del 2,8% para el conjunto de la OCDE–, no se ha podido mantener la intensidad expansiva del bienio anterior. Entre los factores que explican esta pérdida de impulso sobresale, por segundo año consecutivo, el encarecimiento de la energía. A partir de medias anuales se estima que la cotización del petróleo durante el año 2005 ha aumentado aproximadamente un 45% en dólares.

Como era de esperar, un incremento de esta magnitud, acompañado por el que han registrado otras materias primas, tenía que incidir de manera restrictiva en una coyuntura económica apoyada en una demanda interna incentivada por la disponibilidad de crédito a precios bajos. El temor a un agravamiento de las tensiones inflacionistas, que se empieza a concretar durante el segundo semestre, obliga a un endurecimiento de la política monetaria que modere el ritmo de crecimiento del consumo y, en consecuencia, del conjunto de la economía.

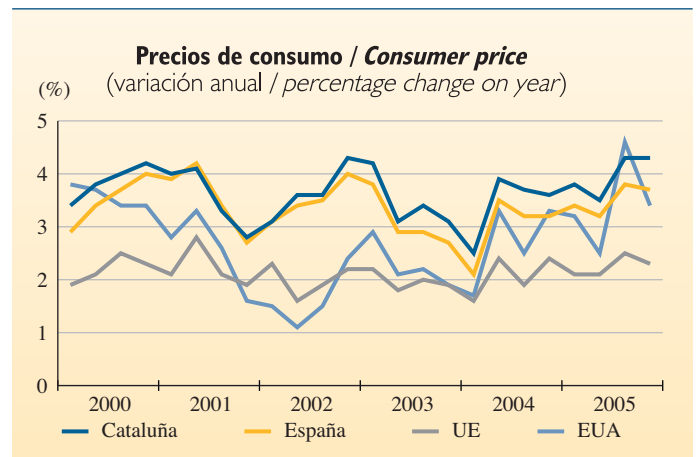
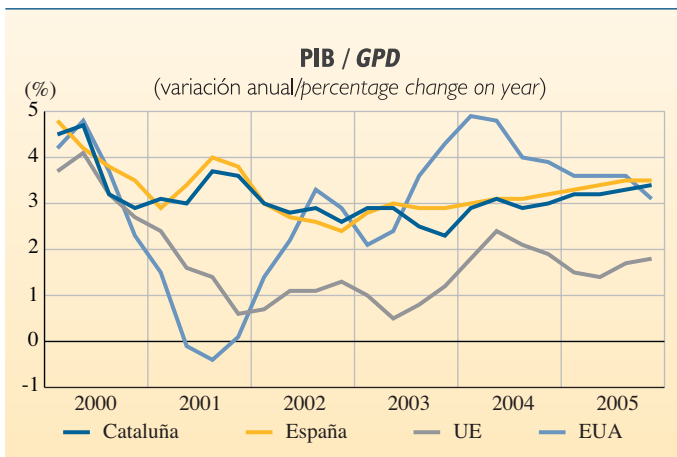
En línea con la evolución de años anteriores, las tasas de crecimiento en las grandes áreas económicas mundiales configuran un abanico tan amplio como incompatible con el que habría de ser, dentro de la diversidad definida por los distintos estadios de desarrollo, un crecimiento mínimamente equilibrado y sostenible a largo plazo. A pesar de las apariencias derivadas de que los mayores ritmos de crecimiento se localizan, salvo excepciones, en economías emergentes, no parece que ésta sea la vía que asegure una reducción progresiva de los desequilibrios y, más concretamente, de las bolsas de pobreza que existen en la mayoría de continentes.

In spite of the oil increase and that inflationary expectations have dull the evolution of the last section of the year 2005, the global balance of the world economy has been notably expansive.

A first reading of the growth rates –provisional at the moment to close this edition– permits to advance that the 2005 has been a year of consolidation of the expansion of the world economy. Consolidation or stabilization –the immediate future will tell it– because although is estimated a real growth rate of nearly four percent –and of the 2.8% for the whole OCDE–, the expansive intensity of the previous two-year period has not been able to be maintained. Among the factors that explain this loss of momentum it is to be noticed, by second consecutive year, the increase of the energy price. From annual averages it is estimated that oil price during the year 2005 has increased approximately a 45% in dollars.

As to be expected, an increase of this magnitude, together with that registered in other commodities, had to impact in a restrictive way in an economy based on the strength of an internal demand encouraged by the availability of credit to comparatively low prices. The fear to a worsening of the inflationary tensions, that begins to be noticed during the second semester, forces a tightening of the monetary policies that moderates the rhythm of growth of the demand of consumption and, consequently, of the economy as a whole.

In line with the evolution of previous years, the growth rates in the large world economic areas configure a range as extensive as incompatible with what would be, inside the diversity defined by the different levels of development, a long-term sustainable and minimally stable growth. Although the greater rhythms of growth are located, save exceptions, in emerging economies, it does not seem that this will be the way to ensure a progressive reduction of the imbalances and, more concretely, of the poverty that exists in the majority of continents.

El año 2005 acaba con indicios que apuntan a medio plazo hacia una relativa convergencia de las tasas de crecimiento de las principales áreas económicas.

The end of year 2005 shows signs that point in the medium term toward a relative convergence of the growth rates of the main economic areas.

El crecimiento del PIB del cuarto trimestre de 2005 confirma que la expansión económica en los Estados Unidos se adentra en una fase de moderación. El 3,1% de crecimiento interanual de final de año es claramente inferior al 3,8% de un año antes y al 3,5% de crecimiento medio del año 2005. Esta evolución de la principal economía del planeta, condicionada por la magnitud de los dos grandes déficits que mantiene –el público y el exterior– ha contribuido de manera determinante a la desaceleración del crecimiento de la economía mundial. Una pérdida de impulso parcialmente contrarrestada por el repunte de las economías japonesa y, en menor medida, europea.

The growth of the GDP of the fourth quarter of 2005 confirms that the expansion of the economic activity in the United States enters in a phase of moderation. The 3.1% of yearly growth at the end of the year is clearly lower than 3.8% of a year before and 3.5% of average growth of the year 2005. This evolution of the main world economy, conditioned by the magnitude of the two large deficits that maintains –public and external– has contributed in a determinant way to the deceleration of the growth of the world economy. A loss of momentum partly balanced by the recovery that seems to have experienced the growth of the economies of Japan and, to a lesser extent, Europe.

Para la Unión Europea, los primeros avances apuntan a un crecimiento interanual del 1,8% en el último trimestre, prácticamente igual que en el trimestre anterior y que un año antes. Para el conjunto del año 2005 el crecimiento medio se estima en el 1,6%, seis décimas menos que el registrado un año antes y menos de la mitad que el de los Estados Unidos. Según las últimas previsiones de la Comisión Europea, se espera que durante la primera mitad de 2006 la incipiente dinamización que ha mostrado la economía durante los últimos trimestres se consolide y se acerque al dos por ciento para el conjunto del año. Con la incógnita de cuál será la evolución del precio del petróleo y la novedad de una política monetaria menos laxa.

For the European Union, the first advances point to a yearly growth of the 1.8% in the last quarter, practically the same as in the previous quarter and that a year before. For the whole 2005 the average growth is estimated at the 1.6%, six tenths less than that registered a year before and less than the half of that of the United States. According to the last forecasts of the European Commission, it is expected that during the first half from 2006 the incipient momentum that the economy has shown during the last quarters, it will be consolidated and will approach two percent for the whole year. With the uncertainty of which will be the evolution of the oil price and the less loose monetary policy.

Un año más se constata la dificultad de la zona euro para lograr crecimientos nacionales mínimamente armónicos.

Once more, the difficulty of the euro zone to achieve minimum harmonic national growth rates is to be noticed.

A parte de los resultados globales, tanto en el área euro como en el ámbito de la UE25 conviven realidades nacionales muy diversas en cuanto a estructuras productivas y niveles de desarrollo. Una diversidad que se plasma en una dispersión nada despreciable de las correspondientes tasas de crecimiento. Por un lado, los países de la última ampliación, la mayoría con tasas de crecimiento muy por encima de la media del conjunto. En un segundo nivel, países como Irlanda, Grecia, Dinamarca y España, que también han crecido más que la media pero sin superar la tasa de crecimiento de la economía mundial. Del resto, Francia y el Reino Unido, con tasas de crecimiento en torno a la media europea y, a la cola, Italia, con un crecimiento testimonial para el conjunto del año.

Apart from the global results, in the area euro as well as in the scope of the UE25 very diverse national realities coexist as far as productive structures and levels of development are concerned. A diversity that takes shape in the non-negligible dispersion of the corresponding growth rates. On the one hand, the countries of the last enlargement, the majority with growth rates far above the average of the area. In a second level, countries like Ireland, Greece, Denmark and Spain, that have also grown more than the average but without surpassing the growth rate of the world economy. Of the remainder, France and the United Kingdom, with growth rates around the European average and, to the queue, Italy, with a token growth for the whole year.

Respecto a Alemania, la primera economía de la UE, los resultados del segundo semestre, apoyados en un aumento de las exportaciones, le han permitido cerrar el 2005 con un crecimiento medio semejante al del año anterior pero inferior al del conjunto de la zona euro.

Como se sabe, el continente asiático concentra algunas de las economías más dinámicas del mundo. Dejando a un lado que los indicadores apuntan que la potente economía japonesa está en condiciones de consolidar una trayectoria ascendente tras los altibajos de los últimos años, la economía más dinámica continúa siendo la china, con un crecimiento sostenido del PIB en torno al nueve por ciento anual, seguida de cerca, por la hindú. Igualmente expansiva ha sido la evolución de las principales economías de América del Sur, gracias al aumento de los precios del petróleo y de otras materias primas. Estos países, junto con Rusia y otros exportadores de petróleo, se han beneficiado también de la progresiva apreciación del dólar a lo largo del año.

La economía española cierra el año 2005 como una de las más dinámicas de la zona euro. El diferencial de crecimiento con la media de este ámbito aumenta hasta dos puntos porcentuales.

El crecimiento interanual de la economía española durante la segunda mitad de 2005 se ha estabilizado en el 3,5%. Este resultado sitúa el crecimiento medio anual en el 3,4%, tres décimas más que un año antes. Una tasa que casi iguala la del año 2001, la más elevada del último quinquenio, y que coloca a la economía española entre las más dinámicas de la zona euro.

En términos de media anual y en relación con el año 2004, la demanda interna aumenta en cuatro décimas – hasta 5,3 puntos porcentuales– su contribución al crecimiento agregado, mientras que la demanda externa le resta una décima más, 1,9 puntos porcentuales. Con datos del último trimestre la evolución es levemente a la inversa como consecuencia de una progresiva moderación de la expansión de la demanda interna que también se hace notar en las importaciones. La desaceleración de los últimos trimestres hasta el cuatro por ciento interanual puede obedecer a que el creciente endeudamiento del sector privado empieza a ser una rémora a la hora de mantener el tono expansivo del gasto de las familias.

Esta orientación hacia un crecimiento más moderado del consumo, incluido el de las administraciones públicas, con el que se cierra 2005 se ve compensada por la relativa solidez de la expansión de la formación bruta de capital fijo. Aun cuando los resultados del último trimestre hacen patente un crecimiento en vías de desaceleración, la evolución de la media anual ha sido notablemente expansiva. Contrariamente, tanto las exportaciones como las importaciones de bienes y servicios han frenado sus respectivos ritmos de crecimiento.

As for Germany, the first economy of the EU, the results of the second semester, supported by an increase of the exports, they have permitted to close the 2005 with a similar average growth to that of previous year but lower than that of the whole euro zone.

As it is known, the Asian continent concentrates some of the more dynamics economies of the world. Leaving to one side that the indicators aim that the powerful Japanese economy is in conditions of consolidating an ascending trend after the ups and downs of recent years, the most dynamic economy continues being that of China, with a sustained annual growth of the GDP around nine percent, followed by the Hindu. Also expansive has been the evolution of the main economies of South America, thanks to the increase of oil prices and other commodities. These countries, along with Russia and other exporters of petroleum, they have benefited also of the progressive appreciation of the dollar along the year.

The Spanish economy closes the year 2005 as one of the most dynamic of the euro zone. The differential of growth with the average of this area reaches two percentage points.

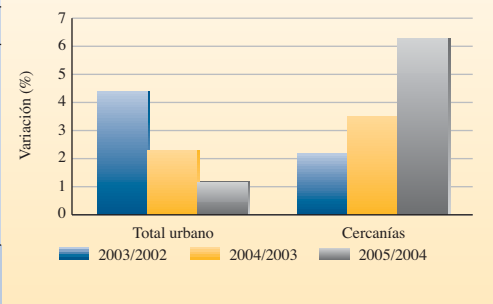
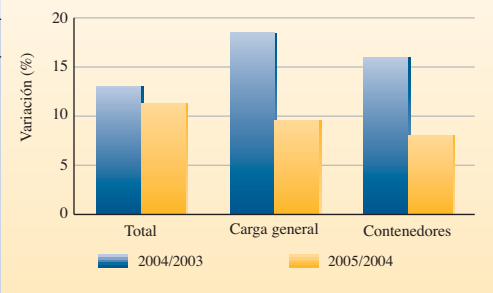
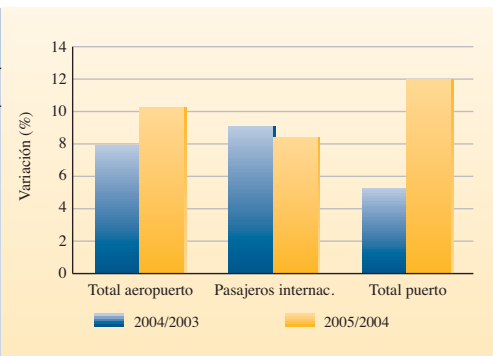
The yearly growth of the Spanish economy during the second half of 2005 has been stabilized in the 3.5%. This result puts the annual medium growth in the 3.4%, three tenths more than a year before. A rate that almost equals that of the year 2001, the highest one of the last five-year period, and that places the Spanish economy among the more dynamic of the euro zone.

In terms of annual average and in relation to the year 2004, the internal demand increases by four tenths – to 5.3 percentage points– its contribution to aggregate growth, while the external demand reduces a tenth more, 1.9 percentage points. With data of the last quarter, the evolution is slightly to the inverse one, as a result of a progressive moderation of the expansion of the internal demand that also impacts imports. The deceleration of the last quarters down to four percent annually can obey to the growing indebtedness of the private sector, which begins to be a restraint to maintain the expansive tone of the expense of the families.

This orientation toward a growth more moderate of the consumption, included that of the public administrations, which closes 2005, is compensated by the relative solidity of the expansion of the gross fixed capital. Even when the results of the last quarter do patent a growth under deceleration, the evolution of the annual average has been notably expansive. Contrary, so much the exports as the imports of goods and services have slowed their respective growth paces.

Transportes / Transport

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2004/03 (%)
Tránsito de pasajeros / Passenger traffic						
<i>Aeropuerto</i>						
— Total (miles) <i>Total (thousands)</i>	IV.05 4th.Q	6.426	11,0	27.096	10,3	7,9
— Interior (miles) <i>Domestic (thousands)</i>	IV.05 4th.Q	3.251	12,3	13.341	12,5	7,1
— Internacional (miles) <i>International (thousands)</i>	IV.05 4th.Q	3.130	9,8	13.565	8,4	9,1
Puerto. Total (miles) <i>Port. Total (thousands)</i>	IV.05 4th.Q	396	7,9	2.205	12,0	5,3
Puerto. Tráfico de mercancías / Port. Freight traffic						
— Total (miles Tm) <i>Total (thousands of tons)</i>	IV.05 4th.Q	10.916	12,6	43.779	11,3	13,1
Salidas (miles Tm) <i>Outflow (thousands of tons)</i>	IV.05 4th.Q	3.861	8,9	15.449	8,3	14,8
Entradas (miles Tm) <i>Inflow (thousands of tons)</i>	IV.05 4th.Q	7.055	14,8	28.330	13,0	12,1
— Carga general (miles Tm) <i>General freight (thousands of tons)</i>	IV.05 4th.Q	6.895	11,2	27.158	9,6	18,5
— Contenedores (miles Teus) <i>Containers (thousands of TEUs)</i>	IV.05 4th.Q	508	3,9	2.071	8,1	16,0
Transporte público de pasajeros / Passenger Public Transport						
Servicio urbano (miles) <i>Urban service (thousands)</i>	IV.05 4th.Q	153.143	-0,3	587.037	1,2	2,3
— Red Metro y FGC (miles) <i>Underground (Metro and FGC) (thousands)</i>	IV.05 4th.Q	97.675	-0,6	374.257	0,7	3,3
— Autobús (miles) <i>Bus (thousands)</i>	IV.05 4th.Q	51.629	-1,5	199.741	-0,3	0,3
Servicio ferroviario de cercanías (miles) <i>Railway suburban service (thousands)</i>	IV.05 4th.Q	44.429	4,8	172.246	6,3	3,5
<i>Indicators</i>	<i>Period</i>	<i>Absolute value and interannual rate (%)</i>		<i>Last 12 months and interannual rate (%)</i>		<i>2004/03 (%)</i>

El aumento de la inversión y del consumo de energía explica la mayor parte de la reactivación del sector industrial.

Desde la óptica de la oferta, los rasgos más destacados de los últimos meses del año anterior posiblemente sean el persistente ritmo de crecimiento –en torno al cuatro por ciento– del terciario, especialmente los servicios de mercado y la aceleración de la producción industrial. La construcción continúa liderando el crecimiento del PIB en términos relativos pero, a diferencia de los otros dos sectores, muestra síntomas de moderación de la tendencia expansiva. El sector primario, bastante afectado por la severa sequía de la segunda mitad del año 2005, continúa perdiendo producción en términos reales.

Las primeras estimaciones referidas a Cataluña ofrecen un aumento del PIB del 3,3% como media anual, dos décimas más que un año antes. Las dinámicas sectoriales, según estos resultados, se ajustan bastante a las expuestas para el conjunto de España. La diferencia más notoria estriba en la atonía que muestra la actividad industrial. La contrapartida es un terciario muy dinámico y una actividad constructora que crece imparable.

The increase of the investment and energy consumption explains most of the reactivation of the industrial sector.

From the supply side, the most noticeable characteristics of the last months of the previous year would possibly be the persistent rhythm of growth –in around four percent– of the tertiary one, especially the market services and the acceleration of the industrial production. The construction continues heading the growth of the GDP in relative terms but, as opposed to the other two sectors, starting to show moderation symptoms. The primary sector, affected by the severe drought of the second half of the year 2005, continues losing production in real terms.

The first estimations referred to Catalonia offer an increase of the GDP of the 3.3% as annual average, two tenths more than a year before. The sectorial dynamics, according to these results, are similar to those for the whole Spain. The most notorious difference rests in the apathy that shows the industrial activity. The compensation is a tertiary very dynamic one and a construction activity that grows almost unstoppable.

En anteriores ocasiones hemos insistido en la necesidad de introducir cambios en el actual modelo de crecimiento económico por inflacionista y, así, frenar la persistente pérdida de competitividad que afecta al conjunto de la economía y que hipoteca la supervivencia en nuestro país de un tejido productivo diverso y competitivo. En esta misma línea, y aprovechando los excelentes resultados que muestra el crecimiento del PIB en relación con el resto de Europa, queremos llamar la atención sobre un aspecto poco conocido de la actual coyuntura expansiva como es la evolución del crecimiento del PIB per cápita.

A partir de las estimaciones oficiales correspondientes a 2005 que valoran el PIB de Cataluña a precios de mercado en unos 170.000 millones de € y dado que la población, también según datos oficiales, se acercaba en estas mismas fechas a los siete millones de personas, se puede calcular un PIB/cápita de poco más de 24.000 €/año. Si comparamos estas magnitudes con las de 2004, el crecimiento del 3,3% del PIB en términos globales se reduce, una vez descontada la inflación, a un raquítico 0,6% en el PIB/cápita.

Evolución preocupante del crecimiento del PIB/cápita en Cataluña.

Si para descartar que éste sea un resultado puntual se repite el cálculo para años anteriores, los resultados obtenidos no son menos sorprendentes. Durante el último lustro, 2001-2005, el PIB en términos reales ha crecido a una tasa anual media próxima al tres por ciento. Durante el mismo periodo, la tasa anual media de crecimiento del PIB/cápita en términos reales se estima en torno al 0,7%, con dos años, 2002 y 2003 con crecimiento cero o levemente negativo. Parece pues, que el resultado de 2005 no es un hecho anómalo, excepcional, sino que es un resultado congruente con un modelo basado en el crecimiento extensivo más que en el intensivo.

Para situar estos resultados en un contexto más amplio, hemos retrocedido unos años en el cálculo de la tasa de crecimiento per cápita. Así, durante el periodo 1997-2000, el crecimiento medio anual del PIB real en Cataluña fue del 3,7%, a la vez que el PIB/cápita se estima que creció un 3,2%. La comparación de estos resultados con los del quinquenio posterior pone de manifiesto un notable cambio de escenario a partir del año 2000. Así, un recorte de aproximadamente siete décimas en la tasa media de crecimiento del PIB a precios constantes se ha traducido en una pérdida de casi 2,5 puntos porcentuales en el crecimiento per cápita.

La debilidad de la actividad industrial frena el dinamismo de la economía metropolitana.

En el ámbito metropolitano la evolución del año 2005 ha sido decepcionante en lo que se refiere a la actividad industrial. La mayoría de los indicadores de coyuntura avalan la falta de dinamismo que caracteriza la evolución de este tipo de producción para el conjunto del país y que se concreta en un crecimiento testimonial del PIB sectorial. Ni los niveles de ocupación, ni los índices de producción y clima industrial a final de año permiten intuir un perfil más expansivo que el de un año antes. La excepción quizás sean las exportaciones de bienes que, aprovechando el repunte de la economía europea, apuntan a un cierre de año con un incremento alrededor del 7%.

In previous occasions we have insisted on the need to introduce changes in the present model of economic growth given its inflationary pace, and, thus, to brake the persistent loss of competitiveness that affects the whole economy and that mortgage the survival in our country of a diverse and competitive productive network. In this same line, and taking advantage of the excellent results that shows the growth of the GDP in relation to the remainder of Europe, we want to call attention to an aspect of little acquaintance of the present expansive joint as is the evolution of the growth of the GDP per cápita.

From the official 2005 estimations that value the Catalonia GDP at 170,000 million € and given that the population, also according to official data, approached to seven million people, a GDP/cápita can be calculated of little more than 24,000 €/year. If we compare these magnitudes with those of 2004, the growth from the 3.3% of the GDP in global terms is reduced, once adjusted for inflation, to a meager 0.6% in the GDP/cápita.

Worrying evolution of the growth of the GDP/cápita in Catalonia.

If to rule out that this be a punctual result, the calculation is repeated for the previous years, the results obtained are not less surprising. During the last five-year period, 2001-2005, the GDP in real terms has grown at an average annual rate close to three percent. During the same period, the annual average rate of growth of the GDP/cápita in real terms is estimated in around 0.7%, with two years, 2002 and 2003 with zero growth or slightly negative. It seems therefore, that the result of 2005 is not an exceptional, anomalous fact, but is a congruent result with a model based on the extensive growth more than in the intensive one.

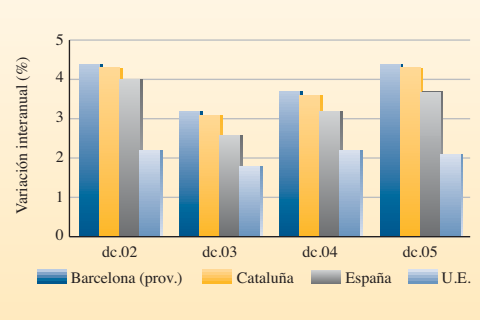
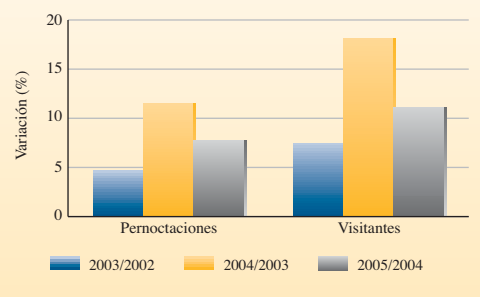
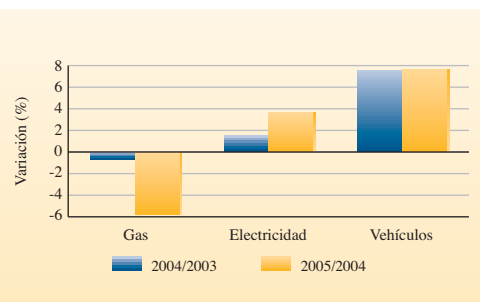
To put the results into prospective, we go back some years in the calculation of the growth rate per cápita. Thus, during the period 1997-2000, the annual average growth of the real GDP in Catalonia was 3.7%, while at the same the GDP/cápita it is estimated at 3.2%. The comparison of these results with that of the subsequent five-year period shows a notable change of setting from the year 2000. Thus, a reduction of approximately seven tenths in the average rate of growth of the GDP at constant prices has been translated in a loss of almost 2.5 percentage points in the growth per cápita.

The weakness of the industrial activity brakes the dynamism of the metropolitan economy.

In the metropolitan area the evolution of the year 2005 has been quite disappointing referring to the industrial activity. The majority of economic indicators support the lack of dynamism that characterizes the evolution of this type of production for the whole country, with meager growth of the sectorial GDP. Neither the levels of occupation, neither the indices of production and industrial climate to end of year allow for a more expansive profile than that of a year before. The exception perhaps being the exports of goods that, taking advantage of the recovery observed in the European economy, they point to an increase of around seven percent at the closing of the year.

Turismo, consumo y precios / Tourism, consumption and prices

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2004/03 (%)
Consumo de energía y matriculación de vehículos / Energy consumption and auto registrations						
Agua para uso cial./ind. (Miles m ³) <i>Water (comm./ind. uses) (Thousands m³)</i>	IV.05 4th.Q	7.415	-9,4	31.751	-1,9	-0,9
Gas natural (millones termias) <i>Piped gas</i>	IV.05 4th.Q	498	2,5	2.974	-5,8	-0,7
Electr. baja tensión (cial.-ind.) (Gwh) <i>Electricity (cial./industrial uses)(Gwh)</i>	IV.05 4th.Q	558	4,2	2.194	3,7	1,6
Matriculación de vehículos (prov.) <i>Auto registrations (province)</i>	IV.05 4th.Q	70.612	-4,3	290.049	7,7	7,6
Visitantes y pernoctaciones hoteleras / Visitors and hotel overnight stays						
Total pernoctaciones (miles) <i>Hotel overnight stays (thousands)</i>	st.-dc.05 st.-ds.05	3.751	9,7	10.941	7,8	11,5
Visitantes según motivo de visita (miles) <i>Visitors by purpose (thousands)</i>	st.-dc.05 st.-ds.05	1.775	13,1	5.061	11,2	18,2
—Negocios (miles) <i>Business (thousands)</i>	st.-dc.05 st.-ds.05	936	18,6	2.316	22,6	19,5
—Turismo (miles) <i>Tourism (thousands)</i>	st.-dc.05 st.-ds.05	668	14,4	2.117	6,4	30,6
—Ferias, congresos y otros (miles) <i>Fairs, conventions & others (thousands)</i>	st.-dc.05 st.-ds.05	172	-3,5	627	-6,3	-4,7
I.P.C. (Variación acumulada e interanual) / C.P.I. (consumer prices index)(annual variation)						
Barcelona (prov.) (%) <i>Barcelona (province) (%)</i>	IV.05 4th.Q	1,4	—	—	4,4	3,7
Cataluña (%) <i>Catalonia (%)</i>	IV.05 4th.Q	1,3	—	—	4,3	3,6
España (%) <i>Spain (%)</i>	IV.05 4th.Q	1,2	—	—	3,7	3,2
U.E. (armonizado) (%) <i>E.U. (harmonized) (%)</i>	IV.05 4th.Q	0,4	—	—	2,1	2,2
Indicators	Period	Absolute value and interannual rate (%)		Last 12 months and interannual rate (%)		2004/03 (%)

La evolución de la coyuntura industrial va cada vez más ligada a la de los servicios a las empresas. Así, si el número de trabajadores en empresas industriales en la región metropolitana ha retrocedido cerca de un tres por ciento durante el 2005, el de los asalariados en empresas de servicios a las empresas e inmobiliarios ha crecido más de un ocho por ciento. Y es que cuando se habla del dinamismo del terciario se está hablando también de transformación del tejido industrial.

En el área de Barcelona, una de las actividades que refleja mejor la relación entre producción industrial y servicios a las empresas es la portuaria. Durante el último año, la actividad comercial del puerto se puede sintetizar en un aumento del 11,3% del tráfico de mercancías. Las importaciones –básicamente de productos energéticos, siderometalúrgicos y agrícolas– han sido más expansivas que las exportaciones, aun cuando las de carga general han crecido casi un 12%. El tráfico de contenedores, que ha superado ampliamente los dos millones de Teus/año, ha crecido un 8,1%. Un incremento en la línea del 9,6% de la carga general.

The evolution of the industrial outlook goes increasingly connected with that of the services to businesses. Thus, if the number of workers in industry in the metropolitan region goes down near three percent during the 2005, that of the employees in service to businesses sector and real estate has grown more than eight percent. And the fact is that when it is spoken about the dynamism of the tertiary, it is spoken also about the transformation of the industrial network.

In the area of Barcelona, one of the activities that reflects better the relation between industrial production and services to the businesses is the port activity. During the last year, the commercial activity of the port can be summarized in an increase of 11.3% of the traffic of merchandise. The imports –basically of energy, iron and steel and agricultural products– have been more expansive than the exports, even though those of general load have grown almost a 12%. The container traffic, that has surpassed extensively the two million Teus/Year, has increased an 8.1%. An increase in line with the 9,6% of the general load.

Al margen de la actividad comercial, el puerto de Barcelona es líder y referencia obligada en el negocio de los cruceros. Durante el año 2005 ha dado servicio a 1,22 millones de pasajeros de este segmento del tránsito marítimo. En concreto, los cruceros que operan desde Barcelona han contabilizado casi 600.000 operaciones de embarque y desembarque de pasajeros. Una cifra que equivale a un incremento del 5,7% anual. Con respecto a los cruceros en tránsito, en la ciudad han hecho escala más de 630.000 pasajeros, un 26% más que dos años atrás. El segmento de los ferrys regulares ha notado la creciente competencia de los vuelos de bajo coste y su crecimiento anual se ha limitado a un 3,9%, acercándose a la emblemática cifra de un millón de pasajeros/año.

El crecimiento sostenido del número de visitantes que se alojan en los hoteles avala la consistencia de la ciudad de Barcelona como centro turístico y de negocios.

Tanto la expansión del segmento de los cruceros como la del transporte aéreo –con crecimientos por encima del diez por ciento anual y 29,3 millones de viajeros durante el año 2005– es el reflejo del éxito de la ciudad como destino turístico y también del dinamismo económico de la región metropolitana y de su potencial como mercado emisor. Las pernoctaciones en los hoteles de la ciudad durante el último año han crecido un 7,8%, superando los 10,9 millones. La reactivación de los viajes por negocios y el aumento de la oferta de vuelos y destinos operados por las compañías de bajo coste explica que los visitantes hayan aumentado casi 3,5 puntos porcentuales más que las pernoctaciones.

Junto con el terciario, y en consonancia con el papel clave que juega en la actual coyuntura económica, la construcción aparece un año más como el otro gran motor de crecimiento económico de la ciudad y su entorno metropolitano. Aparte de algún dato del segundo semestre que parece anunciar el inicio de la esperada contención del fuerte crecimiento de los últimos años, las licencias de obras mayores aprobadas prevén la construcción en Barcelona de más de 7.600 viviendas, un 28,1% más que un año antes. Una dotación que iguala el máximo del actual ciclo expansivo logrado el año 1999. En términos de superficie, las licencias aprobadas prevén la edificación de 1,4 millones de m² de techo nuevo y más de 440.000 m² de superficie sometida a reforma o ampliación. Dos magnitudes que equivalen a incrementos del 28% y 8% anual respectivamente.

Respecto a los precios residenciales, tras el fuerte aumento registrado durante el año 2004 la evolución de 2005 ha sido igualmente expansiva pero con una amplia diversidad de intensidades según los ámbitos considerados y las fuentes estadísticas empleadas. Así, según la nueva serie de precios del Ministerio de la Vivienda, la moderación en las tasas de crecimiento de los precios es más notoria en la provincia de Barcelona y en Cataluña que no para el conjunto de España a la vez que hay una cierta coincidencia al estimar, para los tres ámbitos, una tasa de crecimiento común en torno al diez por ciento en el segmento de nueva construcción. No así en los de segunda mano que, consideraciones metodológicas aparte, registran un aumento más intenso en el conjunto del país.

Apart from the commercial activity, the port of Barcelona is a leader and reference obliged in the business of the cruisers. During the year 2005 has given service to 1.22 million passengers of this segment of the maritime traffic. The cruisers that operate from Barcelona have counted almost 600,000 operations of shipment and unloading of passengers, representing an annual increase of 5.7%. With regard to the cruisers in traffic, in the city they have made an intermediate stop than 630,000 passengers, a 26% more than two years ago. The segment of the ferrys has noted the growing competence of the flights of low price and its annual growth has been limited to a 3.9%, approaching the symbolic figure of a million passing/year.

The growth maintained of the number of visitors that lodge in the hotels vouches for the consistency of the city of Barcelona as tourist and business center.

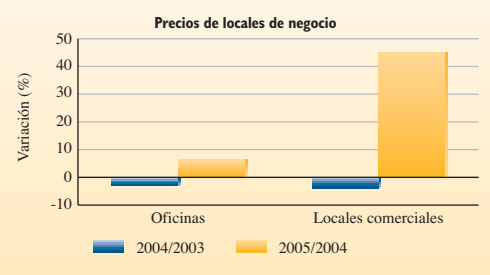
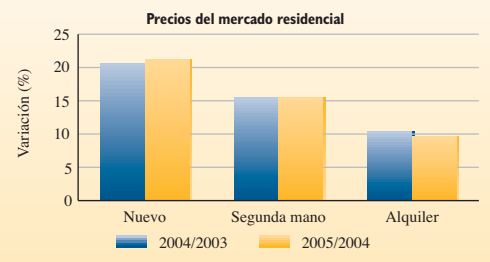
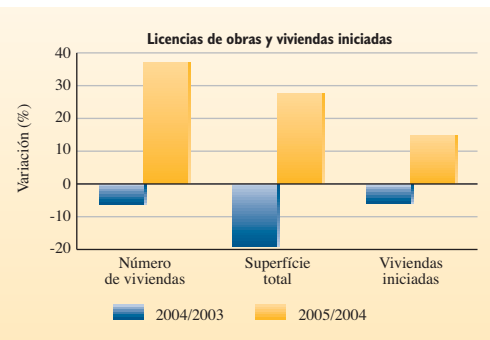
The expansion of the segment of the cruisers and that of the air transportation –with annual increases over ten percent and 29.3 millions of travelers during the year 2005– reflect the success of the city as a tourist destination and also the economic dynamism of the metropolitan area and of its potential as market transmitter. The overnight stays in the hotels of the city during the last year have grown a 7.8%, surpassing the 10.9 million. The reactivation of the business trips and the increase of the supply of flights and destinies operated by the low cost companies explains that the visitors have increased almost 3.5 percentage points more than the overnight stays.

Along with the tertiary sector, and in line with the key role that plays in the present economic outlook, the construction sector appears once again as the other great motor of economic growth of the city and its metropolitan area. Apart from some data of the second semester that seems to announce the start of the expected contention of the strong growth of recent years, the building permits approved foresee the construction in Barcelona of more than 7,600 dwellings, a 28.1% more than a year before, matching the maximum of the present expansive cycle achieved the year 1999. In terms of surface, the licenses approved foresee the building of 1.4 million sq. m. of new ceiling and more than 440,000 sq. m. of surface submitted to reform or enlargement, representing annual increases of 28% and 8% respectively.

With respect to the residential prices, after the strong increase registered during the year 2004, the evolution of 2005 has been likewise expansive but with a diversity of intensities depending on the scope considered and the statistical sources. Thus, according to the new series of prices of the Housing Department, the moderation in the growth rates of the prices is more notorious in the province of Barcelona and in Catalonia than for the whole of Spain, while at the same time that there is a certain coincidence in estimating, for the three environments, a common growth rate of around ten percent in the new construction segment. In the second-hand segment, methodological considerations aside, they register a more intense increase for the whole of Spain.

Construcción y mercado inmobiliario / Construction and real state market

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2004/03 (%)
Construcción y licencias de obras / Construction and building permits						
Viviendas iniciadas <i>Started dwellings</i>	IV.05 4th.Q	1.475	-13,3	5.841	14,8	-6,0
Viviendas iniciadas (RMB) <i>Started dwellings (metropolitan area)</i>	IV.05 4th.Q	11.850	-4,0	45.522	5,5	13,7
Obra nueva prevista en las licencias: <i>Planned new construction:</i>						
– Superficie total (m ²) <i>Total area (sq. m.)</i>	IV.05 4th.Q	440.992	14,6	1.410.516	27,8	-19,1
– Número de viviendas <i>Number of dwellings</i>	IV.05 4th.Q	1.986	45,0	6.300	37,3	-6,3
Precios del mercado residencial / Housing prices						
Viviendas nuevas (€/m ²) <i>New housing (€/sq.m.)</i>	2005 2005	—	—	5.082	21,2	20,6
Segunda mano-oferta (€/m ²) <i>Second hand housing (€/sq.m.)</i>	2n.sem.05 2nd half	4.476	17,4	4.311	16,7	15,5
Precio de alquiler(€/m ² /mes) <i>Transaction price</i>	IV.05 4th.Q	12,29	12,6	11,80	12,0	10,4
Plazas de aparcamiento (€) <i>Parking lots (€)</i>	2005 2005	—	—	24.520	8,4	9,0
Precios de alquiler de locales de negocios / Business premises rental prices						
Locales de negocio (alquiler mensual): <i>Business premises (monthly rent):</i>						
– Oficinas (total ciudad) (€/m ² /mes) <i>Office (whole city) (€/sq.m./month)</i>	1r.sem.05 1st.half	8,93	6,4	—	—	-3,1
– Locales comerciales (€/m ² /mes) <i>Commercial premises (€/sq.m./month)</i>	1r.sem.05 1st.half	11,37	45,2	—	—	-3,9
<i>Indicators</i>	<i>Period</i>	<i>Absolute value and interannual rate (%)</i>		<i>Last 12 months and interannual rate (%)</i>		<i>2004/03 (%)</i>

Al mismo tiempo, en otros informes menos exhaustivos que el del ministerio y referidos a segmentos concretos del mercado y ámbitos geográficos más reducidos como es el caso de la ciudad de Barcelona, la desaceleración es mínima si se habla de medias anuales ceñidas a la oferta nueva en el mercado libre. Una evolución congruente con el mantenimiento de las condiciones excepcionales que alimentan la demanda como son la disponibilidad de crédito a coste prácticamente nulo en términos reales y un mercado de trabajo y una base demográfica en expansión.

La regularización de trabajadores extranjeros y los cambios metodológicos de la EPA explican una parte significativa del aumento que durante el año 2005 han registrado las afiliaciones a la Seguridad Social y la población activa.

Durante el año 2005 las magnitudes más significativas del mercado de trabajo se han visto afectadas por hechos extraordinarios que, puntualmente, les restan capacidad explicativa para valorar la coyuntura. Así, el proceso extraordinario de regularización de trabajadores extranjeros ha hecho aflorar un número importante de ocupados que se ha reflejado en un incremento a final de año del 5,5% del número de trabajadores en situación de alta a la Seguridad Social en la región metropolitana. En la ciudad de Barcelona, el crecimiento del año 2005 –un 4,9%– más que triplica el del bienio anterior. Un proceso que ha incidido también en el aumento de la contratación laboral.

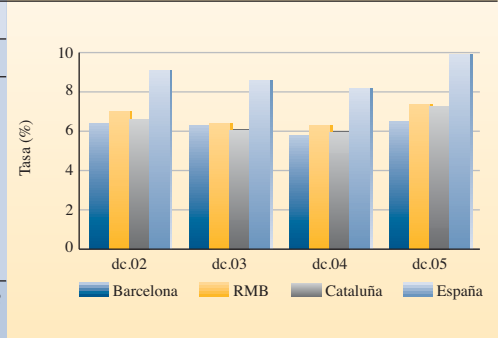
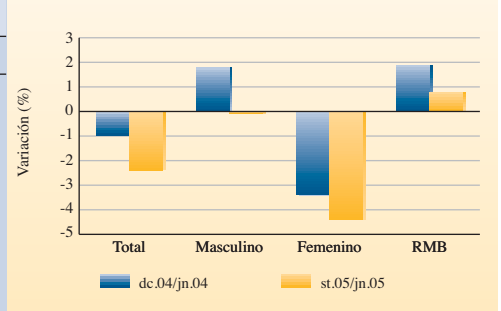
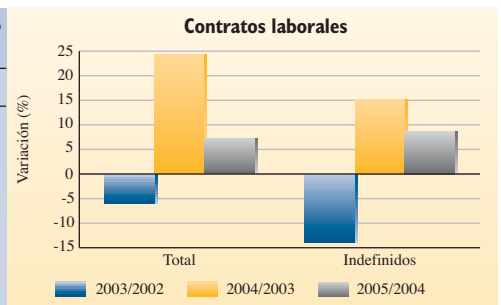
At the same time, in other reports less exhaustive than that of the Housing Department and referred to specific segments of the market and more reduced geographical scope, such as the city of Barcelona, the deceleration is minimal when considering annual averages of new supply in the open market. A congruent evolution with the maintenance of the exceptional conditions that feed the demand as they are the availability of credit to price practically nil in real terms and a labor market and a demographic base in expansion.

The regularization of foreign workers and the methodological changes of the EPA explain a significant part of the increase, during the year 2005, recorded by affiliations to the Social Security and the active population.

During the year 2005 the most significant magnitudes of the labor market have been affected by extraordinary facts that reduce the explanatory capacity to value the outlook. Thus, the extraordinary process of regularization of foreign workers has emerged an important number of occupied that has been reflected in an increment at the year end of the 5.5% of the number of workers affiliated to the Social Security in the metropolitan region. In the city of Barcelona, the growth of the year 2005 –a 4.9%– more than trebles that of the previous two-year period. A process that has impacted also in the increase of the labor contracting.

Mercado de trabajo / Labor Market

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)	Últimos 12 meses y tasa interanual (%)	2004/03 (%)
Ocupación / Employment				
Residentes activos <i>Active residents</i>	IV.05 4th.Q	828.000 7,8	— —	3,7
Residentes activos (RMB) <i>Active residents (metropolitan area)</i>	IV.05 4th.Q	2.456.360 4,9	— —	1,3
Contratos laborales registrados <i>Registered employment contracts</i>	IV.05 4th.Q	229.473 -1,2	887.269 7,5	24,4
Contratos indefinidos <i>Indefinite time contracts</i>	IV.05 4th.Q	28.827 0,7	115.529 8,8	15,2
Paro registrado / Registered unemployment				
Total paro registrado <i>Registered unemployment</i>	31 dc.05 ds.31	53.503 -2,4	— —	-3,1
Paro masculino <i>Male unemployment</i>	31 dc.05 ds.31	24.653 0,0	— —	-2,7
Paro femenino <i>Female unemployment</i>	31 dc.05 ds.31	28.850 -4,4	— —	-3,5
Paro juvenil (16-24 años) <i>Youth unemployment (aged 16-24)</i>	31 dc.05 ds.31	4.564 4,0	— —	-11,4
Total paro registrado (RMB) <i>Registered unemployment (metrop. area)</i>	31 dc.05 ds.31	182.517 0,8	— —	-0,1
(1) Variación sobre junio de 2005.				
Tasas de paro registrado / Registered unemployment rate				
Barcelona <i>Barcelona</i>	31 dc.05 ds.31	6,5 —	— —	5,8
Región Metropolitana (RMB) <i>Metropolitan area</i>	31 dc.05 ds.31	7,4 —	— —	6,3
Cataluña <i>Catalonia</i>	31 dc.05 ds.31	7,3 —	— —	6,0
España <i>Spain</i>	31 dc.05 ds.31	9,9 —	— —	8,2
<i>Indicators</i>	<i>Period</i>	<i>Absolute value and interannual rate (%)</i>	<i>Last 12 months and interannual rate (%)</i>	<i>2004/03 (%)</i>

Los cambios metodológicos introducidos en la EPA explican la mayor parte del 4,9% de aumento del número de activos residentes en la región metropolitana durante el último trimestre del año 2005. Estos mismos cambios y probablemente algunos errores de muestra son los que justifican el inesperado aumento del 7,8% de Barcelona. Un incremento imputable a la presencia creciente y puntualmente concentrada en la ciudad de inmigrantes en edad de trabajar.

Con respecto al paro registrado, la quiebra de la serie durante el segundo trimestre del año 2005 ha implicado un incremento notable del número de demandantes de ocupación contabilizados como desempleados. Un efecto que se ha trasladado también, aunque atemperado por el aumento del número de activos, a las tasas de paro. No obstante, la dinámica expansiva que ha mantenido el mercado laboral durante la mayor parte del año ha contribuido a moderar el efecto puntualmente negativo de todos estos cambios sobre las principales magnitudes del mercado de trabajo.

The methodological changes introduced in the EPA explain most of the 4.9% of increase of the number of resident actives in the metropolitan region during the last quarter of the year 2005. These same changes and probably some errors of sample are the ones that justify the unexpected increase of the 7.8% of Barcelona. An increment attributable to the growing presence and concentrated in the city of immigrants in age to work.

With respect to the registered unemployment, the break of the series during the second quarter of the year 2005 has implied a remarkable increment in the number of job seekers as unemployed. An effect that has been transferred also, although tempered by the increase of the number of actives, to the rates of unemployment. Nevertheless, the expansive dynamics that has maintained the labor market during most of the year has contributed to moderate the negative effect of all these changes on the main magnitudes of the labor market.

Monografia

BARCELONA CIUTAT DEL CONEIXEMENT

Rafael Boix

Departament d'Economia Aplicada
Universitat Autònoma de Barcelona

Barcelona Ciutat del Coneixement

Barcelona Ciutat del Coneixement: Economia del Coneixement, Tecnologies de la Informació i la Comunicació i Noves Estratègies Urbanes¹

I. Introducció

La ciutat de Barcelona inicia a l'any 1986 un procés d'expansió econòmica i territorial de gran magnitud que la porta a ser a l'any 2003 la sisena metròpoli europea, i tenir una dimensió semblant a la setena àrea metropolitana nord-americana². L'expansió territorial es produeix fonamentalment entre 1986 i 1996, com a efecte de l'increment de la interacció entre Barcelona i el seu continu urbà amb un conjunt de ciutats mitjanes, antics centres industrials. L'àrea metropolitana s'estructura com una xarxa policèntrica de ciutats, a la manera d'una constel·lació d'estrelles, on la ciutat de major dimensió és Barcelona.

L'èxit de la transformació de Barcelona des d'una ciutat industrial en una de les principals metròpolis europees es basa en la generació de rendiments creixents de base territorial. Aquests rendiments creixents s'assoleixen per tres vies: (1) les economies internes a l'empresa i els nous models d'organització empresarial; (2) les economies d'aglomeració externes i les economies de xarxa³; (3) el canvi cap a un model productiu més intensiu en la producció i ús de coneixement.

L'objectiu del present article es exposar els principals resultats de la mesura de l'economia del coneixement a Barcelona i la seva regió metropolitana. El text s'estructura en quatre apartats. Després de l'introducció, el segon epígraf introdueix els conceptes de coneixement, economia del coneixement i ciutat del coneixement. El tercer epígraf introdueix les nocions bàsiques per a la mesura del coneixement en entorns urbans i els resultats de l'aplicació d'aquests indicadors a Barcelona i la regió metropolitana de Barcelona. Finalment, s'exposen les conclusions.

2. La ciutat del coneixement

Marshall (1890) explica que el capital és el major estoc de riquesa, sempre que el considerem com un agent productiu, més que no pas una font directa de gratificació. El capital està format principalment per coneixement i organització. El coneixement és el nostre instrument productiu més potent, i l'organització l'afavoreix. A l'economia del coneixement, els recursos claus no són la terra, la força de treball ni el capital físic, són el coneixement i l'organització. Aquests dos recursos es sustenten sobre dues eines bàsiques: la tecnologia i les infraestructures per a la interacció i la innovació.

2.1. El coneixement

Què és el coneixement? És bàsic diferenciar entre tres conceptes: dades, informació i coneixement. Les **dades** són cadenes alfanumèriques resultat de les activitats d'observació i experimentació, generades per sensors, mesures i observacions. Es consideren la "matèria prima" per als processos de generació d'informació i coneixement. La **informació** es compon de dades que han estat organitzades, classificades o sistematitzades de manera que poden transmetre's o utilitzar-se com un input de les activitats de coneixement (European Commission 2000). El **coneixement** comprèn l'habilitat o la intel·ligència teòrica o pràctica necessària per entendre, manipular o utilitzar *dades* i *informació* en activitats útils, sigui per la creació o instrucció de coneixement o alguna altra activitat (European Commission 2000). Mentre que les dades i la informació existeixen amb independència dels individus, el coneixement és una qualitat humana, i implica una activitat cognitiva per part dels actors (Viginier 2002).

Quines són les característiques del coneixement? Des del punt de vista econòmic, el coneixement mostra un conjunt de característiques absolutament diferents dels altres béns i serveis de l'economia: (1) és un "bé no rival" perquè l'ús de coneixement per part d'un usuari no redueix la quantitat de coneixement que pot utilitzar un altre usuari (Romer 1986; Stiglitz 1998); (2) presenta una doble propietat de bé "no excloent" i "excloent", donat que tendeix a difondre's de forma natural però en determinats casos podem utilitzar mecanismes per limitar-hi l'accés (patents, *copyrights*, etc.); (3) és un bé "durador", donat que no s'esgota en un únic consum (de fet, la seva durada pot ser il·limitada); (4) és un bé immaterial, intangible, i que no pesa (Quah 1999) o en qualsevol cas, el seu pes tendeix a zero; (5) respecte a l'espai, pot ser ubicu (ex. pàgines web) o concentrat (saber local); (6) des del punt de vista de la producció, és un bé de capital; (7) pot utilitzar-se per produir altres béns (input) o ser un bé final (output). En funció d'aquestes característiques, el coneixement pot ser un bé públic pur (no rival i no excloent), un bé públic no pur (no rival i excloent), i un bé públic local (no rival i no excloent dintre d'un col·lectiu o un territori, però excloent per a la resta).

Quins tipus de coneixement existeixen? En funció d'aquestes característiques, podem diferenciar diverses tipologies de coneixement: (1) **individual** i **col·lectiu** en funció de si es produeix o resideix en un individu aïllat o en un grup d'individus; (2) **codificat** (explícit) i **no codificat** (tàcit), depenent de si ha estat sistematitzat i escrit en algun tipus de llenguatge que permeti descodificar-lo i utilitzar-lo; (3) **incorporat** o no **incorporat**, en funció de si es presenta de forma pura i separat dels altres béns (ex. les patents) o va inclòs dintre d'altres béns i serveis (ex. un teorema matemàtic en un *software* de càlcul); (4) **científic** i **no científic**, depenent de si s'obté o no com a resultat d'una recerca intencional per la qual es delimiten els objectes de recerca i s'utilitzen mètodes d'investigació basats en la reflexió i els raonaments lògics (mètode científic).

¹ Aquest article recull alguns dels principals resultats del conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona per l'actualització d'indicadors relacionats amb la societat de la informació a Barcelona (2004), publicats al volum "Barcelona ciutat del coneixement: Economia del Coneixement, Tecnologies de la Informació i la Comunicació i Noves Estratègies Urbanes" (2006). L'autor agraeix la col·laboració de Vittorio Galletto en l'elaboració dels indicadors sobre recerca i universitats així com els suggeriments de Joan Trullén (Secretaria General de Indústria, MITYC) i Dolores Cotrina (Gabinet Tècnic de Programació de l'Ajuntament de Barcelona).

² Veure Rozenblat i Cicille (2003) i Geltler et al. (2002). A Europa, Barcelona es situaria al nivell de Berlín i Roma. A Nordamèrica (EEUU i Canadà), es situaria després de Detroit i davant de Toronto.

³ Les economies d'aglomeració són avantatges sobre els costos, la qualitat o la generació de nous productes, degudes a la concentració d'actors en el punt de l'espai on es fa la producció. Les economies d'aglomeració poden ser internes i externes a l'empresa. Les internes es generen a l'interior de l'empresa, mentre que les externes tenen el seu origen en factors externs, però que l'empresa és capaç d'aprofitar.

2.2. L'economia del coneixement

Què és l'economia del coneixement? En opinió de la Comissió Europea (2000), l'economia del coneixement seria més una metàfora que un concepte clarament definit. La metàfora indica l'enorme importància que el coneixement assoleix als darrers temps com a producte bàsic (input) i com a producte final (output). Com es trasllada a una definició operativa? L'OCDE (1999) utilitza el terme **economia basada en el coneixement** (*knowledge-based economy*) per descriure una economia directament basada en la producció, distribució i ús de coneixement i informació. Com que totes les societats es basen d'alguna manera en el coneixement, la Comissió Europea (2000) prefereix utilitzar el matís del terme **economia dirigida pel coneixement** (*knowledge-driven economy*), que designa aquella economia en la que el principal responsable del desenvolupament i la creació de riquesa és el coneixement incorporat en la funció de producció. Finalment, es pot utilitzar el terme **economia dirigida cap al coneixement** (Boix 2006) per designar aquelles economies que encara no estan especialitzades en la producció i ús de coneixement, però que estan en un procés de transformació estructural per arribar a estar-ho.

Quines són les característiques de l'economia del coneixement? Identifiquem set característiques fonamentals de l'economia del coneixement (Van den Berg et al. 2004; Trullén et al. 2002): (1) allò important no es el tipus de producte (**què**) sinó la forma en que es produeix (**com**); (2) el coneixement i la informació són els principals inputs i outputs, i les seves característiques són diferents de les dels inputs i outputs tradicionals; (3) s'accelera la velocitat de difusió de la informació i el coneixement; (4) l'economia del coneixement és una economia de xarxa; (5) existeix una major recompensa per a la capacitat empresarial i la innovació; (6) la velocitat de creixement i declivi de les empreses és molt ràpida; (7) existeixen diferents trajectòries cap a l'economia del coneixement.

Per tant, en una economia basada o dirigida pel coneixement, allò important no es tant "què" es produeix sinó "com" (incorporant coneixement). El "com" depèn també d'altres dues qüestions. La primera (**qui?**) fa referència a que a una economia basada o dirigida pel coneixement són determinants els **treballadors del coneixement** (*knowledge workers*)⁴. Els treballadors de coneixement són aquells que participen en la creació i utilització de coneixement (OCDE 2001b). La segona qüestió és "**on**" es concentren els treballadors altament qualificats i les infraestructures de coneixement. La resposta és immediata: a les ciutats i àrees metropolitanes. Les ciutats són els punts focals de l'economia del coneixement.

Què són les tecnologies de la Informació i la Comunicació?

Dintre de l'economia del coneixement existeix un subconjunt anomenat *Tecnologies de la Informació i Comunicació* (TIC), que fa referència a aquelles activitats, professionals i productes relacionats amb l'emmagatzemament, procés i transmissió de la informació utilitzant mitjans electrònics⁵.

Les principals **característiques** econòmiques de les TIC són: (1) rendiments creixents en la producció, derivats de les economies d'escala i els efectes de *learning by doing*; (2) externalitats de xarxa en el consum, el que implica que el benefici per a cada consumidor s'incrementa amb el número de consumidors; (3) els béns i serveis TIC són utilitzats de manera creixent per la resta d'activitats econòmiques (tenen una vessant múltiple d'input, output i tecnologia de producció); (4) les TIC utilitzen coneixement per generar coneixement, i incrementen de forma significativa les possibilitats de transmissió d'informació i coneixement.

Els **efectes** de les TIC sobre el creixement econòmic poden derivar tant de la producció com del consum de TIC. Raspe i Van Oort (2004) distingeixen dos efectes principals de les TIC: (1) sobre el creixement econòmic (efecte motor)⁶; (2) sobre el comportament espacial de les organitzacions i els seus empleats (efecte instrumental). Tots dos efectes poden tenir impacte espacial en la dinàmica de la localització i creixement de les activitats: concentració o desconcentració de les empreses TIC i no TIC, efectes associats a la dotació d'infraestructures TIC, canvis en els patrons de mobilitat dels treballadors, etc.

2.3. La ciutat del coneixement

Quin és el paper de les ciutats a l'economia del coneixement?

Les ciutats tenen un paper central dintre de l'economia del coneixement: (1) són els punts focals de l'economia del coneixement, perquè és fonamentalment a les ciutats on el coneixement és produït, processat, intercanviat i comercialitzat (Van den Berg et al. 2003 i 2004); (2) a les ciutats es generen economies d'aglomeració que tenen un efecte determinant sobre la base econòmica i la base de coneixement (Trullén i Boix 2005); (3) són nodes en les xarxes de ciutats regionals i internacionals, conductes per les quals s'intercanvia el coneixement; (4) el desenvolupament urbà pot ser un instrument clau per reduir la pobresa i la desigualtat.

Què és una ciutat del coneixement? Una **ciutat del coneixement** és una ciutat amb una part significativa de la seva estructura productiva i social especialitzada en la producció, ús i intercanvi de coneixement. La ciutat pot definir-se en funció de la unitat administrativa (municipi), però en el cas de grans ciutats o d'aglomeracions de ciutats, és més apropiat utilitzar altres tipus d'aproximacions. Des d'una perspectiva *areal*, aquesta unitat pot ser l'àrea metropolitana. Des d'una perspectiva sistèmica, pot ser la xarxa de ciutats. Totes tres aproximacions (punt, àrea i xarxa) poden combinar-se a diferents nivells de l'anàlisi.

⁴ Existeixen diferents definicions aplicables: (1) analistes simbòlics o manipuladors de símbols (Reich 1991); (2) treballadors altament qualificats relacionats amb la ciència i la tecnologia (OECD & Eurostat 1995); (3) treballadors de coneixement d'acord amb noves agrupacions ocupacionals (Osberg, Wolff and Baumol 1989); (4) treballadors del coneixement per ocupacions i tasques (OCDE 2001b); (5) classe creativa (Florida 2005). Reich (2002) afirma que les economies desenvolupades necessiten persones amb dos nivells d'especialització d'alt nivell: un on destaca la capacitat de descobriment, i un altre amb capacitat d'explorar aquests descobriments mitjançant el coneixement del mercat i les seves pròpies habilitats, i que són els empresaris del coneixement.

⁵ Aquest concepte és semblant al d'*Economia de la Informació* (OCDE 2002), però és diferent d'altres amb els que de vegades es confon: *Economia del Coneixement*, *Alta Tecnologia*, i fins i tot *Nova economia*.

⁶ Hernando i Núñez (2003) troben que aquest efecte es dona per a Espanya en el anys que utilitzen a l'estimació (1991 i 2000). Els efectes poden ser directes, per creixement del grup d'activitats TIC, i indirectes (via productivitat), derivats de la seva influència sobre els processos productius i l'estructura organitzativa de les empreses.

En quins elements es basa una ciutat del coneixement? Van den Berg et al. (2003 i 2004) distingeixen set elements: (1) existència d'una base de coneixement, el que sovint es tradueix en l'existència d'universitats, centres de recerca, recursos culturals i artístics, i una base de treballadors creatius o relacionats amb activitats de coneixement; (2) una base econòmica relacionada amb la producció i ús de coneixement; (3) la qualitat de vida, element clau per atreure i retenir treballadors del coneixement; (4) accessibilitat, ja que al estar en una economia en xarxa, és necessari disposar d'infraestructures òptimes de comunicacions i telecomunicacions que connecten amb altres ciutats del coneixement; (5) diversitat urbana, que es relaciona amb la creativitat i la innovació; (6) dimensió urbana, ja que alguns dels factors anteriors solament poden presentar-se a partir d'un determinat llinar; (7) equitat social, donat que per a una trajectòria de desenvolupament urbà sostenible és necessari reduir la pobresa i la desigualtat.

Quines són les funcions principals d'una ciutat del coneixement? Es distingeixen quatre activitats centrals que realitza una ciutat del coneixement (Van den Berg et al. 2004): (1) promoure la creació de nou coneixement, que pot ser científic o no científic; (2) promoure l'aplicació de nou coneixement en la forma de transferència de coneixement científic i acadèmic a les empreses; (3) atreure i retenir treballadors de coneixement (persones altament educades, estudiants i treballadors en activitats creatives); (4) desenvolupar i atreure noves especialitzacions per eixamplar la base de coneixement o intensificar-la.

Quins son els avantatges de les ciutats del coneixement? Els beneficis i avantatges de les ciutats del coneixement poden sintetitzar-se en set (Ergazakis et al. 2004; Trullén i Boix 2005): (1) la generació de rendiments creixents, derivada de la combinació d'un model productiu basat o dirigit pel coneixement i l'existència d'economies d'aglomeració i xarxa; (2) creació de més ocupació i millor pagada, i per tant un creixement de la renda per càpita i la riquesa; (3) es disposa de col·lectius i infraestructures destinats a la producció de coneixement; (4) revitalització de sectors tradicionals, donat que el model productiu es basa en "com" es produeix més que en "què" es produeix; (5) millora de les condicions i la qualitat de vida, l'equitat, la cohesió, els valors socials, la tolerància i el medi ambient; (6) millores en la sostenibilitat del model econòmic derivades d'una major capacitat d'adoptar innovacions tecnològiques i atreure inversió exterior i turisme; (7) millora de la imatge de la ciutat per part dels agents residents, actuant com a plataforma per reinvertir el capital local en la pròpia economia local.

Quins tipus de ciutat del coneixement existeixen? Van den Berg et al. (2003 i 2004) suggereixen dues tipologies de ciutats del coneixement. La primera es basa en la idea que el coneixement es manifesta de formes diverses, des d'alta tecnologia a serveis financers, art, turisme, etc (Knight 1995; Van den Berg et al. 2003). Cada ciutat pot tenir una capacitat particular per desenvolupar una o varies d'aquestes formes específiques de coneixement. En base a aquestes dimensions podem distingir sis perfils: (1) capitals polítiques i econòmiques (Madrid); (2) centres financers (Frankfurt); (3) ciutats d'avantguarda (Berlín); (4) estrelles turístiques basades en turisme cultural (Venècia); (5) paradisos mediambientals; (6) centres tècnics (Cambridge). És possible que una mateixa ciutat combini alguns o tots aquests perfils. Ciutats globals com Londres o París poden ser considerades com capitals polítiques i econòmiques, centres financers, ciutats d'avantguarda, ciutats de turisme cultural i centres tècnics. Ciutats com Barcelona, Milà o Madrid també concentren diversos d'aquests perfils de coneixement.

La segona tipologia separa les ciutats metropolitanes de les no metropolitanes i està més orientada cap a un perfil tecnològic. Les ciutats metropolitanes tendeixen a tenir major dotació de les bases de l'economia del coneixement, com ara majors nivells d'accessibilitat, una base de coneixement més diversificada, major dimensió del mercat de treball i majors nivells de dotacions educatives i culturals. Com a ciutat metropolitana podem entendre el conjunt de l'àrea metropolitana o bé una ciutat particular localitzada en un àrea metropolitana policèntrica. Es distingeixen tres categories: (1) estrelles del coneixement (Amsterdam, Munic, Hèlsinki, Estocolm, Dublín); (2) metròpolis en transició (Dortmund, Manchester, Rotterdam); (3) perles de coneixement (Òxford, Cambridge, Leuven, Leiden). Les ciutats no metropolitanes tenen una dimensió menor en termes de mercat de treball i diversitat cultural, així com major autonomia. Es distingeixen tres categories: (1) tecnomunicipis estrella (Eindhoven, Oulu); (2) tecnomunicipis en transició (Enschede, Aachen); (3) municipis universitaris i no universitaris (Munic).

3. L'economia del coneixement a Barcelona i a la regió metropolitana

3.1. La mesura del coneixement en entorns urbans

Com es mesura l'economia del coneixement a una ciutat i una metròpoli? Els actuals sistemes de comptes nacionals i la classificació de les activitats en sectors econòmics estan pensats per a una economia basada en la producció material estandarditzada, on allò important és "què" es produeix i el volum, el pes o la dimensió faciliten les tasques de mesura del valor de la producció. Les economies occidentals modernes han experimentat un canvi cap a una economia basada cada vegada més en la producció no material, on les idees tenen un paper preponderant, i que és molt més difícil de mesurar utilitzant els sistemes tradicionals de la comptabilitat nacional.

Per mesurar l'economia del coneixement, a *Barcelona Ciutat del Coneixement* (Boix 2006) es construeix una bateria d'indicadors anomenada *Marcador del Coneixement i les TIC*. Els indicadors enfoquen la mesura de l'economia del coneixement des de la perspectiva de la producció de coneixement⁷, i cobreixen sis apartats: (1) ocupació; (2) empreses; (3) producció (valor afegit); (4) qualificacions i ocupacions; (5) Innovació; (6) Comerç exterior. Les taules adjuntes presenten els resultats dels indicadors més importants per a la ciutat de Barcelona i la regió metropolitana (164 municipis).

La major part d'aquests indicadors es basen en l'aplicació de les classificacions de l'OCDE (2003) per diferenciar les activitats (sectors) en funció de la intensitat de recerca, desenvolupament i ocupació qualificada que apliquen per produir. Un dels objectius per fer-ho és facilitar la comparació internacional. A partir de la classificació bàsica de l'OCDE, Trullén et al. (2002) proposen una simplificació operativa agrupant els sectors econòmics en activitats de Coneixement Alt i Coneixement Baix.

⁷ Michaud (2003, p.20) n'afegeix una altra d'interessant: "Presentar característiques de 'ciutat planetària': vibrant, en cor de transformacions rellevants, i intel·lectual i socialment estimulant".

⁸ El marcador s'inspira en els STI de l'OCDE (1999, 2001, 2003 y 2005) i en la línia encetada per Trullén (2001 i 2003) i Trullén et al. (2002).

De la mateixa forma, les activitats TIC són aquell subconjunt d'activitats de Coneixement Alt que, segons el *Measuring the information economy* (OCDE 2002) compleixen els següents criteris: (1) les manufactures TIC son aquelles que tenen per funció el procés i comunicació de la informació, incloent la transmissió i presentació. També deuen utilitzar processos electrònics per “detectar, mesurar i/o registrar fenòmens físics o per controlar processos físics”; (2) els serveis TIC han de permetre el procés i comunicació de la informació per mitjans electrònics. Amb altres tipus de dades es procedeix de forma semblant: quan la informació de base no es presenta per sectors, sinó per grups d'ocupació, s'utilitza una conversió anàloga basada en la Classificació Nacional d'Ocupacions (CNO 94) que permet identificar els recursos humans relacionats amb la ciència i la tecnologia; si es tracta de nivells educatius, s'aplica una conversió de la classificació ISCED (Unesco); etc.

3.2. La ciutat de Barcelona

D'entre els principals resultats dels indicadors i la seva comparació amb altres ciutats destaquen els següents :

1. Barcelona és una ciutat del coneixement. Destaca l'elevada dimensió de la base de Coneixement Alt, amb 391.000 assalariats, 20.000 empreses, 14.100 milions de producció (valor afegit), 260.000 ocupats residents en professions de ciència i tecnologia, 234.000 residents en edat de treballar amb educació universitària, 7 universitats (130.000 matriculats), 31 instituts tecnològics, i exportacions per un valor de 11.000 milions d'euros. A més, hi ha una important especialització relativa en Coneixement Alt: 45% de l'ocupació, 26,6% de les empreses, 38,1% de la producció, 33,9% dels ocupats residents en professions relacionades amb la ciència i la tecnologia, 28,3% de la població en edat laboral amb nivell d'estudis terciari i 79,5% de les exportacions de manufactures.

Malgrat tot, es detecten **debilitats en el sistema de producció de coneixement científic**: (1) percentatge de despesa en recerca i desenvolupament sobre PIB inferior a la mitjana de les principals ciutats europees (encara que en ràpid creixement); (2) una despesa en recerca i desenvolupament per unitat de valor afegit inferior a la mitjana de l'OCDE en la majoria de sectors de Coneixement Alt; (3) patents EPO per milió d'habitants 60% per sota de les principals ciutats europees⁸; (4) i una petita dimensió mitjana de les empreses que afecta el tipus i la quantitat d'innovació que poden fer.

2. Barcelona és una ciutat dirigida pel coneixement. Des de 1991, les activitats de Coneixement Alt tenen taxes de creixement elevades: 58,1% els ocupats i 37,6% les empreses, mentre que les de Coneixement Baix decreixen. A més, els residents en edat laboral amb educació terciària passen del 20,6% al 28,3% de la població. De nou, la principal debilitat deriva de l'insuficient creixement dels recursos destinats a la producció científica, que es manifesta en la reducció dels d'ocupats en professions relacionades amb la ciència i la tecnologia (-10,8%), mentre que la resta d'ocupats creix (7,7%).

L'economia del coneixement a Barcelona

	Nombre	(%)	Taxa de creixement(%) (1991-2004)	Dimensió mitjana
Empreses. 2004				
Coneixement Alt	20.182	26,6	37,6	19,3
–Manuf.Alta Tecnologia	320	0,4	87,1	11,3
–Manuf.Mitjana-Alta Tecn.	914	1,2	-57,3	55,5
–Serv. Intensius en Coneix.	18.948	25,0	54,0	17,7
Coneixement Baix	55.751	73,4	-6,1	8,5
Total	75.933	100,0	2,5	11,4
Ocupació assalariada. 2004				
Coneixement Alt	390.517	45,0	58,1	
–Manuf.Alta Tecnologia	3.613	0,4	43,5	
–Manuf.Mitjana-Alta Tecn.	50.691	5,8	-38,9	
–Serv. Intensius en Coneix.	336.213	38,8	108,3	
Coneixement Baix	476.447	55,0	-8,5	
Total	866.964	100,0	12,9	
Recursos humans. 2001				
RR. HH. en ciència i tecnol.	259.750	33,9	-10,8	
RR. HH. No en ciència i tecn.	506.148	66,1	7,7	
Total	765.898	100,0	0,6	
Nivell educatiu. 2001. ISCED 16-64 anys				
Sense estudis	6.066	0,7	21,1	
Primer grau	166.541	20,1	-53,4	
Secundària	421.339	50,9	29,9	
Terciària	234.557	28,3	32,0	
Total	828.503	100,0	-4,2	
Producció. 2001 (VAB milions €)				
Coneixement Alt	14.133	38,1		
–Manuf.Alta Tecnologia	964	2,6		
–Manuf.Mitjana-Alta Tecn.	2.567	6,9		
–Serv. Intensius en Coneix.	10.641	28,6		
Coneixement Baix	23.012	61,9		
Total	37.186	100,0		
Exportacions de manufactures. 2004 (milions €)				
Coneixement Alt	10.746	79,5		
–Manuf.Alta Tecnologia	2.733	17,9		
–Manuf.Mitjana-Alta Tecn.	8.013	61,6		
Coneixement Baix	2.981	20,5		
Total	12.628	100,0		
Innovació 2001/2004				
Patents EPO ¹	34,3			
Citacions ISINET ¹	934			
Instituts Tecnològics	31			
Universitats	7			
–Públiques	3			
–Privades	4			

¹ Nombre per milió d'habitants.

Font: Elaboració a partir del Marcador del Coneixement i les TIC.

⁸ El marcador s'inspira en els STI de l'OCDE (1999, 2001, 2003 y 2005) i en la línia encajada per Trullén (2001 i 2003) i Trullén et al. (2002).

⁹ Patents en les quals s'ha demanat protecció en altres països mitjançant a l'Oficina Europea de Patents.

Tecnologies de la informació i la comunicació a Barcelona

	Nombre	(%)	Taxa de creixement (%) (1991-2001)	Dimensió mitjana
Empreses. 2004				
Manufactures TIC	171	0,2	—	21,8
–Ordinadors i maqu. ofic.	28	0,0	—	7,7
–Altres manufactures TIC	143	0,2	—	24,8
Serveis TIC	1.386	1,8	—	18,6
–Telecomunicacions	219	0,3	—	38,4
–Serveis informàtics	1.167	1,5	—	14,7
Total manuf. i serveis TIC	1.557	2,1	—	18,9
Total empreses	75.933	100,0	—	11,4
Ocupació assalariada. 2001				
Manufactures TIC	2.670	0,3	-62,5	
–Ordinadors i maqu. ofic.	176	0,0	-93,8	
–Altres manufactures TIC	2.494	0,3	-41,8	
Serveis TIC	42.294	5,5	123,2	
–Telecomunicacions	17.168	2,2	106,1	
–Serveis informàtics	25.126	3,3	136,5	
Total manuf. i serveis TIC	44.964	5,9	72,5	
Total	—	100,0	—	
Qualificació dels ocupats				
Treb. TIC d'Alta qualificació	19.688	74,6	86,1	
–Treb. de la informàtica	17.196	65,2	151,0	
–Altres treballadors TIC	2.492	9,4	-33,2	
Treb. TIC no qualificats	6.702	25,4	0,3	
Total	26.392	100,0	52,9	
Producció. 2001 (VAB milions €)				
Manufactures TIC	160	0,4		
–Ordinadors i maqu. ofic.	7	0,0		
–Altres manufactures TIC	153	0,4		
Serveis TIC	2.483	6,7		
–Telecomunicacions	1.467	3,9		
–Serveis informàtics	927	2,5		
–Altres serveis TIC	90	0,2		
Total	2.643	7,1		
Exportacions. 2001 (milions €)				
Manufactures TIC	1.452	11,5		
–Ordinadors i màqu. ofic.	0	0,0		
–Altres manufactures TIC	1.452	11,5		

Font: Elaboració a partir del Marcador del Coneixement i les TIC.

3. Barcelona és una ciutat **especialitzada en serveis** i a més **conserva capacitat productiva en manufactura**. El 81,3% dels ocupats treballen al sector serveis, dels quals el 38,8% són Serveis Intensius en Coneixement (són el grup d'activitats amb major creixement). El 12,5% de l'ocupació està a la indústria, de la qual el 6,3% són Manufactures d'Intensitat Tecnològica Alta i Mitjana-Alta.

4. Barcelona es una ciutat amb una **base de tecnologies de la informació i la comunicació basada en els serveis TIC**. El 5,9% dels ocupats treballen en sectors TIC: 5,5% en Serveis TIC i 0,4% en Manufactures TIC. El 2,2% està ocupat en Serveis de Telecomunicacions i el 3,3% són Serveis Informàtics. A més, observem com a activitats TIC el 2,08% de les empreses, el 7,11% de la producció i l'11,5% de les exportacions de manufactures. El 74,6% dels ocupats TIC de Barcelona són **d'alta qualificació**. Nogensmenys, la ciutat no està encara **especialitzada en la producció de TIC**. Les activitats TIC són el 14% de l'ocupació en Coneixement Alt, mentre que ciutats com Estocolm, Hèlsinki, París i Madrid mostren una especialització netament superior en TIC.

5. Barcelona es una ciutat amb un **creixement important del sector TIC, basat en els serveis TIC**. Des de 1991, l'ocupació en sectors TIC ha crescut el 72,5%, mentre que la taxa de creixement total de l'ocupació ha estat el 12,2%. L'ocupació als Serveis TIC ha crescut el 123,2%, mentre que les Manufactures TIC decreixen el 62,5%. Els Serveis de Telecomunicacions creixen el 106,1% i els Serveis Informàtics creixen el 136,5%.

6. La ciutat disposa **d'empreses de coneixement i empreses TIC distribuïdes per tot el nucli urbà**. Es conforma un enorme districte urbà de coneixement, especialment dens a l'Eixample, Gràcia, Sant Gervasi i Sants-Montjuïc.

7. **Barcelona es la principal concentració de Coneixement Alt i TICs de Catalunya**. En relació a les activitats de Coneixement Alt, concentra el 45% de l'ocupació, el 38,9% de les empreses, el 49% del valor de la producció i el 58% de les exportacions de Coneixement Alt. Concentra el 37,9% dels recursos humans en ciència i tecnologia i el 37,7% de la població en edat laboral amb estudis universitaris. Concentra el 75,2% de les citacions científiques, el 60% de les universitats i el 44% dels instituts tecnològics. En relació a les TIC, concentra el 50% de l'ocupació en sectors TIC: 21% de les manufactures i 55% dels serveis.

3.3. La regió metropolitana de Barcelona

Barcelona es una regió metropolitana polinuclear, amb 4,45 milions d'habitants i 1,8 milions de llocs de treball. Està formada per un entramat de xarxes de ciutats, amb un centre principal a Barcelona i diversos subcentres metropolitans. Els principals resultats dels indicadors són:

1. La RMB és una metròpoli amb una base important de coneixement. És una de les deu majors concentracions de Coneixement Alt d'Europa: 675.500 assalariats, 37.600 empreses, 24.600 milions de producció, 500.000 ocupats en professions de ciència i tecnologia, 468.000 residents en edat de treballar amb educació universitària, 8 universitats (180.000 matriculats), 51 instituts tecnològics i exportacions per un valor de 16.000 milions d'euros.

Nogensmenys, l'especialització relativa en Coneixement Alt no és encara suficientment elevada: 37,9% de l'ocupació, 21,5% de les empreses, 27,2% dels ocupats residents en professions relacionades amb la ciència i la tecnologia, 18,9% de la població en edat laboral amb nivell d'estudis terciari i 81,3% de les exportacions de manufactures.

I s'observen debilitats encara més accentuades que a Barcelona en el sistema de producció de coneixement científic. El percentatge de despesa en recerca i desenvolupament sobre el PIB és sensiblement inferior a la mitjana de les principals metròpolis europees. La despesa en recerca i desenvolupament per unitat de valor afegit és inferior a la mitjana de l'OCDE en la majoria de sectors de Coneixement Alt. Les patents EPO per milió d'habitants estan un 60% per sota de les principals ciutats europees, i un 90% per sota de la regió metropolitana d'Estocolm.

2. La RMB està en trànsit cap a metròpoli del coneixement. Des de 1991, les activitats de Coneixement Alt tenen taxes de creixement elevades: 76,8% els ocupats i 53,6% les empreses. Els residents en edat laboral amb educació terciària han incrementat del 12,8% al 18,9% de la població. Però el creixement també positiu de la part de l'economia basada en activitats de baixa intensitat de coneixement, atenua la taxa de substitució de coneixement baix per coneixement alt i retarda el procés de transformació en metròpoli de coneixement. La xifra global emmascara que alguns dels municipis metropolitans estan transitant cap a l'economia del coneixement mentre que altres intensifiquen un model de creixement basat en activitats de coneixement baix. Sembla doncs preceptiu aprofundir l'estudi d'aquestes dinàmiques en els municipis metropolitans.

L'economia del coneixement a la RMB (164 municipis)

	Nombre	(%)	Taxa de creixement(%) (1991-2004)	Dimensió mitjana
Empreses. 2004				
Coneixement Alt	37.619	21,5	53,6	18,0
–Manuf. Alta Tecnologia	811	0,5	122,2	14,7
–Manuf. Mitjana-Alta Tecn.	4.285	2,4	–22,4	32,8
–Serv. Intensius en Coneix.	32.523	18,6	74,8	16,1
Coneixement Baix	137.597	78,5	13,9	8,0
Total	175.216	100,0	20,6	10,2
Ocupació assalariada. 2004				
Coneixement Alt	675.512	37,9	76,8	
–Manuf. Alta Tecnologia	11.912	0,7	95,8	
–Manuf. Mitjana-Alta Tecn.	140.514	7,9	–6,6	
–Serv. Intensius en Coneix.	523.086	29,4	133,5	
Coneixement Baix	1.105.470	62,1	11,6	
Total	1.780.982	100,0	29,8	
Recursos humans. 2001				
RR. HH. en ciència i tecn.	500.646	27,2	2,0	
RR. HH. No en ciència i tecn.	1.337.101	72,8	21,9	
Total	1.837.747	100,0	15,8	
Nivell educatiu. 2001. ISCED 16-64 anys				
Sense estudis	32.731	1,3	–19,5	
Primer grau	660.280	26,6	–42,5	
Secundària	1.317.176	53,1	78,7	
Terciària	468.440	18,9	65,1	
Total	2.478.627	100,0	12,1	
Producció. 2001 (VAB milions €)				
Coneixement Alt	24.585	—		
–Manuf. Alta Tecnologia	1.738	—		
–Manuf. Mitjana-Alta Tecn.	6.811	—		
–Serv. Intensius en Coneix.	16.036	—		
Coneixement Baix	—	—		
Total	—	—		
Exportacions de manufactures. 2004 (milions €) (TC)				
Coneixement Alt	16.126	64,1	189,0	64,0
–Manuf. Alta Tecnologia	4.180	14,9	300,2	49,2
–Manuf. Mitjana-Alta Tecn.	11.945	49,2	167,1	70,2
Coneixement Baix	10.169	35,9	163,8	62,5
Total	26.295	100,0	179,5	63,5
Innovació 2001/2004				
Patents EPO ¹	30,3			
Citacions ISINET ¹	420			
Instituts Tecnològics	51			
Universitats	8			
–Públiques	4			
–Privades	4			

(TC): taxa de cobertura. ¹ Nombre per milió d'habitants.

Font: Elaboració a partir del Marcador del Coneixement i les TIC.

Tecnologies de la informació i la comunicació a la RMB (164 municipis)

	Nombre	(%)	Taxa de creixement(%) (1991-2001)	Dimensió mitjana
Empreses. 2004				
Manufactures TIC	590	0,3	—	20,7
–Ordinadors i maqu. ofic.	73	0,0	—	11,6
–Altres manufactures TIC	517	0,3	—	22,0
Serveis TIC	2.078	1,2	—	15,9
–Telecomunicacions	336	0,2	—	28,1
–Serveis informàtics	1.742	1,0	—	13,5
Total manuf. i serveis TIC	2.668	1,5	—	15,7
Total empreses	—	100,0	—	—
Ocupació assalariada. 2001				
Manufactures TIC	10.662	0,6	–30,7	
–Ordinadors i maqu. ofic.	509	0,0	–88,5	
–Altres manufactures TIC	10.113	0,6	–7,0	
Serveis TIC	63.753	3,5	139,0	
–Telecomunicacions	24.648	1,3	103,1	
–Serveis informàtics	39.105	2,1	169,0	
Total manuf. i serveis TIC	74.375	4,1	77,0	
Total empreses	—	100,0	—	
Qualificació dels ocupats.				
Treb. TIC d'Alta qualificació	43.469	63,1	132,5	
–Treb. de la informàtica	38.413	55,7	225,4	
–Altres treballadors TIC	5.056	7,3	–26,6	
Treb. TIC no qualificats	25.449	36,9	53,4	
Total	68.918	100,0	95,3	
Producció. 2001 (VAB milions €)				
Manufactures TIC	583	—		
–Ordinadors i maqu. ofic.	37	—		
–Altres manufactures TIC	546	—		
Serveis TIC	3.160	—		
–Telecomunicacions	1.656	—		
–Serveis informàtics	1.344	—		
–Altres serveis TIC	159	—		
Total	3.743	—		
Exportacions. 2001 (milions €)				
				(TC)
Manufactures TIC	2.951	11,7	312,5	56,0
–Ordinadors i màqu. ofic.	99	0,4	367,4	31,9
–Altres manufactures TIC	2.852	11,3	305,1	63,4

(TC): Taxa de cobertura.

Font: Elaboració a partir del Marcador del Coneixement i les TIC.

3. La RMB és una metròpoli especialitzada en serveis, però que a més conserva un pes elevat dels sectors manufacturats. El 67,3% de l'ocupació treballa al sector serveis, de la qual el 27,9% són Serveis Intensius en Coneixement. Al igual que a Barcelona, els Serveis Intensius en Coneixement són els grups d'activitats amb major creixement. El 21,9% de l'ocupació està a la indústria, de la qual el 8,8% són Manufactures d'Intensitat Tecnològica Alta i Mitjana-Alta.

4. La RMB es una metròpoli amb una base de tecnologies de la informació i la comunicació basada en els serveis TIC. Aquest fet es plasma en que el 4,05% de l'ocupació està en sectors TIC (3,47% en Serveis TIC i 0,58% en Manufactures TIC), així com l'1,54% de les empreses i l'11,7% de les exportacions de manufactures. A més, el 63,1% dels ocupats TIC són d'alta qualificació. Nogensmenys, està poc especialitzada en la producció de TIC, i mostra nivells més baixos de producció i qualificació TIC que Barcelona ciutat.

5. A la RMB hi ha un creixement del sector TIC encapçalat pels serveis TIC. Des de 1991, l'ocupació en sectors TIC ha crescut el 77%, mentre que la taxa de creixement total de l'ocupació ha estat el 36,6%. L'ocupació als Serveis TIC ha crescut el 139%, mentre que les Manufactures TIC decreixen el 30,7%. Els Serveis de Telecomunicacions creixen el 103,1% i els Serveis Informàtics creixen el 169%.

6. Les empreses de coneixement i TIC es concentren en alguns nuclis urbans, en especial a Barcelona, Sabadell, Terrassa, L'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Mataró, Granollers i Sant Cugat.

7. La RMB concentra el gruix de la producció de coneixement de Catalunya. Concentra el 71,7% de l'ocupació, el 72,3% de les empreses, el 84% del valor de la producció de Coneixement Alt i el 90,1% de les exportacions de Coneixement Alt. Concentra el 76,5% dels recursos humans en ciència i tecnologia i el 75,3% de la població en edat laboral amb estudis universitaris. Concentra el 71,6% de les patents EPO, el 98,2% de les citacions científiques, el 67% de les universitats i el 74% dels instituts tecnològics. Anàlogament, també concentra el gruix de la producció TIC: 83% de l'ocupació en sectors TIC (84% de les manufactures i 83% dels serveis).

4. Conclusions

1. El coneixement és un dels principals determinants de creixement econòmic a llarg termini. Les ciutats són els punts focals de l'economia del coneixement perquè és allí on es produeix, processa, intercanvia i comercialitza el coneixement, i també on es concentren els treballadors, els empresaris i les infraestructures del coneixement.

2. Barcelona és una ciutat del coneixement, amb un elevat volum total de Coneixement Alt (producció, ocupació, empreses i residents), una especialització elevada en coneixement i una trajectòria dirigida pel coneixement. Nogensmenys, es detecten debilitats en el sistema de producció de coneixement científic i un creixement insuficient dels recursos destinats a la producció científica.

La regió metropolitana de Barcelona és una metròpoli polinuclear en trànsit cap a metròpoli del coneixement: és una de les majors aglomeracions d'Europa en volum total de recursos de Coneixement Alt, però l'especialització relativa en Coneixement Alt no és encara molt elevada si la comparem amb altres metròpolis europees. Les debilitats en el sistema de producció científica són encara més accentuades que a la ciutat de Barcelona. El creixement de les activitats basades en el coneixement és elevat, però també ho és el de les activitats no basades en el coneixement, de manera que la relació de substitució entre tots dos models productius és lenta.

3. Barcelona és una ciutat especialitzada en la producció de serveis, dels quals la meitat són serveis intensius en coneixement. A més, conserva capacitat productiva en manufactura. La regió metropolitana de Barcelona també està especialitzada en serveis i continua conservant un pes elevat d'activitats manufactureres.

4. Barcelona disposa d'una base de tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) basada en els serveis, però no està especialitzada en la producció de TIC. Les activitats TIC han tingut un creixement important, basat en els serveis TIC. La regió metropolitana de Barcelona també disposa d'una base de TIC però està poc especialitzada en la producció de TIC (amb percentatges sensiblement més baixos que la ciutat de Barcelona). El creixement del sector TIC també està encapçalat pels serveis TIC.

5. La regió metropolitana de Barcelona, i dintre d'ella Barcelona, contenen la principal concentració de Coneixement Alt (i TICs) de Catalunya. A Barcelona, les activitats de Coneixement Alt i, dintre d'elles les TIC, es distribueixen gairebé per tot el nucli urbà. A la regió metropolitana de Barcelona, les empreses de coneixement (i TIC) tendeixen a concentrar-se en alguns municipis, mentre que altres mostren trajectòries d'especialització en activitats no basades en el coneixement.

Les principals estratègies de política urbana relacionades amb la ciutat del coneixement haurien de centrar-se en:

1. L'actuació sobre el subsistema de coneixement: generació, atracció, transferència-intercanvi, gestió i comercialització, i reinversió en coneixement;

2. Actuació sobre el subsistema complementari: suport i compatibilitat amb les activitats de coneixement, infraestructures complementàries, sòl per a activitats de coneixement, qualitat de vida, equitat, cohesió social i lluita contra la segregació;

3. Extensió de l'estratègia de ciutat del coneixement a les ciutats metropolitanes que disposin de les condicions adequades.

Bibliografia

Boix, R. (2006): Barcelona Ciutat del Coneixement: Economia del Coneixement, Tecnologies de la Informació i la Comunicació i Noves Estratègies Urbanes. Gabinet Tècnic de Programació, Ajuntament de Barcelona.

Ergazakis, K.; Metaxiotis, K. and J. Psarras (2004): "Towards knowledge cities: conceptual analysis and success stories", *Journal of Knowledge Management*, Vol. 8 n° 5. p.5-15.

European Commission (2000): Innovation policy in a knowledge-based economy. Luxembourg.

Florida, R. (2005): Cities and the creative class. Routledge, New York.

Gertler, M.; Florida, R.; Gates, G. and T. Vinodrai (2002): "Competing on creativity: Placing Ontario's cities in North American Context", Report prepared for the Ontario Ministry of Enterprise, November 2002.

Hernando, Ignacio y Soledad Núñez (2002): "The contribution of ICT to economic activity: A growth accounting exercise with Spanish firm-level data", *Banco de Espanya – Servicio de Estudios, Documento de Trabajo n° 0203*.

Knight, R.V. (1995): "Knowledge-Based Development: Policy and Planning Implications for Cities". *Urban Studies*, 32.

Marshall, Alfred. (1890): *Principles of economics*, Macmillan. London (Primera edició 1890; se utiliza la edició de 1920, reimpressa en 1972).

OCDE (1999): Measuring the ICT sector. OECD, Paris.

OCDE (2001a): OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2001: Towards a knowledge-based economy. OECD, Paris.

OCDE (2001b): Competences for the knowledge economy. OECD, Paris.

OCDE (2002): Measuring the information economy 2002. OECD, Paris.

OCDE (2003): OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2003. OCDE Paris.

OCDE and Eurostat (1995): Manual on the measurement of human resources devoted to S&T – Canberra Manual. OCDE, Paris.

Osberg, L., Wolff, E. and W. Baumol (1989): The Information Economy: The implications of unbalanced growth. The Institute for Research on Public Policy, Nova Scotia.

Quah, Danni (1999): "The Weightless Economy in Economic Development", *CEPR Discussion Papers*, 2094.

Raspe, Otto and van Frank van Oort (2004): "ICT loves agglomeration: the urban impact of ICT in the Netherlands", *44th European Congress of the European Regional Science Association*, Porto, 25-29 August.

Reich, Robert (1991): The work of nations: Preparing Ourselves for 21st Century Capitalism. Vintage Books, New York.

Reich, Robert (2002): The Future of Success: Working and Living in the New Economy. Vintage Books, New York.

Romer P.M. (1986): "Increasing returns and long-run growth", *The Journal of Political Economy*, vol.94, n° 5, p.1002-1037.

Rozenblat, C. et P. Cicille (2003): Les villes européennes: analyse comparative. Datar, Paris.

Stiglitz, Joseph E. (1999): "Public policy for a knowledge economy"; Department for Trade and Industry and Center for Economic Policy Research, London.

Trullén, Joan (2001): L'economia de Barcelona cap a l'economia del coneixement: diagnosi econòmica i territorial de Barcelona, Ajuntament de Barcelona, GTP.

Trullén, Joan (2003): La producció de Tecnologies de la Informació i la Comunicació a la ciutat del coneixement. Ajuntament de Barcelona.

Trullén, Joan; Lladós, Josep y Rafael Boix (2002): "Economía del conocimiento, ciudad y competitividad", en *Investigaciones regionales*, núm 1, pp. 139-162.

Trullén, Joan and Rafael Boix (2005): "Knowledge, networks of cities and growth in regional urban systems", *Working Paper 04.04 del Departament d'Economia Aplicada, Universitat Autònoma de Barcelona*.

Van den Berg, Leo; Pol, Peter; Paolo Russo and Willem van Winden (2003): "Cities in the knowledge economy: A literature review and a research framework", Erasmus University Alumni Seminar on Knowledge and the city, Bocconi University Milano (11 December).

Van den Berg, Leo; Pol, Peter; van Winden, Willem; and Paulus Woets (2004): "European cities in the knowledge economy", *Euricur Report R2004-1*. Rotterdam, The Netherlands, 2004.

Viginier, P (dir) (2002): La France dans l'économie du savoir. La documentation française, CGP, Paris.

Annex. Classificacions utilitzades per la mesura de l'economia del coneixement

1. Classificació d'activitats per intensitat de coneixement (codis CNAE 93)

L'OCDE (2003 i 2005a) ha desenvolupat una classificació d'aplicació internacional basada en la ISIC Rev 3.1 y l'aplicació d'una definició uniforme dels sectors per intensitat de tecnologia i coneixement. Per assignar les activitats a una o altra intensitat de coneixement, s'utilitzen indicadors d'intensitat tecnològica que reflecteixen aspectes de la producció i l'ús de la tecnologia. La metodologia exacta es descriu a (OCDE 2003, p.155-157). A partir de la divisió bàsica de l'OCDE, Trullén et al. (2002) proposen l'agrupació en activitats de coneixement alt i coneixement baix.

lògica que reflecteixen aspectes de la producció i l'ús de la tecnologia. La metodologia exacta es descriu a (OCDE 2003, p.155-157). A partir de la divisió bàsica de l'OCDE, Trullén et al. (2002) proposen l'agrupació en activitats de coneixement alt i coneixement baix.

Classificació d'activitats per intensitat de coneixement (codis CNAE 93)

Activitats de coneixement alt	Activitats de coneixement baix
<p>– Manufactures d'alta tecnologia: (244) Productes farmacèutics; (30) Màquines d'oficina i equips informàtics; (32) Fabricació de materials electrònics, aparells de ràdio, televisió i comunicacions; (33) Instruments mèdics, de precisió i òptica; (353) Construcció aeronàutica i espacial.</p> <p>– Manufactures de tecnologia mitjana-alta: (24 excepte 244) Indústries químiques (excepte Productes farmacèutics); (29) Màquines, equipament i material mecànic; (31) Maquinària i material elèctric; (34) Fabricació de vehicles automòbils i remolcs; (352+353+354) Fabricació de material ferroviari i altre equipament de transport.</p> <p>– Serveis intensius en coneixement: (64) Correus i telecomunicacions; (65 a 67) Finances i assegurances; (71 a 74) Serveis a les empreses, excepte activitats immobiliàries; (80) Educació; (85) Sanitat.</p>	<p>– Manufactures de tecnologia mitjana-baixa: (23) Coqueries, refinació de petroli i tractament de combustibles nuclears; (25) Articles de cautxú i de matèries plàstiques; (26) Altres productes minerals no metàl·lics; (27) Productes metal·lúrgics de base; (28) Altres manufactures metàl·liques; (351) Construcció i reparació naval.</p> <p>– Manufactures de tecnologia baixa: (15+16) Alimentació, begudes i tabac; (17 a 19) Tèxtils, vestit, cuir i calçat; (20) Fusta i suro (excepte mobles, cistelleria...); (21) Indústries del paper; (22) Edició, arts gràfiques i edició de suports enregistrats; (36) Altres manufactures; (37) Reciclatge.</p> <p>– Serveis no intensius en coneixement: (50 a 52) Comerç i reparacions; (55) Hotels i restaurants; (60 a 63) Transport i activitats afins al transport; (70) Activitats immobiliàries; (75) Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria; (90 a 99) Altres serveis.</p> <p>– Altres activitats no classificades per l'OCDE: (01 a 05) Agricultura, ramaderia, caça, Silvicultura i pesca; (10 a 14) Extractives; (40+41) Producció i distribució d'energia; elèctrica, gas i aigua; (45) Construcció.</p>

2. Activitats TIC (codis CNAE 93)

Activitats TIC (codis CNAE 93)

Manufactures TIC	Serveis TIC
<p>– Ordinadors i màquines d'oficina : Fabricació de maquinària d'oficina i equips informàtics (300)</p> <p>– Altres manufactures TIC: Fabricació de fils i cables elèctrics aïllats (313); Fabricació de vàlvules, tubs i altres components electrònics (321); Fabricació de transmissors de radiodifusió i televisió i d'aparells per a la radiotelefonía i radiotelegrafia sense fils (322); Fabricació d'aparells de recepció, enregistrament i reproducció de so i imatge (323); Fabricació d'instruments i aparells de mesura, verificació, control, navegació i altres fins, excepte equips de control per a processos industrials (332); Fabricació d'equip de control per a processos industrials (333).</p>	<p>– Telecomunicacions: Telecomunicacions (642)</p> <p>– Serveis informàtics: Consulta d'equip informàtica (721); Consulta d'aplicacions informàtiques i subministrament de programes d'informàtica (722); Procés de dades (723); Activitats relacionades amb bases de dades (724); Manteniment i reparació de maquinària d'oficina, comptabilitat i equip informàtic (725); Altres activitats relacionades amb la informàtica (726)</p> <p>– Altres serveis TIC: Comerç a l'engròs d'ordinadors, perifèrics i software (5167); Comerç a l'engròs de components i equipament electrònic i de telecomunicacions (5168); Lloguer de maquinària i equip d'oficina, incloent ordinadors (7133)</p>

3. Recursos Humans en Ciència i Tecnologia (codis CNO 94)

L'OCDE (2001 i 2003) identifica els professionals en sectors de coneixement, anomenats *Recursos humans en ciència i tecnologia* (RHCT) a partir de la classificació internacional d'ocupacions ISCO-88 (International Standard Classification of Occupations 1988). La classificació pot convertir-se a CNO-94 (Classificació Nacional d'Ocupacions de 1994). Aquesta classificació deriva del *Manual de Canberra* (OCDE and Eurostat 1995), però degut als problemes amb la qualitat de la informació disponible, l'OCDE (2003, p.54) aplica al *STI Scoreboard* una simplificació d'aquests criteris. Així, considera com RHCT:

- **Professionals RHCT:** (Grup 2) Tècnics i professionals científics i intel·lectuals.
- **Tècnics i professionals associats RHCT:** (Grup 3) Tècnics i professionals de suport

4. Educació terciària (codis ISCED-CNED 2000)

Els indicadors internacionals basats en nivells educatius utilitzen la ISCED 97 (International Standard Classification of Education 1997) de la UNESCO. La ISCED té una correspondència amb la CNED 2000 (Clasificación Nacional de Educación 2000), el que permet convertir les categories de les estadístiques espanyoles (com Censos i Padrons) per a la comparació internacional.

El **primer nivell** d'educació terciària està format per ensenyances de grau superior de formació professional específica i equivalents, arts plàstiques i disseny i esportives; Títols propis d'universitats i altres ensenyances que precisen del títol de batxiller (2 i més anys); Ensenyances per la formació i inserció laboral que precisen d'una formació professional de grau superior per la seva realització (més de 300 hores); Ensenyances universitàries de primer cicle i equivalents o persones que han aprovat 3 cursos complets d'una llicenciatura o crèdits equivalents; Ensenyances universitàries de primer i segon cicle, de només segon cicle i equivalents; Estudis oficials d'especialització professional. El **segon nivell** està format pels doctors universitaris.